Bartłomiej Maliszewski

Leksyka

z kulturą

Ilustrowała Katarzyna Wójcik

Bartłomiej Maliszewski

Leksyka
z kulturą

Ilustrowała Katarzyna Wójcik

NAWA
NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

UMCS
CENTRUM JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ
DLA POLONII I CUDZOZIEMCÓW

Lublin 2024

© Copyright by Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2024

ISBN: 978-83-960300-4-7

Seria wydawnicza: *Polski z Kulturą*

Zbiór zadań *Leksyka z kulturą* powstał jako część międzynarodowego projektu *Polski z kulturą – leksyka i literatura* realizowanego w ramach *Programu Promocja Języka Polskiego* Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (BJP/PJP/2023/1/00009).

Beneficjentem Projektu jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, a Partnerami są: Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku oraz Czarnomorski Uniwersytet Narodowy im. Petra Mohyły w Mikołajowie.

Kierownik Projektu: dr hab. Bartłomiej Maliszewski, prof. UMCS

Wykonawcy Projektu: dr hab. Bartłomiej Maliszewski, prof. UMCS, dr Magdalena Rumińska, prof. UMCS

Koordynatorzy Projektu: doc. Julia Wasejko (Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku), mgr Aleksandra Cybulska (Czarnomorski Uniwersytet Narodowy im. Petra Mohyły w Mikołajowie)

Obsługa Projektu: mgr Marcin Rączka (UMCS, Zespół ds. Projektów Edukacyjnych), mgr Ewa Sawicka (CJKP UMCS)

Autor ćwiczeń: dr hab. Bartłomiej Maliszewski, prof. UMCS

Projekt okładki, opracowanie graficzne, ilustracje i skład: Katarzyna Wójcik, Violet Studjo studio graficzne | www.violet-studjo.pl | e-mail: violetstudjo@gmail.com

Recenzja: dr hab. Agata Małyska, prof. UMCS

Korekta: dr Magdalena Rumińska, prof. UMCS

Fotografie: wikipedia.org, pixabay.com, alamy.de
Monika Henkiel (s. 98), Emilia Kaczanowska (s. 92), Kuba Ociepa (s. 88)

Podziękowania dla:
Muzeum Narodowego w Lublinie za udostępnioną fotografię gabinetu Bolesława Prusa – s. 92,
Fundacji Wisławy Szymborskiej za udostępnioną fotografię mieszkania noblistki – s. 88,
Fundacji Anny Dymnej "Mimo wszystko" za zgodę na wykorzystanie nazwy i adresu Fundacji w przykładzie listu motywacyjnego – s. 51.

Niniejsza publikacja jest przeznaczona do bezpłatnego pobierania w formie pliku PDF.
Wersje papierowe nie są (i nie powinny być) dostępne w sprzedaży, ale mogą być zamawiane na własny użytek w zakładach świadczących usługi wydruku oraz bindowania.

Spis treści

I. Wygląd 7
II. Przybory kosmetyczne i kosmetyki 17
III. Ubrania i dodatki 25
IV. Zainteresowania 39
V. Charakter 45
VI. Rodzina 55
VII. Sklepy i usługi 65
VIII. Kuchnia 73
IX. Dom i mieszkanie 83
X. Miasto 93
XI. Wieś i zwierzęta 99
XII. Pogoda 111
XIII. Zdrowie (i choroby) 119
XIV. Sport 131
XV. Podróże 143
XVI. Święta i zwyczaje 153
Klucz 161

Wstęp

Po dwóch częściach *Gramatyki z kulturą* (Lublin 2020, 2023) przyszedł czas na *Leksykę z kulturą*, czyli bezpłatny e-book z ilustrowanymi ćwiczeniami dla osób, które uczą się polskiego na poziomie A2/B1. Ćwiczenia służą utrwalaniu słownictwa oraz sprawdzaniu jego znajomości i są ułożone tematycznie, odwołując się do realiów życia codziennego, a także elementów polskiej kultury.

Rozdziały odznaczają się powtarzalną strukturą – początkowe ćwiczenia polegają na łączeniu słów z odpowiednimi obrazkami bądź definicjami, a kolejne zadania są coraz bardziej rozbudowane i opierają się na różnorodnych gatunkach tekstu. Dzięki temu *Leksyka z kulturą* może być wykorzystywana przez odbiorców **w różnym wieku** – przy pracy / zabawie z najmłodszymi można poprzestać na ćwiczeniach opartych na kolorowych obrazkach, prostym słownictwie oraz wierszykach, a osoby w nieco starszym wieku mogą się skupić na trudniejszych zadaniach o poważniejszej tematyce i bardziej złożonych konstrukcjach językowych.

Mamy nadzieję, że ten e-book będzie przyjemnym oraz przydatnym dodatkiem do różnorodnych podręczników kursowych i spodoba się zwłaszcza tym osobom, które polubiły styl *Gramatyki z kulturą*.

Bartłomiej Maliszewski - słowa i Katarzyna Wójcik - obrazy

POLSKI Z KULTURĄ

www.polskizkultura.com.pl

Wygląd

1a Co to jest? Podpisz obrazki.

0. ***włos – włosy***

1. wąs – wąsy

2. rzęsa – rzęsy

3. oko – oczy

4. ucho – uszy

5. brew – brwi

6. powieka – powieki

7. policzek – policzki

8. ręka – ręce

9. palec – palce

10. dłoń – dłonie

11. łokieć – łokcie

12. paznokieć – paznokcie

13. ramię – ramiona

14. czoło

15. szyja

16. kucyk

17. warkocz

18. broda

19. baczki

20. usta

21. plecy

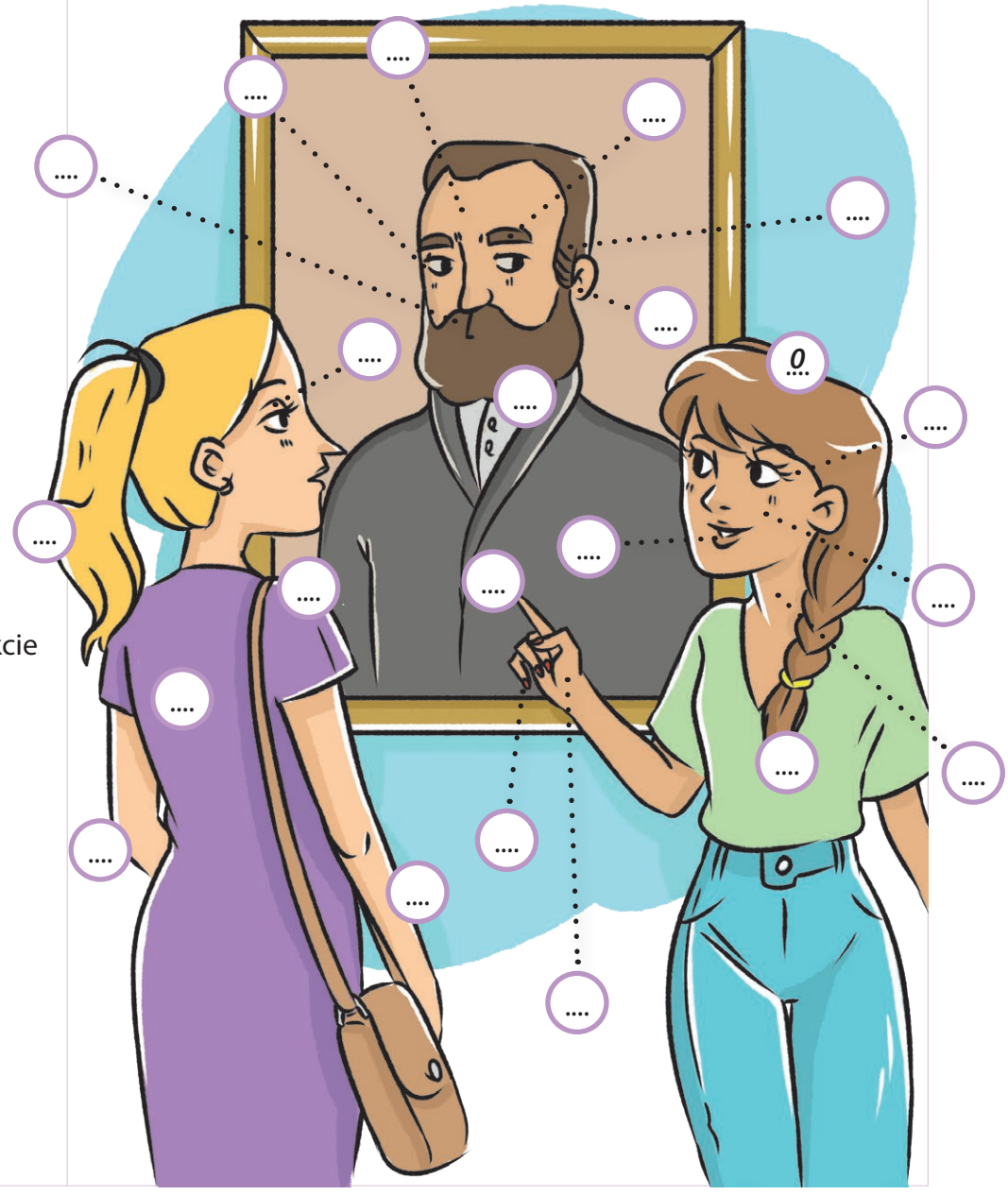

1b Zaznacz odpowiednie słowo.

To nasz pradziadek Stanisław. Na tym obrazie jest w (młodym, ***średnim***)[0] wieku. Może ma czterdzieści lat, a może (piętnaście, pięćdziesiąt)[1] – trudno powiedzieć. Na pewno jest (ładny, przystojny)[2] i elegancki. Pradziadek jest szatynem, ma (krótki, krótkie)[3] włosy, (piwne, dziwne)[4] oczy i wysokie (czoło, ciało)[5], na którym widać już drobne (chusteczki, zmarszczki)[6]. Pradziadek ma gęste (powieki, brwi)[7], (zgrabny, chudy)[8] nos oraz wąskie (usta, zęby)[9]. Nosi gęsty (wzrost, zarost)[10] – brodę, (wąsy, uszy)[11] i baczki. Nasz pradziadek jest bardzo (wesoły, poważny)[12]. Ciekawe, czy taki był naprawdę, czy to tylko taka poza?

2 Jak on(a) wygląda? Zaznacz poprawną odpowiedź.

0. On jest
a) smutny.
b) poważny.
c) ***przystojny.***

1. Ona jest
a) piękna.
b) wesoła.
c) elegancka.

2. On jest
a) młody.
b) starszy.
c) w średnim wieku.

3. Ona jest
a) niska.
b) wysoka.
c) średniego wzrostu.

4. On jest
a) otyły.
b) szczupły.
c) wysportowany.

5. Ona jest
a) tęga.
b) drobna.
c) szczupła (zgrabna).

6. On wygląda na
a) sennego.
b) chorego.
c) zdrowego.

7. Ona wygląda na
a) zmęczoną.
b) zadowoloną.
c) zdenerwowaną.

8. On jest
a) rudy.
b) siwy.
c) łysy.

9. Ona jest
a) blondynką.
b) szatynką.
c) brunetką.

10. On ma
a) jasne włosy.
b) ciemne włosy.
c) czarne włosy.

11. Ona ma
a) proste włosy.
b) kręcone włosy.
c) farbowane włosy.

12. On ma
a) jasne brwi.
b) długie rzęsy.
c) wysokie czoło.

13. Ona ma
a) kucyk.
b) warkocz.
c) loki.

14. On ma
a) brodę.
b) wąsy.
c) baczki.

15. Ona ma
a) piegi.
b) zmarszczki.
c) pieprzyk.

3a Połącz synonimy.

0	***ładny***		A	mały
1	tęgi		B	chudy
2	starszy		C	otyły
3	drobny	≈	**D**	***piękny***
4	szczupły		E	niemłody
5	prawdziwy		F	farbowany
6	malowany		G	naturalny

0	1	2	3	4	5	6
D						

3b Połącz antonimy

0	***niski***		A	tęgi
1	prosty		B	szeroki
2	jasny		**C**	***wysoki***
3	szczupły	≠	D	brzydki
4	wąski		E	ciemny
5	piękny		F	sztuczny
6	prawdziwy		G	kręcony

0	1	2	3	4	5	6
C						

4a O czym jest mowa? Połącz kolumny.

0	***kobieta, mężczyzna***	A	WIEK
1	grzywka, kucyk, warkocz	B	WZROST
2	broda, bródka, wąsy, baczki	C	ZAROST
3	dziecięcy, młody, dorosły	**D**	***PŁEĆ***
4	niski, średni, wysoki	E	SYLWETKA
5	drobna, szczupła, tęga	F	FRYZURA
6	nowy, piękny, atrakcyjny	G	WYGLĄD

0	1	2	3	4	5	6
D						

4b O czym jest mowa? Połącz kolumny.

0	***długie, gęste, sztuczne***	A	WŁOSY
1	szerokie, wąskie, malowane	**B**	***RZĘSY***
2	jasne, ciemne, farbowane	C	OCZY
3	piękne, piwne, niebieskie	D	NOGI
4	długie, ostre, lakierowane	E	PAZNOKCIE
5	silne, szerokie, barczyste	F	USTA
6	długie, krótkie, zgrabne	G	RAMIONA

0	1	2	3	4	5	6
B						

5a **Jakie tu są słowa? Znajdź 12 przymiotników (poziomo → i pionowo ↓)**

W	Ą	S	K	I	H	O	P	N	Y	T
Y	S	Z	Y	B	Ł	A	R	T	Y	K
S	Z	E	K	R	Ę	C	O	N	Y	R
O	C	R	C	Z	J	A	S	N	Y	Ó
K	Z	O	R	Y	D	Y	T	I	D	T
I	U	K	T	D	A	M	Y	S	R	K
W	P	I	Ę	K	N	Y	M	K	O	I
D	Ł	U	G	I	T	G	R	I	B	J
D	Y	C	I	E	M	N	Y	T	Y	O

5b **Jakie tu są słowa? Znajdź 15 rzeczowników (poziomo → i pionowo ↓)**

C	Z	O	Ł	O	S	K	U	C	Y	K
K	Y	C	Z	P	R	Z	Ę	S	Y	Ł
P	A	Z	N	O	K	C	I	E	W	O
O	R	Y	A	L	B	R	O	D	A	K
W	Ą	S	Y	I	R	Ę	C	E	R	C
I	U	W	U	C	B	A	C	Z	K	I
E	S	A	S	Z	R	E	M	I	O	E
K	T	N	Z	K	W	P	L	E	C	Y
I	A	N	Y	I	I	C	Z	Ń	Z	C

6 **Które słowo nie pasuje? Dlaczego?**

0. palec, łokieć, dłoń, ~~*kolano*~~
Nie pasuje kolano, bo to nie jest część ręki.

1. rzęsy, brwi, piegi, powieki

2. kucyk, warkocz, grzywka, broda

3. barki, baczki, bródka, wąsy

4. oczy, uszy, nogi, usta

5. palce, dłonie, mięśnie, paznokcie

6. szatyn, siwy, rudy, łysy

7. wysoki, szczupły, tęgi, otyły

8. młody, niski, dojrzały, starszy

9. długie, ostre, piwne, lakierowane

10. proste, szerokie, kręcone, farbowane

11. szare, złote, zielone, niebieskie

12. brzydki, ładny, piękny, śliczny

7 Czy znasz te słowa, ich rodzaj i liczbę?

Słowem rodzaju męskiego nie jest:

0. włos, ~~*fryzura*~~, warkocz, kucyk
1. łokieć, dłoń, palec, paznokieć
2. twarz, nos, policzek, wąs
3. kark, brzuch, kość, mięsień

Słowem rodzaju nijakiego nie jest:

1. ciało, żebro, płuco, brzuch
2. szyja, gardło, ramię, serce
3. czoło, brew, oko, ucho
4. biodro, udo, kolano, stopa

Słowem rodzaju żeńskiego nie jest:

1. czoło, twarz, głowa, broda
2. brew, rzęsa, powieka, oko
3. noga, udo, łydka, stopa
4. pierś, ramię, ręka, dłoń

Liczby pojedynczej nie mają:

1. włosy, wąsy, uszy, plecy
2. usta, płuca, żebra, biodra

8 Czy te części ciała tworzą jedną parę? (TAK – V, NIE – X).

X włosy | V brwi | powieki | oczy | uszy

piegi | policzki | zęby | ręce | dłonie

piersi | plecy | płuca | żebra | kości

nogi | uda | łydki | stopy | palce

9 Jaka jest forma liczby mnogiej? Uzupełnij tabelki zgodnie z podanymi przykładami.

ząb – *zęby*	policzek – *policzki*	część – *części*
rzęsa –	powieka –	pierś –
stopa –	pieg –	kość –
pięta –	noga –	brew –
mięsień – *mięśnie*	żebro – *żebra*	
łokieć –	biodro –	
palec –	udo –	
paznokieć –	kolano –	

ramię – ramiona

Wyjątki:
oko – oczy
ucho – uszy
ręka – ręce

Tylko liczba mnoga:
usta
plecy

10 Odpowiedz na pytania.

0. O co dbamy? *O wygląd, o sylwetkę, o fryzurę.*

1. Co czeszemy? ..... .
2. Co lakierujemy? ..... .
3. Co malujemy? ..... .
4. Co podajemy na przywitanie? ..... .
5. Co zakrywamy szalikiem? ..... .
6. Co zasłaniamy maską? ..... .

11 Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

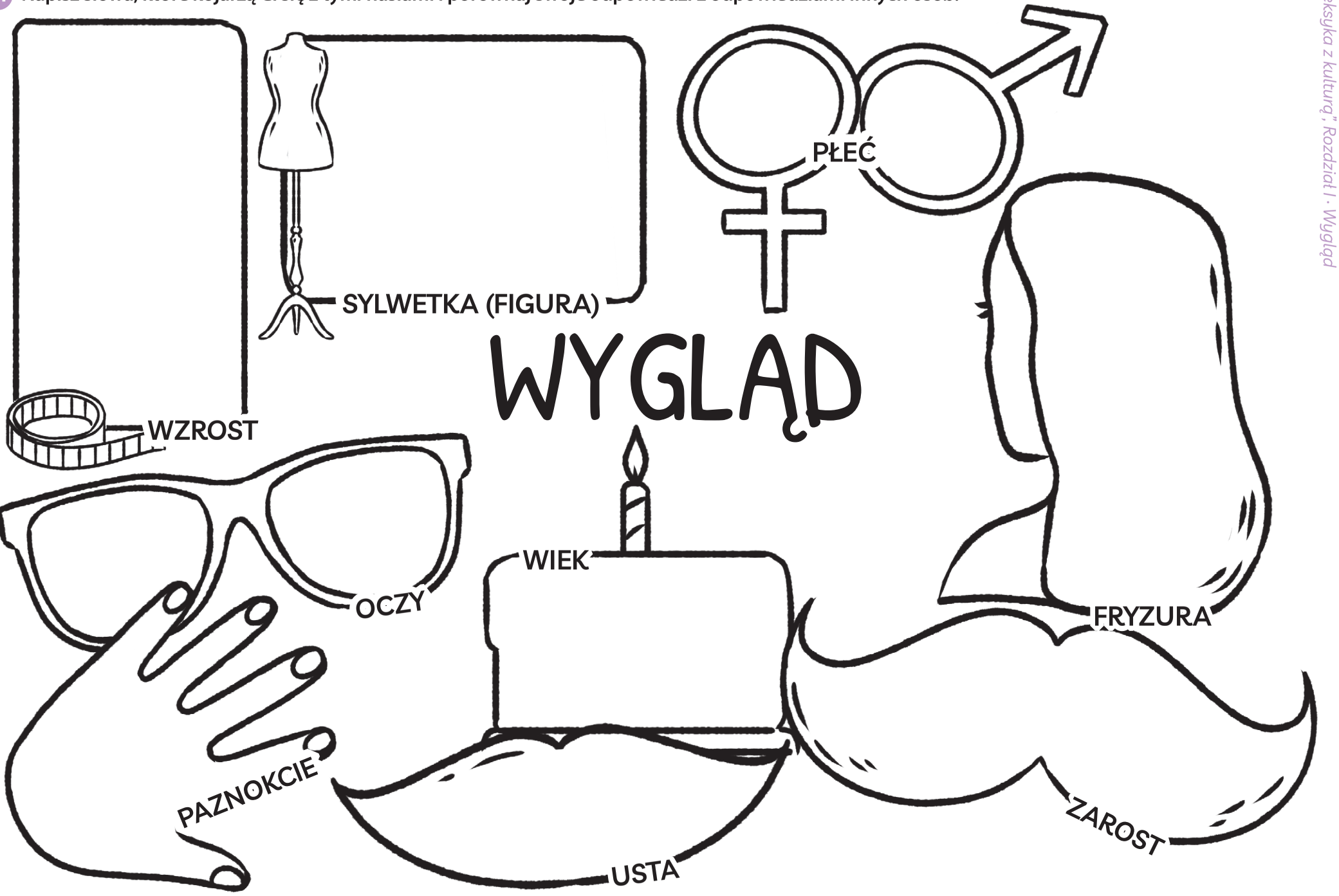

12 **Kto to jest? Przeczytaj tekst i napisz, jak mają na imię te osoby.**

Ewa

Dzień dobry! Jestem Ewa i uczę języka polskiego, a to jest moja grupa z Ukrainy. Czy rozpoznasz wszystkie osoby po tych krótkich opisach?

Lena jest szczupłą szatynką i ma piegi, a jej przyjaciółka **Mirka** jest wysoka i ma długie, rude, kręcone włosy. **Nastia** jest drobną blondynką i często nosi grzywkę. **Ania** oraz **Hania** są bliźniaczkami. Mają jasne, proste włosy. Są bardzo do siebie podobne, ale łatwo je poznać, bo Ania nosi kucyk, a Hania nosi warkocz. **Igor** jest szatynem, ma brązowe oczy i gęste brwi, a jego kolega **Michał** ma ciemne włosy, zielone oczy i drobny pieprzyk na lewym policzku. **Paweł** też jest szatynem i zwykle nosi grzywkę, a jego kolega **Alek** ma krótkie, jasne włosy.

0. *Lena* 1. ..... 2. ..... 3. ..... 4. .....

5. ..... 6. ..... 7. ..... 8. .....

13 **Jak wyglądają te osoby według sztucznej inteligencji? Opisz krótko ich „zdjęcia".**

Źródło: www.facebook.com/StorytelPL

Cyprian Kamil Norwid .....

.....

Maria Konopnicka .....

.....

Bolesław Prus .....

.....

Leksyka w wierszykach

14a **Przeczytaj wierszyk i opowiedz, jak wygląda wujek Leon.**

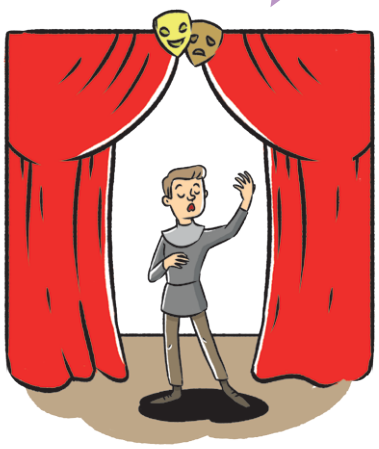

B. Maliszewski

Wujek Leon

Wujek Leon jest aktorem,
który kocha nowe role
i tak często wygląd zmienia,
że to nie do uwierzenia!

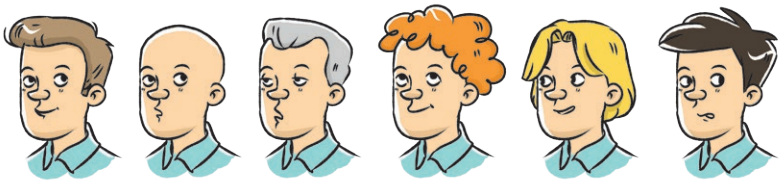

Bywa tęgi, szczupły, chudy,
całkiem łysy, siwy, rudy,
przed sekundą był blondynem,
a już teraz jest szatynem.

Choć wygląda bardzo młodo,
to gdy z długą, gęstą brodą
wchodzi w rolę czarownika,
jego młodość szybko znika.

Gdy w teatrze patrzy w lustro,
to przeciera oczy chustką,
bo sam nie wie: To on? Nie on?
Taki z niego kameleon!

14b **Odpowiedz na pytania.**

1. Kim z zawodu jest wujek Leon?
   – ..... .
2. Kogo gra, gdy nosi zarost?
   – ..... .
3. Co łączy wujka Leona z kameleonem?
   – ..... .

14c **Uzupełnij rysopis wujka Leona.**

1. Sylwetka:
   ....., ..., ...
2. Kolor włosów:
   ....., ..., ..., ...
3. (Sztuczny) zarost:
   ..... .

15b **Jak oni wyglądają?**

ona

.....
.....
.....

on

.....
.....
.....

ona

.....
.....
.....

on

.....
.....
.....

CZAS NA POWTÓRKĘ

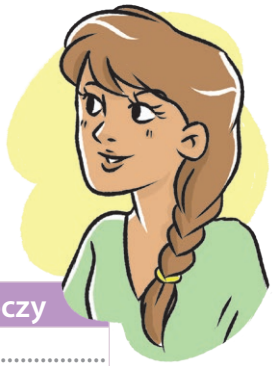

16 **O czym jest mowa? Wpisz do tabelki poniższe słowa i wyrażenia.**

czarne | warkocz | 18 lat | szczupła | ~~kobieta~~ | 164 cm

płeć	wiek	wzrost	sylwetka	fryzura	oczy
0. *kobieta*	1.	2.	3.	4.	5. .....

17 **Prawda (P) czy fałsz (F)? Jak wygląda ten mężczyzna?**

Ten mężczyzna…		P	F
0	*jest w średnim wieku.*	*X*	
1	jest już siwy.		
2	nosi grzywkę.		
3	ma niskie czoło.		
4	ma duże, gęste brwi.		
5	ma duże, jasne oczy.		
6	ma zmarszczki pod oczami.		
7	ma szerokie usta.		
8	nosi baczki, wąsy i brodę.		
9	jest elegancki i poważny.		
10	wygląda na zmęczonego.		

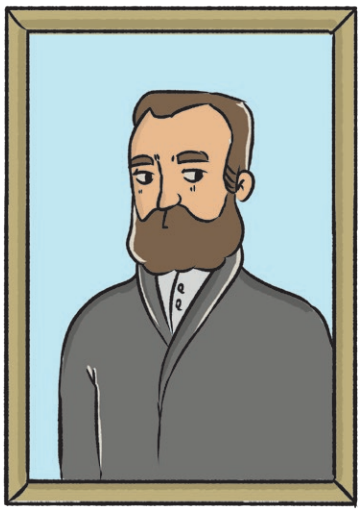

18a **Stanisław Ignacy Witkiewicz (malarz, pisarz, filozof) założył firmę portretową i malował obrazy na zamówienie. Oto kilka z nich. Dopasuj poniższe zdania do odpowiednich portretów.**

A

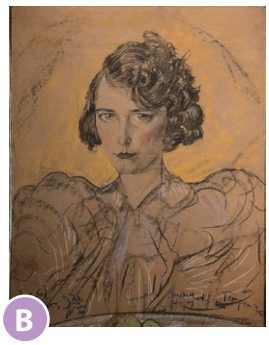
B

C

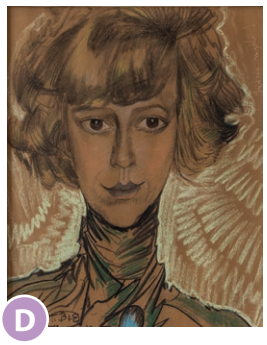
D

Ta osoba…		A	B	C	D
0	*jest bardzo szczupła.*				*X*
1	wygląda na najmłodszą.				
2	ma kręcone włosy.				
3	nosi dwa warkocze.				
4	nosi grzywkę i kokardę.				
5	ma włosy do ramion.				
6	ma jasne i gęste włosy.				
7	nie ma grzywki.				
8	ma duże, ciemne oczy.				
9	ma zasłoniętą szyję.				
10	wygląda na osobę silną,poważną, zdecydowaną.				

18b **To autoportret artysty. Zaznacz słowa, które pasują do jego wyglądu.**

0. *przystojny*
1. siwy
2. tęgi (otyły)
3. szczupły
4. brodaty
5. wąsaty
6. ogolony
7. wesoły
8. poważny
9. zmęczony
10. elegancki

19a **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

Cześć! Mam na imię **Norbert**. Jestem ***n i s k i*** [0], szczupły i przystojny. Mam j ☐ ☐ ☐ e[1], gęste włosy, czarne oczy oraz drobne p ☐ ☐ ☐ i[2] pod nimi. A to są moi sąsiedzi, których czasami spotykam, kiedy wychodzę z domu. Czy rozpoznacie ich po tych krótkich opisach?

Pan Michał jest emerytem. Ma s ☐ ☐ ☐ [3] włosy, duże oczy i wyraźne z ☐ ☐ ☐ s z ☐ ☐ ☐ ☐[4]. Lubi powtarzać, że: „starość nie radość", ale często się uśmiecha, bo jest optymistą. **Pani Renata** ma oryginalną f ☐ ☐ z ☐ ☐ ę[5] , bo lubi farbować włosy na różne kolory. **Pan Robert** to elegancki mężczyzna średniego w ☐ r ☐ ☐ ☐ u[6] . Ma okrągłą twarz i jest trochę o t ☐ ☐ ☐[7]. **Pani Paulina** jest wysoka oraz bardzo s z ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ a[8]. Ma proste, rude włosy i nosi g ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ę[9]. **Pan Tomasz** jest szatynem w średnim w ☐ ☐ ☐ u[10]. Wygląda trochę staromodnie, bo nosi b a ☐ ☐ ☐ i[11]. **Pani Daria** jest młodą szatynką. Ma długie włosy i często nosi w ☐ ☐ ☐ ☐ c z[12] albo kucyk. **Pan Marek** ma wysokie c z ☐ ☐ ☐ [13], czarne oczy oraz wąskie usta. Wygląda na osobę p ☐ w ☐ ☐ ☐ ą[14], ale ma duże poczucie humoru i bardzo lubi żartować.

19b **Kto to jest?**

0. *Norbert*

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

6. .....

7. .....

20a **Ania i Hania to bliźniaczki. Jak wyglądają? Czym się różnią?**

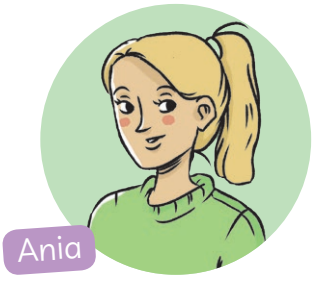

Ania

.....

.....

.....

.....

.....

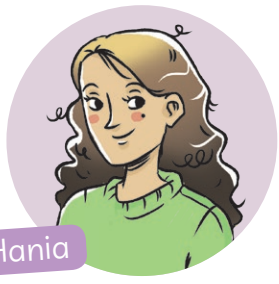

Hania

.....

.....

.....

.....

.....

20b **Arek i Marek to bliźniacy. Jak wyglądają? Czym się różnią?**

Arek

.....

.....

.....

.....

.....

Marek

.....

.....

.....

.....

.....

Przybory kosmetyczne i kosmetyki

1a **Co to jest? Podpisz obrazki.**

0. ***szminka***
1. gąbka
2. kosmetyczka
3. lustro / lusterko
4. mydło / mydełko
5. żel pod prysznic
6. ręcznik / ręczniczek
7. pilnik / pilniczek
8. szampon
9. grzebień
10. szczotka do włosów
11. szczoteczka do zębów
12. obcinacz do paznokci
13. nożyczki do paznokci
14. chusteczki
15. waciki (płatki) kosmetyczne
16. patyczki do uszu
17. tonik do twarzy
18. kredka i pędzelek do brwi
19. cienie do powiek
20. tusz do rzęs
21. kredka do ust
22. farba do włosów
23. róż do policzków
24. lakier do paznokci
25. pasta do zębów
26. krem do rąk
27. płyn do kąpieli
28. maszynka do golenia
29. pianka i żel do golenia
30. olejek do opalania
31. perfumy

2 **Do czego to jest? Połącz kolumny.**

0	***szampon***		A	nosa
1	róż		B	brwi
2	kredka	**DO**	C	paznokci
3	pilniczek		D	zębów
4	chusteczka		**E**	***włosów***
5	szczoteczka		F	policzków

Po polsku mówimy:
krem do rąk, pasta do zębów
i nie można powiedzieć:
krem ~~dla rąk~~, pasta ~~dla zębów~~.

0	1	2	3	4	5
E					

3 **Czy umiesz nazwać po polsku przybory kosmetyczne i kosmetyki? Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami.**

Przybory i kosmetyki

4 Po co tam chodzimy? Połącz kolumny.

0	***Chodzimy do fryzjera***		A	wyglądać pięknie i młodo.
1	Chodzimy do manicurzystki		B	mieć świetną kondycję.
2	Chodzimy do salonu urody	**ŻEBY**	**C**	***mieć piękna fryzurę.***
3	Chodzimy do drogerii		D	mieć ładne paznokcie.
4	Chodzimy na siłownię		E	kupić kosmetyki.

0	1	2	3	4
C				

5 Dopasuj hasła do odpowiedniej reklamy.

0. *Chcesz mieć gładką i zdrową skórę?*

1. Czas na szczupłą sylwetkę!

2. Chcesz mieć piękne, zdrowe włosy?

3. Proste sposoby na piękne oczy!

4. Paznokcie też są ważne!

5. Gładkie dłonie bez problemu!

6. Ładne zęby – ładny uśmiech

7. Mężczyzna z brodą jest bardzo przystojny!

A

B

C

D

E

F

G

H

0	1	2	3	4	5	6	7
E							

Leksyka w wierszykach

6 **Przeczytaj wierszyk i odpowiedz na pytania.**

B. Maliszewski

Ciocia Ola

Ile lat ma ciocia Ola?
Który raz już słyszy sto lat?
O to pytać nie wypada,
a odgadnąć – trudna sprawa,
bo wygląda ciągle młodo
i zachwyca swą urodą.

Lubi chodzić do fryzjera,
kosmetyczki, jubilera,
a najbardziej do drogerii,
gdzie wśród kosmetyków serii
szuka takich, co pomogą
jej zatrzymać piękną młodość.

Nie kupuje tam zbyt wiele:
szminkę, kredkę i pędzelek,
tusze, róże, komplet cieni,
a tak dużo może zmienić,
że przy cioci makijażu
czas jest tylko w kalendarzu.

1. O co nie wypada pytać?

– ..... .

2. Dokąd chodzi ciocia Jola?

– ..... ,
– ..... ,
– ..... ,
– ..... .

3. Co kupuje w drogerii?

– ..... ,
– ..... ,
– ..... ,
– ..... ,
– ..... ,
– ..... .

7 **Rozwiąż rebus.**

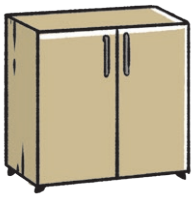

af = tu

+u

e = a

Hasło: .....

8 **Uzupełnij tekst odpowiednimi fragmentami zgodnie z podanym przykładem.**

Starożytne kosmetyki

Już w czasach starożytnych ludzie używali naturalnych kosmetyków. Nic dziwnego, że [_____][0] noszą imię Nefretete albo Kleopatry

Kosmetyczka starożytnej Egipcjanki była piękna i ciężka. Znajdowały się tam kosmetyki do oczu i ust, perfumy, kremy, olejki, tłuszcze, grzebienie, [_____][1]. Skąd to wiemy? Jedną z takich starożytnych kosmetyczek [_____][2] w Muzeum Brytyjskim.

Bogate Egipcjanki bardzo dbały o swój wygląd. Przede wszystkim unikały wiatru i słońca, bo [_____][3] gładką, bladą skórę. Używały więc kremów ochronnych, olejków i często się kąpały, a [_____][4] Kleopatra kąpała się w mleku.

Bardzo ważny [_____][5] był makijaż, który nosili mężczyźni, kobiety, [_____][6]. W czasach, kiedy nie było okularów przeciwsłonecznych, [_____][7] chroniło oczy przed silnym słońcem oraz piaskiem.

Do malowania rzęs, brwi i paznokci starożytne kobiety używały henny, a do malowania ust – [_____][8]. W starożytnym Egipcie były też kremy przeciwzmarszczkowe, a ich produkcji [_____][9], tłuszcze zwierzęce i pszczeli wosk. Cena za urodę [_____][10], bo niektóre antyczne kremy miały substancje toksyczne.

Na podstawie: *https://magazynswiat.pl/1950/antyczne-spa-jak-egipcjanki-dbaly-o-urode.html*

Barbara Brylska w filmie „Faraon" Jerzego Kawalerowicza

A malowanie powiek
B ***dzisiejsze salony piękności***
C chciały mieć
D specjalnej pasty
E można dziś oglądać
F służyły rośliny
G legenda mówi, że
H spinki do włosów oraz lusterka
I a nawet dzieci
J bywała jednak wysoka
K dla urody i zdrowia

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B										

9 **Przeczytaj tekst i zdecyduj, czy podane pod nim zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).**

Max Factor – mistrz makijażu

Maksymilian Faktorowicz urodził się w Zduńskiej Woli (małej miejscowości pod Łodzią). Wychowywał się w biednej, wielodzietnej, żydowskiej rodzinie. Już jako mały chłopiec musiał zarabiać na życie – sprzedawał pomarańcze i cukierki, a potem pracował w drogerii, salonie fryzjerskim i aptece.

Kiedy miał dwadzieścia lat, wyjechał do Moskwy, gdzie otworzył niewielki sklep z kosmetykami. Zdobył bogatych klientów oraz poznał znanych aktorów teatralnych, których malował do ról. Spotkał też swoją miłość – Esterę, z którą się ożenił i z którą miał czwórkę dzieci. W Rosji nie czuł się jednak dobrze, więc razem z rodziną uciekł do Ameryki, gdzie przyjął krótsze imię i nazwisko: Max Factor.

W Ameryce sprzedawał kosmetyki własnej produkcji, a także pracował jako fryzjer i charakteryzator. Krytykował źle zrobione makijaże aktorów, którzy do malowania się używali mąki ziemniaczanej oraz papryki. Opracował więc nową serię kosmetyków, które nadawały twarzy naturalny wygląd. Można je było łatwo nakładać i łatwo zmywać. Swoją metodę charakteryzacji określił jako „make-up".

Kariera Maxa Factora rozwijała się bardzo szybko, a jego kosmetyki trafiły na rynek do ponad osiemdziesięciu krajów świata. Producent zdobył Oscara za charakteryzację, pracował z największymi gwiazdami kina i organizował warsztaty, na których uczył niełatwej sztuki makijażu. Po śmierci biznesmena właścicielem jego wielkiej firmy został syn – Francis. Dla celów marketingowych przyjął imię ojca i zaczął się przedstawiać jako Max Factor Junior.

Na podstawie: Agnieszka Warnke, *Max Factor – czarodziej makijażu*, https://culture.pl/pl/artykul/max-factor-czarodziej-makijazu

Fot. alamy.de

Maksymilian Faktorowicz (Max Factor Senior), amerykański biznesmen polsko-żydowskiego pochodzenia, wynalazca i producent serii kosmetyków

Prawda (P) czy fałsz (F)?

	Maksymilan Faktorowicz (Max Factor Senior)...	**P**	**F**
0	***urodził się niedaleko Łodzi.***	*X*	
1	nie pochodził z bogatej rodziny.		
2	miał rodzeństwo.		
3	w młodości sprzedawał owoce i słodycze.		
4	pracował też jako kelner i kucharz.		
5	przez całe życie był kawalerem.		
6	swoją technikę charakteryzacji nazwał make-upem.		
7	długo czekał na swoje sukcesy.		
8	sam też występował w filmach.		
9	dzielił się swoją wiedzą na temat makijażu.		
10	nazwał syna swoim imieniem.		

Max Factor Junior z żoną - Mildred "Milly" Cohen

Fot. Wikipedia, Autorstwa IISG

10 Co z tym możemy robić? Połącz kolumny.

0	***malować, przygryzać, zasłaniać***
1	myć, leczyć, wybielać, zagryzać
2	myć, czesać, farbować, układać
3	malować, tuszować, pogrubiać
4	otwierać, zamykać, mrużyć
5	pudrować, wycierać, zatykać
6	otwierać, pakować, zamykać, chować
7	malować, lakierować, obcinać
8	malować, regulować, marszczyć
9	myć, wycierać, suszyć, smarować kremem
10	ćwiczyć, napinać, pokazywać

A	nos
B	oczy
C	brwi
D	rzęsy
E	włosy
F	zęby
G	***usta***
H	ręce / dłonie
I	mięśnie
J	paznokcie
K	kosmetyczkę

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G										

11 Co ona robi?

CZAS NA POWTÓRKĘ

12 Czym to robimy? Połącz kolumny.

0	***czeszemy się***
1	wycieramy się
2	myjemy zęby
3	myjemy uszy
4	smarujemy ciało
5	obcinamy paznokcie

A	ręcznikiem
B	olejkiem do opalania
C	***grzebieniem lub szczotką***
D	szczoteczką i pastą
E	nożyczkami
F	patyczkami

0	1	2	3	4	5
C					

13 Co tu nie pasuje?

0. pasta, szczoteczka, ~~***róż do policzków***~~
1. grzebień, szminka, szczotka, szampon
2. pilnik, obcinacz, gąbka, nożyczki
3. lustro, pędzelek, kredka, szminka
4. ręcznik, chusteczka, perfumy, waciki
5. tonik do twarzy, olejek, mydło, masło
6. tusz, farba, kosmetyczka, lakier
7. ręcznik, mydło, żel pod prysznic

14 Połącz hasło reklamowe z odpowiednim produktem.

0. *Zdrowe zęby i świeży oddech!*

1. Prosty sposób na piękne rzęsy!

2. Idealny lakier – idealne paznokcie!

3. Piękne usta bez problemu!

4. Czyste ręce to podstawa!

5. Wyjątkowy zapach w wyjątkowej cenie!

15 Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

Szanowni Państwo!

Nasza d ***r o g e r i a***[0] ma już 10 lat. Z tej okazji ogłaszamy urodzinową promocję i oferujemy nasze produkty w nowych, atrakcyjnych cenach!

10% taniej – mydła, ż☐☐e[1] pod prysznic, szampony, p ł☐☐y[2] do kąpieli, s z☐☐☐t☐☐☐☐i[3] i pasty do zębów, a także m☐s z☐☐☐i[4] do golenia;

20% taniej – f☐☐☐y[5] do włosów, k☐☐☐☐i[6] do brwi, t☐☐☐e[7] do rzęs, c☐☐☐☐e[8] do powiek, l☐k☐☐☐y[9] do paznokci oraz s z☐☐☐☐i[10] we wszystkich kolorach;

aż 30% taniej – wybrane p☐☐f☐☐y[11] oraz wody toaletowe dla kobiet i mężczyzn.

Do każdych zakupów za co najmniej 200 zł dodajemy k☐☐m☐☐☐☐☐☐ę[12] gratis. (Oferta ważna do wyczerpania zapasów). Serdecznie zapraszamy!

16 Na podstawie obrazka napisz, jakich przyborów i kosmetyków używa Ania.

Ona używa…

UŻYWAĆ… czego? (+dopełniacz)

– ***farby do włosów***.

– .....

– .....

– .....

– .....

Rozdział III

Ubrania i dodatki

1a **Co to jest? Podpisz obrazki.**

pasek żakiet ~~*kapelusz*~~ zegarek mucha bluzka koszula apaszka poszetka
torebka marynarka kamizelka spódnica okulary szpilki lakierki spodnie

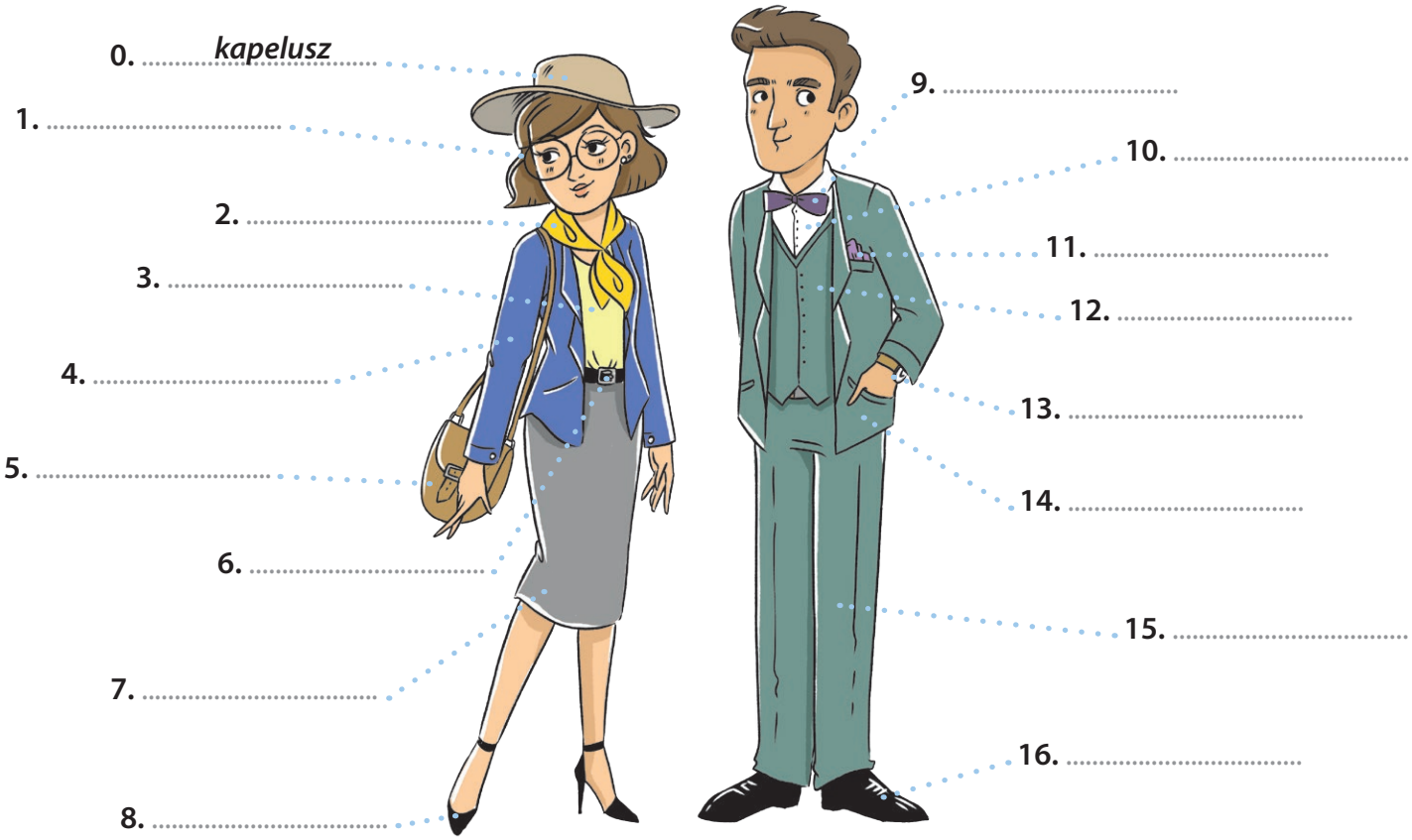

1b **Zaznacz odpowiednie słowo.**

To stare zdjęcie naszych rodziców. Mama wygląda (***świetnie***, fatalnie)[0]! Ma na sobie (czapkę, kapelusz)[1], którego kolor pasuje do jej blond włosów. Nosi błękitną apaszkę, kremową (bluzę, bluzkę)[2], ciemny (żakiet, krawat)[3], czarną (sukienkę, spódnicę)[4] i bardzo ładne (kozaki, szpilki)[5]. Ma jeszcze małą, brązową (walizkę, torebkę)[6] i bukiet kwiatów. Tata też jest elegancki. Ma na sobie szary, trzyczęściowy (mundur, garnitur)[7], czyli marynarkę, (kamizelkę, koszulkę)[8] i spodnie. Nosi też białą koszulę, czerwoną (muszkę, żabkę)[9] i czerwoną poszetkę. Ma jeszcze czarny pasek i czarne (tenisówki, lakierki)[10]. Rodzice naprawdę pięknie wyglądają!

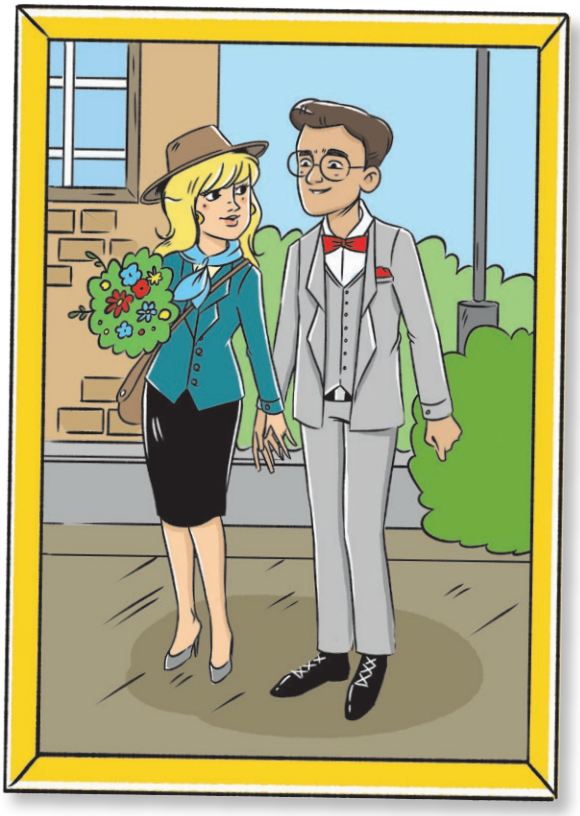

2a Co to jest? Dopasuj numer do obrazka.

0. ***stanik (biustonosz)***
1. majtki
2. kostium (strój) kąpielowy
3. rajstopy
4. podkolanówki
5. pończochy
6. podkoszulek
7. slipy
8. bokserki
9. kąpielówki
10. skarpetki

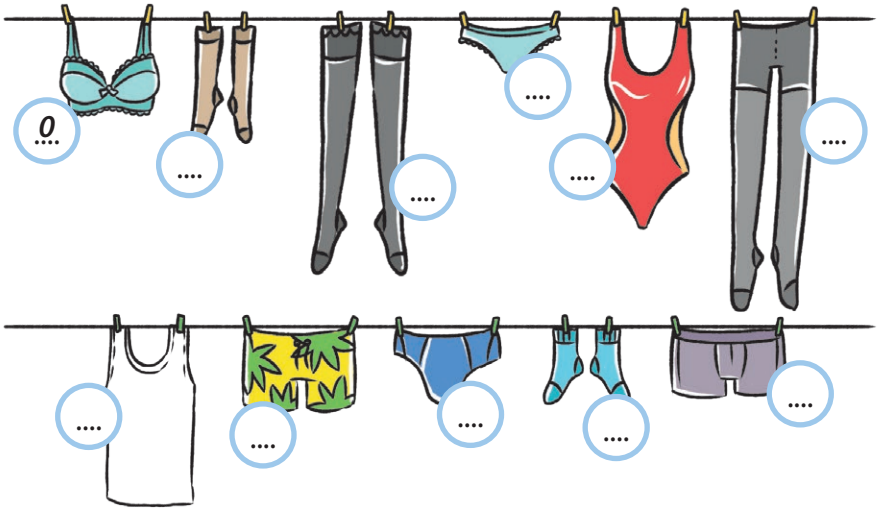

2b Co to jest? Dopasuj numer do obrazka.

0. ***wsuwka***
1. spinka
2. opaska
3. gumka do włosów
4. grzebyk
5. łańcuszek
6. wisiorek
7. naszyjnik
8. smycz
9. korale
10. pierścionek
11. bransoletka
12. obrączka
13. broszka
14. kolczyki

2c Co to jest? Dopasuj numer do obrazka.

0. ***kozaki***
1. szpilki
2. botki
3. klapki
4. tenisówki
5. trampki
6. kalosze
7. kapcie

3 **Co to jest? Zaznacz poprawną odpowiedź.**

0. To są
a) ręczniki.
b) rękawy.
c) ***rękawiczki***.

1. To jest
a) pasek.
b) krawat.
c) fartuch.

2. To jest
a) koszula.
b) koszulka.
c) marynarka.

3. To jest
a) bluza.
b) bluzka.
c) kamizelka.

4. To jest
a) czapka.
b) kaptur.
c) kapelusz.

5. To jest
a) dres.
b) szlafrok.
c) kombinezon.

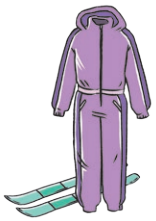

6. To jest
a) futro.
b) kożuch.
c) płaszcz.

7. To jest bluzka
a) na ramiączkach.
b) z długim rękawem.
c) z krótkim rękawem.

8. To jest
a) naszyjnik.
b) kołnierzyk.
c) łańcuszek.

9. To jest
a) guzik.
b) szalik.
c) zamek.

10. To jest
a) naklejka.
b) poszetka.
c) przypinka.

11. To jest
a) kijek.
b) laska.
c) pałka.

12. To jest
a) rękaw.
b) pasek.
c) kieszeń.

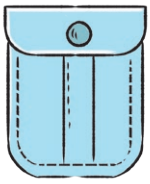

13. To jest
a) portfel.
b) torebka.
c) portmonetka.

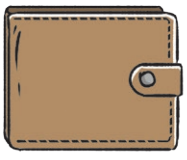

14. To jest
a) czas.
b) zegar.
c) zegarek.

15. To są
a) sznurówki.
b) skarpetki.
c) nogawki.

4 Z czym to jest? Połącz kolumny i dopasuj numer do obrazka.

0	***koszulka***	A	z szafirem
1	bluza	B	z kapturem
2	bluzka	C	z pomponem
3	czapka	**D**	***z kołnierzykiem***
4	spódnica	E	z krótkim rękawem
5	tenisówki	F	z falbanami
6	spodnie	G	z szerokimi nogawkami
7	pierścionek	H	z białymi sznurówkami

0	1	2	3	4	5	6	7
D							

5 Które słowo nie pasuje? Dlaczego?

0. *garnitur, koszula, **~~zegarek~~**, płaszcz*
Nie pasuje zegarek, bo to nie jest ubranie.

1. naszyjnik, kołnierzyk, wisiorek, łańcuszek
2. marynarka, kamizelka, czapka, spodnie
3. kalosze, szpilki, skarpetki, lakierki
4. czapka, muszka, szalik, rękawiczki
5. stanik, kąpielówki, sukienka, spódnica
6. kurtka, wsuwka, spinka, opaska
7. pierścionek, kolczyki, apaszka, bransoletka
8. kozaki, botki, majtki, klapki
9. krawat, portfel, muszka, poszetka
10. bluzka, spódnica, torebka, sukienka
11. czapka, kaptur, kapelusz, koszula
12. pończochy, rajstopy, spodnie, bluza

6 Rozwiąż krzyżówkę.

0	S	Z	N	U	R	Ó	W	K	I	
1				B						
2				R						
3				A						
4				N						
5				I						
6				A						
7				I						
8				D						
9				O						
10				D						
11				A						
12				T						
13				K						
14				I						

0. ***do zawiązywania butów***

1. okrywa całe ciało (nosi go narciarz)
2. zakładamy je na stopy
3. wysokie buty (dobre na zimę)
4. marynarka, kamizelka i spodnie
5. możemy w nich pływać
6. nosimy je na dłoniach
7. może być letnia, koktajlowa, wizytowa
8. może być długa, krótka albo do kolan
9. buty na deszcz, błoto i kałuże
10. lekkie buty na lato
11. nosimy go na ręce (zwykle na lewej)
12. nosi go lekarz, kucharz, kelner, fryzjer
13. długa, cienka, pomaga chodzić
14. nie ma rękawów, może być częścią garnituru

7 **Czy te ubrania, buty i dodatki wypada założyć na oficjalne spotkanie? (TAK – V, NIE – X).**

X koszulka | V koszula | szlafrok | żakiet

marynarka | lakierki | spodenki | kalosze

bluza | bluzka | kamizelka | fartuch

kąpielówki | klapki | mucha | garnitur

8 **Co wtedy robimy? Połącz kolumny.**

0	***Kiedy gramy w piłkę,***	A	nosimy okulary.
1	Kiedy idziemy pływać,	B	zakładamy fartuch.
2	Kiedy jeździmy na nartach,	C	zakładamy czapkę i szalik.
3	Kiedy chcemy być boso,	D	zakładamy kapcie i szlafrok.
4	Kiedy zaczynamy pracę w kuchni,	E	zdejmujemy skarpetki.
5	Kiedy wychodzimy z kąpieli,	F	mamy na sobie kask i kombinezon.
6	Kiedy mocno świeci słońce,	**G**	***mamy na sobie koszulkę i spodenki.***
7	Kiedy pada deszcz i jest mokro,	H	najpierw je przymierzamy.
8	Kiedy jest zimno i wieje wiatr,	I	bierzemy parasol i zakładamy kalosze.
9	Kiedy mamy problemy ze wzrokiem,	J	bierzemy klapki, strój kąpielowy albo kąpielówki.
10	Kiedy kupujemy eleganckie ubrania,	K	zakładamy czapkę z daszkiem albo kapelusz.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G										

9 **Odpowiedz na pytania.**

Jakie ubranie...

zapinamy i rozpinamy? ***Koszulę,*** .....

często przymierzamy? ..... .

często prasujemy? ..... .

zakładamy na ważny egzamin ? ..... .

nosimy latem? ..... .

nosimy zimą? ..... .

mieć na sobie / nosić
przymierzać
zakładać / zdejmować
zapinać / rozpinać
wkładać do szafy
wyjmować z szafy

+ biernik (kogo? co?)

10a Czy wiesz, jaki to materiał?

jedwab ~~wełna~~ bawełna skóra len złoto

To jest…

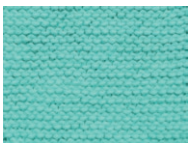
wełna 0,

..... 1,

..... 2,

..... 3,

..... 4,

..... 5.

Co to?	Z czego?	Jaki?
len	z lnu	lniany
jedwab	z jedwabiu	jedwabny
skóra	ze skóry	skórzany
wełna	z wełny	wełniany
bawełna	z bawełny	bawełniany
złoto	ze złota	złoty
srebro	ze srebra	srebrny

10b Z czego to jest? Jakie to jest? Uzupełnij zdania zgodnie z podanym przykładem.

0. Ten krawat jest z *jedwabiu* .
Ten krawat jest *jedwabny* .

1. Ten pasek jest ze ..... .
Ten pasek jest ..... .

2. Ta torba jest z ..... .
Ta torba jest ..... .

3. Ta czapka jest z ..... .
Ta czapka jest ..... .

4. Te skarpetki są z ..... .
Te skarpetki są ..... .

5. Te kolczyki są ze ..... .
Te kolczyki są ..... .

11a Czy znasz te wzory? Dopasuj nazwy do obrazków.

0. *w prążki*
1. w kropki
2. w paski
3. w grochy
4. w kwiaty
5. w kratę

.... 1

.... 2

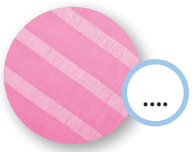
.... 3

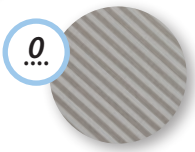
0 ....

.... 4

.... 5

11b Co to jest? Uzupełnij zgodnie z podanym przykładem.

0. To jest *krawat w prążki* .

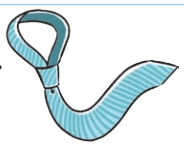

1. To jest ..... .

2. To jest ..... .

3. To jest ..... .

4. To jest ..... .

5. To jest ..... .

12 O czym jest mowa? Połącz kolumny.

0	***niebieski, biały, czerwony, jaskrawy, ciemny***
1	mały, średni, duży, mniejszy, większy, w sam raz
2	atrakcyjna, niska, wysoka, wygórowana
3	bawełniany, wełniany, skórzany, jedwabny
4	w kropki, w groszki, w paski, w prążki, w kratę
5	złota, srebrna, piękna, cenna, pamiątkowa
6	damska, męska, dziecięca, letnia, zimowa
7	okrągły, kwadratowy, prostokątny, trójkątny
8	klasyczny, elegancki, młodzieżowy, sportowy

A	STYL
B	WZÓR
C	CENA
D	***KOLOR***
E	KSZTAŁT
F	ROZMIAR
G	MATERIAŁ
H	ODZIEŻ
I	BIŻUTERIA

0	1	2	3	4	5	6	7	8
D								

13 O czym jest mowa?

0. ***Ten krawat nie pasuje do tej koszuli, ale ta mucha będzie dobra.***

1. Którą bluzkę wybierasz? Tę w kratkę, w paski czy w groszki?
2. Te buty są ładne, ale trochę za małe. Czy są o numer większe?
3. Którą przypinkę wolisz? Tę okrągłą, kwadratową czy prostokątną?
4. Czapka za 100 złotych i szalik za 200? Nie, to dla mnie za drogo!
5. Które rękawiczki pani woli? Te skórzane czy te bawełniane?

A O CENIE

B O MATERIALE

C O KSZTAŁCIE

D O WZORZE

E O ROZMIARZE

F ~~***O STYLU***~~

0	1	2	3	4	5
F					

14 Uzupełnij tekst słowami z ramki.

~~*odzież*~~ ceny materiałów wzorach rozmiarach kolorach

Zapraszamy do salonu „Dobry gust"!

Oferujemy ***odzież***[0] damską i męską we wszystkich ……[1] (od XS do XXL), ciemnych i jaskrawych ……[2] oraz różnych ……[3] (w paski, w kropki i w kratę). Wszystkie ubrania są wykonane z ……[4] najwyższej jakości (skóra, bawełna, len, jedwab). A czy jest drogo? Nie! Mamy ……[5] na każdą kieszeń!

Zapraszamy!

Leksyka w wierszykach

15 **Przeczytaj wierszyk i odpowiedz na pytania.**

B. Maliszewski

Na wieszakach

Nocą w sklepie odzieżowym
śnią ubrania o dniu nowym,
może trafią w czyjeś ręce
i nie będą nigdy więcej
wisieć z metką na wieszakach,
a dom znajdą w naszych szafach.

Marynarki i koszule
o mężczyznach myślą czule,
a te bluzki, te żakiety
wciąż czekają na kobiety,
które przyjdą i wybiorą
ich materiał, rozmiar, kolor.

Nocą w sklepie odzieżowym
śnią ubrania o dniu nowym,
może jutro będą w lustrze,
może dadzą komuś uśmiech
i poczują serca bicie,
i z nim zaczną nowe życie.

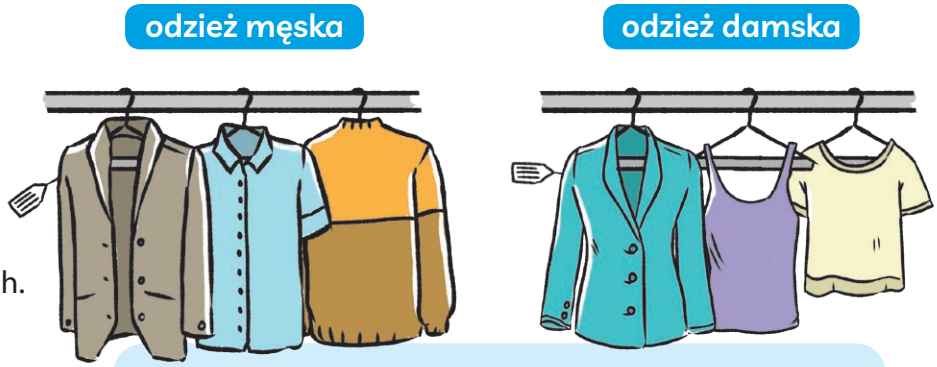

1. Na kogo czekają ubrania?
   – .....

2. O jakich ubraniach jest mowa w wierszyku?
   – .....
   – .....
   – .....
   – .....

3. Czy lubisz chodzić do sklepu odzieżowego? Tak czy nie? Dlaczego?
   – .....
   .....
   .....

16 **Kto zadaje te pytania?**

		sprzedawca / sprzedawczyni	klient / klientka
0	***Czym mogę służyć?***	***X***	
1	Gdzie jest przymierzalnia?		
2	Czy doliczyć torbę?		
3	Czy jest mniejszy rozmiar?		
4	Czy to jest prawdziwy jedwab?		
5	Czy ma pan(i) naszą aplikację?		
6	Czy są koszule z krótkim rękawem?		

17 **Razem z kolegą albo koleżanką napisz krótki dialog w sklepie odzieżowym.**

18 Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

BIELIZNA	ELEGANCKIE UBRANIA	BIŻUTERIA
ROZMIAR	**MATERIAŁ**	**WZÓR**
STRÓJ NA PLAŻĘ	**NA ZIMĘ**	**BUTY**

19 **Uzupełnij teksty słowami z ramki i dopasuj do nich odpowiednie obrazki.**

zegarek spódniczki kolczyki buty krawaty poszetką rękawem ~~kołnierzykiem~~ kształcie

Jak się zmieniała światowa moda?

Lata 50.
W latach pięćdziesiątych XX wieku wśród kobiet były modne koszule z ……***kołnierzykiem***……[0] i krótkim ……[1], szerokie spódnice i sukienki. Mężczyźni nosili marynarki z trzema guzikami oraz szare garnitury.

Lata 60.
W latach sześćdziesiątych kobiety nosiły perłowe ……[2] i naszyjniki oraz jednokolorowe sukienki. Mężczyźni wybierali marynarki z dwoma guzikami oraz białą ……[3].

Lata 70.
W latach siedemdziesiątych kobiety wybierały białe koszule, długie marynarki i luźne kamizelki. Mężczyźni nosili kolorowe koszule, kolorowe garnitury oraz ……[4] na koturnie.

Lata 80.
W latach osiemdziesiątych kobiety starały się pokazać swoją siłę. Lubiły nosić marynarki z poduszkami i szerokimi ramionami, żeby ich stroje tworzyły sylwetkę w ……[5] litery T (szerokie ramiona i wąskie biodra). Panowie lubili nosić niebieskie koszule i zakładali do nich czerwone ……[6].

Lata 90.
W latach dziewięćdziesiątych kobiety nosiły marynarki, ……[7] mini oraz sandały na obcasie, a mężczyźni do garnituru zakładali koszulki.

XXI wiek
W dużych i małych firmach obowiązuje dress code. Zarówno kobiety, jak i mężczyźni wybierają białe lub niebieskie gładkie koszule, garnitury i delikatne dodatki, np. ……[8] lub biżuterię.

Na podstawie: https://zwierciadlo.pl/material-partnera/205316,1,jak-zmieniala-sie-moda-przez-ostatnie-100-lat.read

0. ***Lata 50.***

1. ……

2. ……

3. ……

4. ……

5. ……

20 **Kto to jest? Przeczytaj tekst i napisz, jak mają na imię te osoby.**

Ewa

Dzień dobry! Jestem Ewa i uczę języka polskiego, a to są moi koledzy i moje koleżanki z pracy. Czy rozpoznasz wszystkie osoby po tych krótkich opisach?

Ania jest bardzo elegancka – lubi nosić ciemne żakiety i jasne bluzki. **Julia** często zakłada koszule z kołnierzykiem i długim rękawem. **Kasia** woli bardziej swobodny styl i zwykle nosi sweterki w prążki. **Beata** lubi sukienki oraz jedwabne apaszki w kwiaty, a **Jola** często zakłada bluzki w groszki. **Marek** lubi marynarki w kratę i gładkie, jasne koszule, a **Jacek** woli szare marynarki oraz czarne golfy. **Tomek** lubi sportowy styl, więc często zakłada bluzy z kapturem, a **Darek** lubi nosić swetry i koszule w kratę.

0. *Ania*

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

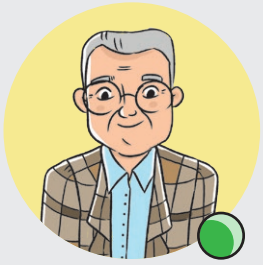

6. .....

7. .....

8. .....

21a **Co teraz masz na sobie?**

.....

.....

.....

21b **Jakie ubrania i dodatki lubi nosić Twoja koleżanka / Twój kolega?**

.....

.....

.....

22 Które zdania pasują do tych portretów?

Obrazy Stanisława Wyspiańskiego

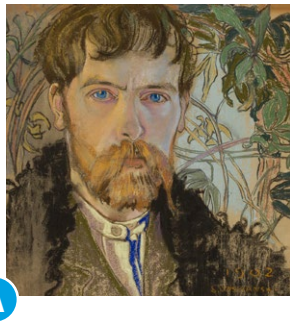

A Autoportret

B Portret Józefa Mehoffera

C Portret Elizy Pareńskiej

D Portret dziewczynki

Fot. Wikipedia

Ta osoba…

0. ma baczki i brodę. [A]
1. ma wąsy. [……] [……]
2. nosi warkocz. [……]
3. ma grzywkę. [……]
4. nosi muchę. [……]
5. ma na sobie okulary. [……]
6. ma kokardę. [……] [……]
7. nosi obrączkę. [……]
8. nosi koszulę. [……] [……]
9. ma sukienkę. [……] [……]
10. nosi kamizelkę. [……]
11. ma ubranie w grochy. [……]

23 Jak wyglądają te osoby według sztucznej inteligencji? Co mają na sobie?

Gabriela Zapolska ma na sobie
……
……
……

Stanisław Ignacy Witkiewicz nosi
……
……
……

Źródło: www.facebook.com/StorytelPL

24 Jak oni wyglądają? Co mają na sobie?

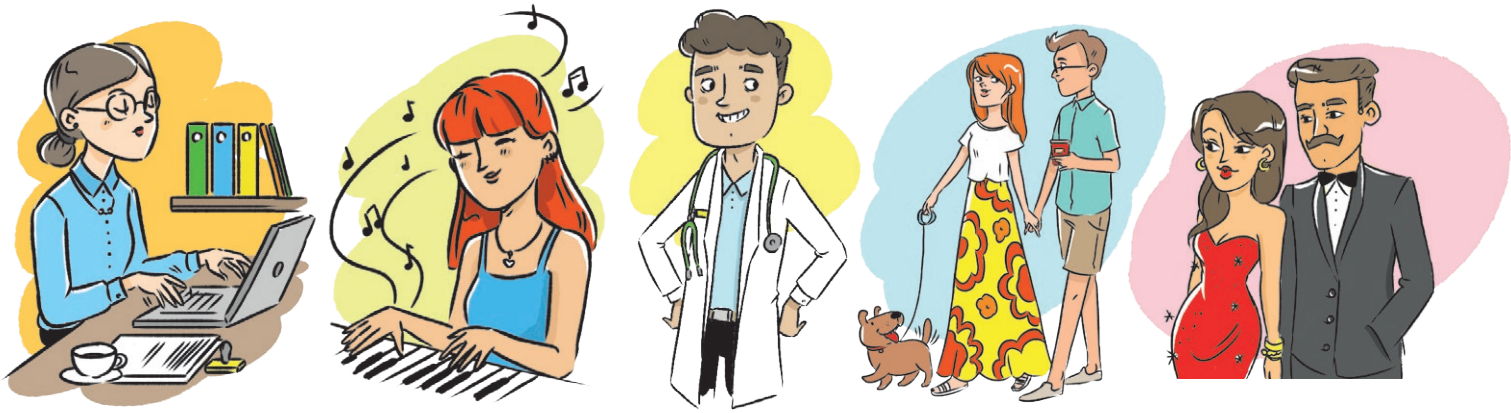

CZAS NA POWTÓRKĘ

25 Czy pamiętasz, co to jest? Połącz kolumny.

0	***kostium kąpielowy, kąpielówki***
1	podkoszulek, stanik, majtki
2	kolczyki, łańcuszek, pierścionek
3	szpilki, lakierki, kozaki, kalosze
4	marynarka, kamizelka, spodnie
5	wełna, bawełna, jedwab, skóra
6	w paski, kropki, groszki, kratkę
7	duży (większy), mały (mniejszy)

A	wzór
B	materiał
C	rozmiar
D	garnitur
E	biżuteria
F	bielizna
G	buty / obuwie
H	***strój na basen***

0	1	2	3	4	5	6	7
H							

26 Prawda czy fałsz?

		P	F
0	***Kamizelka nie ma rękawów.***	*X*	
1	Do garnituru pasują lakierki.		
2	Latem często zakładamy szalik.		
3	Kolczyki nosimy na palcach.		
4	Obrączkę nosi mąż i żona.		
5	Sukienka to ubranie dla kobiet.		
6	Apaszka może być z jedwabiu.		
7	Bluzka często jest z kapturem.		
8	Marynarka ma długie nogawki.		
9	W spodniach są kieszenie.		
10	Dziennikarz często nosi fartuch.		

27 Czy pamiętasz, co to jest? Podpisz obrazki.

0. *wsuwka*

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

6. .....

7. .....

28 O czym jest mowa?

0	***Nosimy ją na głowie – może być z daszkiem albo z pomponem.***
1	Zakładamy go, gdy wychodzimy spod prysznica albo z wanny.
2	Służą do zawiązywania butów i różnią się kolorami oraz długością.
3	Zakładamy je, kiedy pada deszcz i na ulicach są wielkie kałuże.
4	Może być z krótkim albo długim rękawem oraz z kołnierzykiem.
5	Nosimy je na stopach. Mogą być bawełniane albo wełniane
6	Są w nim dokumenty, karty, pieniądze (a czasem i zdjęcia rodziny).
7	Zakładamy go na szyję. Może być srebrny, złoty albo pozłacany.

A	koszula
B	***czapka***
C	portfel
D	szlafrok
E	łańcuszek
F	kalosze
G	skarpetki
H	sznurówki

0	1	2	3	4	5	6	7
B							

29 Co oni mają na sobie? Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

Ona ma sobie jasny ***k a p e l u s z***[0], którego kolor pasuje do jej włosów. Nosi niebieski ż☐☐i☐t[1], kremową b☐u☐☐ę[2] i szarą s☐☐☐n☐☐ę[3] do kolan. Ma też żółtą a☐a☐☐☐ę[4], wąski, czarny p☐☐☐k[5] oraz brązową t☐☐☐☐k ę[6]. Nosi okrągłe o☐☐☐☐☐y[7] oraz małe, srebrne k☐l☐☐☐☐i[8] (albo klipsy). Wydaje się wysoka, bo ma na sobie s z☐☐☐☐i[9].
On nosi elegancki, trzyczęściowy, zielony g☐r☐☐☐☐r[10] – marynarkę, k☐m☐☐☐l☐ę[11] i spodnie. Ma też białą k☐s☐☐☐ę[12], fioletową m☐☐☐ę[13] oraz p☐s z☐☐☐ę[14] w tym samym kolorze. Na lewej ręce nosi z☐☐☐☐☐k[15] z brązowym paskiem. Ma także eleganckie, czarne l☐k☐☐☐☐i[16], które pasują do całego stroju.

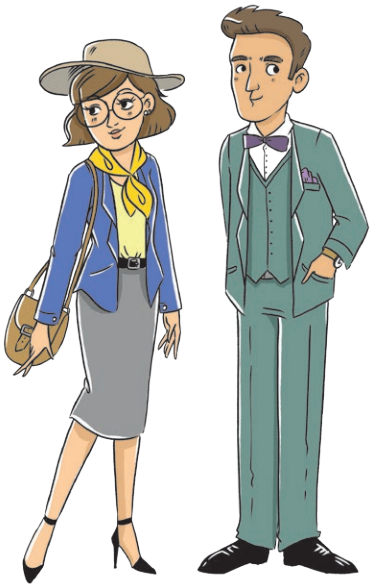

30 **O czym oni mówią? Uzupełnij zdania odpowiednimi słowami.**

szalik guzik fartuch pierścionek bluza koszula bluzka spinka ~~spódnica~~
torebka futro okulary pończochy szpilki sznurówki przymierzalnie

0. Ta ***spódnica*** jest ładna, ale trochę za krótka. Nie pasuje na oficjalne spotkanie.

1. Ten srebrny ..... z diamentem jest piękny, ale za drogi. Nie stać mnie na niego.

2. Te okrągłe ..... bardzo mi się podobają. Czy mogę je przymierzyć?

3. Te ..... są tak cienkie, że nie widać ich na nodze. Właśnie takich szukałam.

4. Ta ..... na ramiączkach jest ładna, ale za duża. Czy jest mniejszy rozmiar?

5. Podoba mi się ta czarna ..... z kapturem – jest ciepła, miękka i niedroga.

6. Muszę kupić albo pożyczyć igłę i nici, żeby przyszyć ..... do marynarki.

7. Przepraszam, ile kosztuje ta ..... do włosów? Nie ma na niej ceny.

8. Zapisałem się na kurs gotowania i w prezencie dostałem ten ..... w kwiatki.

9. Te czarne ..... są eleganckie, ale trochę za ciasne. Czy jest większy numer?

10. Ta skórzana ..... bardzo mi się podoba – jest lekka i ma kieszeń na telefon.

11. Ta jedwabna ..... w paski jest ładna, ale nie pasuje do tej marynarki.

12. Zima już niedługo. Muszę sobie kupić długi, ciepły, wełniany ..... .

13. Przepraszam, gdzie znajdę ..... do butów sportowych? Nigdzie ich nie widzę.

14. To sztuczne ..... jest bardzo lekkie, ciepłe i eleganckie. Warto je kupić!

15. Niestety, wszystkie ..... są teraz zajęte. Musimy chwilę poczekać.

31 **Co oni mają na sobie?**

Rozdział IV

Zainteresowania

1 Co oni lubią robić?

Oni lubią / uwielbiają…

0. ***słuchać muzyki***
1. oglądać telewizję
2. uprawiać jogę
3. grać w piłkę
4. chodzić na siłownię
5. grać na gitarze
6. jeździć na rowerze
7. pływać żaglówką
8. podróżować po Europie
9. pracować w ogrodzie
10. jeździć na łyżwach
11. zbierać znaczki
12. zwiedzać zabytki
13. rozwiązywać krzyżówki
14. układać puzzle
15. uczyć się języków obcych

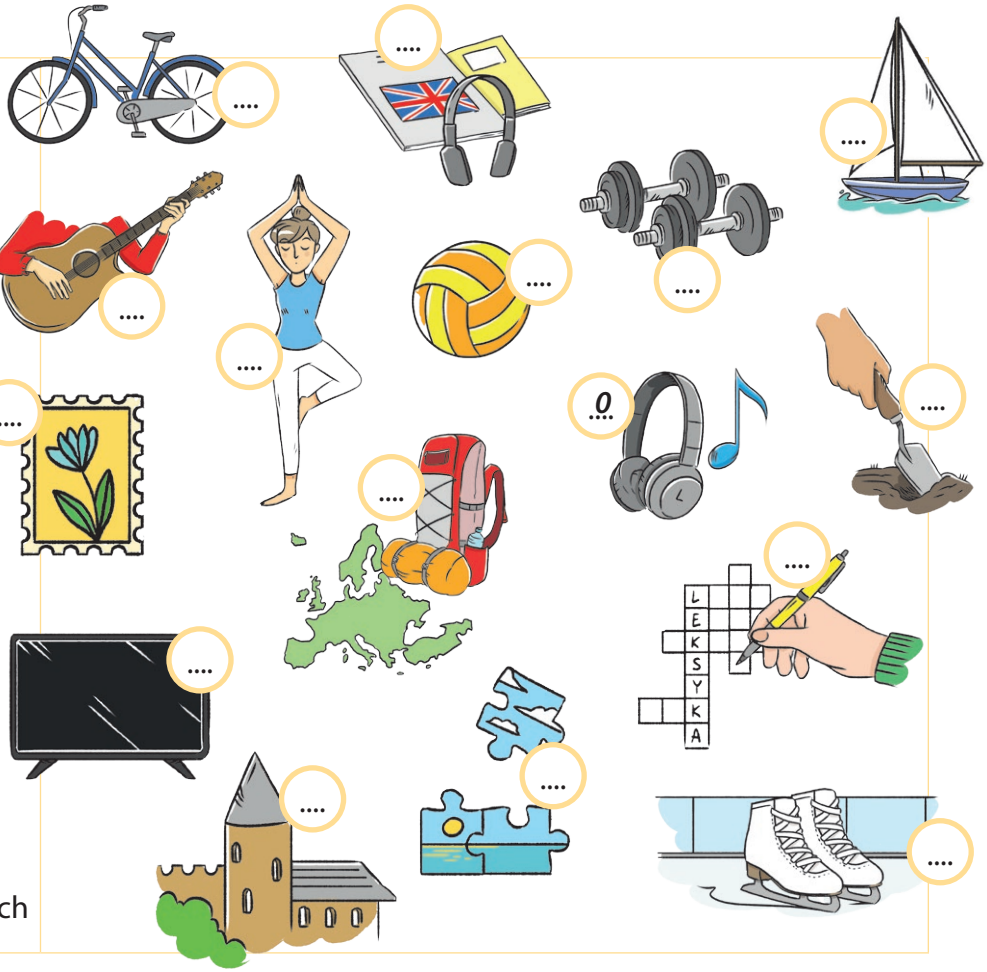

2 Co można robić? Połącz kolumny.

0	***jeździć***	A	muzyki
1	chodzić	B	jogę
2	uczyć się	C	w piłkę
3	grać	D	na siłownię
4	zbierać	E	żaglówką
5	zwiedzać	F	w ogrodzie
6	słuchać	**G**	***na rowerze***
7	pływać	H	po Europie
8	układać	I	zabytki
9	uprawiać	J	znaczki
10	pracować	K	krzyżówki
11	podróżować	L	puzzle
12	rozwiązywać	Ł	języków obcych

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
G												

3 Jakie hobby mają te wrocławskie krasnale? Co lubią robić?

Fot. Wikipedia, Pnapora - Praca własna, Fallaner - Praca własna

4 Jakie oni mają hobby?

0. On lubi
a) śpiewać.
b) ***gotować.***
c) rysować.

3. On lubi
a) układać puzzle.
b) zbierać znaczki.
c) rozwiązywać krzyżówki.

1. Ona lubi
a) piłkę nożną.
b) siatkówkę.
c) koszykówkę.

4. Ona lubi
a) sporty zimowe.
b) sporty drużynowe.
c) sporty walki.

2. Oni interesują się
a) modą.
b) sztuką.
c) historią.

5. Oni interesują się kulturą
a) czeską.
b) włoską.
c) chińską.

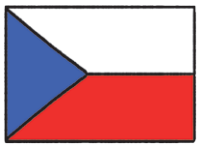

5a Co oni lubią robić? Czym się interesują? Połącz kolumny.

0	***Robert chce być kucharzem,***	A	bo lubi robić zdjęcia.
1	Daniel chce być lekarzem,	B	bo lubi jeździć pociągami.
2	Marek chce być przewodnikiem,	**C**	***bo lubi gotować i sprawdzać nowe przepisy.***
3	Adam chce być fotografem,	D	bo lubi historię i geografię.
4	Wiktor chce być scenarzystą,	E	bo interesuje się medycyną.
5	Leszek chce być konduktorem,	F	bo interesuje się literaturą oraz kinem.

0	1	2	3	4	5
C					

5b Co one lubią robić? Czym się interesują? Połącz kolumny.

0	***Iga chce być lekkoatletką,***	A	bo lubi śpiewać i kocha muzykę.
1	Patrycja chce być piosenkarką,	**B**	***bo jest ambitna i lubi uprawiać sport.***
2	Maria chce być sędzią,	C	bo lubi czytać, pisać i rozmawiać z ludźmi.
3	Renata chce być dziennikarką,	D	bo jest osobą aktywną i lubi poznawać świat.
4	Ewa chce być tłumaczką,	E	bo jest poważna i interesuje się prawem.
5	Milena chce być podróżniczką,	F	bo interesuje się językami obcymi.

0	1	2	3	4	5
B					

Zainteresowania

lubię uwielbiam	+ co robić? (czasownik)	uprawiać sport czytać książki chodzić do kina
lubię uwielbiam	+ co? (biernik)	sport literaturę filmy
interesuję się	+ czym? (narzędnik)	sportem literaturą filmami
chcę być	+ kim? (narzędnik)	piłkarzem / piłkarką pisarzem / pisarką aktorem / aktorką

6 **Podpisz obrazki zgodnie z podanym przykładem.**

rysować malować tańczyć ~~*śpiewać*~~ biegać

Ona lubi…

śpiewać 0, ... 1, ... 2, ... 3, ... 4,

~~*muzykę*~~ siatkówkę siłownię łyżwy gry planszowe

On lubi…

muzykę 0, ... 1, ... 2, ... 3, ... 4,

prawem sztuką ~~*filozofią*~~ koszykówką szachami

Oni się interesują…

filozofią 0, ... 1, ... 2, ... 3, ... 4,

7a Jak myślisz, kto do kogo pasuje? Które osoby mają podobne zainteresowania?

0	**Paweł:** ***Lubię spędzać czas z przyjaciółmi i chodzić z nimi na imprezy. Kocham śpiewać oraz tańczyć.***
1	**Adam:** Interesuję się językami obcymi. Chcę poznawać nowe kultury i pracować jako tłumacz.
2	**Dawid:** Kiedy jest słońce, uwielbiam spędzać czas nad jeziorem, a zimą lubię jeździć na nartach i na łyżwach.
3	**Marek:** Uwielbiam podróżować po Europie. Jak to dobrze, że jest tak dużo pociągów oraz samolotów!
4	**Igor:** Interesuję się piłką nożną. Często oglądam mecze w telewizji i sam też lubię grać w piłkę z kolegami z klasy.
5	**Jacek:** Latem lubię chodzić po górach, podziwiać piękne widoki i robić zdjęcia.
6	**Wojtek:** Uwielbiam książki przygodowe oraz kino. Chcę być pisarzem albo scenarzystą!
7	**Olek:** Lubię spacerować po lesie, dużo biegać i od czasu do czasu jeździć na rowerze. Dzięki temu mam dobrą kondycję.
8	**Tomek:** Interesuję się sztuką i często chodzę do muzeum. Mogę tam godzinami oglądać wspaniałe wystawy!

A	**Mirka:** Lubię zwiedzać nowe kraje, bo miło spędzam czas, uczę się historii i poznaję nowych ludzi.
B	**Monika:** Interesuję się literaturą piękną i filmami. Przez cały dzień mogę czytać albo oglądać ciekawe historie!
C	**Lena:** ***Moje hobby? Kocham muzykę! Gram na gitarze, chodzę na koncerty i uwielbiam dyskoteki oraz kluby karaoke.***
D	**Nastia:** Lubię się uczyć angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego, ale to nie wszystko, bo chcę jeszcze zapisać się na włoski.
E	**Hania:** Nie lubię siedzieć cały czas w domu – często zakładam buty sportowe, bo nie zapominam o aktywności fizycznej.
F	**Mariola:** Lubię polskie malarstwo i zbieram albumy z obrazami znanych artystów.
G	**Iwona:** Jestem osobą aktywną. W wakacje lubię pływać żaglówką, a w ferie chodzę na lodowisko albo jeżdżę w góry.
H	**Beata:** Kiedy są wakacje, lubię jeździć w Tatry, żeby zdobywać wysokie szczyty.
I	**Kasia:** Kocham siatkówkę, koszykówkę i futbol. Sporty drużynowe dają bardzo dużo emocji!

0	1	2	3	4	5	6	7	8
C								

7b Jak myślisz, jak mają na imię te osoby?

1. ..... 2. .....

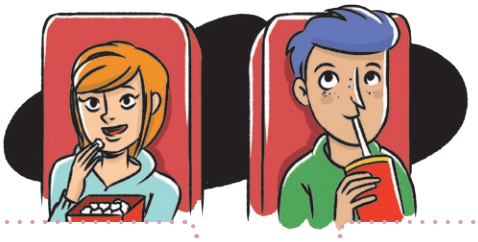

3. ..... 4. .....

5. ..... 6. .....

7c Co lubisz? Czym się interesujesz?

.....

.....

.....

.....

CZAS NA POWTÓRKĘ

8a **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

matematyką żaglówką uczennicą malarstwem samochodem językami muzykę
geografię siatkówkę pamiątki zabytki grać ~~czytać~~ spędzać rysować rozwiązywać

To rodzina państwa Kamińskich. Dziadek Henryk ma 72 lata i jest emerytem. Lubi ***czytać***[0] książki podróżnicze, zbierać znaczki i .....[1] krzyżówki. Babcia Irena też jest emerytką. Interesuje się .....[2] – uwielbia oglądać znane obrazy i zwiedzać muzea. Lubi także .....[3] klasyczną oraz stare piosenki.

Tata Łukasz ma 46 lat i jest kierowcą. Kiedy jeździ .....[4], uwielbia słuchać audiobooków, a w wolnym czasie lubi siedzieć w domu i .....[5], bo ma talent plastyczny. Mama Patrycja jest urzędniczką – zawsze jest bardzo dokładna i być może dlatego interesuje się .....[6]. W wolnym czasie lubi .....[7] w szachy z dziadkiem i bardzo się cieszy, kiedy z nim wygrywa.

Starsza córka Justyna studiuje .....[8] – uwielbia podróżować, poznawać nowe kultury, zwiedzać znane .....[9], a także zbierać magnesy oraz inne .....[10] z różnych stron świata. Interesuje się też .....[11] obcymi – chodzi na kurs angielskiego i włoskiego. Młodsza córka Beata jest .....[12] trzeciej klasy liceum. Lubi uprawiać sport – dużo biega, pływa, a także gra w .....[13] z koleżankami ze szkoły. Wakacje lubi .....[14] w Tatrach, gdzie zdobywa wysokie szczyty. Czasami odpoczywa też na Mazurach, bo lubi pływać kajakiem i .....[15].

8b **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

0. – Co lubi czytać dziadek Henryk? – ***Książki podróżnicze***.

1. – Czym się interesuje babcia Irena? – .....i.....

2. – Czego lubi słuchać tata Łukasz? – .....

3. – Czym się interesuje mama Patrycja? – .....i.....

4. – Co studiuje starsza córka Justyna? – .....

5. – Co lubi zbierać? – .....i.....

6. – Jakich języków się uczy? – .....i.....

7. – W co lubi grać młodsza córka Beata? – .....

8. – Gdzie lubi spędzać wakacje? – .....i.....

8c **Kto wybierze te przedmioty?**

0. ***Tata Łukasz*** 1. ..... 2. ..... 3. .....

4. ..... 5. .....

9 **Czym się się interesujemy? Co lubimy? Uzupełnij zdania na podstawie obrazków.**

1. Interesujemy się *malarstwem,* .....
.....
2. Lubimy *malarstwo,* .....
.....

10 **Jakie hobby ma Marek? Co lubi robić w wolnym czasie?**

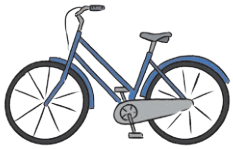

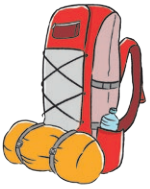

Marek lubi *gotować* .....
.....
.....
.....

11a **Spróbuj narysować symbole swoich zainteresowań.**

Moje zainteresowania (rysunki)

11b **Wyjaśnij sens tych rysunków. Co lubisz robić? Czym się interesujesz? Jeśli pracujesz z kimś w parze, możesz interpretować rysunki koleżanki / kolegi. Co on(a) lubi robić? Czym się interesuje?**

.....
.....
.....
.....

Rozdział V

Charakter

1a **Dopasuj słowa do ich definicji.**

ZALETY

0	***punktualny***
1	szczery
2	uprzejmy
3	odważny
4	towarzyski
5	oszczędny
6	wrażliwy
7	cierpliwy
8	pomysłowy
9	zdecydowany
10	odpowiedzialny

A	odczuwa emocje, nie jest obojętny, łatwo się wzrusza
B	nie denerwuje się, zachowuje spokój, potrafi długo czekać
C	dobrze się czuje w obecności innych osób, nie lubi być sam
D	jest dobrze wychowany, lubi pomagać i mówić komplementy
E	wypełnia swoje obowiązki, dotrzymuje słowa
F	jest kreatywny, wymyśla nowe rzeczy, rozwiązuje problemy
G	***nie spóźnia się, przychodzi na czas, dotrzymuje terminów***
H	nie lubi wydawać pieniędzy, szuka zniżek i promocji
I	mówi prawdę, nie kłamie, nie oszukuje, można mu wierzyć
J	panuje nad strachem, nie ucieka, robi niebezpieczne rzeczy
K	wie, czego chce i co warto wybrać, nie zastanawia się za długo

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G										

1b **Dopasuj słowa do ich definicji.**

WADY

0	***nerwowy***
1	skąpy
2	naiwny
3	leniwy
4	gadatliwy
5	arogancki
6	lekkomyślny
7	zarozumiały
8	niezdecydowany

A	dużo mówi, choć inni nie zawsze chcą go słuchać
B	wierzy w nieprawdziwe rzeczy, łatwo go oszukać
C	nie postępuje rozsądnie, nie zastanawia się nad tym, co robi
D	nie wie co wybrać, długo się zastanawia, często zmienia zdanie
E	nie lubi się uczyć i pracować, dużo śpi, długo odpoczywa
F	***nie panuje nad emocjami, nie radzi sobie ze stresem***
G	jest niemiły, mówi nieprzyjemne rzeczy, obraża innych
H	bardzo nie lubi wydawać pieniędzy, jest zbyt oszczędny
I	myśli, że jest najlepszy i nie robi błędów, patrzy na innych z góry

0	1	2	3	4	5	6	7	8
F								

1c **Prawda (P) czy fałsz (F)?**

		P	F
0	***Ten, kto jest zaradny i sprytny, umie rozwiązywać problemy.***	***X***	
1	Ten, kto jest hojny, lubi dzielić się tym, co ma.		
2	Ten, kto jest skromny, opowiada o swoich sukcesach.		
3	Ten, kto jest uparty, chętnie pomaga innym i mówi komplementy.		
4	Ten, kto jest ciekawy świata, lubi podróżować.		
5	Ten, kto jest poważny, lubi żartować i często się śmieje.		
6	Ten, kto jest pewny siebie, nie boi się trudnych zadań.		
7	Ten, kto jest nieśmiały, chętnie poznaje innych ludzi.		
8	Ten, kto jest uczciwy, oddaje znaleziony portfel.		
9	Ten, kto jest chciwy, chce mieć coraz więcej i więcej.		
10	Ten, kto jest nieufny, wierzy we wszystko, co ludzie mówią.		

2a Połącz synonimy.

0	***spokojny***		A	uprzejmy
1	szczery		B	dwulicowy
2	naiwny		**C**	***cierpliwy***
3	fałszywy		D	podejrzliwy
4	nieufny	≈	E	kreatywny
5	kulturalny		F	łatwowierny
6	odpowiedzialny		G	prawdomówny
7	pomysłowy		H	nieuprzejmy
8	arogancki		I	obowiązkowy

0	1	2	3	4	5	6	7	8
C								

2b Połącz antonimy.

0	***pracowity***		A	zabawny
1	uparty		B	małomówny
2	otwarty		C	zarozumiały
3	skromny		D	odpowiedzialny
4	poważny	≠	**E**	***leniwy***
5	odważny		F	fałszywy
6	lekkomyślny		G	strachliwy
7	uczciwy		H	niezdecydowany
8	gadatliwy		I	zamknięty w sobie

0	1	2	3	4	5	6	7	8
E								

3 Które słowo tu nie pasuje?

0. nieszczery, dwulicowy, ~~***prawdomówny***~~

1. zarozumiały, nieśmiały, skromny
2. uprzejmy, arogancki, życzliwy
3. łatwowierny, nieufny, podejrzliwy
4. spokojny, nerwowy, cierpliwy
5. fałszywy, szczery, uczciwy
6. gadatliwy, rozmowny, małomówny
7. leniwy, obowiązkowy, odpowiedzialny
8. wesoły, poważny, zabawny

4 Jakie cechy charakteru kojarzą się z tymi obrazkami?

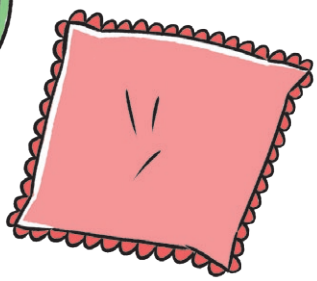

5 **Czy to jest zaleta (+), czy wada (-)?**

+ życzliwy | - chciwy | uprzejmy | obowiązkowy | zarozumiały | łatwowierny | cierpliwy | arogancki | wrażliwy | pomysłowy | lekkomyślny | odpowiedzialny | uparty | ciekawy świata | gadatliwy | uczciwy | pewny siebie | nerwowy | skąpy

6 **Rozwiąż krzyżówkę.**

0	U	C	Z	C	I	W	Y	
1		H						
2		A						
3		R						
4		A						
5		K						
6		T						
7		E						
8		R						
9		Y						

0. ***nie oszukuje, nie kłamie, nie kradnie***

1. chce mieć więcej i więcej, ciągle mu mało
2. lubi dużo mówić, opowiadać o wszystkim
3. ma ciekawe pomysły, lubi wymyślać nowe rzeczy
4. nie jest szczery, udaje kogoś innego, nie można mu ufać
5. woli być w cieniu, nie lubi mówić o swoich sukcesach
6. jest towarzyski, rozmowny i tolerancyjny
7. nie lubi pracować, długo śpi i odpoczywa
8. ma dobre serce, odczuwa emocje, często się wzrusza
9. często się uśmiecha, pomaga innym, dobrze im życzy

Leksyka w wierszykach

7 **Przeczytaj wierszyk i na jego podstawie opisz obrazki.**

B. Maliszewski

Uparty Piotruś

Piotruś strasznie jest uparty,
ciągle krzyczy: *Chcę na narty!*
i tłumaczą mu rodzice,
że jest kwiecień, a nie styczeń,
słońce świeci, śnieg nie pada,
więc nie warto nart zakładać,
ale Piotruś się upiera,
żeby jeździć tu i teraz,
a gdy w końcu jest już zima,
to o nartach zapomina
i zawraca innym głowę,
że tym razem chce na rower.

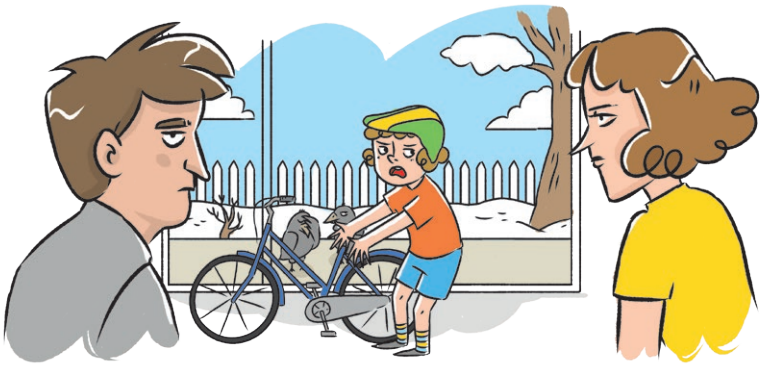

8a **Uzupełnij teksty odpowiednim słowem.**

nieufny uczciwy obowiązkowy ~~punktualny~~

1. Artur

Jestem bardzo ***punktualny***[0] – jeśli się spóźniam, to tylko w wyjątkowych sytuacjach. Jestem też pracowity, odpowiedzialny i .....[1], bo lubię porządek oraz dyscyplinę. A jakie mam wady? Jestem chyba za bardzo .....[2] , bo wiem, że nie każdy jest szczery i .....[3]. Na ludzi trzeba uważać, bo nie wszyscy mówią prawdę.

niecierpliwa zdecydowana oszczędna

2. Hanna

Na pewno jestem .....[4], bo lubię mądrze wydawać pieniądze i nie kupuję niepotrzebnych rzeczy. Jestem też .....[5], bo dobrze wiem, czego chcę. Moja wada? Jestem trochę nerwowa i .....[6]. Nie znoszę, kiedy ktoś się spóźnia. Czas to pieniądz!

gadatliwy towarzyski ciekawy świata

3. Michał

Jestem bardzo .....[4] – mam wielu znajomych i lubię pracować w grupie. Co jeszcze mogę o sobie powiedzieć? Na pewno jestem .....[5], bo uwielbiam podróżować, zwiedzać nowe kraje i poznawać inne kultury. Jestem trochę .....[6], ale to chyba nie jest duża wada, bo mówię ciekawe rzeczy, więc znajomi lubią mnie słuchać.

wrażliwa poważna spokojna

4. Kinga

Jakie mam zalety? Jestem bardzo .....[10] – rzadko się denerwuję i umiem panować nad sobą. Jestem też .....[11] – to dlatego chcę pomagać innym i często pracuję jako wolontariuszka. A moja wada? Siostra mówi, że jestem zbyt .....[12]. Może to i prawda, ale nie uważam się za osobę bez poczucia humoru.

8b **Jak myślisz, jaką szkołę wyższą powinny wybrać te osoby?**

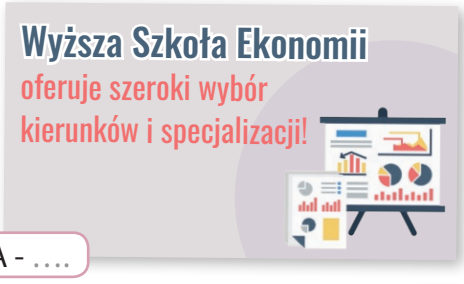

A - ....

B - ....

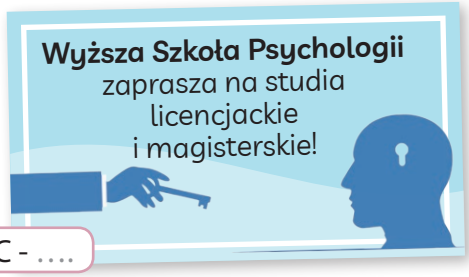

C - ....

D - ....

9 **Dopasuj fragmenty charakterystyki do odpowiednich tytułów.**

Wady Wiek Styl Wygląd Zalety
Zainteresowania Ogólna opinia ~~*Ogólna informacja*~~

0. ***Ogólna informacja***

Irena to moja przyjaciółka z Ukrainy. Chodzimy razem do tej samej szkoły, ale jesteśmy w różnych klasach.

1. .....

Irena ma 17 lat. (Już nie może się doczekać swoich osiemnastych urodzin, które będzie obchodzić za trzy miesiące).

2. .....

To szczupła dziewczyna średniego wzrostu. Ma długie, proste, blond włosy i często nosi kucyk albo warkocz. Ma okrągłą twarz, zielone oczy, wąskie brwi oraz długie rzęsy.

3. .....

Często zakłada jasne, luźne bluzki i ciemne spódnice albo szare spodnie. Zazwyczaj nosi srebrne kolczyki oraz pierścionki, a złotą biżuterię zakłada na specjalne okazje.

4. .....

Irena uwielbia sport – regularnie biega, jeździ na rowerze, a także chodzi na basen. Często ogląda mecze siatkówki, ale sama w nią nie gra. Lubi też słuchać muzyki (polskiej oraz ukraińskiej). Zna na pamięć wiele piosenek i czasami je śpiewa, bo ma ładny głos.

5. .....

Irena to zdolna, ambitna oraz pracowita dziewczyna. Dostaje bardzo dobre oceny, a także zdobywa nagrody w różnych konkursach. Nie jest jednak zarozumiała, co bardzo doceniam. Nie znoszę, gdy inni opowiadają o tym, jak ciężko pracują na swoje sukcesy. Kogo to interesuje? Lubię Irenę także za to, że jest otwartą, życzliwą i wrażliwą osobą, która znajduje czas dla innych. Chętnie bierze udział w akcjach charytatywnych, czasem pracuje jako wolontariuszka i cieszy się, że może dać innym trochę radości.

6. .....

Jeśli chodzi o negatywne cechy charakteru, to muszę przyznać, że Irena jest trochę uparta. Często mruży oczy, gdy patrzy na tablicę, ale nie chce nosić okularów. Uważa, że źle w nich wygląda, choć każdy jej mówi, że to nieprawda. Irena jednak nikogo nie słucha – dalej mruży oczy, a okulary nosi w plecaku i zakłada je tylko w wyjątkowych sytuacjach.

7. .....

Cieszę się, że Irena jest moją przyjaciółką i że mogę z nią spędzać czas. Jestem jedynaczką, a ona jest dla mnie jak siostra, którą zawsze chciałam mieć. Jestem pewna, że po zakończeniu szkoły też często będziemy się spotykać i rozmawiać ze sobą na każdy temat!

10 **Napisz charakterystykę swojego przyjaciela / swojej przyjaciółki i odpowiedz na te pytania.**

a) Kto to jest?
b) Ile ma lat?
c) Jak wygląda? (wzrost, sylwetka, fryzura, kolor oczu)
d) Co lubi nosić? Czego nie lubi nosić?
e) Czym się interesuje? Co lubi robić?
f) Jakie ma zalety? (co najmniej 4)
g) Jakie ma wady? (co najmniej 1)
h) Jaka jest Twoja ogólna opinia?

11 **Uzupełnij list motywacyjny odpowiednimi fragmentami zgodnie z podanym przykładem.**

Kraków, 20.02.2024 r.

Irena Horoszko
ul. Zielona 112/58
30-221 Kraków
Tel. 534-323-42-10

Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko"
ul. Profesora Stefana Myczkowskiego 4
30-198 Kraków

Szanowni Państwo,

chciałabym [__***C***__]⁰ do pracy na stanowisku wolontariuszki w Fundacji Anny Dymnej „Mimo Wszystko".

Jestem Ukrainką, mam 17 lat i mieszkam w Krakowie. Chodzę do trzeciej klasy liceum – [_____]¹, ale mam trochę wolnego czasu i chcę dobrze go wykorzystać. Bardzo doceniam Państwa działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością i mam nadzieję, że będę mogła Państwu pomagać.

Jestem punktualna, obowiązkowa oraz dobrze zorganizowana. Szybko piszę na komputerze, więc [_____]². W razie potrzeby będę tłumaczką, ponieważ [_____]³. Umiem pracować w zespole, gdyż jestem otwarta, towarzyska oraz komunikatywna. Bardzo chętnie [_____]⁴ różnych koncertów charytatywnych. Jestem też pomysłowa – na pewno [_____]⁵, które będą dawać wszystkim radość. Wiem, że w Fundacji [_____]⁶ i razem z nimi będę robić wspaniałe rzeczy!

Mam nadzieję, że będą Państwo zainteresowani moją kandydaturą i [_____]⁷ Fundacji „Mimo Wszystko". Bardzo proszę o odpowiedź.

Z poważaniem
Irena Horoszko

A spotkam życzliwe osoby
B dużo się uczę
C ***zgłosić swoją kandydaturę***
D mówię po ukraińsku i po polsku
E będę zgłaszać własne projekty
F mogę się zajmować pracą biurową
G będę mogła zostać wolontariuszką
H będę pomagać przy organizacji

12 **Gdzie chciał(a)byś pracować? Napisz list motywacyjny do wybranej instytucji.**

_____

Miejsce i data

_____

_____

_____

Twoje dane: imię i nazwisko, kontakt (telefon, mail)

_____

_____

_____

Nazwa adresata (instytucji)

Szanowni Państwo,

chciałbym zgłosić swoją kandydaturę _____

_____

(Do jakiej pracy? Na jakie stanowisko?)

Jestem _____

_____

_____

(Kim jesteś? Czym się zajmujesz? Czym się interesujesz? Dlaczego chcesz tu pracować?)

Jestem osobą _____

_____

_____

_____

(Jakie masz zalety, które będą tu przydatne?)

Mam nadzieję, że będą Państwo zainteresowani moją kandydaturą. Bardzo proszę o odpowiedź.

Z poważaniem

_____

Podpis (imię i nazwisko)

CZAS NA POWTÓRKĘ

13a **Połącz kolumny.**

ZALETY

0	***obowiązkowy***	A	dobrze wie, czego chce
1	uczciwy	B	ma dobre, czułe serce
2	wrażliwy	C	lubi poznawać inne kraje
3	cierpliwy	D	nie kłamie, nie oszukuje
4	punktualny	E	potrafi długo czekać
5	towarzyski	**F**	***robi to, co trzeba zrobić***
6	zdecydowany	G	nie lubi się spóźniać
7	ciekawy świata	H	lubi rozmawiać z innymi

0	1	2	3	4	5	6	7
F							

13b **Połącz kolumny.**

WADY

0	***chciwy***	A	jest bardzo niemiły
1	uparty	B	unika pracy
2	leniwy	C	patrzy na innych z góry
3	arogancki	**D**	***chce mieć więcej i więcej***
4	fałszywy	E	(za) dużo mówi
5	gadatliwy	F	nie chce słuchać innych
6	nerwowy	G	nie mówi prawdy
7	zarozumiały	H	łatwo traci cierpliwość

0	1	2	3	4	5	6	7
D							

14 **Kto to mówi? Zaznacz poprawną odpowiedź.**

0. Naprawdę nie wiem, co wybrać…
To mówi ktoś
a) uparty.
b) cierpliwy.
c) ***niezdecydowany.***

1. Halo! Zapomniał pan reszty!
To mówi ktoś
a) uczciwy.
b) wrażliwy.
c) oszczędny.

2. Powodzenia! Trzymam kciuki!
To mówi ktoś
a) chciwy.
b) życzliwy.
c) arogancki.

3. Praca nie zając. Nie ucieknie.
To mówi ktoś
a) pracowity.
b) leniwy.
c) pewny siebie.

4. Już wiem, co możemy zrobić!
To mówi ktoś
a) pomysłowy.
b) lekkomyślny.
c) odpowiedzialny.

5. Nie muszę się uczyć. Wszystko umiem!
To mówi ktoś
a) skromny.
b) nieśmiały.
c) zarozumiały.

6. Czy mogę pani pomóc?
To mówi ktoś
a) uprzejmy.
b) poważny.
c) odpowiedzialny.

7. Ale ten obraz jest piękny!
To mówi ktoś
a) odważny.
b) wrażliwy.
c) ciekawy świata.

8. Ta kawa jest lepsza, bo jest tańsza.
To mówi ktoś
a) obowiązkowy.
b) podejrzliwy.
c) oszczędny.

9. Jedziemy nad Bałtyk i koniec dyskusji!
To mówi ktoś
a) hojny.
b) uparty.
c) gadatliwy.

10. Masz czarny pas w karate? Nie wierzę!
To mówi ktoś
a) naiwny.
b) nieufny.
c) łatwowierny.

11. Jak miło was widzieć!
To mówi ktoś
a) gadatliwy.
b) towarzyski.
c) zamknięty w sobie.

15a **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

odważna wrażliwa odpowiedzialna oszczędną ~~ambitną~~ zdecydowaną

Szanowni Państwo!

Nazywam się Klaudia Kowalska. Jestem młodą i ***ambitną***[0] kandydatką na burmistrza. Dlaczego warto na mnie zagłosować? Po pierwsze, jestem pracowita i .....[1] – zawsze wypełniam swoje obowiązki i dotrzymuję słowa. Po drugie, jestem osobą .....[2], która wie, co jest dobre dla naszego miasta i co trzeba zrobić. Po trzecie, jestem bardzo .....[3] – bolą mnie problemy innych osób i chcę pomagać tym, którzy potrzebują pomocy. Po czwarte, jestem osobą .....[4], więc gwarantuję, że nie będę wydawać pieniędzy na niepotrzebne inwestycje. Po piąte, jestem .....[5], więc nie boję się trudnych zadań i wierzę w to, że będę dobrą burmistrzynią. Proszę Państwa o głos!

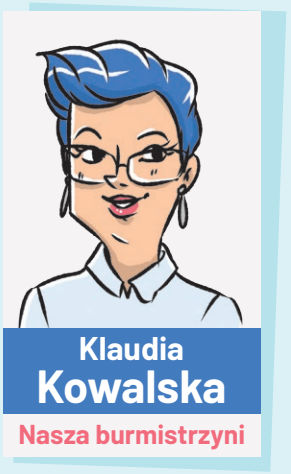

15b **A co o Klaudii mówią te osoby? Uzupełnij ich opinie odpowiednimi słowami.**

szczera uparta uprzejma nieufna ~~nieśmiała~~ gadatliwa obowiązkowa
fałszywa ciekawa świata spokojną pewną siebie

Krzysztof, nauczyciel

Kiedy Klaudia chodziła do szkoły, była trochę .....***nieśmiała***.....[0] i zamknięta w sobie, a teraz jest odważną, ...[1] kobietą, która nie boi się startować w wyborach i wierzy w swój sukces. To mi się podoba!

Stanisława, sąsiadka

Pani Klaudia jest .....[2] osobą, bo nigdy nie robi głośnych imprez, a poza tym jest bardzo .....[3], bo zawsze mówi mi „dzień dobry" i składa mi życzenia z okazji różnych świąt.

Marek, starszy brat

Mówiłem Klaudii, żeby nie brała udziału w tych wyborach, bo nie ma dużych szans na zwycięstwo, ale ona jest .....[4] i nie słucha moich cennych rad. A czy na nią zagłosuję? Oczywiście, że tak!

Sylwia, przyjaciółka

O Klaudii mogę dużo powiedzieć i to nie tylko dlatego, że jestem .....[5]. Znam ją od lat, więc dobrze wiem, jakie ma zalety oraz zainteresowania. Przede wszystkim jest bardzo .....[6] i poważnie traktuje swoją pracę. Ale nie siedzi ciągle przed komputerem, bo jest .....[7] i kiedy ma urlop, lubi podróżować do dalekich krajów.

Danuta, sprzedawczyni

Przed wyborami wszyscy mówią o swoich zaletach, ale ja jestem bardzo .....[8] i podejrzliwa. Nie wiem, czy zagłosuję na panią Klaudię – może jest uczciwa, ...[9] i niczego nie ukrywa? A może jest .....[10] i nie mówi prawdy? Nie znam dobrze tej pani, więc nie wiem, jaka jest.

15c **Czy chciał(a)byś zagłosować na panią Klaudię? Dlaczego?**

Rozdział VI

Rodzina

1a **Jak mają na imię te osoby? Uzupełnij luki na podstawie opisu obrazka.**

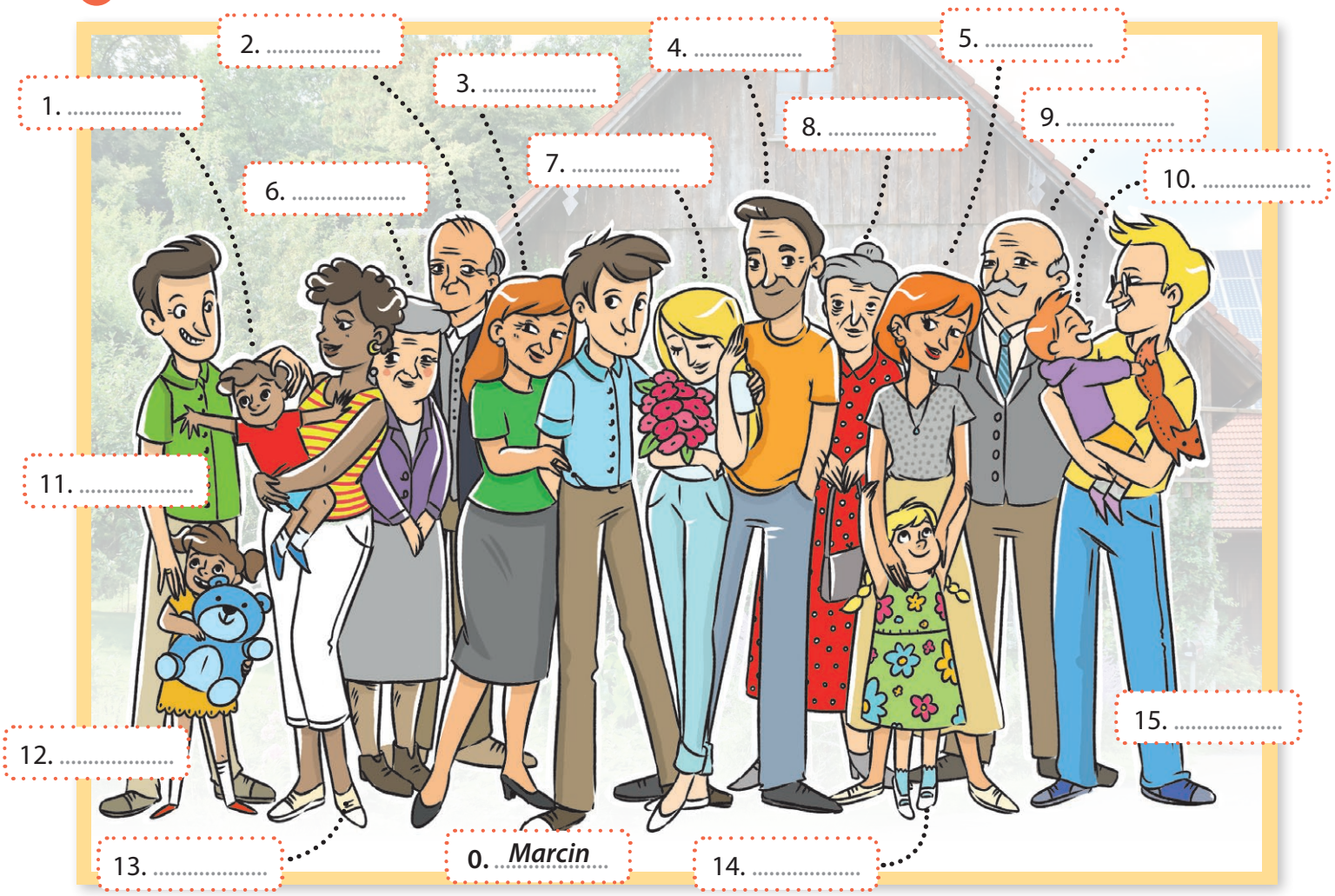

Cześć! Jestem **Marcin**, a to zdjęcie mojej rodziny. W środku są moi rodzice – mama **Sylwia** i tata **Łukasz**. Mama jest średniego wzrostu, ma gęste, rude i proste włosy, a tata jest dość wysoki, szczupły i ma ciemne, krótkie włosy. Obok nich są moi dziadkowie – po jednej stronie są rodzice mamy (czyli teściowie taty): babcia **Jola** i dziadek **Michał**. Babcia ma żakiet i spódnicę, a dziadek – białą koszulę, szarą kamizelkę i ciemną marynarkę. Po drugiej stronie są rodzice taty (czyli teściowie mamy). Babcia **Olga** ma sukienkę w grochy, a dziadek **Henryk** – jasną koszulę z krawatem w paski i szarą marynarkę.

Przed dziadkami po jednej stronie stoi mój brat **Marek**. Ma na sobie koszulę z kołnierzykiem i z krótkim rękawem, a jego żona **Iza** (moja bratowa) ma bluzkę w paski. Ich mała córka **Kasia** (moja bratanica) stoi z dużym misiem, a ich synek **Adaś** (mój bratanek) macha rączką i szeroko się uśmiecha.

Przed dziadkami po drugiej stronie stoi moja siostra **Marta**. Ma na sobie bluzkę w groszki i spódnicę, a ten blondyn w okularach to jej mąż **Paweł** (czyli mój szwagier). Oni też mają dwójkę małych dzieci. Ich córka (moja siostrzenica) to **Basia**. Ma na sobie sukienkę w kwiaty, a jej braciszek **Grześ** (mój siostrzeniec) ma bluzę z kapturem i trzyma swoją ulubioną maskotkę – rudego liska.

A kim jest ten przystojny mężczyzna, który stoi między Martą i Markiem? Tak, to ja! A czy wiecie, kim jest ta dziewczyna obok? To moja narzeczona **Emilia**. Już niedługo będziemy małżeństwem, bo w czerwcu bierzemy ślub!

1b **Uzupełnij drzewo genealogiczne słowami z ramki.**

siostrzeniec bratanek siostrzenica bratanica ~~szwagier~~ bratowa

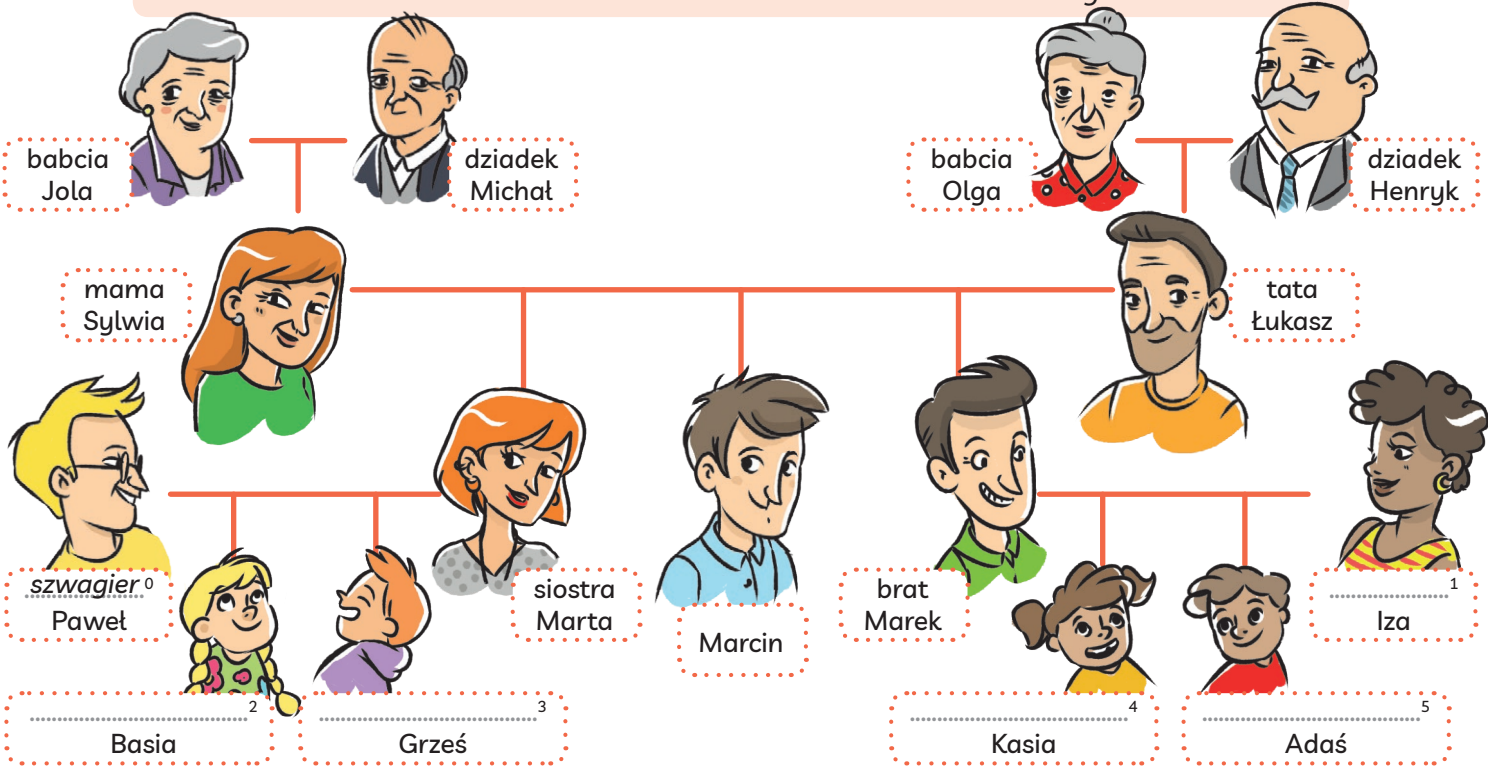

1c **Kim oni są dla siebie?**

syn wujek mąż teść zięć prawnuk córka ciocia żona teściowa synowa prawnuczka ~~rodzice~~ dzieci wnuki rodzeństwo

0. Sylwia i Łukasz to moi ***rodzice***.
1. Marta i Marek to moje ..... .
2. Sylwia dla Joli i Michała to ..... .
3. Łukasz dla Olgi i Henryka to ..... .
4. Sylwia dla Łukasza to ..... .
5. Łukasz dla Sylwii to ..... .
6. Kasia i Adaś dla Izy i Marka to ..... .
7. Basia i Grześ dla Sylwii i Łukasza to ..... .
8. Kasia dla Joli i Michała to ..... .
9. Adaś dla Olgi i Henryka ..... .
10. Marek dla Basi i Grzesia to ..... .
11. Marta dla Kasi i Adasia ..... .
12. Michał dla Łukasza to ..... .
13. Olga dla Sylwii to ..... .
14. Iza dla Łukasza to ..... .
15. Paweł dla Sylwii to ..... .

1d **A co zmieni się po ślubie Marcina i Emilii? Uzupełnij zdania słowami z ramki.**

ciocią ~~żoną~~ bratową synową

Gdy Emilia będzie ***żoną***[0] Marcina, to dla jego rodziców będzie .....[1]. Dla jego rodzeństwa będzie .....[2], a dla dzieci jego rodzeństwa będzie .....[3]. Jakie to wszystko skomplikowane!

2a Kim oni są?

ONI

0	***dziadek***	A	jest bratem żony albo mężem siostry
1	wujek	B	jest synem siostry
2	siostrzeniec	**C**	***jest tatą mamy albo taty***
3	bratanek	D	jest mężem córki
4	szwagier	E	jest tatą żony albo męża
5	teść	F	jest bratem mamy albo taty
6	zięć	G	jest synem brata

0	1	2	3	4	5	6
C						

2b Kim one są?

ONE

0	***babcia***	A	jest żoną syna
1	ciocia	**B**	***jest mamą taty albo mamy***
2	siostrzenica	C	jest córką brata
3	bratanica	D	jest żoną brata
4	bratowa	E	jest mamą żony albo męża
5	teściowa	F	jest siostrą mamy albo taty
6	synowa	G	jest córką siostry

0	1	2	3	4	5	6
B						

3 Zaznacz poprawną odpowiedź.

0. Mąż i żona to
a) malarstwo.
b) ***małżeństwo.***
c) macierzyństwo.

1. Maż i żona już wzięli
a) ślub.
b) urlop.
c) parasol.

2. Mąż i żona noszą
a) walizki.
b) obrączki.
c) kolczyki.

3. Niedługo wezmą ślub
a) dziewczyna i chłopak.
b) zakochana i zakochany.
c) narzeczona i narzeczony.

4. Ślubu nie brali
a) panna i kawaler.
b) wdowa i wdowiec.
c) rozwiedziona i rozwiedziony.

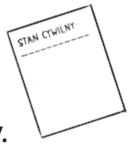

5. Zięć to
a) syn brata.
b) mąż córki.
c) brat siostry.

6. Synowa to
a) żona syna.
b) córka syna.
c) narzeczona syna.

7. Teść i teściowa mają
a) brata lub siostrę.
b) zięcia lub synową.
c) szwagra lub bratową.

8. Syn i córka to
a) dzieci.
b) bracia.
c) dziadkowie.

9. Brat i siostra to
a) rodzaje.
b) rodzice.
c) rodzeństwo.

10. Brat mamy lub taty to
a) teść.
b) wujek.
c) dziadek.

11. Bratanek ma
a) syna lub córkę.
b) brata lub siostrę.
c) wujka i ciocię.

12. Żona brata to
a) bratowa.
b) bratanica.
c) siostrzenica.

13. Brat żony to
a) wujek.
b) szwagier.
c) bratanek.

14. Jedynak nie ma
a) żony.
b) rodziny.
c) rodzeństwa.

Zapamiętaj:
syn - synowa
brat - bratowa
teść - teściowa

4 **Krewni mają wspólnych przodków, więc łączą ich więzy krwi (np. brat i siostra to krewni, ale mąż i żona – nie). A czy te osoby mają wspólnych przodków? Czy te osoby są krewnymi? (TAK – √, NIE – X).**

X bratowa | √ brat | zięć | bratanek | babcia

szwagier | siostrzenica | synowa | córka

prawnuczka | teściowa | wnuk | bratanica

5 **Rozwiąż krzyżówkę.**

0	O	B	R	Ą	C	Z	K	A
1								
2								
3								
4								
5								
6								

0. ***na palcu żony i męża***

1. siostra mamy lub taty
2. mama i tata
3. genealogiczne
4. córka i syn
5. żona syna
6. syn brata

6 **Jaka jest forma liczby mnogiej? Uzupełnij tabelki zgodnie z podanymi przykładami.**

mąż – ***mężowie***	przodek – ***przodkowie***	Nowak – ***Nowakowie***
syn –	dziadek –	Wójcik – .....
teść –	wujek –	Kowalski – ***Kowalscy***
zięć –	szwagier –	Zieliński – .....
żona – ***żony***	babcia – ***babcie***	
siostra –	ciocia –	
córka – ***córki***	bratanica –	
wnuczka –	siostrzenica –	

rodzic – rodzice
brat – bracia
dziecko – dzieci

7 **Rozwiąż rebus.**

m = bl i rz = dal g = r

Hasło: .....

Leksyka w wierszykach

8a Przeczytaj wierszyk i poukładaj zdjęcia zgodnie z kolejnością opisywanych fotografii.

B. Maliszewski

W albumie[1] rodzinnym

W albumie rodzinnym jest nasza historia:
to dziadek Dominik i babcia Wiktoria,
mają lat dwadzieścia, gdy tutaj ślub biorą,
a już lat pięćdziesiąt są mężem i żoną.

Kim jest ten blondynek, co tak się uśmiecha?
Trudno dziś odgadnąć – to mój tata Stefan,
bawi się kolejką, ma swój pierwszy rower,
potem – rękę w gipsie i bandaż na głowie.

Tu są jego zdjęcia z kolegami z klasy,
grają razem w piłkę – stare, dobre czasy,
tutaj już studniówka i taty dziewczyna,
młoda, piękna, mądra – moja mama Nina.

Teraz ślub rodziców, potem ich wesele,
widać dziadka Leszka oraz babcię Elę
(to rodzice mamy i taty teściowie,
mieszkają daleko, bo aż za Rzeszowem).

A to ja z rodzeństwem – Maćkiem i Mariolą,
stoję razem z nimi na sopockim molo,
jestem od nich młodsza, jeszcze dużo niższa,
więc staję na palcach, by poczuć się wyższa.

Tutaj moja siostra jest z mężem Karolem,
a to ich córeczka – już bawi się w szkołę,
imię ma po babci ta mała Wiktoria
i tak się układa ta nasza historia!

A – .....

B – .....

C – .....

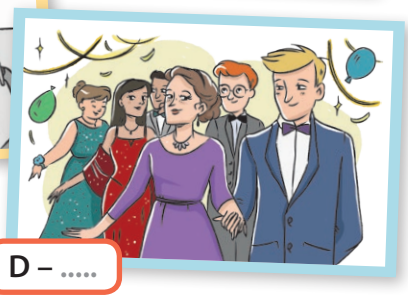
D – .....

E – .....

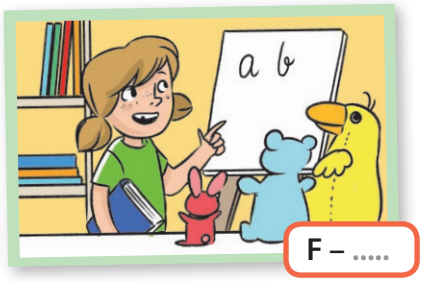

F – .....

G – 0

H – .....

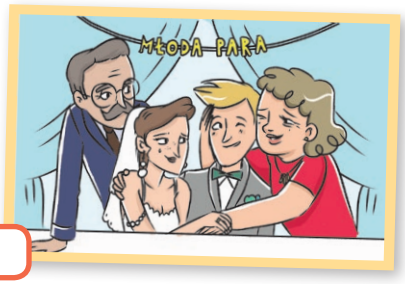

I – .....

J – .....

K – .....

[1] W języku polskim słowa zakończone na *-um* mają zazwyczaj rodzaj nijaki i są nieodmienne (*w centrum*, *w muzeum*, *w liceum*), ale słowo *album* nie należy do tej grupy – ma rodzaj męski i się odmienia (*w albumie*).

8b **Czy pamiętasz, jak mają na imię osoby z albumu rodzinnego? Uzupełnij ich drzewo genealogiczne.**

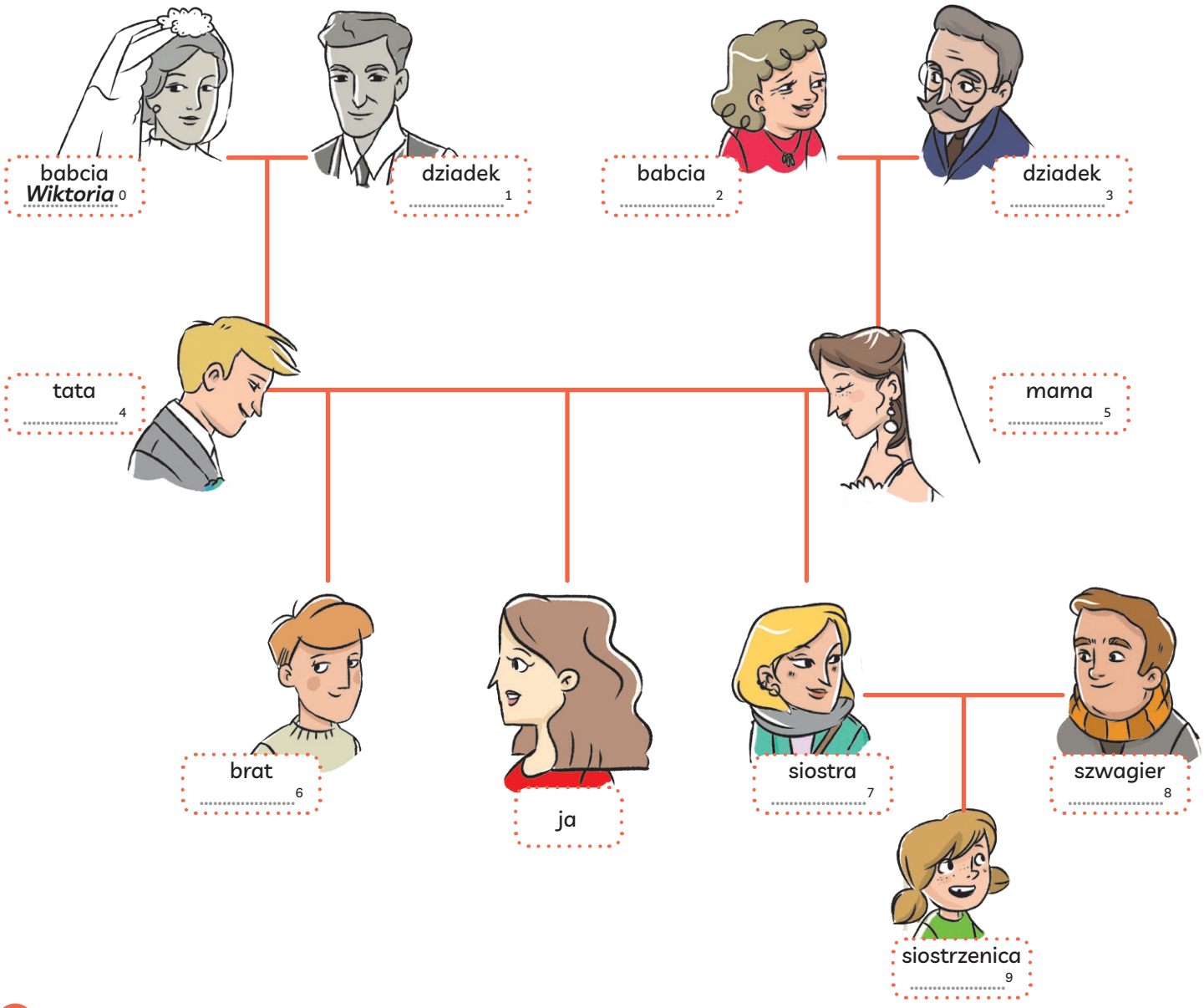

8c **Kto jest kim dla kogo? Połącz kolumny.**

0	***Babcia Wiktoria jest dla Niny***
1	Mariola i Karol są
2	Mała Wiktoria jest dla Eli
3	Dla Niny i Stefana Karol jest
4	Dla małej Wiktorii Nina i Stefan są
5	Dla Maćka Karol jest
6	Stefan dla Niny jest
7	Dla małej Wiktorii Maciek jest
8	Ela i Leszek są dla Stefana
9	Dla babci Wiktorii Nina jest
10	Mariola i Maciek są

A	mężem.
B	zięciem.
C	wujkiem.
D	szwagrem.
E	rodzeństwem.
F	małżeństwem.
G	synową.
H	***teściową.***
I	prawnuczką.
J	teściami.
K	dziadkami.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
H										

9a **Połącz kolumny.**

0	***skończyć***
1	zapisać się
2	poznać
3	zakochać się
4	polecieć
5	spędzać
6	poprosić
7	przyjąć
8	zamieszkać
9	założyć
10	wychowywać

A	do Rzymu
B	urlop (wakacje)
C	rodzinę
D	o rękę
E	na kurs językowy
F	małą córkę
G	sympatyczną dziewczynę
H	***studia***
I	oświadczyny
J	pod jednym dachem
K	w sympatycznej dziewczynie

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
H										

oświadczyny

9b **Uzupełnij tekst słowami z ramki.**

Rzymu czasu kurs rękę pracę córkę dachem sobą dziewczyną ~~***studia***~~ oświadczyny

Z rodzinnych historii…

Karol skończył ***studia***[0] i znalazł ciekawą .....[1], ale nie był szczęśliwy, bo czuł się samotny. Miał trochę wolnego .....[2], więc zapisał się na .....[3] włoskiego. Tam poznał Mariolę, która była bardzo sympatyczną .....[4]. Karol zakochał się w niej, a ona zakochała się w nim. Często się ze .....[5] spotykali i czuli, że już zawsze chcą być razem. Kiedy latem polecieli do .....[6] i tam spędzali urlop, Karol postanowił się oświadczyć i poprosił Mariolę o .....[7], a Mariola ze wzruszeniem przyjęła jego .....[8]. Potem zamieszkali pod jednym .....[9], wzięli ślub i założyli rodzinę. Dzisiaj wychowują małą .....[10] Wiktorię, a już niedługo przyjdzie na świat ich syn – Wiktor.

9c **Prawda (P) czy fałsz (F)?**

		P	F
0	***Karol nie był szczęśliwy, bo był bezrobotny.***		***X***
1	Karol poznał Mariolę w pracy.		
2	Karol zakochał się z wzajemnością.		
3	Karol oświadczył się za granicą.		
4	Mariola odrzuciła oświadczyny Karola.		
5	Mariola jest wrażliwą osobą.		
6	Mariola jest w ciąży (spodziewa się dziecka).		

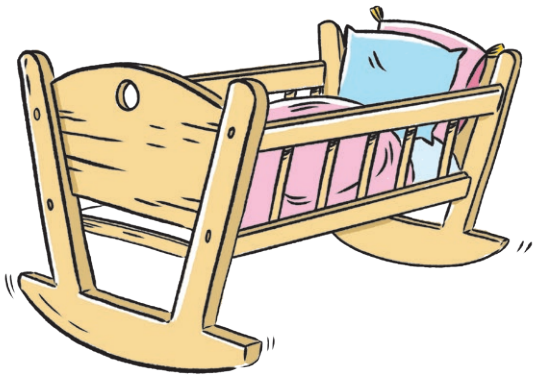

10a Uzupełnij tekst słowami z ramki.

czułości twórczości córkę ~~artystą~~ owocem żoną mężem ślubie
obejmuje siedzi patrzy przygląda się opiera wyglądają poprosił urodził się

Państwo Wyspiańscy

Związek Stanisława Wyspiańskiego z Teodorą był dość wyjątkowy. On był genialnym ***artystą***[0], a ona zwykłą kobietą, która pracowała u jego cioci. Pierwszym .....[1] tej miłości była córka Helenka, a cztery lata po niej .....[2] syn Mietek. Po sześciu latach nieformalnego związku Wyspiański .....[3] Teodorę o rękę, choć jego krewni krytykowali tę decyzję. Po .....[4] państwo Wyspiańscy mieli jeszcze jedno dziecko – syna Stasia.

Artysta często malował swoją rodzinę – na obrazie *Autoportret z* .....[5] stoi przy boku Teodory i wygląda tak, jakby ją chronił przed nieżyczliwymi ludźmi. Był bardzo wrażliwym .....[6] i ojcem – ze wzruszeniem patrzył, jak żona przytula dzieci i karmi je piersią. Te sceny nieraz przedstawiał w swojej .....[7]. Na obrazie *Macierzyństwo* widać zmęczoną i senną Teodorę, która czule .....[8] dziecko, ale najbardziej znanym dziełem Wyspiańskiego jest inny obraz o takim samym tytule. Widzimy na nim Teodorę, która karmi piersią małego Stasia, czemu .....[9] Helenka. Co ciekawe, artysta namalował ją tutaj dwa razy (w różnych ujęciach).

Dzieci na obrazach Wyspiańskiego .....[10] bardzo naturalnie. Na obrazie *Helenka z wazonem* widać .....[11], która jest zamyślona oraz ciekawa świata – z dużym zainteresowaniem .....[12] na naczynie z kwiatami i lekko go dotyka. Obraz *Śpiący Mietek* przedstawia starszego syna, który śpi w granatowej piżamie i .....[13] głowę na ręce i małej poduszce. Na obrazie *Śpiący Staś* widać młodszego syna, który .....[14] na fotelu i zasypia przy stole. W malarskich dziełach Wyspiańskiego można zobaczyć nie tylko talent artysty, ale i dużo niezwykłej .....[15].

10b Ponumeruj obrazy zgodnie z ich kolejnością w przeczytanym tekście.

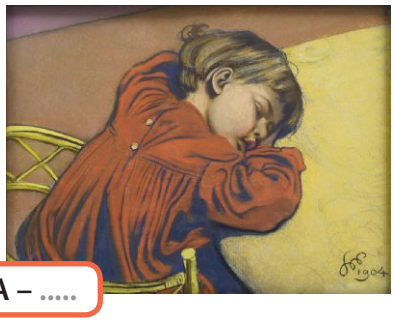
A – .....

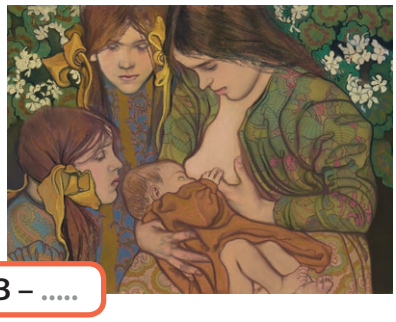
B – .....

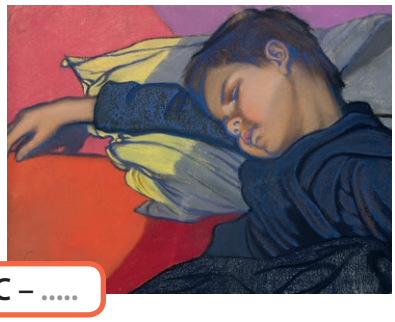
C – .....

D – *0*

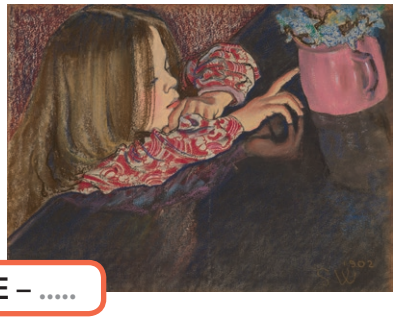
E – .....

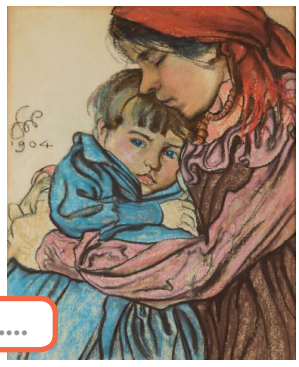
F – .....

11a **Czy wiesz, o kim / czym jest mowa? Połącz nazwy z odpowiednimi definicjami.**

0	***Głowa rodziny***	A	to poważne problemy, które mogą zakończyć się rozwodem.
1	Tradycyjny model rodziny	B	to różnice zdań pomiędzy rodzicami i dziećmi.
2	Partnerski model rodziny	C	to model, w którym ojciec jest głową rodziny i pracuje zawodowo, a matka zajmuje się domem oraz dziećmi.
3	Rodzina wielodzietna	D	to taka rodzina, w której dziadkowie, rodzice i dzieci (wnuki) mieszkają pod jednym dachem.
4	Rodzina dwupokoleniowa	**E**	***to osoba, która utrzymuje rodzinę i podejmuje ważne decyzje.***
5	Rodzina wielopokoleniowa	F	to model, w którym ojciec i matka pracują zawodowo, a także dzielą się obowiązkami domowymi (wspólnie zajmują się dzieckiem, robią zakupy, sprzątają itd.).
6	Konflikt pokoleń	G	to taka rodzina, w której rodzice mają na utrzymaniu co najmniej trojkę dzieci.
7	Kryzys małżeński	H	to taka rodzina, w której rodzice i ich dzieci mieszkają pod jednym dachem.

0	1	2	3	4	5	6	7
E							

11b **Zaznacz odpowiednie słowo.**

Jak zmienia się model rodziny?

Dawno temu dominował tradycyjny model rodziny – ojciec (***utrzymywał***, podtrzymywał, zatrzymywał)[0] rodzinę, a matka zajmowała się domem i dziećmi. Dzisiaj, kiedy kobiety także pracują (zawodowo, zdalnie, zespołowo)[1], popularny staje się model partnerski, w którym mąż i żona dzielą się (ciastami, obiadami, obowiązkami)[2] domowymi.

Dawniej normą były rodziny wielopokoleniowe – pod jednym (oknem, dachem, sufitem)[3] mieszkali dziadkowie, rodzice i dzieci. To rozwiązanie miało swoje zalety, bo wszyscy mogli sobie pomagać, ale miało też i swoje (rady, wady, błędy)[4] ze względu na konflikty pokoleń. Obecnie – zwłaszcza w dużych miastach – (małoletnie, wieloletnie, pełnoletnie)[5] dzieci wyprowadzają się z domu, a z rodzicami czy dziadkami kontaktują się przez Internet i od czasu do czasu ich (odwiedzają, zwiedzają, nagradzają)[6].

Młodzi ludzie nie spieszą się ze (startem, ślubem, związkiem)[7], a małżeństwa nie zawsze są trwałe. Pary, które przeżywają kryzysy, często decydują się na (wyjazd, powrót, rozwód)[8] i nie jest on dla nich końcem świata, ale początkiem nowego życia.

Dawniej łatwiej było spotkać rodziny wielodzietne, a problemem naszych (czasów, terminów, godzin)[9] jest kryzys demograficzny – w Polsce rodzi się coraz mniej dzieci, a w związku z tym, że ludzie żyją coraz dłużej, łatwo zauważyć, że nasze społeczeństwo się starzeje. Czy ten kryzys demograficzny można (zamrozić, zatrzymać, zablokować)[10]?

11c **Na podstawie przeczytanego tekstu napisz, jakie są różnice pomiędzy dawnymi rodzinami a współczesnymi rodzinami.**

dawna rodzina	współczesna rodzina
–	– .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

CZAS NA POWTÓRKĘ

12 Czy pamiętasz, kto to jest?

0	***narzeczony***
1	narzeczona
2	teść
3	teściowa
4	zięć
5	synowa
6	szwagier
7	bratowa

A	żona syna
B	brat żony lub męża
C	przyszła żona
D	mąż córki
E	żona brata
F	ojciec żony lub męża
G	***przyszły mąż***
H	matka żony lub męża

0	1	2	3	4	5	6	7
G							

13 Które słowo tu nie pasuje?

0. mąż, żona, ~~***dziadek***~~, małżeństwo
1. matka, ojciec, rodzeństwo, rodzice
2. syn, ciocia, córka, dzieci
3. babcia, teściowa, wnuk, wnuczka
4. jedynak, brat, siostra, rodzeństwo
5. teść, zięć, synowa, siostrzenica
6. mąż, wdowiec, kawaler, rozwiedziony
7. ślub, kolczyk, obrączka, małżeństwo
8. szwagier, bratanek, siostrzeniec, syn
9. panna, żona, rozwiedziona, wdowa
10. urodziny, oświadczyny, ślub, wesele

14 Uzupełnij teksty odpowiednimi słowami.

Na tym zdjęciu są wszyscy ci, których najbardziej kocham. W środku jestem ja, a obok mnie jest moja ***n a r z e c z o n a***[0] Emilia (już w czerwcu bierzemy ś ☐ ☐ b[1]). Obok nas są moi r ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ e[2] – mama Sylwia i Łukasz, a przy nich są moi d ☐ ☐ ☐ ☐ k ☐ ☐ ☐ e[3]. Na zdjęciu widać też moje r ☐ ☐ ☐ ☐ ń ☐ ☐ ☐ o[4]. Z lewej strony jest mój brat Marek i jego ż ☐ ☐ ☐[5] Iza. Ten uśmiechnięty chłopczyk, który macha rączką, to mój b ☐ ☐ t ☐ ☐ ☐ k[6] Adaś, a ta dziewczynka z dużym misiem to moja b ☐ ☐ t ☐ ☐ ☐ ☐ a[7] Kasia. Z prawej strony jest moja s ☐ ☐ s ☐ ☐ a[8] Marta, a blisko niej jest mój s ☐ ☐ ☐ g ☐ ☐ r[9] Paweł. Oni też mają dwójkę d ☐ ☐ ☐ ☐ i[10] – ta dziewczynka z warkoczykami to moja s ☐ ☐ ☐ t ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ a[11] Basia, a ten chłopczyk z liskiem to mój s ☐ ☐ ☐ t ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ c[12] Grześ. Szkoda, że tak rzadko spotykamy się ze sobą, ale niedługo wszyscy się zobaczymy na moim weselu!

15 Kogo widzimy na tych obrazkach? Kim oni są dla siebie? Gdzie są? Co robią?

Rozdział VII

Sklepy i usługi

1a **Jakie sklepy i salony kojarzą się z tymi rysunkami?**

0. ***drogeria***
1. kwiaciarnia
2. księgarnia
3. sklep papierniczy
4. cukiernia
5. piekarnia
6. sklep spożywczy
7. apteka
8. sklep z zabawkami
9. sklep z pamiątkami
10. sklep obuwniczy
11. sklep odzieżowy
12. galanteria
13. salon jubilerski
14. salon optyczny
15. sklep meblowy
16. sklep AGD (artykuły gospodarstwa domowego)
17. sklep sportowy
18. sklep ogrodniczy

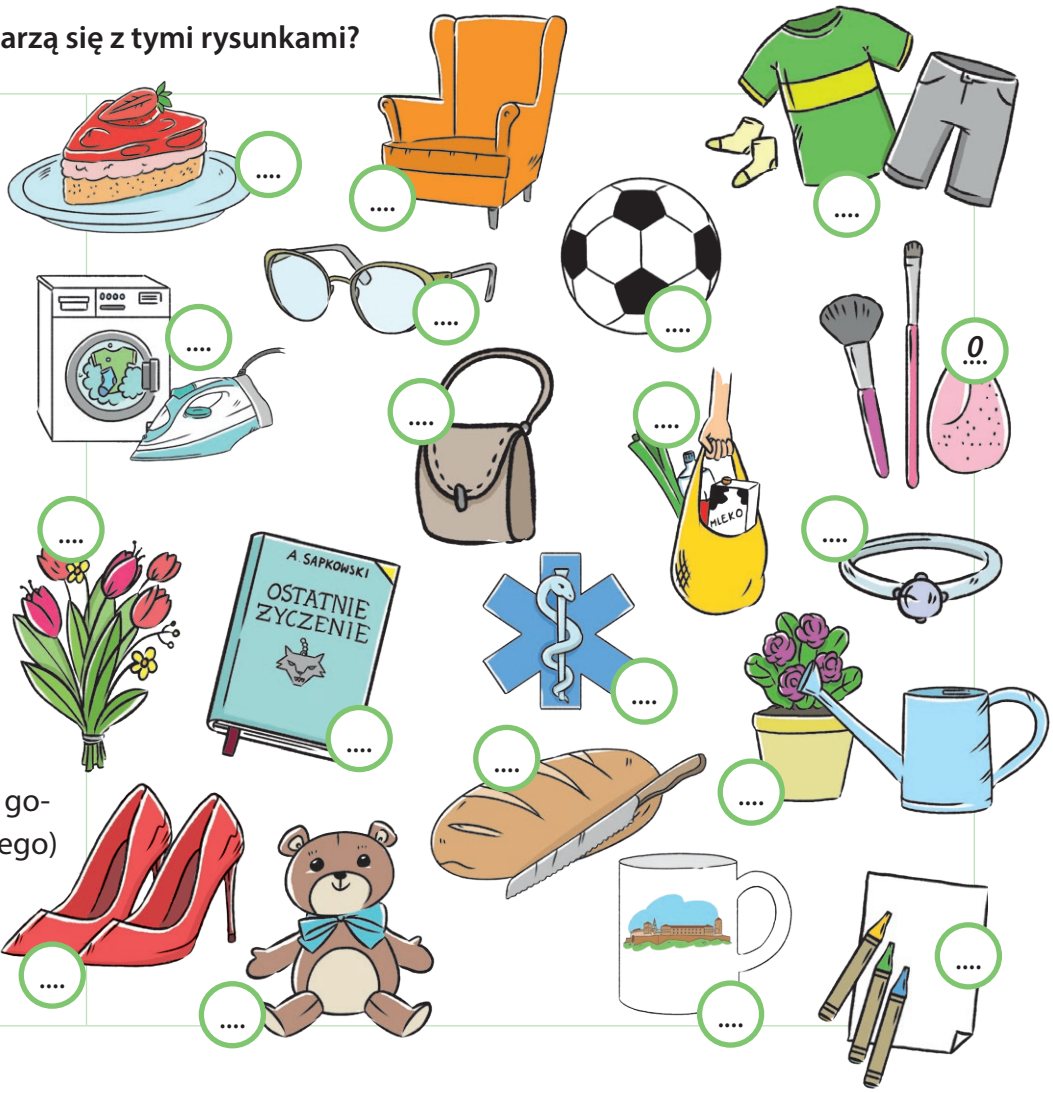

1b **Po co tam chodzimy?**

0	***Na targ***
1	Do kwiaciarni
2	Do apteki
3	Do cukierni
4	Do drogerii
5	Do sklepu AGD
6	Do sklepu meblowego
7	Do sklepu obuwniczego
8	Do sklepu odzieżowego
9	Do sklepu papierniczego
10	Do sklepu spożywczego
11	Do salonu jubilerskiego
12	Do sklepu z zabawkami

chodzimy po… (+ biernik)

A	piękne bukiety.
B	artykuły biurowe.
C	buty, kapcie, sznurówki.
D	lekarstwa, plastry, bandaże.
E	***świeże owoce i warzywa.***
F	stoły, krzesła, fotele, kanapy.
G	kosmetyki i artykuły higieniczne.
H	pączki, drożdżówki i ciasta.
I	klocki, lalki, maskotki, układanki.
J	pieczywo, nabiał, napoje, słodycze.
K	kolczyki, łańcuszki, pierścionki.
L	kurtki, koszulki, swetry, spodnie.
Ł	lodówki, zmywarki, pralki, odkurzacze.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
E												

2a Jakie zawody i punkty usługowe kojarzą się z tymi rysunkami?

0. ***ślusarz***
1. stolarz
2. fryzjer
3. szewc
4. krawiec
5. fotograf
6. hydraulik
7. poczta
8. pralnia
9. myjnia
10. punkt ksero
11. warsztat samochodowy
12. salon piękności
13. nauka jazdy
14. naprawa telefonów
15. biuro nieruchomości
16. kantor wymiany walut

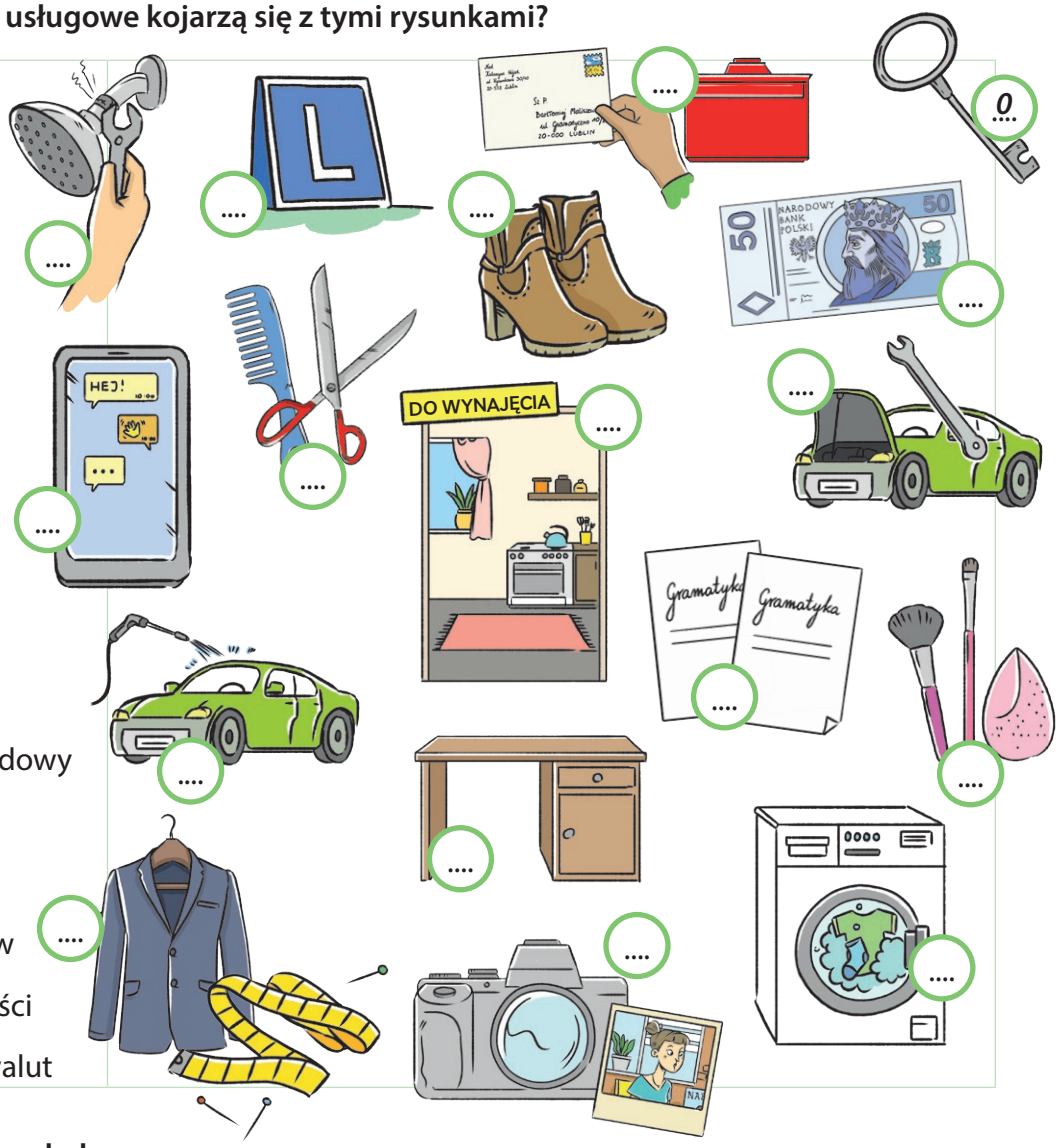

2b Co wtedy robimy? Połącz kolumny.

0	***Kiedy chcemy zreperować buty,***	A	dzwonimy do hydraulika.
1	Jeśli chcemy zostać kierowcą,	B	idziemy do fryzjera.
2	Kiedy mamy problem z kranem (wodą),	C	idziemy do ślusarza.
3	Jeśli mamy brudny samochód,	D	zamawiamy go u krawca.
4	Kiedy mamy zepsuty samochód,	E	zamawiamy je u stolarza.
5	Jeśli chcemy mieć piękny garnitur,	**F**	***zanosimy je do szewca.***
6	Kiedy chcemy kupić lub sprzedać dom,	G	idziemy do kantoru.
7	Jeśli chcemy kupić kopertę i znaczek,	H	dzwonimy do warsztatu.
8	Kiedy mamy za długie włosy,	I	możemy zanieść je do pralni.
9	Jeśli chcemy kupić dolary,	J	możemy iść do biura nieruchomości.
10	Kiedy chcemy dorobić klucze,	K	idziemy na pocztę.
11	Jeśli chcemy mieć dopasowane meble,	L	jedziemy na myjnię.
12	Kiedy mamy brudne ubrania,	Ł	idziemy na kurs nauki jazdy.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
F												

3 Co możemy tu kupić? Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi nazwami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

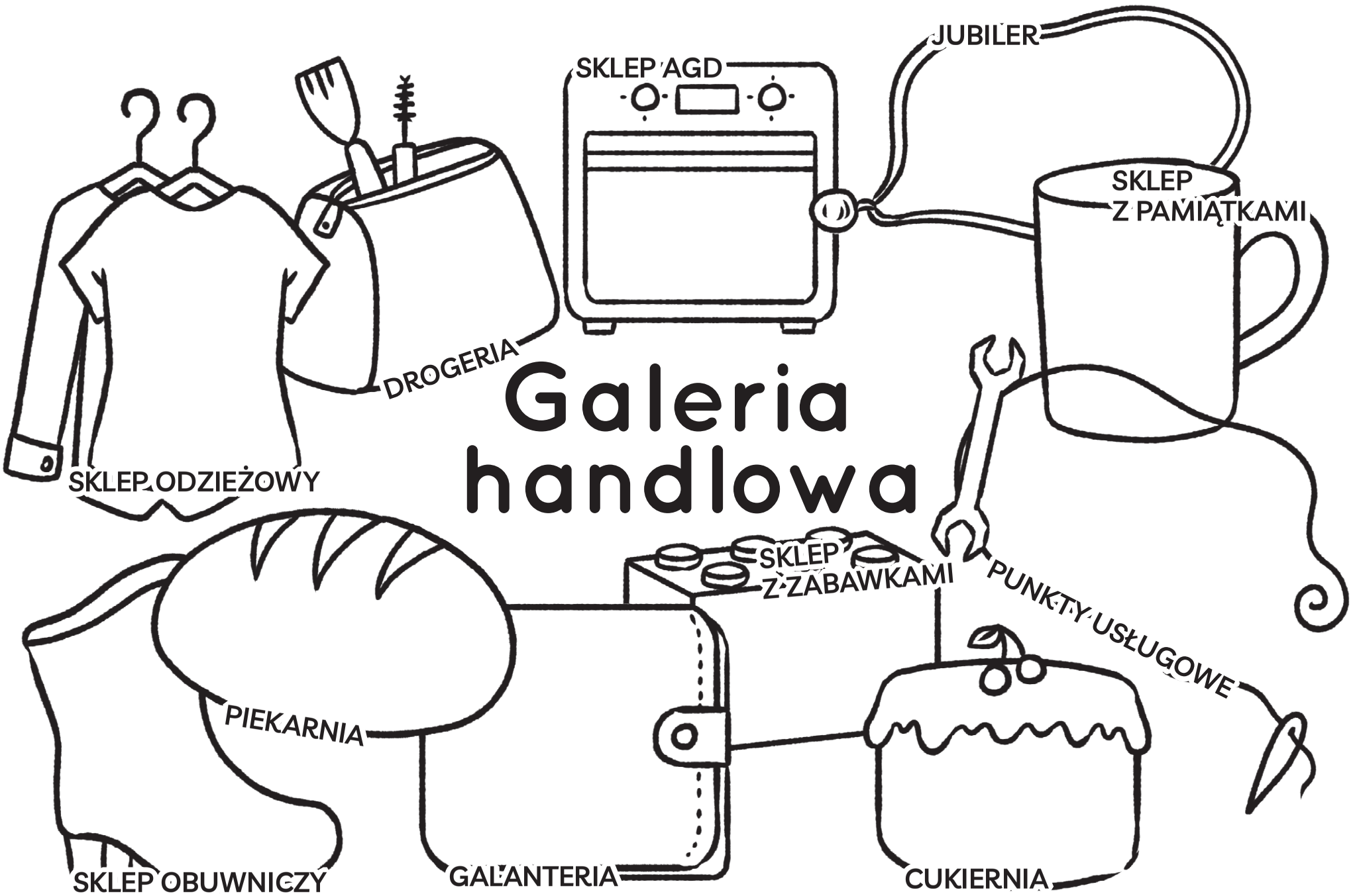

4 **Gdzie można usłyszeć te wypowiedzi? Zaznacz poprawną odpowiedź.**

0. Gdzie jest przymierzalnia?
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w salonie jubilerskim.
b) ***w sklepie odzieżowym.***
c) w sklepie ogrodniczym.

1. **Poproszę bukiet herbacianych róż.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w drogerii.
b) w kawiarni.
c) w kwiaciarni.

2. **Te szpilki są za małe. Czy są większe?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w sklepie meblowym.
b) w sklepie obuwniczym.
c) w sklepie odzieżowym.

3. **Poproszę dwadzieścia deka szynki.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w cukierni.
b) w piekarni.
c) w sklepie spożywczym.

4. **Poproszę kopertę i znaczek.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) na targu.
b) na dworcu.
c) na poczcie.

5. **Jakie piękne te kolczyki!**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) u jubilera.
b) u fryzjera.
c) u lekarza.

6. **Poproszę pączka z różą.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w cukierni.
b) w kwiaciarni.
c) w sklepie ogrodniczym.

7. **Mamo, kupisz mi tę maskotkę?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w drogerii.
b) w sklepie AGD.
c) w sklepie z zabawkami.

8. **Mam problem z samochodem.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w kantorze.
b) w warsztacie.
c) w biurze nieruchomości.

9. **Czy to lekarstwo jest na receptę?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w aptece.
b) w galanterii.
c) w restauracji.

10. **Ta kanapa jest ładna i wygodna.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w sklepie sportowym.
b) w sklepie meblowym.
c) w sklepie odzieżowym.

11. **Proszę teraz patrzeć prosto!**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) u szewca.
b) u stolarza.
c) u fotografa.

12. **Przepraszam, gdzie są żelazka?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w sklepie AGD.
b) w sklepie meblowym.
c) w sklepie sportowym.

13. **Czy można naprawić te okulary?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) w salonie piękności.
b) w salonie optycznym.
c) w sklepie obuwniczym.

14. **Ile kosztuje dorobienie klucza?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) u szewca.
b) u ślusarza.
c) u hydraulika.

15. **Te rękawy trzeba skrócić.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć
a) u krawca.
b) u fryzjera.
c) u stolarza.

5 **Przeczytaj wierszyk i poukładaj zdjęcia zgodnie z kolejnością opisywanych miejsc.**

B. Maliszewski

W galerii

Jak ogromna ta galeria,
jaka piękna jej sceneria!
Ile światła! Ile wystaw!
Chodzę, zwiedzam – jak turystka.

Tu piekarnia pachnie chlebem,
a w cukierni jest jak w niebie
– półki pełne pysznych ciastek,
kupię chyba kilka… naście!

W tej księgarni książek wiele,
a ta nowa to bestseller,
bardzo chętnie ją przeczytam,
już ją wkładam do koszyka.

Piękny zapach jest w drogerii,
są perfumy z nowej serii,
to poproszę ich flakonik,
a poza tym krem i tonik.

W galanterii toreb wiele,
ta jest ładna – morska zieleń,
duży rozmiar, dobra jakość,
warto mieć torebkę taką!

Czas na sklepy odzieżowe,
wezmę może ten pulower,
spodnie, bluzkę, tamten żakiet
i spódnicę w szkocką kratę.

Teraz sklepy obuwnicze,
tych par butów tu nie zliczę,
a przymierzę te szpileczki,
tamte botki i klapeczki.

Już zakupów pełne siatki
– taki spacer to wydatki,
choć pochodzić tylko chciałam,
to galeria znów wygrała!

A – .....

B – .....

C – .....

D – .....

E – 0

F – .....

G – .....

6a Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

Już niedługo będą święta Bożego Narodzenia, więc muszę pójść do ***g a l e r i i***[0] handlowej po prezenty. Najpierw pójdę do k☐☐☐g☐☐☐i[1], żeby kupić babci i dziadkowi duży album ze znanymi obrazami (bo babcia i dziadek interesują się malarstwem). Potem pójdę do g☐l☐☐t☐☐ i i[2], żeby kupić mamie jakąś ładną torebkę, a tacie – elegancki portfel. Potem pójdę do sklepu o☐☐☐☐ż☐☐☐☐o[3], żeby kupić bratu bluzę z kapturem, a potem pójdę do sklepu z z☐☐☐w☐☐☐i[4], żeby kupić małej siostrze kolejną lalkę albo maskotkę. Jeśli jeszcze będę mieć pieniądze, to pójdę do j☐☐☐l☐☐a[5] po kolczyki dla mojej najlepszej przyjaciółki! A może nigdzie nie będę chodzić i zamówię wszystko przez Internet?

6b Do jakiego sklepu najbardziej lubisz chodzić? Po co?

Najbardziej lubię chodzić do ..... po .....

6c Wolisz chodzić do galerii handlowej czy robić zakupy online? Dlaczego?

Wolę .....

.....

.....

7a Co możemy robić z pieniędzmi? Podpisz obrazki.

wydawać inwestować liczyć tracić ~~oszczędzać~~

Pieniądze możemy…

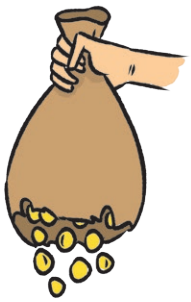

oszczędzać[0], ...[1], ...[2], ...[3], ...[4].

7b Uzupełnij tekst czasownikami z ćwiczenia 7a.

Lubię ***oszczędzać***[0] pieniądze, więc nie kupuję bardzo drogich rzeczy i często szukam promocji oraz zniżek. Chcę .....[1] pieniądze na to, co rzeczywiście jest mi potrzebne i co nie kosztuje zbyt dużo. Studiuję ekonomię, żeby wiedzieć, jak .....[2] oszczędności i unikać niepotrzebnego ryzyka. Wiadomo, że nie chcę .....[3] pieniędzy i chcę mieć ich coraz więcej! A czy w przyszłości będę .....[4] je w milionach? Chyba nie, ale miło o tym pomarzyć!

7c Co lubisz robić z pieniędzmi?

1. Lubię ..... pieniądze.
2. Nie lubię ..... pieniędzy.

8a **Uzupełnij tekst odpowiednimi fragmentami zgodnie z podanym przykładem.**

Sukiennice

Sukiennice to chyba najstarsza w Polsce galeria handlowa. Powstała w XIII wieku i znajduje się [___][0] w Krakowie.

Nazwa Sukiennice pochodzi od słowa *sukno*, a oznacza ono materiał wełniany, który w przeszłości był popularnym [___][1]. (To właśnie od słowa *sukno* pochodzi słowo *sukienka*). Dzisiaj w Sukiennicach możemy kupić przede wszystkim pamiątki. Ich wybór jest ogromny, a ceny [___][2]. Turyści z wielu miast i krajów często kupują magnesy na lodówkę oraz ładne, duże [___][3] i jego znanymi symbolami (herbem, obwarzankiem, smokiem wawelskim). Popularne są [___][4] typu *Kocham Kraków*, bluzy z kapturem, szaliki, chusty oraz czapeczki. Nie brakuje też galanterii skórzanej – są [___][5]. Najdroższym towarem jest oczywiście biżuteria ze złota, srebra i bursztynu – można tu kupić piękne [___][6]. Dla dzieci są maskotki i figurki smoka wawelskiego, [___][7] oraz lalki w tradycyjnych strojach krakowskich.

W Sukiennicach chyba każdy [___][8], bo wybór pamiątek jest bardzo duży. Czasem turyści narzekają, że [___][9], ale nawet jeśli nie chcemy wydawać pieniędzy, to i tak [___][10], żeby poczuć atmosferę dawnego handlu.

A jest za drogo
B drewniane zabawki
C przedmiotem handlu
D koszulki z napisami
E ***na środku Rynku Głównego***
F kubki z widokami Krakowa
G warto zwiedzić to miejsce
H paski, portfele i eleganckie torby
I są bardzo różne
J znajdzie coś dla siebie
K kolczyki, łańcuszki, naszyjniki i pierścionki

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E										

8b **Jaką pamiątkę chciał(a)byś kupić?**

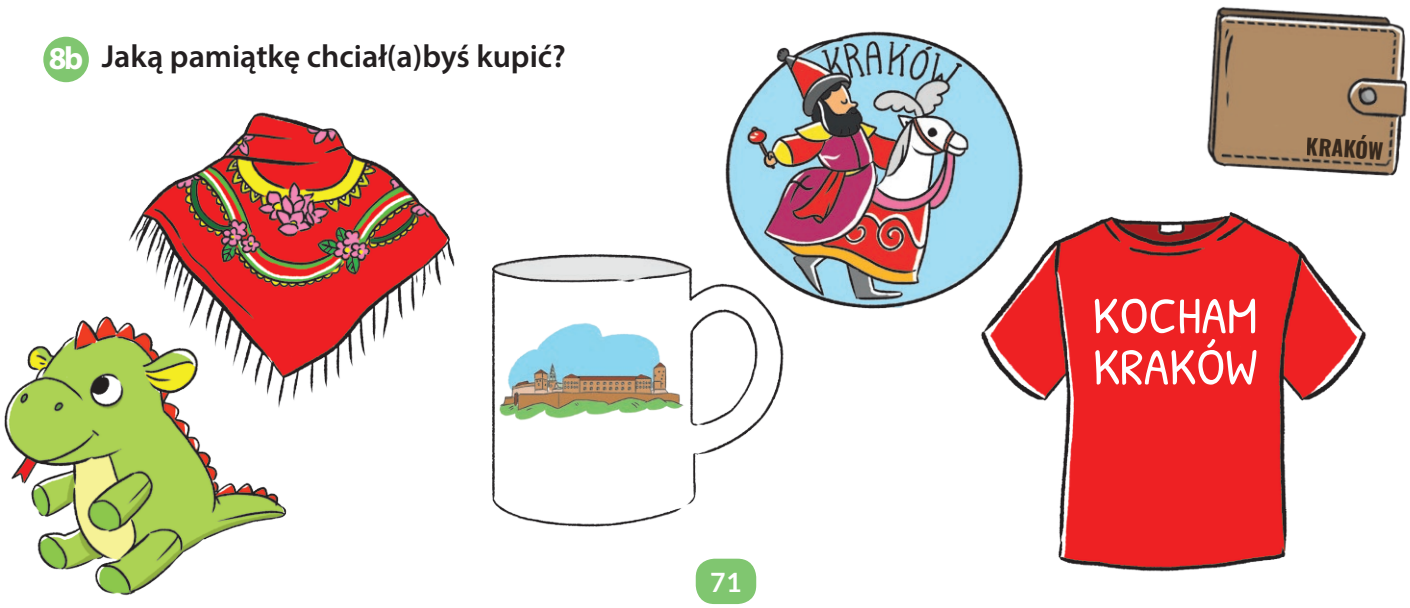

CZAS NA POWTÓRKĘ

9 **Zaznacz poprawną odpowiedź.**

0. W sklepie spożywczym można kupić a) bukiety. b) ***ubrania.*** c) jedzenie i picie	6. **W warsztacie można** a) upiec ciasto. b) obejrzeć spektakl. c) naprawić samochód.
1. **W sklepie obuwniczym można kupić** a) lakierki, szpilki, botki, sandały. b) marynarki, koszule, spodnie, c) zeszyty, ołówki, długopisy.	7. **U krawca można zamówić** a) garnitur. b) okulary. c) jedzenie.
2. **Na poczcie można kupić** a) ciastka i napoje. b) koperty i znaczki. c) owoce i warzywa.	8. **Ślusarza wzywamy, kiedy jest** a) zepsuty kran. b) zepsuty zamek. c) zepsuta winda.
3. **W sklepie z zabawkami są** a) paski, torebki, walizki. b) klocki, lalki, piłki, maskotki. c) czapki, szaliki, rękawiczki.	9. **U jubilera można zamówić** a) obrazy. b) obuwie. c) obrączki.
4. **W sklepie z pamiątkami są** a) zabytkowe obrazy. b) historyczne monety. c) kubki, magnesy, przypinki.	10. **Gdy samochód jest brudny, jedziemy** a) do pralni. b) na myjnię. c) nad jezioro.
5. **W sklepie AGD są** a) fotele, szafki, łóżka. b) lody, ciasta, słodycze. c) odkurzacze, pralki, żelazka.	11. **Kiedy chcemy kupić dom, idziemy** a) do biura podróży. b) do salonu piękności. c) do biura nieruchomości.

10a **Co tu trzeba zrobić? Dokąd pójść? Dokąd pojechać?**

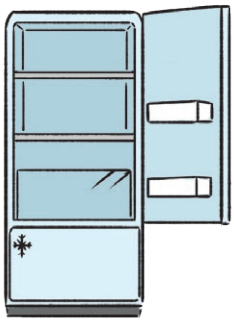
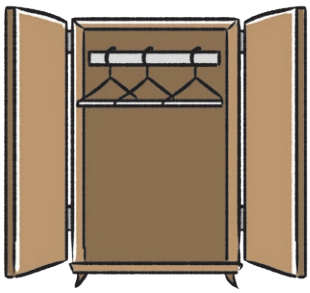

10b **Co tu trzeba zrobić? Kogo wezwać? Do kogo (po kogo) zadzwonić?**

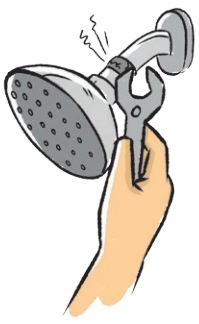

Rozdział VIII

Kuchnia

1 **Czy wiesz, jak się nazywają te produkty? Dopasuj numer do obrazka.**

PIECZYWO

0. ***chleb***
1. rogal(ik)
2. bułka
3. bagietka
4. chałka

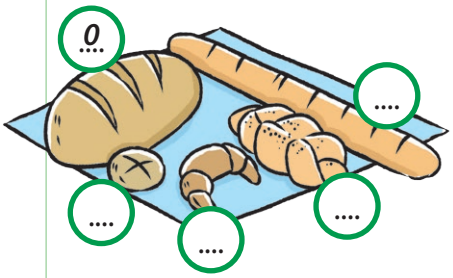

OWOCE

1. arbuz
2. pomarańcza
3. brzoskwinia
4. śliwki
5. winogrona

NABIAŁ

1. mleko
2. śmietana
3. masło
4. ser biały (twaróg)
5. ser żółty

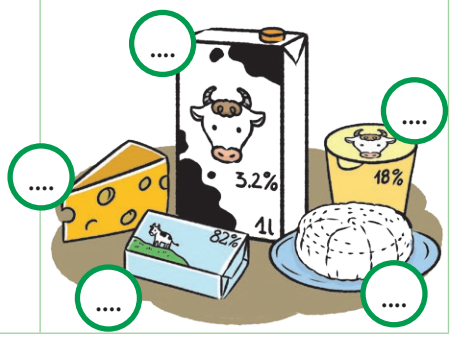

WARZYWA

1. kalafior
2. dynia
3. czosnek
4. marchew(ka)
5. sałata

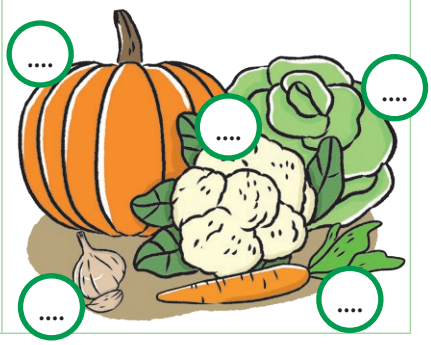

WĘDLINY

1. kiełbasa
2. szynka
3. parówka
4. polędwica
5. bekon

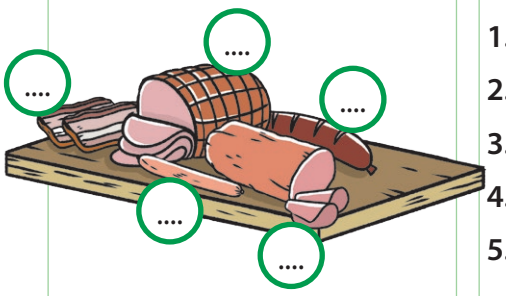

SŁODYCZE

1. cukierek
2. lizak
3. baton
4. czekolada
5. ciastko

2 **Które słowo nie pasuje? Dlaczego?**

0. chleb, bułka, rogal, ~~***sernik***~~, chałka

Nie pasuje sernik, bo to nie jest pieczywo.

1. cukierki, lizaki, ciastka, śliwki
2. bekon, baton, polędwica, szynka
3. masło, mleko, szynka, śmietana
4. arbuz, dynia, kalafior, marchew
5. brzoskwinia, sałata, śliwka, cytryna

3 **Jaki smak mają te produkty?**

słony ~~*słodki*~~ kwaśny gorzki

0. ***słodki***

1. .....

2. .....

3. .....

4 **Połącz kolumny i dopasuj numer do obrazka.**

0	***pęto***
1	kostka
2	tabliczka
3	plasterek
4	bochenek / kromka
5	główka / liść
6	główka / ząbek

A	sera
B	chleba
C	czosnku
D	masła
E	sałaty
F	***kiełbasy***
G	czekolady

0	1	2	3	4	5	6
F						

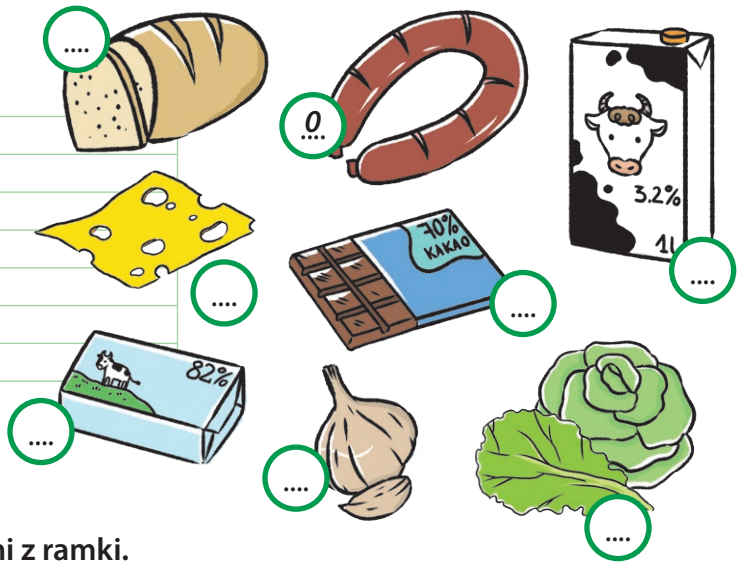

5 **Jakie to opakowania? Podpisz obrazki słowami z ramki.**

kubek worek ~~*słoik*~~ karton puszka paczka pudełko butelka

To ***słoik***[0], ...[1], ...[2], ...[3],

.....[4], ...[5], ...[6], ...[7].

6 **Połącz kolumny (na podstawie ćwiczenia 5).**

0	***paczka***
1	karton
2	puszka
3	słoik
4	kubek
5	pudełko
6	butelka
7	worek

A	soku
B	miodu
C	oleju
D	groszku
E	***mąki***
F	śmietany
G	ziemniaków
H	ciastek

0	1	2	3	4	5	6	7
E							

7 **Uzupełnij listę zakupów.**

chleba sera soku dżemu
~~*szynki*~~ czekolady kukurydzy

Lista zakupów:
– 20 deka ***szynki***[0],
– 30 deka .....[1] żółtego,
– bochenek .....[2],
– tabliczka .....[3],
– słoik .....[4] wiśniowego,
– puszka .....[5],
– karton .....[6] jabłkowego.

8 **Jakie produkty często kupujesz w sklepie spożywczym?**

KUPUJĘ... co? (+ biernik)

– .....
.....
.....

9 Zaznacz poprawną odpowiedź.

0. Śniadanie jemy
a) ***rano.***
b) po południu.
c) wieczorem.

1. Potrawa to inaczej
a) danie.
b) zdanie.
c) podanie.

2. Śniadanie, obiad, kolacja to
a) zasiłek.
b) posiłek.
c) wysiłek.

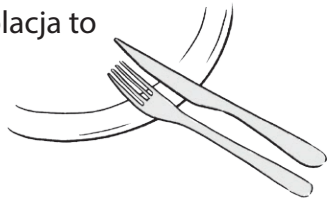

3. Na świątecznym stole leży
a) koc.
b) obrus.
c) dywan.

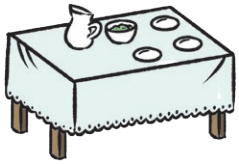

4. Szarlotkę i inne ciasta
a) gotujemy.
b) smażymy.
c) pieczemy.

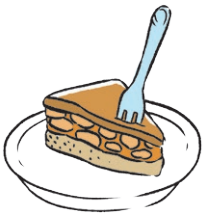

5. Płatki jemy
a) z chlebem.
b) z mlekiem.
c) ze śmietaną.

6. Zupa z białą kiełbasą to
a) żurek.
b) rosół.
c) barszcz.

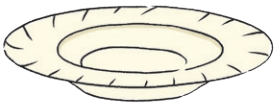

7. Gołąbki to liście kapusty z
a) kurczakiem.
b) ziemniakami.
c) mięsem i ryżem.

8. Kotlet schabowy jest z
a) baraniny.
b) wołowiny.
c) wieprzowiny.

9. Surówka jest z
a) mięsa.
b) warzyw.
c) grzybów.

10. Mizeria jest z
a) ogórków.
b) ziemniaków.
c) pomidorów.

11. Karp, śledź, łosoś to
a) ryby.
b) warzywa.
c) owoce morza.

12. Pieprz, sól, bazylia to
a) zestawy.
b) potrawy.
c) przyprawy.

13. Kura, kaczka, indyk to
a) drób.
b) ryby.
c) wędliny.

14. Pieczarki to
a) grzyby.
b) owoce.
c) warzywa.

15. W restauracji zostawiamy
a) zegarek.
b) napiwek.
c) upominek.

10 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

W hotelach bardzo popularne są śniadania w formie szwedzkiego stołu. Są tam dania na ciepło (*j a j e c z n i c a*[0], omlet, kiełbaski, parówki), od których zwykle zaczynamy nasz posiłek. Na stole znajduje się świeże p ☐ ☐ c z ☐ ☐ o[1] – bułki, rogaliki i różne rodzaje chlebów. Na dużych półmiskach leżą w ☐ ☐ l ☐ ☐ y[2] – plasterki szynki, polędwicy i kiełbasy, a obok znajdują się półmiski z różnymi rodzajami sera ż ☐ ł ☐ ☐ ☐ o[3]. Są też jajka na twardo i pokrojone, świeże w ☐ ☐ ☐ y ☐ a[4] (zazwyczaj pomidory i ogórki) oraz różne sałatki. Na deser można wziąć coś słodkiego – może to być kawałek c ☐ ☐ s ☐ a[5] (szarlotki lub sernika), naleśnik z dżemem albo mały jogurt. Do wyboru są też świeże o ☐ ☐ ☐ e[6] – zazwyczaj są to jabłka, pomarańcze, brzoskwinie oraz kawałki a ☐ b ☐ ☐ a[7]. A jak korzystać ze szwedzkiego stołu? Wystarczy wziąć t ☐ ☐ ☐ r z[8] i kulturalnie brać to, na co mamy ochotę.

Leksyka w wierszykach

11 **Przeczytaj wierszyk i poukładaj obrazki zgodnie z kolejnością wymienianych produktów i dań.**

B. Maliszewski

Szwedzki stół

A w hotelach, proszę pana,
fantastyczne są śniadania
i codziennie, wcześnie rano,
gdy do stołu już podano,
można sobie wziąć talerzyk
i brać wszystko, co tam leży,
a jest pyszna jajecznica,
szynka, bekon, polędwica,
są półmiski pełne serów,
ryb, sałatek i deserów,
lecz co z tego, skoro przecież,
muszę ciągle być na diecie
i choć szwedzki stół jest wielki,
biorę stamtąd tylko kiełki.

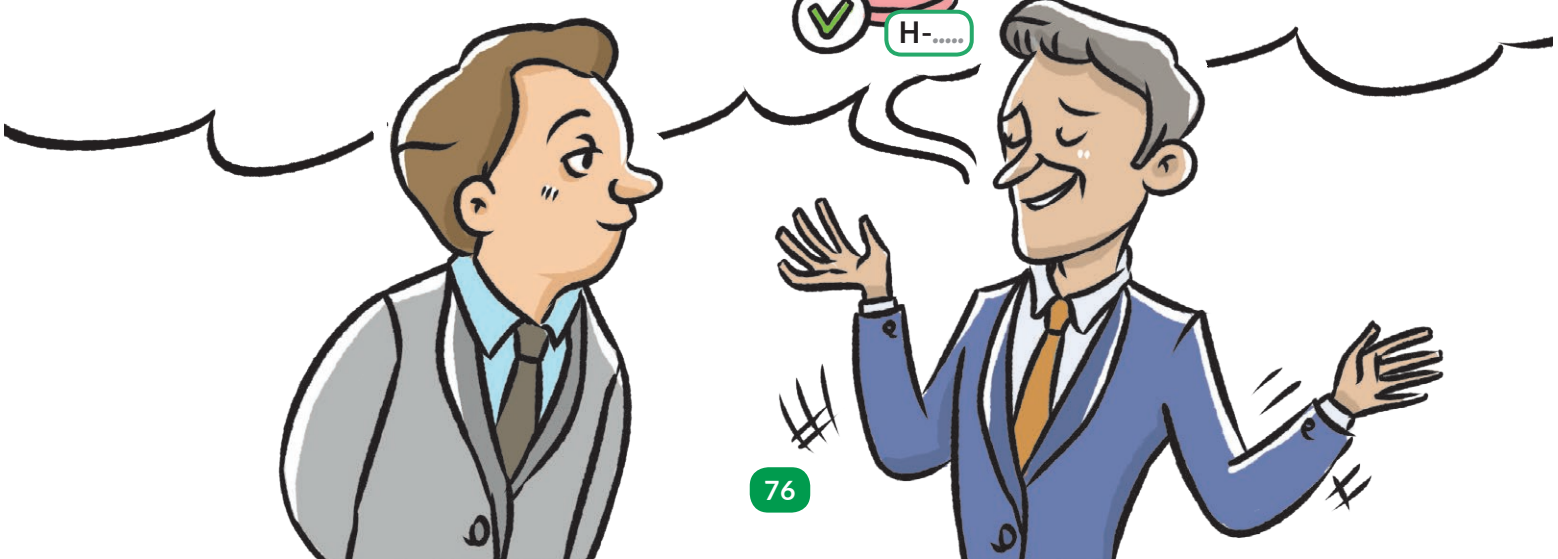

12a **Czy znasz te nazwy? Uzupełnij kartę dań podanymi słowami i dopisz własne propozycje kolejnych potraw.**

kotlet schabowy ryż śledź po wiejsku lody waniliowe kotleciki z kalafiora kaczka po chińsku szarlotka jajecznica sok jabłkowy żurek sernik kawa łosoś ze szpinakiem barszcz ziemniaki herbata krewetki po włosku pierś z kurczaka makaron tosty z serem i szynką filet z indyka rosół gołąbki placki sojowe ~~*jajka sadzone*~~ kotlet mielony pierogi z grzybami

KARTA DAŃ

DANIA ŚNIADANIOWE
(OD 8.00 DO 11.00)

jajka sadzone

.....

.....

.....

.....

ZUPY

.....

.....

.....

.....

DANIA MIĘSNE

.....

.....

.....

.....

DANIA Z DROBIU

.....

.....

.....

.....

DANIA RYBNE I OWOCE MORZA

.....

.....

.....

.....

DANIA WEGETARIAŃSKIE

.....

.....

.....

.....

DODATKI DO DAŃ

.....

.....

.....

.....

DESERY

.....

.....

.....

.....

NAPOJE
(ZIMNE I GORĄCE)

.....

.....

.....

.....

POPROSZĘ... co? (+ biernik)

12b **Co zamawiasz na obiad? Dokończ zdania.**

Na pierwsze danie poproszę ..... .

Na drugie danie poproszę ..... .

Na deser poproszę ..... .

Do picia poproszę ..... .

13 **Kto to mówi?**

		kelner / kelnerka	klient / klientka
0	*Czy są u państwa wolne stoliki?*		*X*
1	Słucham, co podać?		
2	Jeszcze myślę, co wybrać.		
3	Czy mogę już przyjąć zamówienie?		
4	Co pan(i) poleca?		
5	Czy to danie jest bez glutenu?		
6	Niestety, nie ma już rosołu.		
7	Poproszę kaczkę z ryżem i warzywami.		
8	Co do picia?		
9	Czy coś jeszcze?		
10	Dziękuję, to wszystko.		
11	Czy można prosić rachunek?		
12	Reszta dla pana / dla pani.		

14 **Zaznacz pięć cech dobrego kelnera.**

- [V] 0. *życzliwy*
- [ ] 1. uparty
- [ ] 2. arogancki
- [ ] 3. leniwy
- [ ] 4. elegancki
- [ ] 5. gadatliwy
- [ ] 6. cierpliwy
- [ ] 7. nerwowy
- [ ] 8. obowiązkowy
- [ ] 9. zarozumiały
- [ ] 10. pracowity
- [ ] 11. uprzejmy
- [ ] 12. lekkomyślny

15 **Anita i Artur idą do restauracji. Uzupełnij dialog odpowiednimi słowami.**

Artur: Dzień dobry, czy są wolne ***stoliki***[0]?
Kelner: Tak, a wolą państwo miejsce na zewnątrz czy wewnątrz?
Anita: Może wejdziemy do .....[1], bo jest chłodno.
Artur: Dobrze. A czy można prosić .....[2]?
Kelner: Tak, proszę bardzo.

(*po chwili*)

Kelner: Czy mogę już przyjąć .....[3]?
Anita: Tak. Poproszę .....[4] ogórkową, a na drugie danie – kurczaka z ryżem i .....[5] z marchwi.
Artur: A dla mnie będzie rosół z .....[6] oraz kotlet .....[7] z ziemniakami i mizerią.
Kelner: A co do .....[8]?
Anita: Poproszę herbatę z .....[9].
Artur: A dla mnie będzie sok .....[10].
Kelner: Czy coś .....[11]?
Artur: Nie, na razie to wszystko. Dziękujemy.

(*po godzinie*)

Artur: Czy można prosić .....[12]?
Kelner: Tak, już przynoszę. Płatność kartą czy gotówką?
Artur: Kartą.

jabłkowy
schabowy
rachunek
zamówienie
~~*stoliki*~~
picia
środka
zupę
kartę
makaronem
cytryną
surówką
jeszcze

16 **Razem z kolegą albo koleżanką napisz krótki dialog w restauracji (możesz wykorzystać wypełnioną kartę dań z ćwiczenia 12a).**

17 **Uzupełnij tekst odpowiednimi fragmentami zgodnie z podanym przykładem.**

Kuchnia polska (i światowa)

Kuchnia polska była i jest [_____][0]. Na przykład w XVI wieku, królowa Bona (żona Zygmunta Starego) sprowadziła do Polski [_____][1]: szpinak, cebulę, sałatę, pomidory, kalafiory, a także przyprawy: bazylię i oregano. W kolejnym wieku, pod wpływem kuchni orientalnej, do Polski trafiła kawa [_____][2], czyli filiżanka (po turecku: fildżan). Z kuchni wschodniej pochodzą także rodzynki, konfitury, ryż, jogurt, kefir oraz sos tatarski. Dzisiaj bardzo popularny jest turecki kebab, który – [_____][3] – stał się kulinarnym symbolem globalizacji.

Co ciekawe, dania, które uważamy za typowo polskie, są podobne do tych, które możemy znaleźć [_____][4]. Pierogi oraz placki ziemniaczane są popularne za naszą wschodnią granicą. Kotlet schabowy przypomina sznycel wiedeński (choć to inny rodzaj mięsa). Potrawy [_____][5] można zobaczyć w Azji Środkowej, a zupy, które [_____][6], są w kuchniach całego świata.

Choć Polacy jedzą dużo mięsa – [_____][7] – to coraz chętniej wybierają potrawy wegetariańskie. Dieta roślinna jest zdrowa, bogata w witaminy i bardzo smaczna. Popularnymi [_____][8] są: pizza margherita, wegetariańskie sushi oraz sałatka grecka. Ważnymi składnikami polskiej kuchni [_____][9], z których można zrobić wiele dań. Popularnym warzywem jest także kapusta, której używamy do gołąbków i z której robimy zupę (kapuśniak) oraz słynny bigos. Czy znacie już [_____][10]? Co możecie o niej powiedzieć?

Bona Sforza [czytaj: Sforca], włoska arystokratka, żona Zygmunta Starego – króla Polski

Fot. Wikipedia, Królowa Bona – drzeworyt z dzieła Decjusza De vetustatibus Polonorum z 1521

A podobne do gołąbków
B smak tej polskiej potrawy
C i naczynie do jej picia
D wyglądają jak rosół
E popularne włoskie warzywa
F podobnie jak pizza czy burgery
G pozostają ziemniaki
H ***otwarta na różne kultury***
I daniami z tej kategorii
J w innych krajach
K szczególnie wieprzowiny i drobiu

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
H										

Dlaczego te słowa brzmią podobnie?

pol. *szpinak* – wł. *spinaci*
pol. *pomidor* – wł. *pomodoro*
pol. *kalafior* – wł. *cavolfiore*
pol. *bazylia* – wł. *basilico*

18a **Jakie tu są sztućce?**

łyżka łyżeczka nóż widelec ~~pałeczki~~

To ***pałeczki***[0], ……[1], ……[2], ……[3], ……[4].

18b **Jakie tu są naczynia kuchenne?**

rondel garnek czajnik ~~brytfanna~~ patelnia

To ***brytfanna***[0], ……[1], ……[2], ……[3], ……[4].

18c **Jakie tu są naczynia stołowe?**

talerz płytki talerz głęboki ~~dzbanek~~ półmisek miska waza

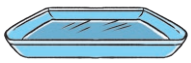

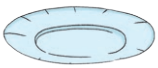

To ***dzbanek***[0], ……[1], ……[2], ……[3], ……[4], ……[5].

18d **Jakie tu są naczynia na napoje?**

kubek kufel kieliszek pucharek ~~szklanka~~ filiżanka

To ***szklanka***[0], ……[1], ……[2], ……[3], ……[4], ……[5].

19a **Dokończ zdania.**

0. Do gotowania wody służy ***czajnik*** .
1. Do gotowania zupy służy …… .
2. Do smażenia służy …… .
3. Do picia kawy służy …… .

19b **Dokończ zdania.**

0. Herbatę mieszamy ***łyżeczką*** .
1. Zupę jemy …… .
2. Pierogi jemy …… .
3. Kotlet kroimy …… .

20 **Jakich sztućców i naczyń używasz najczęściej?**

UŻYWAĆ... czego? (+ dopełniacz)

Najczęściej używam widelca, ……

……

…… .

21 **Do czego to służy? Połącz kolumny.**

0	***Rondel***		A	podawania zupy.
1	Czajnik		B	podawania i picia kawy.
2	Garnek		C	podawania lodów z owocami i innych deserów.
3	Półmisek		D	podawania pokrojonych wędlin, serów, ryb, warzyw.
4	Pucharek	**służy do…**	E	gotowania wody na herbatę lub na kawę.
5	Waza		**F**	***podgrzewania różnych dań, gotowania sosów.***
6	Patelnia		G	smażenia, pieczenia i gotowania na wolnym ogniu.
7	Filiżanka		H	gotowania zupy, ryżu, makaronu, ziemniaków.
8	Brytfanna		I	smażenia jajek, kotletów, naleśników, warzyw.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
F								

22 **Czy wiesz, jak nakryć do stołu? Przeczytaj tekst i przy talerzu narysuj łyżkę, łyżeczkę, nóż, widelec i widelczyk w odpowiedniej konfiguracji.**

Jak ułożyć sztućce?

Po lewej stronie talerza powinien się znaleźć widelec, a po prawej – nóż i łyżka. Łyżkę do zupy kładziemy na zewnątrz, obok noża, który powinien leżeć ostrzem w stronę talerza. Jeśli planujemy deser, także musimy podać do niego sztućce (mały widelczyk i łyżeczkę), które kładziemy nad talerzem. Widelczyk kierujemy ząbkami w prawo i kładziemy go bliżej talerza. Łyżeczkę kładziemy trochę wyżej i odwrotnie niż widelczyk. Warto również pamiętać o serwetkach, które powinny być starannie złożone i leżeć na talerzu albo obok niego.

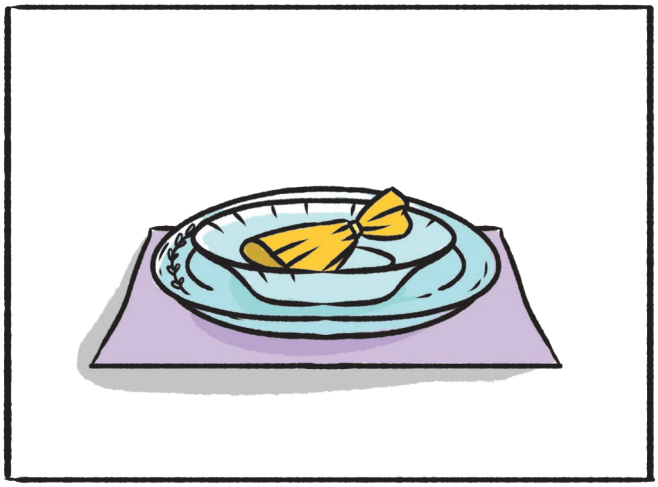

23 **Co podać? Które menu i które potrawy wybierasz? Dlaczego?**

Menu nr 1

Zupy
rosół
zupa ogórkowa

Przystawki
kanapeczki z łososiem, jajkiem i szynką

Dania główne
gołąbki z ziemniakami
kurczak z frytkami i mizerią

Desery
pączek z różą
kremówka

Napoje
herbata z cytryną
sok jabłkowy

Menu nr 2

Zupy
barszcz
zupa pomidorowa

Przystawki
smażone pieczarki z czosnkiem

Dania główne
pierogi z mięsem
łosoś w sosie szpinakowym

Desery
szarlotka z bitą śmietaną
galaretka z owocami

Napoje
kawa
sok pomarańczowy

Menu nr 3

Zupy
krem z dyni
zupa marchewkowa

Przystawki
pieczona papryka z ziemniakami i mozarellą

Dania główne
ryż z orzechami i jabłkami
kotleciki z kalafiora

Desery
puchar lodów truskawkowych
sernik w trzech smakach

Napoje
woda mineralna
sok brzoskwiniowy

CZAS NA POWTÓRKĘ

24a **Czy pamiętasz, co to jest? Połącz kolumny.**

0	***karp, śledź, łosoś, sardynka***
1	kawa, herbata, sok, woda mineralna
2	twaróg, ser żółty, mleko, śmietana, masło
3	kalafior, czosnek, marchewka, sałata, dynia
4	rosół, bigos, gołąbki, pierogi, naleśniki
5	tort, sernik, szarlotka, kremówka
6	bekon, szynka, polędwica, parówka, kiełbasa
7	lizak, baton, cukierek, czekolada, ciastka
8	chleb, bułka, rogal, bagietka, chałka
9	arbuz, brzoskwinia, truskawki, winogrona
10	sól, pieprz, imbir, bazylia, oregano

A	NABIAŁ
B	CIASTO
C	PIECZYWO
D	NAPOJE
E	OWOCE
F	SŁODYCZE
G	***RYBY***
H	WĘDLINY
I	POTRAWY
J	PRZYPRAWY
K	WARZYWA

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G										

24b **Czy pamiętasz, co to jest? Połącz kolumny.**

0	***talerz, talerzyk, półmisek, dzbanek, waza***
1	nóż, widelec, łyżka, łyżeczka, pałeczki
2	słoik, puszka, paczka, butelka, pudełko
3	czajnik, garnek, rondel, patelnia, brytfanna
4	kubek, szklanka, filiżanka, kufel, kieliszek

A	SZTUĆCE
B	***NACZYNIA STOŁOWE***
C	NACZYNIA KUCHENNE
D	NACZYNIA NA NAPOJE
E	OPAKOWANIA

0	1	2	3	4
B				

25 **Co widzimy na tym obrazie?**

Na tym obrazie widzimy stół nakryty jasnym ***o b r u s e m***[0]. Na środku leży głęboki t□□□rz[1] z jabłkami, gruszkami i ciemnymi w□n□□□□□ami[2]. Po prawej stronie znajduje się srebrny n□□[3] zwrócony ostrzem w stronę dwóch egzotycznych o□□□ów[4] – kulistej pomarańczy i owalnej c□t□□□y[5]. Za nimi stoi szeroka b□t□□□a[6] z wąską szyjką. Po lewej stronie leży zielona gruszka, a za nią znajduje się f□□□ż□□□a[7], w której jest srebrna ł□ż□□□□a[8]. Tuż obok stoi duży dz□□□□k[9] z grubym uchem. Po owocach, sz□□ć□□ch[10] oraz naczyniach widać, że światło słoneczne pada z lewej strony.

Fot. Wikipedia, http://www.pinakoteka.zascianek.pl

Józef Pankiewicz
Martwa natura z owocami i nożem
Muzeum Narodowe w Krakowie

26 **Odpowiedz na pytania.**

0. Co zwykle pijesz na śniadanie? – ***Piję herbatę z cukrem (albo bez cukru)*** .

1. Co często jesz na śniadanie? – ..... .

2. Ktoś zaprasza Cię na obiad do polskiej restauracji. Co chciał(a)byś tam zamówić?

   a) na pierwsze danie – ..... .

   b) na drugie danie – ..... .

   c) na deser ..... .

3. Jakich potraw nie lubisz? – .....
   ..... .

NIE LUBIĘ... czego? (+dopełniacz)

Rozdział IX

DOM I MIESZKANIE

1 **Czy wiesz, co tam się znajduje? Dopasuj numer do obrazka.**

PRZEDPOKÓJ

0. ***drzwi***
1. klamka
2. wizjer
3. wieszak
4. chodnik
5. szafa
6. półka

SYPIALNIA

1. łóżko
2. poduszka
3. komoda
4. obraz
5. budzik
6. lampka
7. zasłony

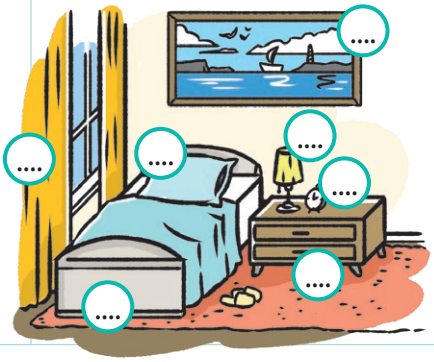

GABINET

1. biurko
2. szuflada
3. krzesło
4. regał
5. zegar
6. przybornik
7. zdjęcie
8. kosz
9. rolety

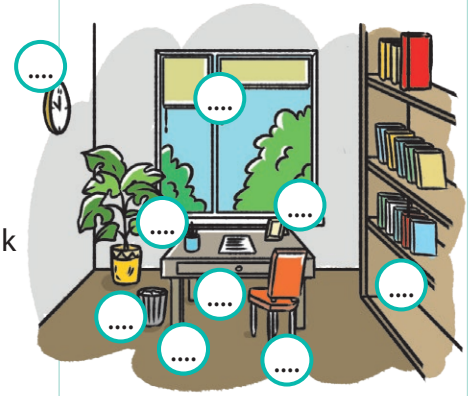

KUCHNIA

1. kran
2. kurek
3. zlew
4. piekarnik
5. kuchenka
6. okap
7. zmywarka
8. lodówka
9. firanki

SALON

1. fotel
2. kanapa
3. stolik
4. kominek
5. żyrandol
6. dywan
7. wazon
8. doniczka

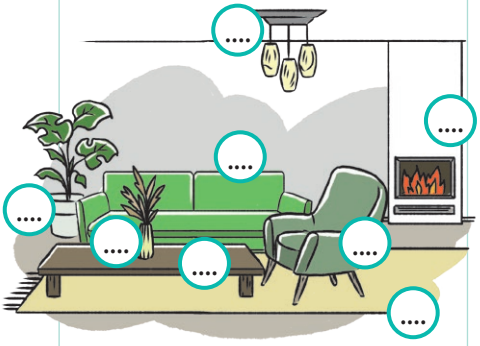

ŁAZIENKA

1. lustro
2. umywalka
3. ręcznik
4. prysznic
5. dywanik
6. wanna
7. pralka
8. sedes

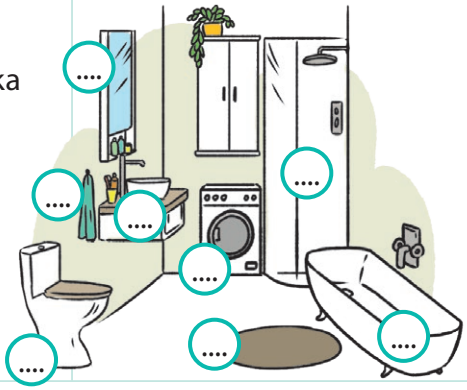

STRYCH

1. drabina
2. skrzynia
3. żarówka
4. okienko

PIWNICA

1. schody
2. (ta) poręcz
3. worek
4. pudło

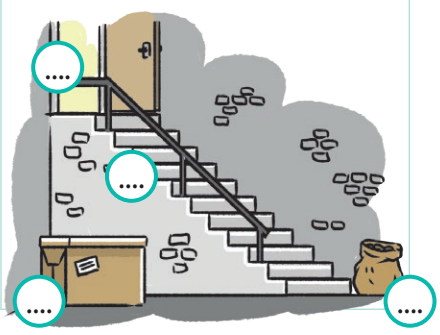

2 Które słowo tu nie pasuje? Dlaczego?

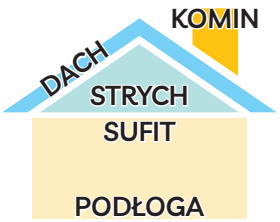

0. dach, strych, komin, ~~***podłoga***~~
Nie pasuje podłoga, bo jest na dole.

1. lodówka, kuchenka, umywalka, zlew
2. drabina, chodnik, wieszak, szafa
3. kominek, kanapa, piekarnik, stolik
4. kran, wanna, kurek, przybornik
5. firanki, zasłony, schody, rolety
6. biurko, czajnik, szuflada, krzesło
7. pralka, ręcznik, prysznic, fotel
8. lustro, lampa, żarówka, żyrandol

3 Połącz kolumny.

0	***Kiedy boli nas brzuch,***
1	Kiedy słyszymy dzwonek do drzwi,
2	Kiedy chcemy wziąć prysznic,
3	Kiedy jesteśmy głodni,
4	Kiedy chcemy pracować przy biurku,
5	Kiedy jest bardzo późno,
6	Kiedy chcemy sprawdzić pogodę,
7	Kiedy chcemy odpocząć przy kominku,

idziemy…
(dokąd?)

A	do salonu.
B	do gabinetu.
C	do przedpokoju.
D	do kuchni.
E	do sypialni.
F	do łazienki.
G	***do toalety.***
H	na balkon.

0	1	2	3	4	5	6	7
G							

4 Połącz kolumny.

0	***Meble z wikliny oraz pelargonie***
1	Lustro, umywalka, ręcznik, wanna, pralka
2	Zlew, zmywarka, lodówka, okap
3	Łóżko, szafka, komoda, lampka nocna
4	Kanapa, stolik, fotele, kominek
5	Wieszak, chodnik, zegar, szafka na buty
6	Stare sprzęty i stare meble
7	Samochód, rower, narzędzia
8	Kominy i małe okna
9	Worki z ziemniakami i słoiki z ogórkami

są…
(gdzie?)

A	w salonie.
B	***na balkonie.***
C	w łazience.
D	na dachu.
E	na strychu.
F	w garażu.
G	w przedpokoju.
H	w kuchni.
I	w sypialni.
J	w piwnicy.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
B									

5 Rozwiąż rebusy. Jakie tu są słowa?

h = f

1. .....

b = s

2. .....

żyr = sz

3. .....

z+

4. .....

6a **Jakie tu są meble? Podpisz obrazki słowami z ramki.**

regał szafa ~~kanapa~~ komoda
biurko łóżko krzesło fotel

0. *kanapa*

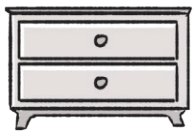

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

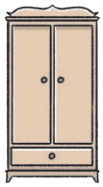

6. .....

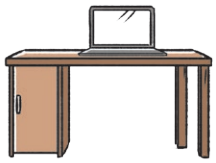

7. .....

6b **Jakie tu są sprzęty? Podpisz obrazki słowami z ramki.**

żelazko lodówka ~~mikrofalówka~~ drukarka
odkurzacz zmywarka pralka zamrażarka

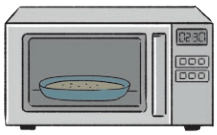

0. *mikrofalówka*

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

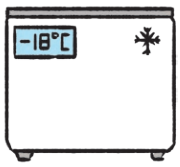

6. .....

7. .....

7 **Rozwiąż krzyżówkę.**

0	K	L	A	M	K	A	
1				E			
2				B			
3				L			
4				E			
5				I			
6				S			
7				P			
8				R			
9				Z			
10				Ę			
11				T			
12				Y			

0. ***do otwierania i zamykania drzwi***

1. stoi przed biurkiem
2. można po niej wejść na strych
3. w salonie i w restauracji
4. nad zlewem, przy kranie
5. płonie w nim ogień
6. można na nim powiesić kurtkę
7. stoi na biurku albo przy łóżku
8. do pracy w gabinecie
9. na wieszaku w łazience
10. stoi albo wisi w ramce
11. wisi nad umywalką
12. na górze, pod dachem

[1] Oficjalna nazwa to *kuchenka mikrofalowa*, ale w języku codziennym używamy jednowyrazowej nazwy *mikrofalówka* albo *mikrofala*.

8 **Czy wiesz, jak się nazywa mieszkanie, które ma tylko jeden pokój, łazienkę i kuchnię? Rozwiąż rebus, a poznasz odpowiedź!**

ke n

Hasło: .....

Leksyka w wierszykach

9 **Przeczytaj wierszyk i poukładaj rysunki zgodnie z kolejnością opisywanych miejsc.**

B. Maliszewski

Kawalerka

Patrzcie, patrzcie, przyjaciele,
to mieszkanie, jakich wiele
– bez balkonu, na parterze,
całkiem zwykłe, przyznam szczerze.

Proszę bardzo, wchodźcie śmiało,
w przedpokoju miejsca mało,
więc tak trochę tutaj pusto
– są wieszaczki, zegar, lustro.

Tu za drzwiami jest łazienka,
jak widzicie, niezbyt wielka,
z lewej strony – umywalka,
z prawej – sedes, prysznic, pralka.

Kuchnia także niezbyt duża,
są dwa krzesła, stół, odkurzacz,
zlew, lodówka, zamrażarka,
kosz, kuchenka i zmywarka.

Pokój również jest dość mały,
mam w nim szafę i regały,
łóżko, biurko, dwa fotele,
a na ścianach – akwarele.

To już cała kawalerka,
taka zwykła, nie za wielka,
(co powtarzam po raz piąty),
a ja kocham te jej kąty!

10 **Czy chciał(a)byś mieszkać w kawalerce? Tak czy nie? Dlaczego?**

.....

.....

11 Czy pamiętasz, co tam się znajduje? Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi nazwami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

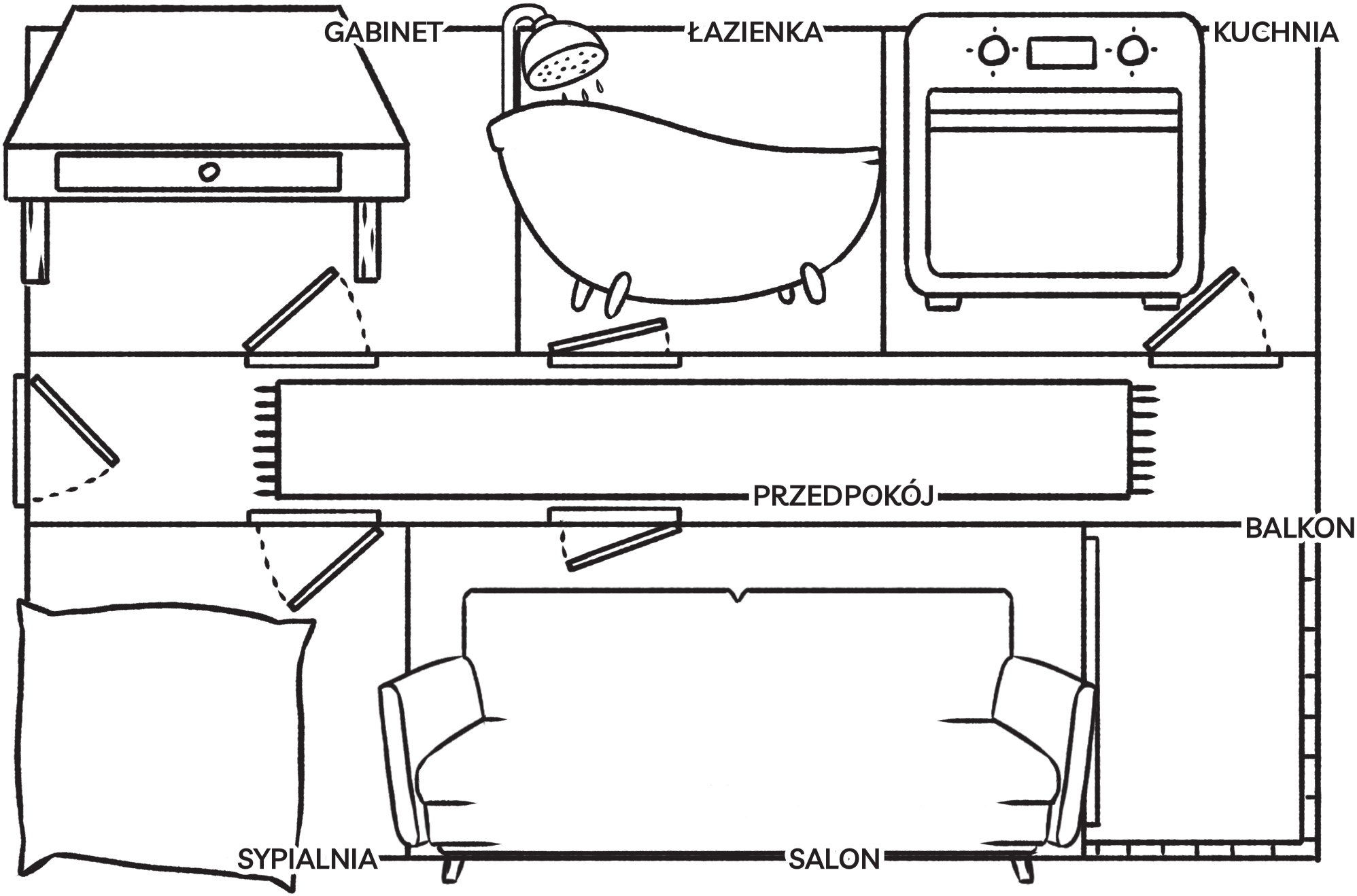

12 **Proszę przeczytać tekst i zdecydować, czy podane pod nim zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).**

W mieszkaniu noblistki

Fot. Fundacja Wisławy Szymborskiej / Kuba Ociepa

Po zdobyciu Literackiej Nagrody Nobla (w 1996 roku) Wisława Szymborska postanowiła zmienić swoje mieszkanie na większe, ale nie przeprowadziła się daleko. Spodobało jej się trzypokojowe mieszkanie na pierwszym piętrze w nowszym bloku, który był w tej samej dzielnicy Krakowa.

A jak wyglądało to mieszkanie? W przedpokoju na wprost drzwi wisiało lustro, a w pobliżu niego stała wysoka komoda. W pierwszym pokoju, po lewej stronie od wejścia, Szymborska miała swoją sypialnię. Tam też czytała książki, robiła notatki i oglądała telewizję. W pokoju naprzeciwko było kolejne łóżko, a także krzesło i biurko, na którym znajdowała się maszyna do pisania. To tutaj Szymborska przepisywała swoje wiersze z rękopisów. Obok biurka stał wiklinowy kosz – zdaniem noblistki najważniejszy sprzęt w domu literata. Trzecim pokojem był salon, w którym Szymborska przyjmowała gości i organizowała przyjęcia. Nie lubiła gotować, ale chętnie zamawiała jedzenie z pobliskich pizzerii i restauracji.

Poprzedni właściciele mieszkania mieli salon połączony z kuchnią. Szymborska postanowiła rozdzielić te pomieszczenia i mieć między nimi ścianę, ale z okienkiem, żeby podawać gościom talerze, sztućce i potrawy. Było to bardzo wygodne rozwiązanie.

Dziś mieszkanie noblistki jest rezydencją literacką dla autorów, redaktorów oraz tłumaczy z Polski i zagranicy. Mogą tu również zarezerwować noclegi osoby, które nie zajmują się pisaniem, ale interesują się twórczością poetki.

Na podstawie informacji ze stron: *www.weranda.pl/domy-i-mieszkania/znani-i-lubiani-w-domu/mieszkanie-wislawy-szymborskiej, www.mieszkanieszymborskiej.pl*

Prawda (P) czy fałsz (F)?

Wisława Szymborska…		**P**	**F**
0	***po zdobyciu Nagrody Nobla dostała nowe mieszkanie.***		***X***
1	zamieszkała w bloku na parterze.		
2	znalazła nowe mieszkanie w pobliżu poprzedniego.		
3	w przedpokoju nie miała żadnych mebli.		
4	nie używała ani telewizora, ani komputera.		
5	potrafiła krytycznie oceniać swoją twórczość.		
6	chętnie zajmowała się sztuką kulinarną.		
7	często chodziła do pobliskich pizzerii i restauracji.		
8	postanowiła przeprowadzić remont mieszkania.		
9	zburzyła ściankę między salonem a kuchnią.		
10	była osobą gościnną i pomysłową.		

Fot. Wikipedia, Mariusz Kubik - Praca własna

13a **Uzupełnij tekst słowami z ramki.**

je go ~~moje~~ duże wielkim biały niebiesko przedpokój korytarz kanapa dywan lodówka fotele krzesła zdjęcia fotografii wejścia windy żyję mieszkam spędzać przeprowadzać

Moje[0] mieszkanie nie jest bardzo .....[1] ani nowoczesne, ale to nieważne, bo i tak bardzo .....[2] lubię. Już kilka lat .....[3] w nim razem z żoną, córką oraz dwoma kotami. Znajduje się w bloku (bez .....[4]), na trzecim piętrze i prowadzi do niego długi i szeroki .....[5].

W mieszkaniu są trzy pokoje, kuchnia, łazienka, a także mały .....[6], w którym wisi lustro. Najmniejszy pokój należy do córki – ściany są w nim pomalowane na .....[7], bo to jej ulubiony kolor. Po lewej stronie od drzwi jest regał z książkami, a po prawej stronie stoi łóżko, nad którym wiszą .....[8] jej największych idoli (nie rozumiem, dlaczego nie ma tam mojej .....[9]). Większy pokój należy do mnie i do żony. Na podłodze jest duży .....[10], a na nim stoi wielkie łóżko. Po jego prawej stronie jest komoda z małą lampką. Największy pokój to salon. Na wprost drzwi, pod oknem, znajduje się .....[11] – mój ulubiony mebel. Bardzo lubię tu odpoczywać – zwłaszcza gdy wracam z pracy i jestem tak zmęczony, że już ledwo .....[12]. Obok stoją dwa miękkie .....[13], na których często śpią nasze koty. Kuchnia wygląda całkiem zwyczajnie – po lewej stronie w rogu jest .....[14], a na przeciwko niej stoi kuchenka. Po prawej stronie od .....[15] znajduje się zlew, a zmywarka jest między nim a kuchenką. Na środku stoi .....[16] stół, a wokół niego są cztery drewniane .....[17] w tym samym kolorze.

Uwielbiam .....[18] czas w moim mieszkaniu i nie chcę się nigdzie .....[19]. Czuję, że tu jest moje miejsce, ale żona i córka marzą o .....[20] domu jednorodzinnym. Nie wiem, dlaczego tak chcą .....[21] mieć, przecież w tym mieszkaniu jest naprawdę przytulnie!

13b **Czy pamiętasz, co się tam znajduje? Napisz, jakie są tam przedmioty albo spróbuj je narysować w odpowiednich miejscach.**

mały pokój	średni pokój	duży pokój (salon)	kuchnia

Gdzie co wisi, stoi, leży?

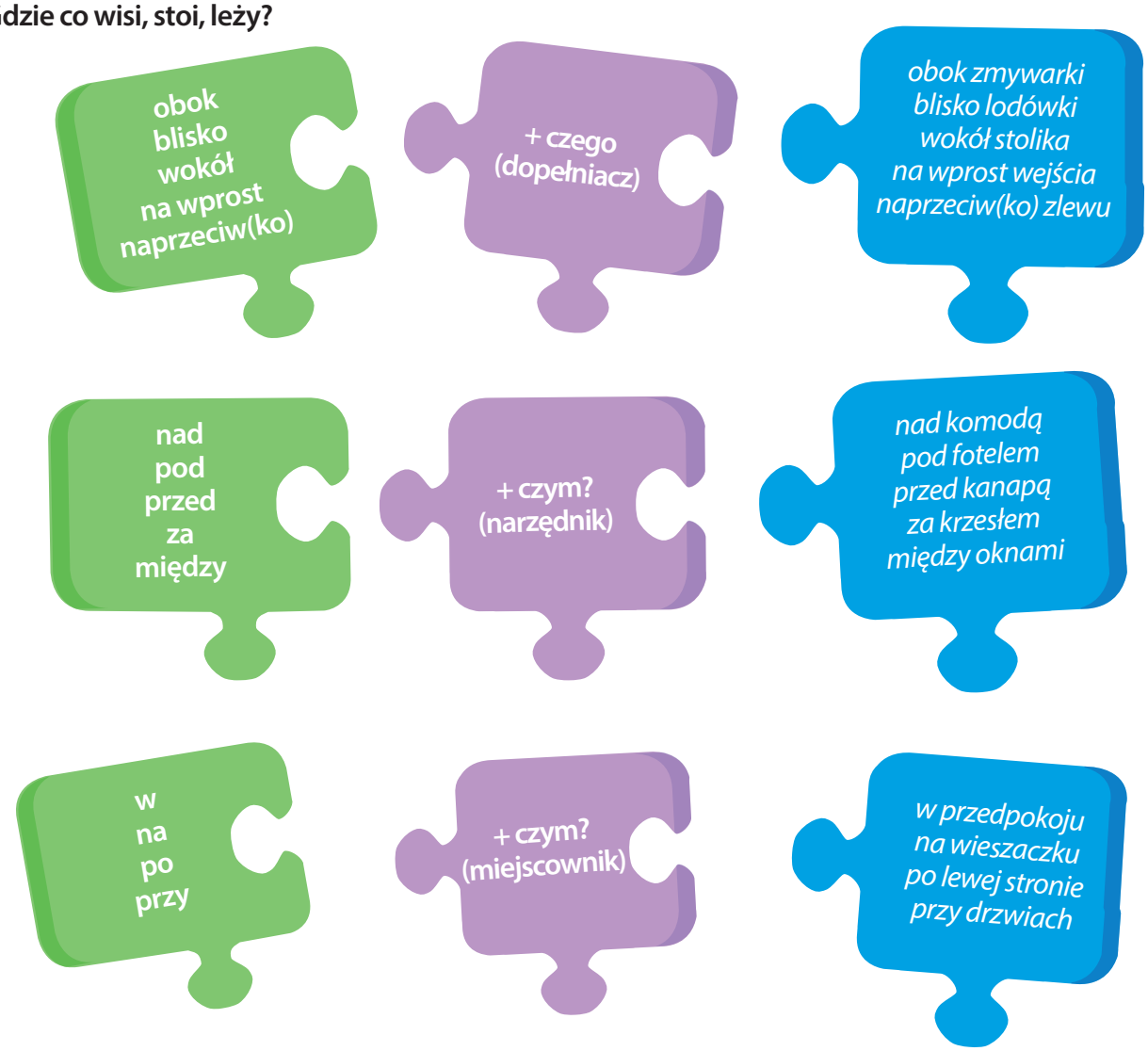

14 **Przeczytaj tekst i na jego podstawie narysuj opisywany pokój.**

Ten pokój jest średniej wielkości. Na środku leży kwadratowy dywan, a wokół niego są meble. Za drzwiami, przy lewej ścianie, jest łóżko. Na wprost niego, w rogu obok okna, stoi komoda, a nad nią wisi mały obraz. Pod oknem, naprzeciwko drzwi, znajduje się duże biurko, na którym stoi komputer. Po jego lewej stronie jest drukarka, a po prawej – przybornik z długopisami. Przed biurkiem stoi krzesło, a w drugim rogu przy oknie jest wąski regał z książkami. Przy ścianie po prawej stronie są dwa fotele, a między nimi znajduje się okrągły stolik. Po prawej stronie od wejścia stoi duża szafa. Pokój jest ładny, ale moim zdaniem jest w nim za mało wolnej przestrzeni.

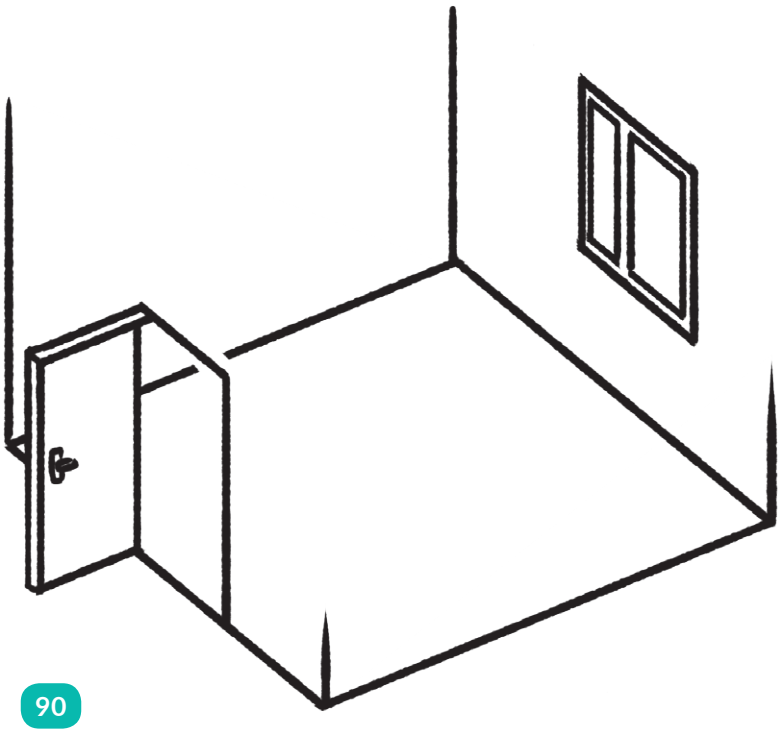

15 **Uzupełnij tekst na podstawie obrazka.**

0. Okap wisi nad ...*kuchenką*... .

1. Kran jest nad ..... .

2. Lampa wisi między .....
   a ..... .

3. Kontakt jest po ..... stronie.

4. Czajnik stoi na ..... .

5. Kwiatek jest w ..... .

16 **Co oni robią? Gdzie są? Jak wyglądają te pomieszczenia?**

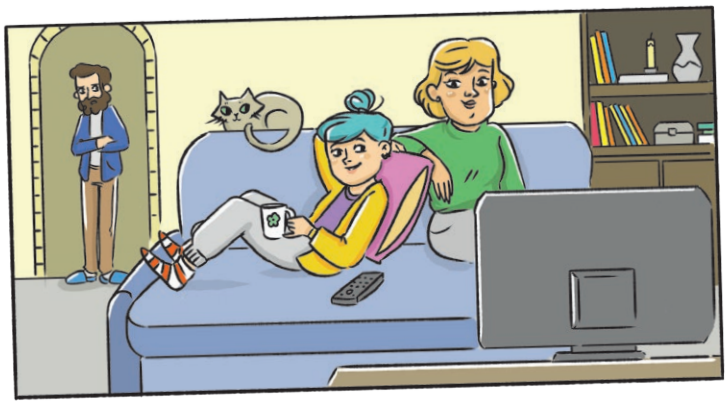

17 **Jak wygląda twój pokój? Narysuj go i opisz. Jeśli pracujesz z kimś w parze, możesz zinterpretować rysunek koleżanki / kolegi i opisać jej / jego pokój.**

.....
.....
.....

CZAS NA POWTÓRKĘ

18 **Znajdź po 5 różnic między tymi parami obrazków.**

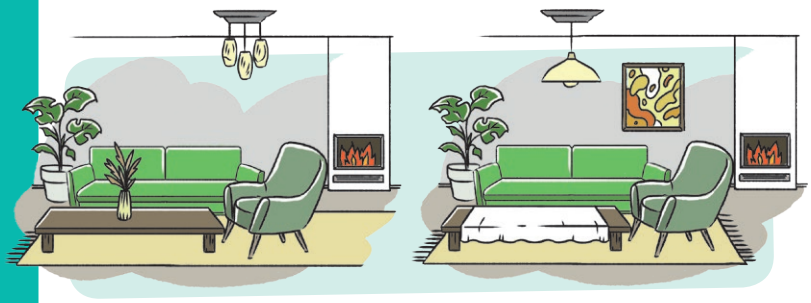

19 **Na podstawie zdjęcia opisz gabinet Bolesława Prusa – polskiego pisarza.**

samowar

Ekspozycja w Muzeum Prusa - fot.Emilia Kaczanowska
Muzeum Bolesława Prusa w Nałęczowie, oddział Muzeum Narodowego w Lublinie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozdział X

MIASTO

1 **Czy wiesz, co to jest? Dopasuj numer do obrazka.**

KOMUNIKACJA

0. ***skrzyżowanie***
1. rondo
2. chodnik
3. jezdnia
4. drogowskaz
5. kładka
6. ścieżka rowerowa
7. pasy, przejście (dla pieszych)
8. stacja benzynowa
9. światła
10. szlaban
11. przystanek
12. dworzec autobusowy
13. dworzec kolejowy
14. lotnisko

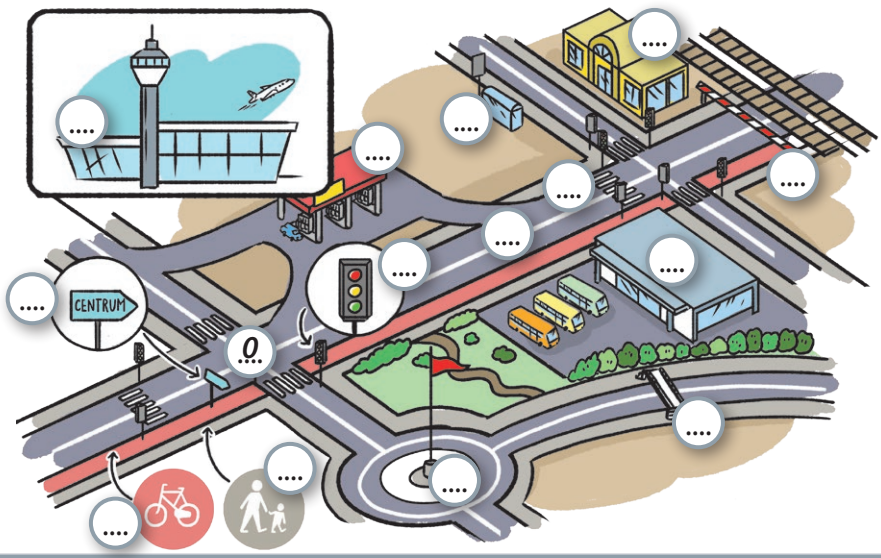

STARE MIASTO

0. ***rynek (plac)***
1. ratusz (urząd)
2. pomnik
3. kościół
4. dzwonnica
5. kamienica
6. pałac
7. zamek
8. wieża
9. brama
10. fontanna
11. studnia
12. mostek

OSIEDLE

0. ***blok***
1. wieżowiec
2. ławka
3. latarnia
4. plac zabaw
5. huśtawka
6. zjeżdżalnia
7. żłobek
8. przedszkole
9. szkoła
10. boisko
11. siłownia
12. basen
13. szpital
14. karetka
15. przychodnia
16. komisariat

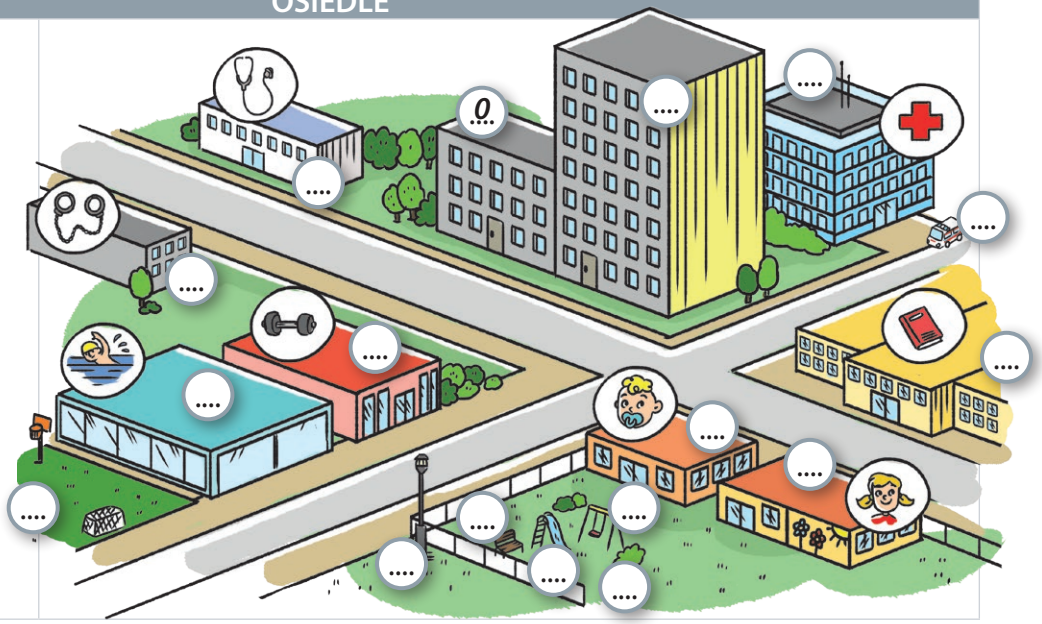

2 Które słowo tu nie pasuje? Dlaczego?

0. ~~*pomnik*~~, dworzec, przystanek, lotnisko
Nie pasuje pomnik, bo się nie łączy z transportem.

1. chodnik, jezdnia, skrzyżowanie, rondo
2. plac zabaw, kładka, zjeżdżalnia, huśtawka
3. basen, boisko, przychodnia, siłownia
4. komisariat, szpital, ławka, szkoła
5. zamek, żłobek, pałac, kamienica
6. blok, wieżowiec, ratusz, karetka
7. dworzec, pałac, pociąg, autobus
8. zamek, basen, brama, wieża

Idziemy do...
+dopełniacz
(budynki, parki, lasy)

Idziemy na...
+biernik
(otwarte tereny)

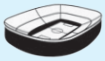

Uwaga!
Idziemy na dworzec,
na komisariat,
na uniwersytet,
na pocztę.

3a Dokąd idziemy? Połącz kolumny.

0	***Kiedy chcemy założyć konto,***		A	do ratusza.
1	Kiedy chcemy kupić coś do jedzenia,		B	do kościoła.
2	Kiedy chcemy pójść na mszę,		C	do szpitala.
3	Kiedy chcemy dostać receptę,		***D***	***do banku.***
4	Kiedy chcemy kupić lekarstwa,	**idziemy…**	E	do pałacu.
5	Kiedy chcemy odwiedzić chorych,		F	do sklepu spożywczego.
6	Kiedy chcemy wypożyczyć książkę,		G	do apteki.
7	Kiedy chcemy zwiedzać piękne komnaty,		H	do biblioteki.
8	Kiedy chcemy się spotkać z burmistrzem,		I	do przychodni.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
D								

3b Dokąd idziemy? Połącz kolumny.

0	***Kiedy chcemy popływać,***		A	na boisko.
1	Kiedy chcemy kupić znaczek,		**B**	***na basen.***
2	Kiedy chcemy pograć w piłkę,		C	na przystanek.
3	Kiedy chcemy na chwilę usiąść,	**idziemy…**	D	na komisariat.
4	Kiedy chcemy przejść przez jezdnię,		E	na wieżę.
5	Kiedy chcemy jechać autobusem,		F	na ławkę.
6	Kiedy chcemy jechać pociągiem,		G	na pocztę.
7	Kiedy chcemy zgłosić kradzież,		H	na dworzec kolejowy.
8	Kiedy chcemy obejrzeć panoramę miasta,		I	na pasy lub na kładkę.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
B								

4 Jakie to słowo?

	P	O	M	N	I	K
0						
1			I			
2			A			
3			S			
4			T			
5			E			
6			C			
7			Z			
8			K			
9			O			

0. *przypomina o ważnych osobach*
1. do gry w piłkę, zwykle obok szkoły
2. dla pieszych, nad jezdnią
3. do przechodzenia nad rzeczką
4. wysoki budynek na rynku
5. „uliczka" w parku
6. stoi na dworcu kolejowym
7. są w nim eksponaty
8. są tam lekcje (i przerwy)
9. dla bardzo małych dzieci

Pomnik Fryderyka Chopina w Warszawie

Leksyka w wierszykach

Czy wiesz, że nazwa *rynek* pochodzi od niemieckiego słowa *Ring*, które oznacza pierścień?

5a Przeczytaj wierszyk i poukładaj rysunki zgodnie z kolejnością opisywanych miejsc.

B. Maliszewski

W małym mieście

Od lat mieszkam w małym mieście,
które trochę jest jak pierścień,
bo tu wszystko dookoła:
park, przystanek, basen, szkoła,
kino, teatr, biblioteka,
sklep spożywczy i apteka,
hotel, poczta, bank, boisko
– wszystko obok, wszędzie blisko!

W centrum miasta stoi wieża
(na niej zegar czas odmierza),
a z tej wieży widać dworzec
(już zamknięty o tej porze),
jest też szpital i przychodnia
(czynna w każdy dzień tygodnia),
trochę dalej widać stadion
(zbudowano go niedawno).

A za miastem, całkiem blisko,
położone jest lotnisko
– stamtąd można wszędzie latać,
by poznawać resztę świata
i się znaleźć w innym mieście,
które także jest jak pierścień,
bo tam wszystko dookoła,
park, przystanek, basen, szkoła…

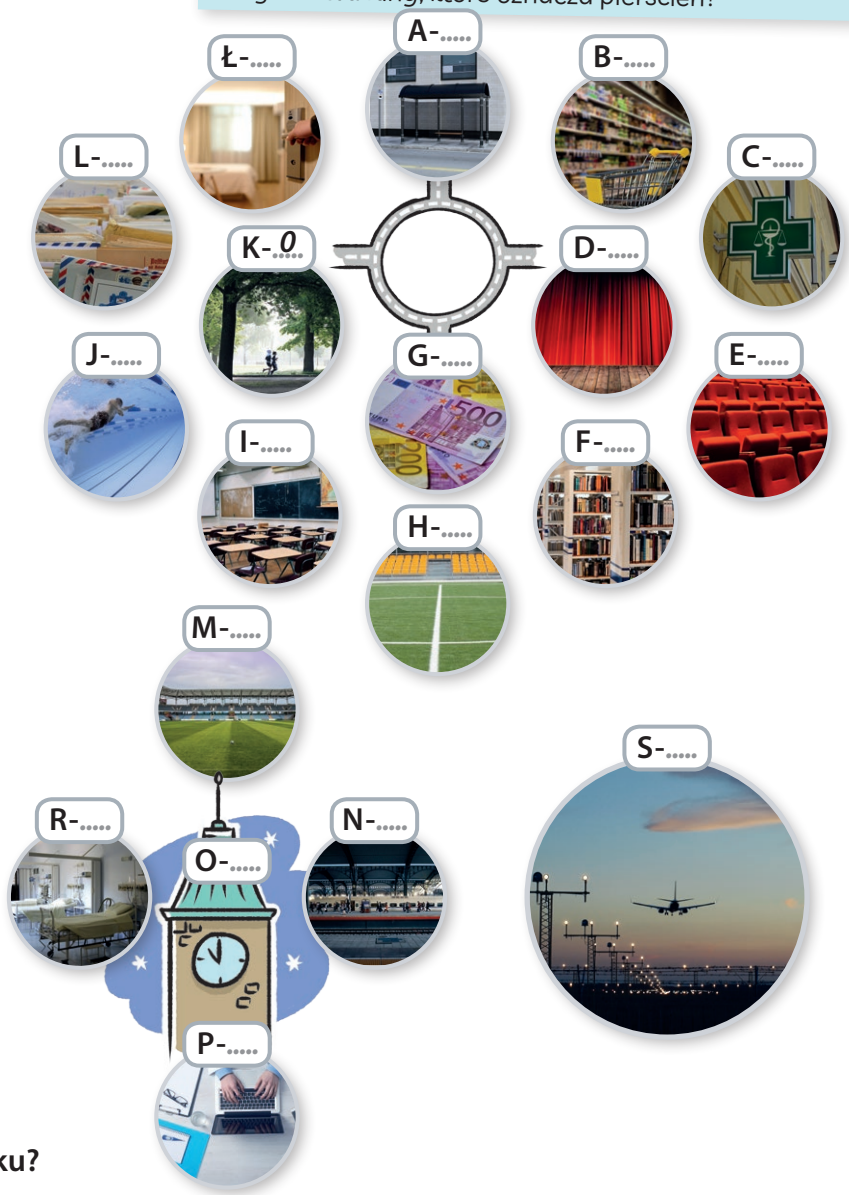

5b Dokąd można pójść w tym miasteczku?

1. Można pójść do ***parku,*** .....
.....
2. Można pójść na ***przystanek,*** .....
.....

6 Co się znajduje w mieście? Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

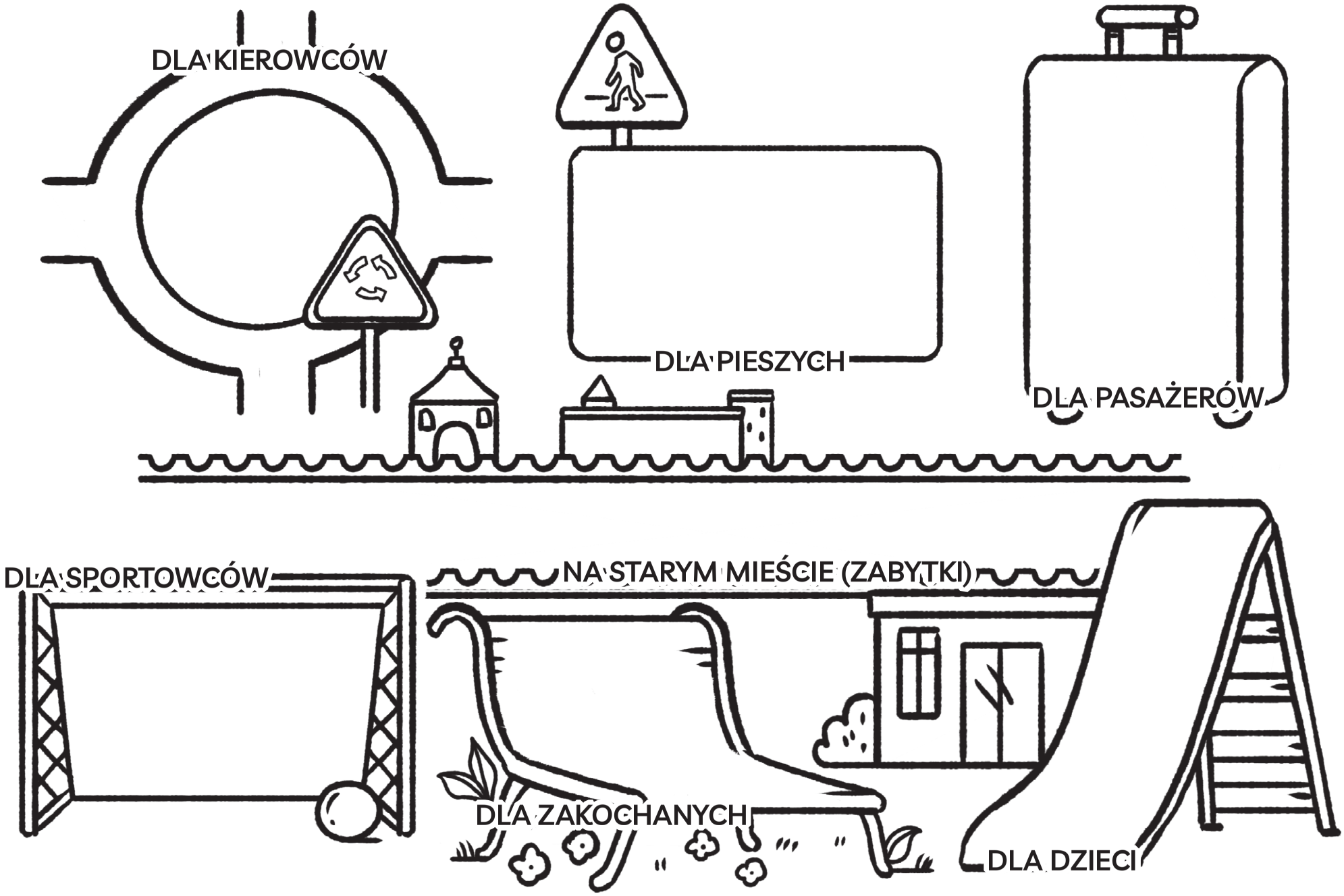

7a **Jak dojść z dworca na krakowski rynek? Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

prosto prosta ulicę trasę ~~piechotę~~ alejką skrzyżowania przez

Idziemy na rynek

Z dworca kolejowego na krakowski rynek łatwo dojść na ***piechotę***[0]. Droga jest .....[1] i nie zajmuje więcej niż kilkanaście minut. Kiedy wychodzimy z dworca, musimy skręcić w lewo w .....[2] Pawią. Gdy dochodzimy do dużego .....[3], musimy skorzystać z przejścia podziemnego i skręcić w prawo – możemy iść ulicą Basztową albo wybrać spacer parkową .....[4]. Potem musimy skręcić w lewo i przejść .....[5] Bramę Floriańską, która stanowi pozostałość po dawnych murach miejskich. Następnie idziemy cały czas .....[6] ulicą Floriańską i po chwili jesteśmy na rynku. Oczywiście, można wybrać i inną .....[7] – są różne opcje!

7b **Narysuj trasę, o której jest mowa w ćwiczeniu 7a i napisz, jak trzeba iść na rynek.**

Najpierw trzeba .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8a **Jak wygląda krakowski rynek? Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

niewielki zabytkowe nierównymi pomnik ~~kształt~~ miejscem budynkiem zabytki pamiątki

Jesteśmy na rynku

Krakowski rynek ma ***kształt***[0] kwadratu, którego boki mają 200 metrów. Wokół niego znajdują się .....[1] kamienice oraz liczne kawiarnie i restauracje. Na rynku zwraca uwagę kościół Mariacki z dwoma .....[2] wieżami (z tej wyższej co godzinę jest grany hejnał). Kolejnym wysokim .....[3] jest wieża ratuszowa (niestety, samego ratusza już nie ma). Pomiędzy kościołem Mariackim a wieżą ratuszową stoją Sukiennice, które były i są .....[4] handlu (dziś możemy tam kupić głównie .....[5]). Na środku rynku znajduje się .....[6] Adama Mickiewicza – najbardziej znanego polskiego poety. To jednak nie wszystkie .....[7], które są na krakowskim rynku. W jego południowo-wschodnim narożniku stoi piękny i .....[8] kościół św. Wojciecha, który także warto zwiedzić!

8b **Przeczytaj jeszcze raz tekst i napisz, jak nazywają się te obiekty.**

0. ***kościół Mariacki***
1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

Kościół św. Wojciecha, fot. Wikipedia, Zygmunt Put - praca własna

CZAS NA POWTÓRKĘ

9a **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

plac pomnik wnętrze długości wysokości studnię wystawę wycieczkę panoramę trasą wieżą ~~*Wisłą*~~ pozostałością eksponaty kamienice pamiątkami okolicy

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kartka z przewodnika: Sandomierz

Sandomierz to niewielkie miasteczko, które leży nad ***Wisłą***[0] i znajduje się w południowo-wschodniej Polsce (pomiędzy Krakowem a Warszawą). Warto tu przyjechać na krótką .....[1], a zwiedzanie najlepiej zacząć od Bramy Opatowskiej, która ma 30 metrów .....[2] i stanowi świetny punkt widokowy. Można stamtąd podziwiać .....[3] miasta, a w drodze na górę – oglądać .....[4] fotografii.

Od Bramy Opatowskiej biegnie prosta droga na rynek. To duży, prostokątny .....[5], gdzie znajduje się ratusz z wysoką, białą .....[6], na której jest zegar. Niedaleko można zobaczyć .....[7] z daszkiem – to stąd dawni mieszkańcy Sandomierza brali wodę. Dookoła rynku są zabytkowe .....[8], gdzie mieszczą się restauracje, kawiarnie, sklepy z .....[9] oraz galerie sztuki. Warto także pójść na spacer także .....[10] podziemną, która biegnie przez piwnice starego miasta i ma prawie 500 metrów .....[11] (wejście jest możliwe tylko z przewodnikiem).

W pobliżu rynku znajduje się oryginalny i niewielki .....[12] – na chodniku leży wielki pierścień z ozdobnym kamieniem (wydobywanym w tej .....[13]). Zwraca też uwagę Ucho Igielne, czyli wąska brama dla pieszych, która jest .....[14] po dawnych murach miejskich

W Sandomierzu znajduje się zabytkowa katedra, a jej .....[15] robi wielkie wrażenie. Warto również zwiedzić zamek, w którym znajduje się muzeum. Można tam oglądać .....[16] archeologiczne oraz wystawy malarstwa.

9b **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

zabytkowy ratusz ~~*Brama Opatowska*~~ studnia z daszkiem trasa podziemna Ucho Igielne pomnik pierścienia skrzydło zamku wnętrze katedry

0. ***Brama Opatowska***

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

6. .....

7. .....

Brama Opatowska, wnętrze katedry – fot. Wikipedia, Henryk Bielamowicz, Ucho Igielne, studnia z daszkiem, trasa podziemna, pomnik pierścienia – fot. Monika Henkiel.

10 **Co można zobaczyć w Twoim mieście? Przygotuj prezentację z wybranymi atrakcjami i krótko o nich opowiedz.**

Rozdział XI

WIEŚ I ZWIERZĘTA

1 **Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.**

KRAJOBRAZ

0. ***pole***
1. las
2. łąka
3. ogród
4. sad
5. staw
6. pastwisko
7. płot
8. strach na wróble

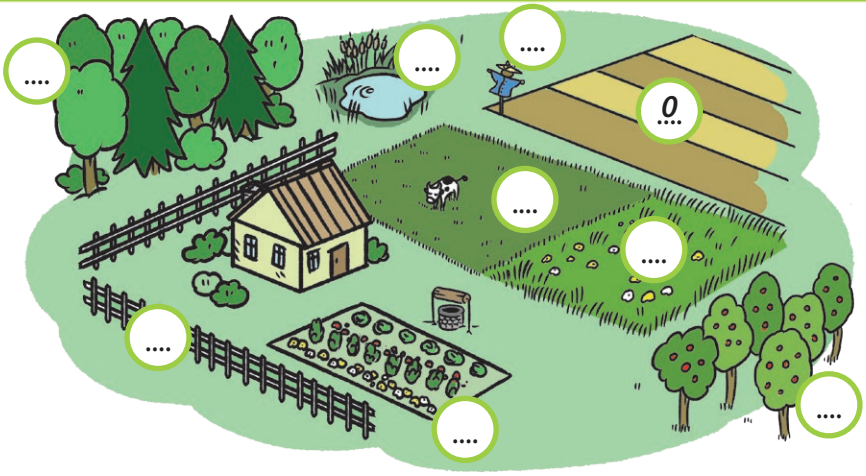

ZBOŻE

0. ***żyto***
1. pszenica
2. owies
3. jęczmień
4. kukurydza

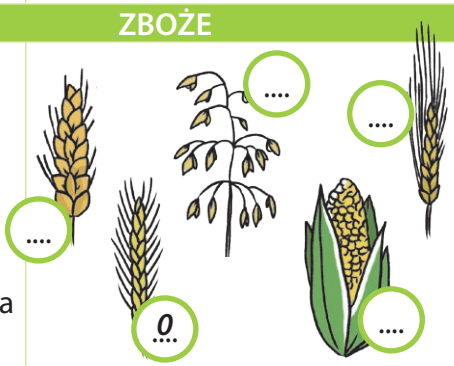

DRZEWA I KRZEWY OWOCOWE

0. ***jabłoń***
1. grusza
2. śliwa
3. wiśnia
4. winorośl

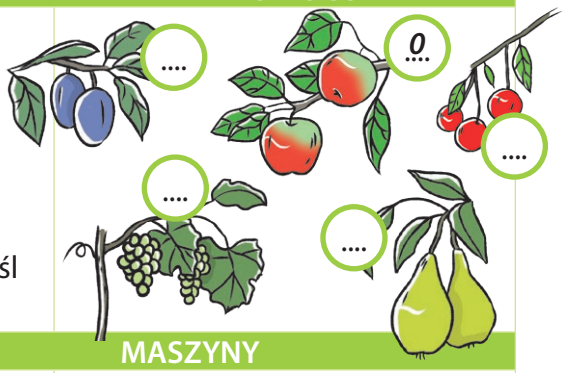

NARZĘDZIA

0. ***grabie***
1. widły
2. łopata
3. motyka
4. wąż ogrodowy

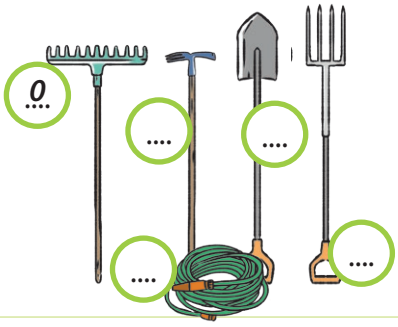

MASZYNY

0. ***kombajn***
1. traktor (ciągnik)
2. przyczepa
3. kosiarka

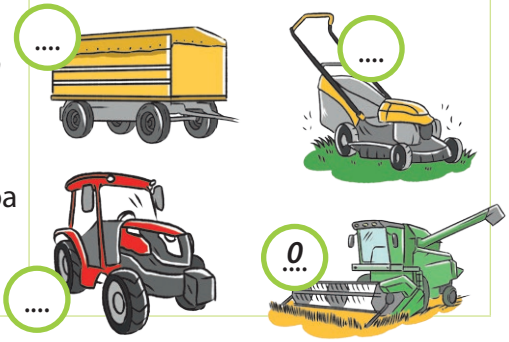

2 **Gdzie to jest? Połącz kolumny.**

0	***Trawa i polne kwiaty***		A w lesie
1	Ryby, żaby, kaczki		B w sadzie.
2	Krowy, konie, owce		C w stawie.
3	Drzewa i krzewy owocowe	są	D w ogrodzie.
4	Trawnik, kwiaty i warzywa		**E** ***na łące.***
5	Drzewa i dzikie zwierzęta		F na polu.
6	Żyto, pszenica i inne zboża		G na pastwisku.

0	1	2	3	4	5	6
E						

3 **Do czego to służy? Połącz kolumny.**

0	***Kosiarka***		A kopania i odśnieżania.
1	Łopata		**B** ***koszenia trawy.***
2	Motyka	służy	C zbierania zboża.
3	Kombajn	do…	D podlewania kwiatów.
4	Przyczepa		E usuwania chwastów.
5	Wąż ogrodowy		F transportu towarów.

0	1	2	3	4	5
B					

chwast – roślina, której nie chcemy

4a Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.

OWADY

0. *osa*
1. ćma
2. mucha
3. ważka
4. pszczoła
5. mrówka
6. biedronka
7. komar
8. motyl
9. pająk
10. konik polny

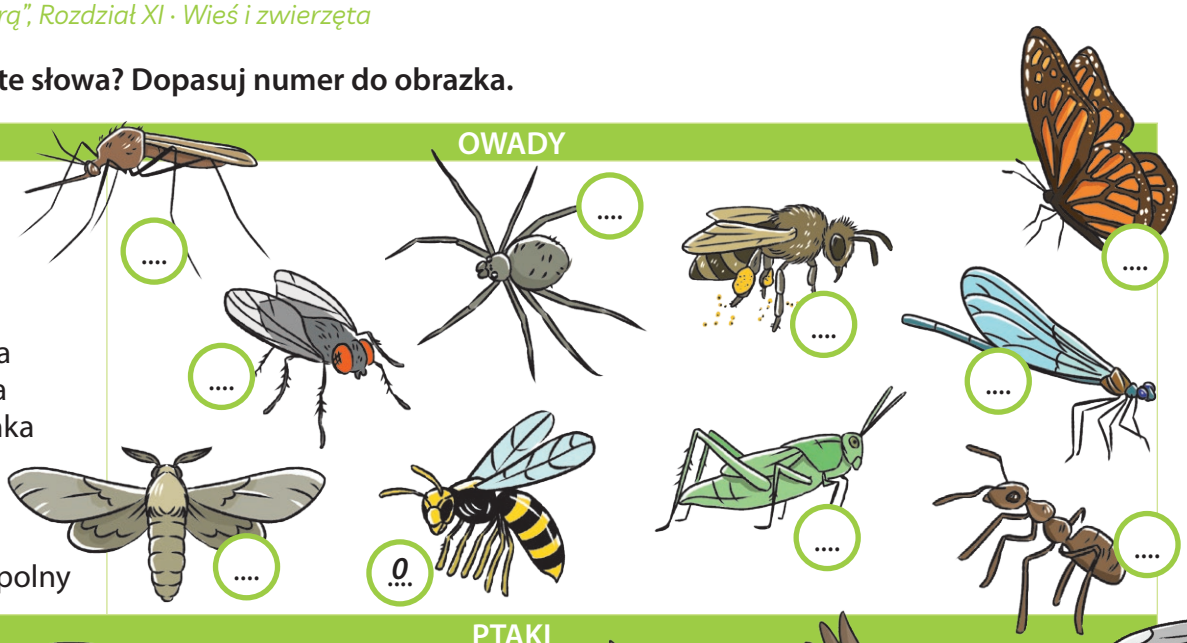

PTAKI

0. *sikorka*
1. mewa
2. sowa
3. wrona
4. jaskółka
5. wróbel
6. gołąb
7. orzeł
8. bocian
9. słowik
10. łabędź

ZWIERZĘTA LEŚNE

0. *lis*
1. jeż
2. wąż
3. wilk
4. dzik
5. żubr
6. zając
7. jeleń
8. niedźwiedź
9. sarna
10. wiewiórka

4b Dopasuj numer do obrazka i opowiedz, jak wygląda orzeł i żubr.

0. *ogon*
1. dziób
2. pazur (szpon)
3. łapa
4. skrzydło
5. pióro
6. gniazdo

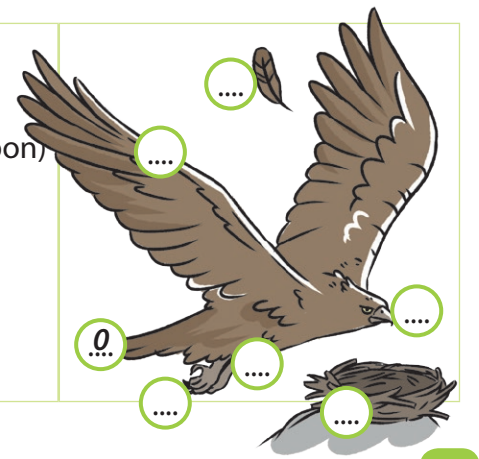

0. *łeb*
1. ogon
2. grzbiet
3. (ta) sierść
4. grzywa
5. róg (rogi)
6. kopyto

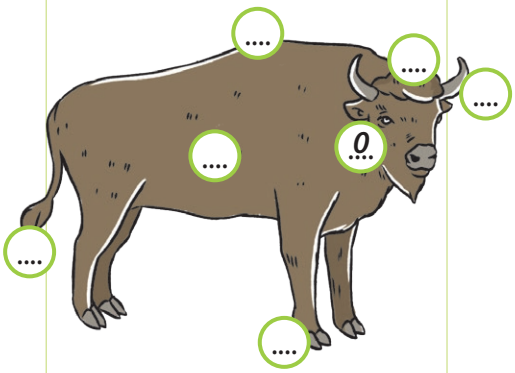

5a Czy wiesz, o jakich owadach jest mowa? Połącz kolumny.

0	***Pająki***
1	Osy
2	Ćmy
3	Komary
4	Pszczoły
5	Ważki
6	Mrówki
7	Biedronki
8	Motyle

A	są nazywane nocnymi motylami, lecą do światła.
B	***są bardzo ciche, umieją robić sieci (pajęczyny).***
C	latają nad kwiatami, zbierają nektar, robią miód.
D	chodzą w kolumnach, noszą na grzbietach różne ciężary.
E	są podobne do pszczół, lubią owoce i słodkie napoje.
F	żyją nad wodą, bzyczą, żywią się nektarem i krwią.
G	mają kolorowe skrzydła, latają nad łąką, żywią się nektarem.
H	są niewielkie, mają czerwony kolor i czarne kropki.
I	żyją nad wodą, mają duże skrzydła i szybko latają.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
B								

5b Czy wiesz, o jakich ptakach jest mowa? Połącz kolumny.

0	***Mewy***
1	Sowy
2	Wrony
3	Orły
4	Bociany
5	Jaskółki
6	Sikorki
7	Wróble
8	Łabędzie

A	pływają po stawach i jeziorach, mają długą szyję.
B	mają czerwony dziób, wielkie skrzydła i długie nogi.
C	są małe i szare, lubią jeść ziarna ryżu, pszenicy i owsa.
D	są niewielkie i szybkie, latają nisko, gdy nadchodzi deszcz.
E	mają białą głowę, ostry dziób, duże skrzydła i wielkie szpony.
F	świetnie widzą w nocy, umieją obracać głowę o 270 stopni.
G	są bardzo popularne i hałaśliwe, mają czarne skrzydła.
H	***mają biały kolor, żyją nad morzem, umieją łowić ryby.***
I	są mniejsze od wróbli, mają żółty brzuszek i czarny krawat.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
H								

5c Czy wiesz, o jakich zwierzętach leśnych jest mowa? Połącz kolumny.

0	***Żubry***
1	Lisy
2	Sarny
3	Wilki
4	Wiewiórki
5	Jeże
6	Zające
7	Jelenie
8	Niedźwiedzie

A	ich najbardziej charakterystyczną cechą są igły.
B	mają wielkie rogi, lubią jeść trawę, liście i owoce.
C	mają puszyste futro, szybko biegają, uwielbiają kapustę.
D	są mniejsze od jeleni, mają duże oczy, zgrabne nogi.
E	są wielkie, szybkie i silne, mają grubą sierść, lubią miód.
F	są podobne do psów, działają w grupach, mają duży apetyt.
G	***są największymi zwierzętami w Europie.***
H	mają rudą sierść i puszysty ogon, lubią jeść kurczaki.
I	szybko biegają i skaczą po drzewach, uwielbiają orzechy.

0	1	2	3	4	5	6	7	8
G								

6 Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.

7 Gdzie one są? Połącz kolumny.

0	***kura***
1	krowa
2	koń
3	pies
4	świnia
5	rybka
6	pszczoła

A	w ulu
B	***w kurniku***
C	w budzie
D	w oborze
E	w chlewie
F	w stajni
G	w akwarium

0	1	2	3	4	5	6
B						

8 Co będzie z tych par? Połącz kolumny.

samiec i samica	
0	***kogut – kura***
1	koń – klacz
2	byk – krowa
3	wieprz – świnia
4	baran – owca
5	pies – suka
6	kot – kotka

ich młode (ich dziecko)	
A	źrebię (źrebak)
B	prosię (prosiak)
C	kocię (kociak)
D	***kurczę (kurczak)***
E	szczenię (szczeniak)
F	cielę (cielak)
G	jagnię

0	1	2	3	4	5	6
D						

9 **Jaka jest forma liczby mnogiej? Uzupełnij tabelki zgodnie z podanymi przykładami.**

rodzaj męski i żeński		
żubr – *żubry*	dzik – *dziki*	motyl – *motyle*
lis –	wilk –	zając – .....
bocian –	pająk –	jeż – .....
kogut –	mrówka –	koń – .....
sowa –	wiewiórka –	łabędź – .....

rodzaj nijaki	
kopyto – *kopyta*	zwierzę – *zwierzęta*
pióro –	cielę – .....
skrzydło –	prosię – .....
gniazdo –	kurczę – .....
drzewo –	źrebię – .....

***e* ruchome!**
pies – psy
orzeł – orły
wróbel – wróble

rodzaj męskoosobowy

BIERNIK = DOPEŁNIACZ

Widzę **tych ludzi.**
Widzę **tych rolników.**

Uwaga na liczbę mnogą!

rodzaj niemęskoosobowy

BIERNIK = MIANOWNIK

Widzę **te zwierzęta.**
Widzę **te konie.**

10 **Zamień zdania zgodnie z podanym przykładem.**

0. Mam psa i kota. – Mam *psy i koty* .....

1. Nocą słychać słowika i sowę. – Nocą słychać ..... .
2. Na tym obrazku widać kurę i kurczaka. – Na tym obrazku widać ..... .
3. To zdjęcie przedstawia krowę i cielę. – To zdjęcie przedstawia ..... .
4. Karmię kaczkę i łabędzia. – Karmię ..... .
5. Patrzę na wronę i jaskółkę. – Patrzę na ..... .
6. Umiem rysować owcę i barana. – Umiem rysować ..... .
7. Wiem, jak rozpoznać wróbla i sikorkę. – Wiem, jak rozpoznać ..... .
8. Trzeba uważać na wilka i niedźwiedzia. – Trzeba uważać na ..... .

11 **Jakie zwierzęta lubisz?**

Lubię .....

.....

12 Co się znajduje na wsi? Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

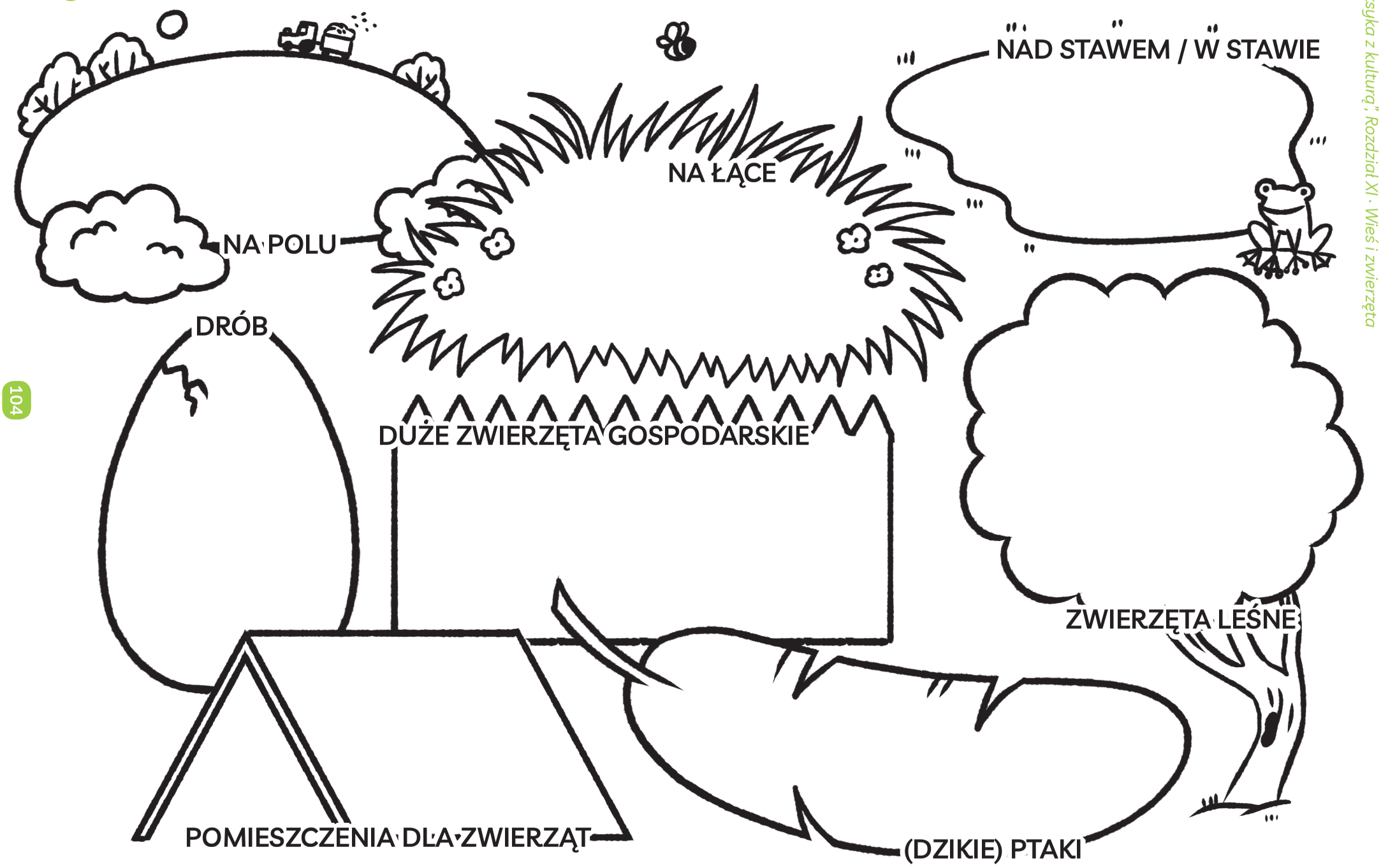

Leksyka w wierszykach

13 **Przeczytaj wierszyk i poukładaj rysunki zgodnie z kolejnością opisywanych sytuacji.**

B. Maliszewski

Na wsi

Choć lubimy życie w mieście,
to czasami (albo częściej)
chcielibyśmy uciec na wieś
i posiedzieć gdzieś na trawie.

Na wsi czas tak wolno płynie,
że minuta trwa godzinę,
już nie trzeba nerwów tracić
i za spokój się nie płaci.

Tam dni płyną bez hałasu,
można słuchać szumu lasu,
śpiewu ptaków i ich mowy,
a ten koncert jest darmowy.

Czuć powietrze takie czyste,
pachnie każdy kwiatek, listek,
pachnie siano, zboże, mięta
i nikt za to nie chce centa.

Bardzo ładnie jest tam wiosną,
gdy na łące mlecze rosną,
a te wszystkie złote kwiaty
są dostępne całkiem gratis.

Tam zwierzęta łatwo spotkać
i nie tylko psa czy kotka,
można robić zdjęcia sarnom,
a ich widok jest za darmo.

Są owoce, są warzywa,
które czasem można zrywać,
a smakują dużo lepiej
od tych, które leżą w sklepie.

Pamiętajmy o naturze,
niech nam żyje jak najdłużej
i niech będzie wciąż niezmienna
– taka droga, tak bezcenna.

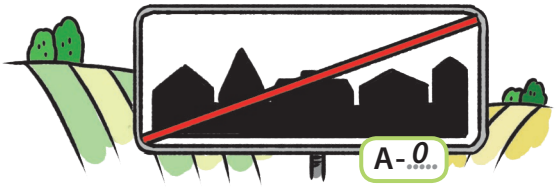
A-0

B-.....

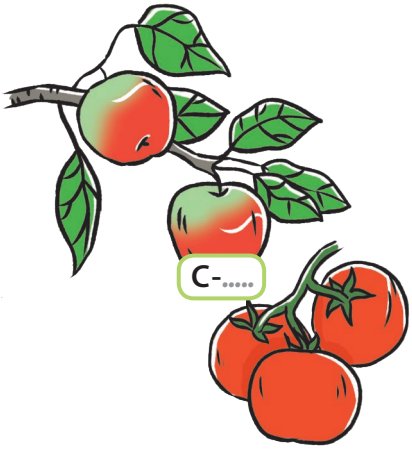
C-.....

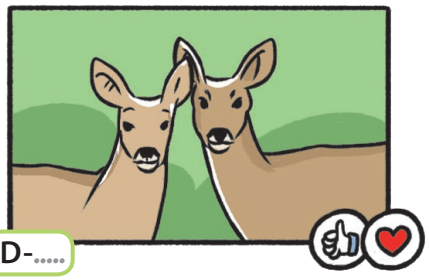
D-.....

E-.....

G-.....

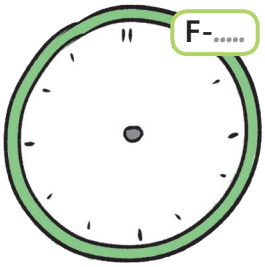
F-.....

H-.....

14 **Uzupełnij tekst odpowiednimi fragmentami zgodnie z podanym przykładem.**

Z miasta na wieś

Mieszkańcy miast coraz chętniej przeprowadzają się na wieś. Jakie są tego główne powody? Pierwszą przyczyną jest potrzeba [_____][0] i chęć odpoczynku. W miastach jest smog, hałas i duży ruch, a na wsi – [_____][1], cisza oraz wspaniała przyroda. Można pójść na spacer do lasu, na łąkę, nad jezioro czy nad staw albo po prostu [_____][2], patrzeć w niebo i słuchać śpiewu ptaków. Kontakt z naturą ma świetny wpływ na zdrowie psychiczne – [_____][3] i dodaje energii.

Drugim powodem przeprowadzki na wieś są niższe ceny nieruchomości. Dom z ogrodem kosztuje tutaj tyle, co [_____][4] w centrum dużego miasta. Za te same pieniądze mamy znacznie więcej miejsca dla siebie i rodziny. Zimą możemy [_____][5] przy kominku, a w ciepłe dni – odpoczywać na tarasie. Dzieci mają swoje pokoje i mogą się bawić obok domu [_____][6] czy zjeżdżalni. Dom na wsi stwarza też świetne warunki, żeby [_____][7], o którym w bloku możemy tylko pomarzyć.

Oczywiście, przeprowadzka na wieś ma swoje minusy, bo wszędzie jest daleko. Droga do przedszkola, szkoły, sklepu, przychodni czy kościoła [_____][8] i trudno tu żyć bez własnego samochodu. Życie na wsi to także [_____][9]. Trzeba zajmować się domem, uprawiać ogród, kosić trawę, a zimą – [_____][10] i odśnieżać.

Osoby, które przeprowadziły się z miasta na wieś, często mówią, że tego nie żałują, bo mają mniej wydatków, a [_____][11]. Co zrozumiałe, nie każdy mieszkaniec miasta jest na tyle odważny, żeby się zdecydować na taką przeprowadzkę. Gdy czujemy się zmęczeni [_____][12] i tęsknimy za przyrodą, możemy po prostu pojechać na krótką wycieczkę do lasu albo nad jezioro.

A mieć dużego psa
B położyć się pod drzewem
C czyste powietrze
D dwupokojowe mieszkanie
E ***kontaktu z naturą***
F brać łopatę
G spędzać długie wieczory
H nowe obowiązki
I życiem w mieście
J więcej ciszy i spokoju
K poprawia nastrój
L na własnej huśtawce
Ł zajmuje dużo czasu

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
E												

To kaczka czy zając?

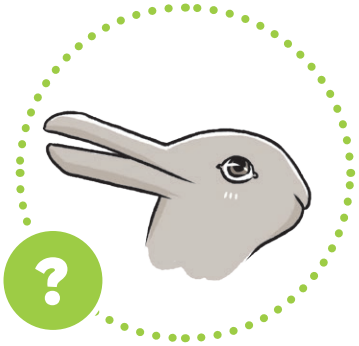

15 **Co można robić? Połącz kolumny.**

0	***urządzać***
1	uprawiać
2	hodować
3	produkować
4	wykonywać
5	zapraszać
6	rezerwować

A	nocleg
B	***ognisko, grilla***
C	pracę
D	ziemię, rolę
E	żywność
F	turystów
G	zwierzęta

0	1	2	3	4	5	6
B						

żywność – produkty spożywcze

16 **Czym jest agroturystyka? Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

nocleg gospodarstwie ognisku zwierząt gości pracach stawach ~~wiejskiej~~

Agroturystyka to rodzaj turystyki ***wiejskiej***[0], która dawniej była nazywana wczasami pod gruszą. To taka forma wypoczynku w .....[1] rolnym, gdzie można zarezerwować .....[2], jeść posiłki razem z gospodarzami, brać udział w .....[3] rolniczych albo po prostu patrzeć na uprawę ziemi i hodowlę .....[4]. Agroturystyka w Polsce jest coraz bardziej popularna, a gospodarze mają dla swoich .....[5] wiele atrakcji. Można jeździć konno, łowić ryby w .....[6], pływać łódką po jeziorach, a wieczorami spędzać czas przy .....[7] albo grillu.

17a **Dopasuj opisy tych miejsc do odpowiednich obrazków.**

1. Domek Pod Żubrem jest niedaleko Puszczy Białowieskiej. Do dyspozycji gości są dwa pokoje trzyosobowe z łazienką. Za dodatkową opłatą można jeździć konno, a także wypożyczyć rowery.

2. Willa Arkadia znajduje się 30 km na południe od Warszawy. Dookoła są lasy, pola, łąki, stawy oraz sady. Tu można w ciszy i spokoju odpocząć od życia w stolicy. Na życzenie gości urządzamy grilla lub ognisko.

3. Domek Pod Gruszą jest na wsi w Bieszczadach. Oferujemy dwa pokoje dwuosobowe ze wspólną kuchnią i wspólną łazienką. W gospodarstwie są krowy, owce, króliki oraz drób, a w okolicy znajdują się piękne trasy spacerowe.

4. Willa Pod Wróblami jest położona w cichej i spokojnej okolicy, 20 km na północ od Jeleniej Góry. Do dyspozycji gości jest czteroosobowy apartament, kuchnia, łazienka, taras oraz plac zabaw. Oferujemy też sprzęt do grilla.

A- *0*

B- .....

C- .....

D- .....

17b **Którą ofertę agroturystyczną wybrał(a)byś?**

CZAS NA POWTÓRKĘ

18a **Uzupełnij mail odpowiednimi słowami.**

płot plac siano ognisko pastwisko gospodarstwo sadu szczęścia huśtawkę stawem szczeniakiem powietrzem wsi mieście piętrze spacery grzyby chwasty ~~wakacje~~ małżeństwa zwierzęta

Nowa wiadomość

Od: Grzesiek@pozdrowieniazpolski.pl

Do: Ania@pozdrowieniazpolski.pl

Temat: Wakacje pod gruszą

1 załącznik

Cześć,
w ostatnim mailu pytałaś, jak spędzam ....***wakacje***....[0] i pisałaś, że pewnie odpoczywam za granicą. Wcale nie! Jestem teraz na .....[1] pod Szczecinem, bo przyjechałem tu odwiedzić ciocię i wujka. Dużo się u nich pozmieniało, bo zaczęli prowadzić .....[2] agroturystyczne. Zrobili generalny remont domu i dwa duże pokoje na .....[3] są teraz dla gości. W tym tygodniu mieszkają tam .....[4] z kilkuletnimi dziećmi, więc czuję się trochę jak w pensjonacie.

Powiem Ci, że ludziom niewiele potrzeba do .....[5]. Turyści się cieszą, że mogą oddychać czystym .....[6], jeść świeże owoce i warzywa, słuchać śpiewu ptaków, a także oglądać .....[7] gospodarskie. Jeżdżą rowerami nad rzekę, łowią ryby nad .....[8], opalają się na łące albo chodzą do lasu na .....[9] (potem ciocia uważnie je ogląda i sprawdza, czy nie ma tam żadnych muchomorów). Dzieci mają własny .....[10] zabaw, bo wujek zrobił piaskownicę i zamontował solidną .....[11] oraz zjeżdżalnię.

Najciekawsze jest to, że turyści chętnie pomagają w różnych pracach. Dzisiaj rano nosili .....[12] ze stodoły do obory, a potem zaprowadzili krowy na .....[13]. Po południu pomagali wyrywać .....[14] w ogrodzie, a potem poszli po jabłka do .....[15] i przynieśli ich dwa pełne kosze. Teraz malują .....[16] i mówią, że to dla nich kolejna atrakcja. A ja też nie siedzę bezczynnie. Często chodzę na .....[17] z Miśkiem – to pies cioci i wujka. Jeszcze niedawno był .....[18], a dziś jest wielki jak niedźwiedź! Kończę już ten mail, bo muszę pójść do lasu po suche gałęzie na .....[19]. Powiem Ci, że ta agroturystyka to dobra rzecz, choć i tak wolę życie w .....[20].
Pozdrawiam Cię serdecznie!
Grzesiek

18b **Jak turyści spędzają czas w gospodarstwie agroturystycznym? Opowiedz na podstawie obrazków.**

19 Jaka to kategoria? Połącz kolumny.

0	***Jabłoń, grusza, śliwa, wiśnia***		A	drób.
1	Żyto, pszenica, jęczmień, owies		B	ziemia.
2	Grabie, widły, łopata, wąż ogrodowy		C	zboże.
3	Pole, łąka, pastwisko		D	dzikie ptaki.
4	Kurnik, chlew, obora, stajnia, stodoła		E	owady.
5	Traktor (ciągnik), kombajn, kosiarka	**to**	F	maszyny.
6	Lis, jeż, dzik, wilk, jeleń, sarna		G	narzędzia.
7	Motyl, pszczoła, mrówka, biedronka		H	młode zwierzęta.
8	Wróbel, sowa, sikorka, bocian		I	zwierzęta leśne.
9	Kogut, kura, kaczka, gęś, indyk		**J**	***drzewa owocowe.***
10	Szczenię, kocię, kurczę, cielę, źrebię		K	pomieszczenia gospodarskie.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
J										

20 Które słowo tu nie pasuje? Dlaczego?

0. śliwa, grusza, jabłoń, ~~***kukurydza***~~

Nie pasuje kukurydza, bo to nie jest drzewo.

1. ćma, biedronka, mrówka, jaskółka
2. zając, niedźwiedź, jęczmień, jeleń
3. łąka, przyczepa, pole, pastwisko
4. mewa, sowa, wrona, ważka
5. zamek, żłobek, pałac, kamienica
5. płot, owies, pszenica, żyto
6. kogut, bocian, kurczak, indyk
7. chlew, stajnia, studnia, obora
8. ręce, łapy, pazury, szpony
9. dziób, pióro, kopyto, skrzydło

21a Opisz krótko te ptaki i wykorzystaj wybrane słowa z ramki.

głowa / główka dziób(ek) ogon(ek) grzebień szyja pióra / piórka skrzydła / skrzydełka nogi / nóżki łapy / łapki pazury (szpony)

Bocian .....

Sowa .....

Sikorka .....

Kogut .....

21b Opisz krótko te zwierzęta i wykorzystaj wybrane słowa z ramki.

głowa (łeb) sierść ogon grzywa wąsy uszy / uszka rogi łapy pazury nogi kopyta

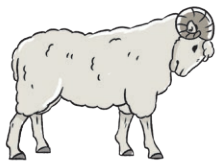

Kot .....

Osioł .....

Baran .....

Niedźwiedź .....

22 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

Gospodarstwo rolne to taka firma, którą prowadzi **r o l n i k** [0] lub rolniczka. Są tam pola, na których rośnie z b □ ż □ [1]: żyto, pszenica, jęczmień, owies (i stoi tam czasem strach na w □ □ b □ e [2]. Są też sady, w których rosną j □ □ ł □ □ □ e [3], wiśnie, grusze, śliwy oraz inne drzewa o □ □ c □ □ e [4]. Są piękne lasy, gdzie można zbierać grzyby oraz s □ □ □ y [5], gdzie można łowić ryby. Na łąkach rośnie trawa i kwitną polne kwiaty, a na p □ □ t w □ □ □ a c h [6] możemy zobaczyć krowy, a czasem kozy i o □ □ e [7].

W pobliżu domu znajdują się p □ m □ □ s z c z □ □ □ a [8] gospodarskie. W stodole leży siano i są tam różne n □ r z □ □ □ □ a [9]: widły, grabie czy łopata. W chlewie żyją świnie, w o □ □ □ □ e [10] – krowy, w stajni – konie, a w kurniku – d □ □ b [11].

Życie na w □ □ [12] nie jest łatwe. Trzeba wiedzieć, jak u □ r □ □ □ □ ć [13] ziemię, jak obsługiwać maszyny rolnicze, jak h □ d □ □ □ ć [14] zwierzęta, a także być bardzo pracowitym, odpowiedzialnym i zaradnym.

23 **Jak wygląda to gospodarstwo? Opisz je i wykorzystaj wybrane słowa z ramki.**

po prawej stronie na środku po lewej stronie obok blisko
na wprost naprzeciw(ko) przed za między w na przy

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24 **Dlaczego warto pojechać na wieś?**

.....

.....

.....

Rozdział XII

POGODA

1 **Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.**

NA NIEBIE

0. ***słońce***
1. księżyc
2. gwiazda
3. chmura
4. zachmurzenie

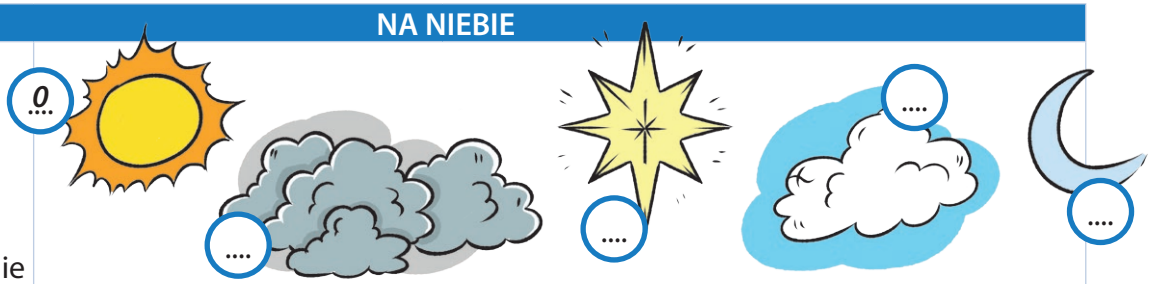

NAD ZIEMIĄ

1. wiatr
2. wichura
3. mgła
4. tęcza

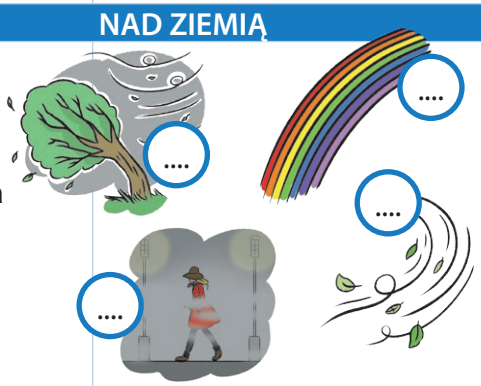

NA ZIEMI

1. rosa
2. błoto
3. kałuża
4. (ta) powódź

OPADY

1. mżawka
2. deszcz
3. ulewa
4. grad
5. burza
6. grzmot
7. piorun (błyskawica)

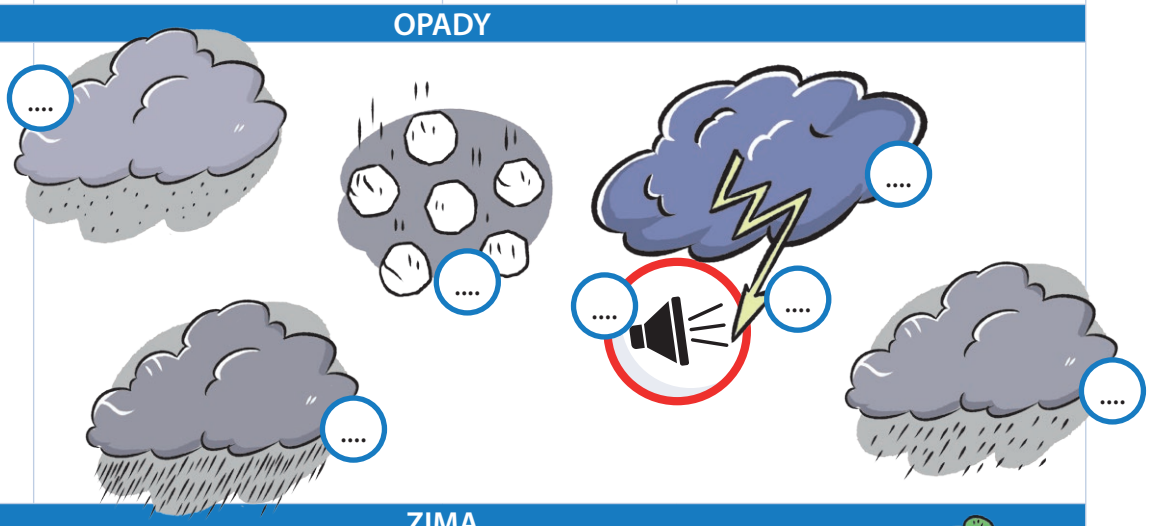

ZIMĄ

1. śnieg
2. zaspa
3. ślizgawka
4. szron
5. sopel – sople
6. bałwan
7. śnieżka
8. mróz
9. (ta) odwilż

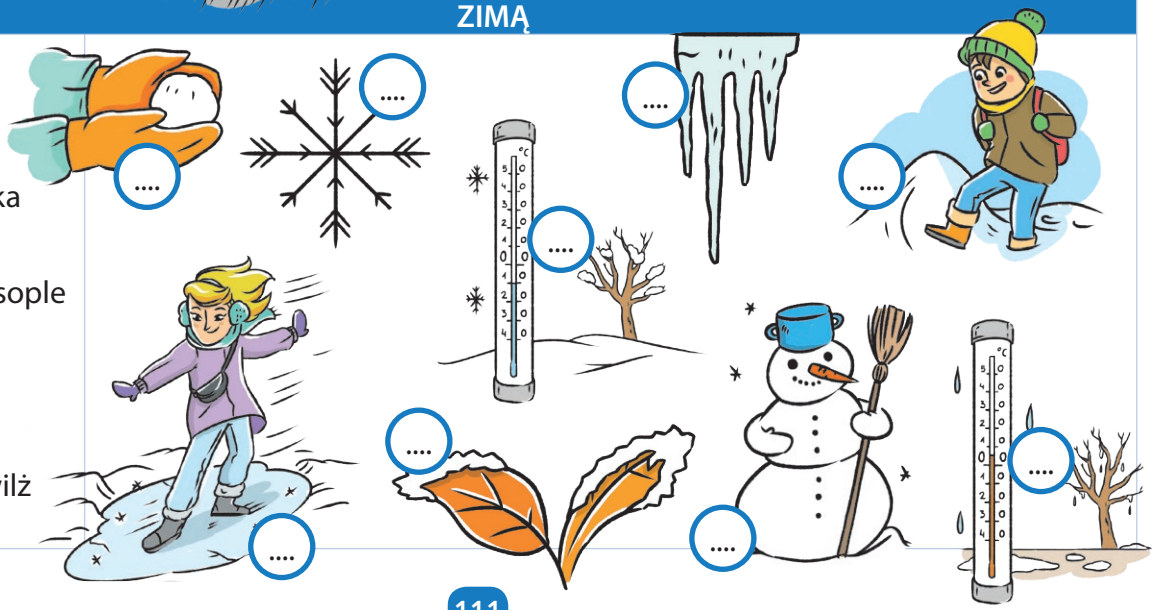

2 Zaznacz poprawną odpowiedź.

0. W pogodny dzień widać
a) ***słońce.***
b) księżyc.
c) gwiazdy.

1. Wysoka temperatura to
a) upał.
b) mróz.
c) żarówka.

2. Silny deszcz to
a) zlew.
b) chlew.
c) ulewa.

3. Błyskawica to inaczej
a) szron.
b) piorun.
c) bałwan.

4. Krople wody na trawie to
a) rosa.
b) róża.
c) tęcza.

5. Na chodniku są czasem
a) sople.
b) błyskawice.
c) zaspy i kałuże.

6. Tęcza ma
a) 4 kolory.
b) 5 kolorów.
c) 7 kolorów.

7. Kalosze nosimy, gdy jest
a) błoto.
b) upał.
c) mgła.

8. Zimą musimy uważać na
a) liście.
b) sople.
c) krople.

9. Bałwan jest
a) z błota.
b) z lodu.
c) ze śniegu.

10. Księżyc jest zazwyczaj
a) złoty.
b) srebrny.
c) błękitny.

11. Kiedy jest mgła, wokół jest
a) biało.
b) jasno.
c) ciemno.

12. Kiedy leży śnieg, jest
a) ślisko.
b) ciepło.
c) brudno.

13. Po deszczu jest
a) sucho.
b) mokro.
c) głośno.

14. Wiatr
a) wie.
b) wieje.
c) wiezie.

15. Deszcz
a) biegnie.
b) leci.
c) pada.

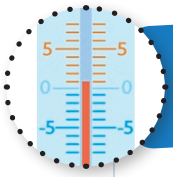

STOPIEŃ (mianownik liczby pojedynczej)	STOPNIE (mianownik liczby mnogiej)	STOPNI (dopełniacz liczby mnogiej)
1 stopień	2, 3, 4 stopnie **22**, **23**, **24** stopnie **32**, **33**, **34** stopnie	0 stopni 5–21 stopni 25–31 stopni

3 Jaka jest temperatura? Uzupełnij luki odpowiednimi słowami.

+1	*plus jeden stopień* 0	+3°	1	+5°	2	+12°	3
0°	4	-4°	5	-9°	6	-14°	7

4 Uzupełnij tabelkę zgodnie z podanym przykładem.

Co? (rzeczownik)	Jaki? Jaka? Jakie? (przymiotnik)	Jak? (przysłówek)
deszcz 0	deszczowy, -a, -e	deszczowo
1	burzowy, -a, -e	burzowo
2	słoneczny, -a, -e	słonecznie
3	upalny, -a, -e	upalnie
4	ulewny, -a, -e	ulewnie
5	śnieżny, -a, -e	śnieżnie
6	wietrzny, -a, -e	wietrznie
7	mglisty, -a, -e	mgliście / mglisto
8	mroźny, -a, -e	mroźnie / mroźno
9	pochmurny, -a, -e	pochmurnie / pochmurno

5 Przymiotnik czy przysłówek? Bądź uważny i wybierz dobrze.

0. Niebo jest ***jasne*** / jasno.

1. Rano było pochmurne / pochmurno.
2. Jutro będzie słoneczne / słonecznie.
3. Wieczorami jest już mgliste / mglisto.
4. Ale zimne / zimno! Wracam po czapkę.
5. Noce są już mroźne / mroźnie.
6. Czy zima będzie śnieżna / śnieżnie?
7. Latem jest gorące / gorąco.
8. Ale upalny / upalnie dzień!
9. Nad morzem jest wietrzne / wietrznie.
10. W górach będzie burzowe / burzowo.

6 Jak jest? Poukładaj słowa z ramki w odpowiedniej kolejności.

upalnie ~~mroźnie~~ gorąco zimno ciepło chłodno

-10° +34°

Jest...

mroźnie 0, 1, 2, 3, 4, 5.

7 Jak jest? Podpisz obrazki odpowiednimi słowami.

słonecznie mglisto deszczowo ~~pochmurno~~ burzowo

Jest...

pochmurno 0, 1, 2, 3, 4.

8 Jaka jest pogoda? Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

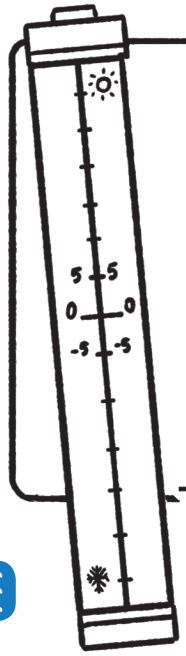

TEMPERATURA

NA NIEBIE W DZIEŃ / W NOCY

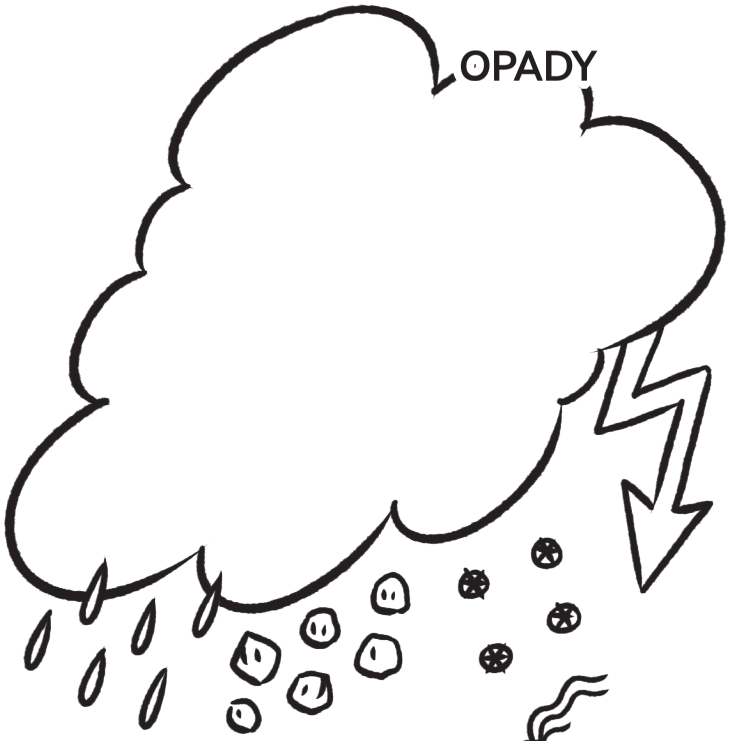

OPADY

NAD ZIEMIĄ

NA ZIEMI

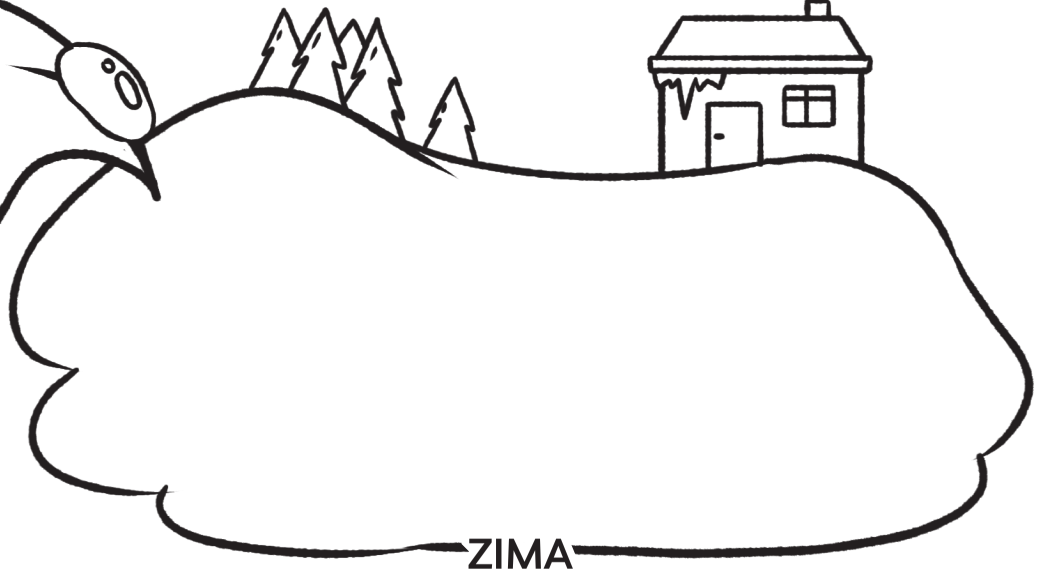

ZIMA

9 Co tu pasuje? Połącz kolumny.

0	***słońce, księżyc, gwiazda***
1	wiatr, wichura, huragan
2	chmura, woda, rzeka
3	deszcz, grad, śnieg
4	śnieg, szron, sopel
5	temperatura, ciśnienie
6	złamana gałąź, śnieg, błoto
7	słońce, ogień, ognisko

A	płynie
B	wieje
C	grzeje
D	topnieje
E	**świeci**
F	leży
G	pada
H	wzrasta / spada

0	1	2	3	4	5	6	7
E							

Deszcz...

nadchodzi, idzie.

pada, leje.

10a O czym jest mowa?

0	***wczesna, późna, piękna, długo wyczekiwana***
1	jasne, błękitne, bezchmurne, zachmurzone
2	wiosenny, krótki, przelotny, drobny, silny
3	słoneczne, gorące, upalne, deszczowe
4	słaby, silny, porywisty, zimny, ciepły
5	małe, średnie, umiarkowane, duże
6	łagodna, ostra, surowa, śnieżna, długa
7	wielka, potężna, groźna, straszna
8	lekki, kilkustopniowy, silny, dotkliwy
9	złota, kolorowa, chłodna, deszczowa
10	ciepła, chłodna, gwiaździsta, pochmurna
11	letni, wielki, ogromny, tropikalny
12	lekka, gęsta, mleczna, poranna, wieczorna

A	UPAŁ
B	MRÓZ
C	WIATR
D	DESZCZ
E	NOC
F	MGŁA
G	BURZA
H	NIEBO
I	ZACHMURZENIE
J	***WIOSNA***
K	LATO
L	JESIEŃ
Ł	ZIMA

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
J												

10b Jaka jest pogoda?

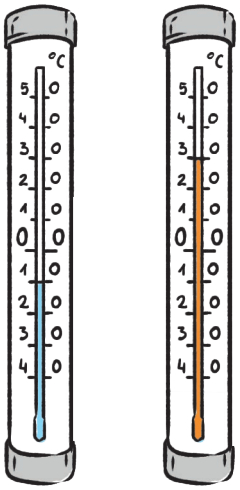

11 Rozwiąż krzyżówkę.

0	U	**P**	A	Ł	
1		**O**			
2		**G**			
3		**O**			
4		**D**			
5		**A**			

0. *wysoka temperatura*

1. rano i wieczorem na trawie
2. gęsta albo lekka, tuż nad ziemią
3. kawałek lodu, który może spaść
4. koniec mrozu i śniegu
5. na ulicy, po deszczu

12a **Rozwiąż rebus.**

hip = prog

ja = po

Hasło: .....

12b **Jaka jest prognoza? Jaka będzie pogoda?**

Leksyka w wierszykach

13 **Przeczytaj wierszyk, poukładaj rysunki zgodnie z kolejnością opisywanych sytuacji i opowiedz, jaka jest na nich pogoda.**

B. Maliszewski

Dziadek Zdzisław

Dziadek Zdzisław lubi co dzień
opowiadać o pogodzie.
Patrzy w niebo i narzeka,
że ta aura jakaś nie ta:
– *Słońce świeci, lecz nie grzeje,*
a wiatr coraz mocniej wieje,
chyba znowu będzie padać,
co za klimat – szkoda gadać!

Nie ogląda żadnych prognoz,
bo wie bez nich: – *Będzie chłodno,*
zimno, mroźno i pochmurno
– taka to już nasza północ!
Wiosną słońca będzie mało,
latem znowu będzie lało,
potem jesień, zima blisko,
będzie szaro, mokro, ślisko!

Kiedy piękna jest pogoda,
dziadek myśli: – *Trochę szkoda,*
że nie wieje i nie pada
– o czym teraz opowiadać?
Patrzy w niebo, milczy, czeka,
żeby znowu ponarzekać
i twarz dziadka się rozchmurza,
bo się zbliża wielka burza.

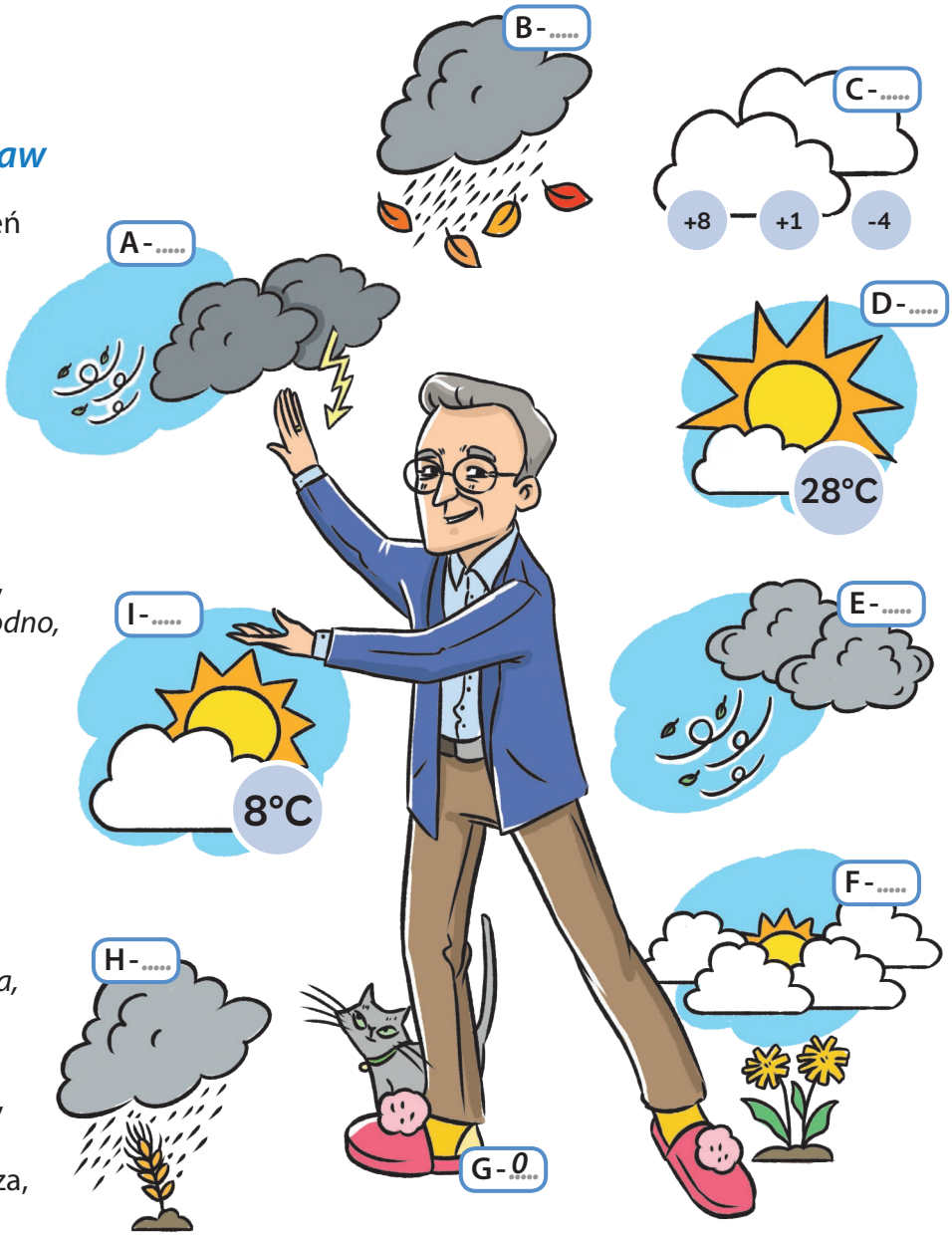

14 **Jak oceniasz pogodę w Polsce? Jakie ma plusy i minusy?**

.....

.....

.....

15a **Uzupełnij tekst odpowiednimi fragmentami.**

Pogoda w Tatrach

Wstaliśmy o wpół do szóstej. Jesienią o tej porze [_____][0], a w dodatku tak zimno, że na szybach pensjonatu pojawił się szron. Ubraliśmy się ciepło, wzięliśmy plecaki i ruszyliśmy na szlak. Kiedy do niego dochodziliśmy, [_____][1] i robiło się coraz cieplej.

Niestety, po dwóch godzinach pogoda nagle się zmieniła. Zaczął wiać silny wiatr, a od południa [_____][2]. Będzie padać – pomyśleliśmy, ale mieliśmy nadzieję, że to będzie przelotny deszcz. Niestety, zachmurzenie było coraz większe – zbliżała się wielka ulewa, [_____][3]. Dobrze, że schronisko było już niedaleko. Wyjęliśmy z plecaków kurtki przeciwdeszczowe i zaczęliśmy iść bardzo szybko. Było już trochę strasznie, bo w oddali [_____][4] i rozlegały się grzmoty. Kiedy doszliśmy do schroniska, mocno już padało, ale nie martwiliśmy się tym, że jesteśmy cali mokrzy, tylko [_____][5], że mamy dach nad głową.

W schronisku było bardzo ciasno, bo nie tylko my [_____][6]. Poza tym cały czas przychodzili kolejni turyści, więc miejsca było coraz mniej. Nie widzieliśmy, co się dzieje za oknami, ale [_____][7]. Po dwudziestu minutach już tak mocno nie padało, a turyści zaczęli wychodzić na szlak. Niestety, było na nim mokro, ślisko i [_____][8]. Postanowiliśmy jeszcze zostać w schronisku, żeby zjeść tam zupę pomidorową oraz placki ziemniaczane. W końcu wstaliśmy od stołu i [_____][9]. Pogoda nie była najlepsza – wiał lekki wiatr, czasem padał drobny deszcz, więc gdy zza chmur wychodziło słońce, [_____][10].

Kiedy wróciliśmy do pensjonatu, niebo było już całkiem bezchmurne. Wieczór był piękny – co prawda [_____][11], ale świeciły gwiazdy. Następnego dnia znów wstaliśmy o wpół do szóstej, żeby ruszyć na szlak. Było ciemno, mglisto, a w dodatku tak zimno, że na szybach pojawił się szron...

Schronisko w Dolinie Kościeliskiej

A a może i potężna burza
B leżało dużo błota
C księżyca nie było
D cieszyliśmy się z tego
E ***było ciemno i mglisto***
F mogliśmy podziwiać tęczę
G zaczęły się pojawiać błyskawice
H słońce już wschodziło
I nadchodziły ciemne chmury
J było słychać ulewny deszcz
K schroniliśmy się tam przed burzą
L ruszyliśmy w drogę powrotną

kolory szlaków turystycznych

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
E											

15b **Jak się zmieniała pogoda w górach? Opowiedz na podstawie obrazków.**

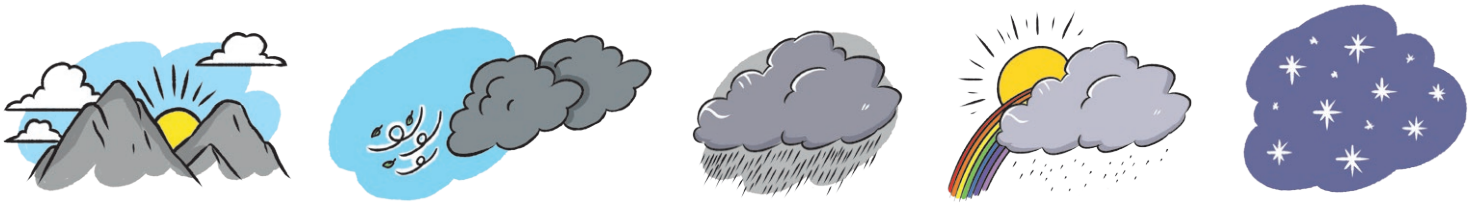

CZAS NA POWTÓRKĘ

16 **Co tu pasuje? Połącz kolumny.**

0	***Kiedy jest pochmurno,***
1	Kiedy jest mróz,
2	Kiedy jest upał,
3	Kiedy jest mgła,
4	Kiedy jest tęcza,
5	Kiedy jest burza,
6	Kiedy będzie padać,
7	Kiedy nie ma już mrozu,
8	Kiedy pada grad,
9	Kiedy wieje silny wiatr,
10	Kiedy świeci księżyc i są gwiazdy,

A	są chmury i jaskółki nisko latają.
B	są grzmoty i błyskawice.
C	wokół jest biało i niewiele widać.
D	noc jest jasna i bezchmurna.
E	temperatura jest poniżej zera.
F	jest odwilż, śnieg topnieje.
G	***nie widać słońca i jest chłodno.***
H	wokół leżą małe kawałki (kulki) lodu.
I	trzeba pić dużo wody i unikać słońca.
J	świeci słońce i pada deszcz.
K	drzewa szumią i mocno się kołyszą.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G										

17 **Jaka jest pogoda wiosną, latem, jesienią i zimą? Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

grzeje wieje ~~wzrasta~~ spada szron grad
bałwana śnieżkami mgły upały burze

Wiosną przychodzi ocieplenie – temperatura ***wzrasta***[0], kwiaty kwitną i wszędzie jest zielono. Czasami pada deszcz albo nawet .....[1], więc nie zawsze można pójść na wiosenny spacer. Latem słońce mocno .....[2], więc narzekamy na .....[3], ale pogoda jest zmienna – są też ulewy i intensywne .....[4] z wielkimi piorunami. Jesienią przychodzi ochłodzenie – temperatura mocno .....[5], często jest pochmurno, pada deszcz i .....[6] silny wiatr. Rano i wieczorem są .....[7], więc piesi oraz kierowcy muszą bardzo uważać na drogach. Zimą pojawia się mróz – zamiast rosy jest .....[8], a zamiast deszczu – śnieg. Ma to swoje zalety, bo można lepić .....[9], jeździć na łyżwach, nartach i sankach, a także bawić się .....[10].

18 **Jaka jutro będzie pogoda?**

Na północy .....

.....

Na południu .....

.....

Na wschodzie .....

.....

Na zachodzie .....

.....

W centrum .....

.....

PROGNOZA POGODY

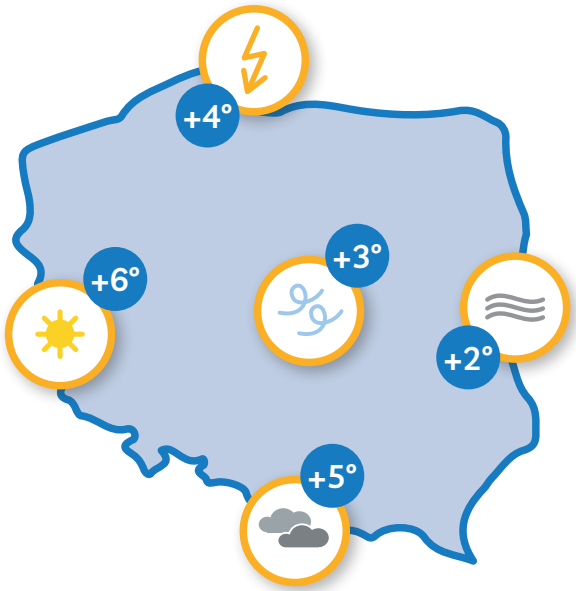

Rozdział XIII

ZDROWIE (I CHOROBY)

1 Co oni mówią? Dopasuj numer do obrazka.

Jestem…

0. ***senny / senna (śpiący / śpiąca)***
1. głodny / głodna
2. spragniony / spragniona
3. blady / blada
4. zmęczony / zmęczona
5. chory / chora (przeziębiony / przeziębiona)

Mam…

1. katar
2. kaszel
3. chrypkę
4. czkawkę
5. wysypkę
6. gorączkę (temperaturę)
7. biegunkę
8. skurcz(e)
9. dreszcze
10. duszności
11. nudności (mdłości) / wymioty
12. zawroty głowy

Jest mi…

1. zimno
2. gorąco
3. duszno
4. słabo
5. niedobrze

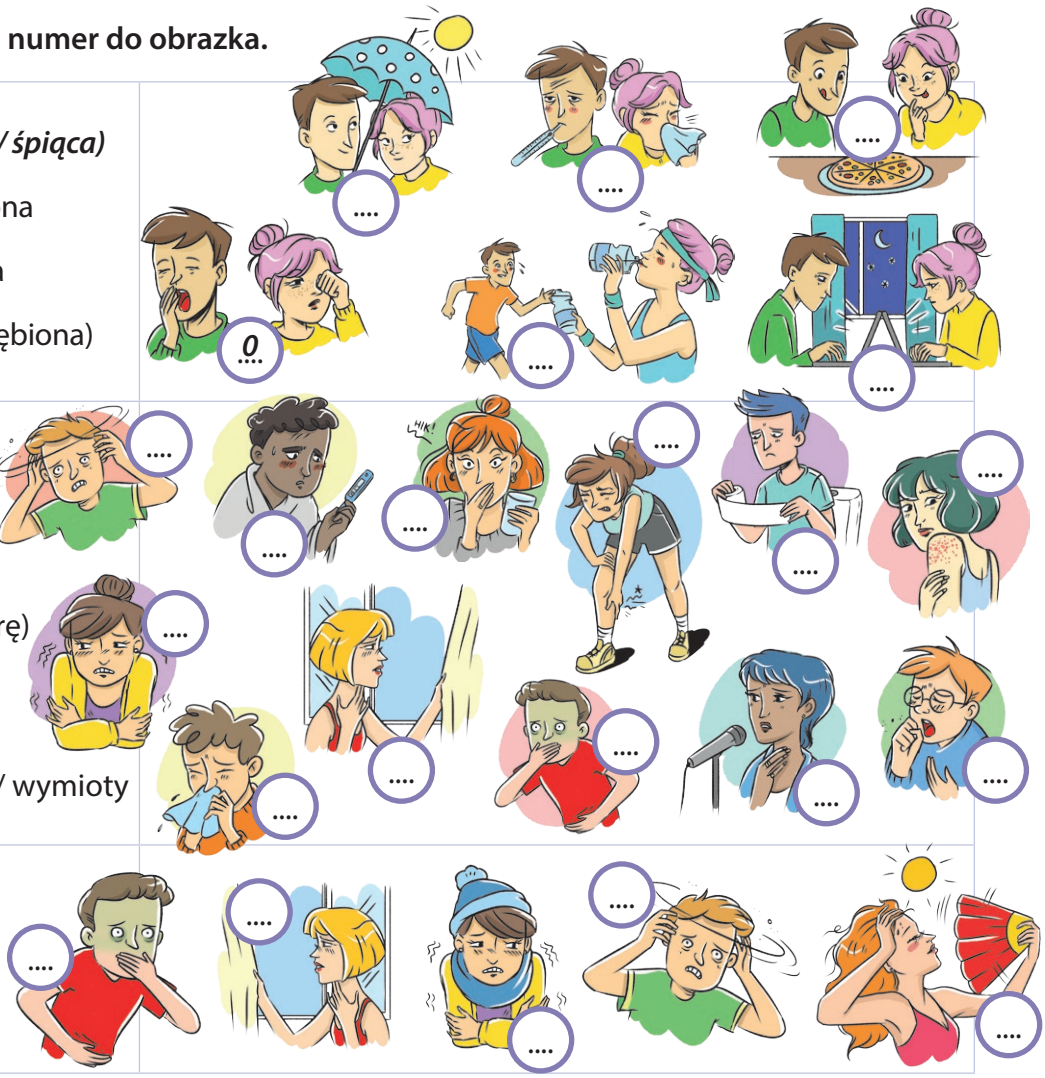

2 Co muszę zrobić? Połączyć te kolumny.

0	***Jest mi słabo!***
1	Jest mi gorąco.
2	Jest mi zimno!
3	Jest mi duszno!
4	Jest mi niedobrze!

A	Muszę się lepiej ubrać.
B	***Muszę się położyć.***
C	Muszę iść do toalety.
D	Muszę zdjąć tę kurtkę.
E	Muszę wyjść na zewnątrz.

0	1	2	3	4
B				

3 Co to znaczy? Czy chce ci się połączyć te kolumny?

0	***Jestem senny.***
1	Jestem głodny.
2	Jestem smutny.
3	Jestem spragniony.
4	Jestem zmęczony.

A	Chce mi się pić.
B	Chce mi się płakać.
C	***Chce mi się spać.***
D	Chce mi się leżeć.
E	Chce mi się jeść.

0	1	2	3	4
C				

4 Jak się teraz czujesz? Dlaczego tak?

Koszmarnie! Bardzo źle! Źle. Tak sobie. Dobrze. Bardzo dobrze! Świetnie!

5 Co oni mówią? Uzupełnij zdania odpowiednimi słowami.

głodny blady zmęczona przeziębiona ~~niedobrze~~ duszno katar kaszel
skurcz chrypkę wysypkę czkawkę biegunkę duszności zawroty dreszcze

0. Jest mi ***niedobrze*** . Boję się, że zacznę wymiotować.

1. Muszę wziąć aspirynę i witaminę C, bo jestem trochę ..... .

2. Przepraszam, ale dziś nie wystąpię przed kamerą. Od rana mam straszną ..... i nie mogę mówić.

3. Miałem taką ....., że pół nocy nie spałem. To wszystko przez tamten nieświeży jogurt!

4. Jeśli pracujesz przez cały dzień, to nic dziwnego, że jesteś senna i ..... .

5. Nie wiem, dlaczego nie mogę się opalić. Ciągle jestem jakiś ..... . Może wezmę olejek z niższym filtrem?

6. Znowu złapał cię .....? Powinnaś brać więcej magnezu i mniej biegać.

7. Od tego upału mam ..... głowy. Muszę usiąść w cieniu i chwilę odpocząć.

8. Jest mi tak zimno że mam ..... . Czy mogę prosić o cieplejszą kołdrę albo dodatkowy koc?

9. Zatrzymanie oddechu na dziesięć sekund albo picie wody małymi łykami to najlepsze sposoby na ..... .

10. Ale tu jest .....! Czy można otworzyć okno albo włączyć klimatyzację?

11. Mam lekkie ..... – muszę wyjść na zewnątrz, bo tu nie mogę oddychać.

12. Mam tak silny ....., że otwieram już trzecią paczkę chusteczek do nosa.

13. O, nie! Mam jakąś dziwną ..... na twarzy. To chyba przez tę nową piankę do golenia.

14. Jaki lek jest najlepszy na suchy ..... ? Tego nie wiem, ale mogę polecić kilka dobrych syropów.

15. Lodówka jest pusta, a ja jestem ..... . Może zamówimy pizzę przez telefon?

6 Połącz kolumny.

0	***Jestem…***
1	Jest mi…
2	Chce mi się…
3	Czuję się…
4	Mam…

A	pić, jeść, spać, płakać, wymiotować.
B	katar, kaszel, chrypkę, gorączkę, mdłości.
C	***senny, głodny, zmęczony, przeziębiony.***
D	zimno, gorąco, duszno, słabo, niedobrze.
E	świetnie, dobrze, tak sobie, źle, koszmarnie.

0	1	2	3	4
C				

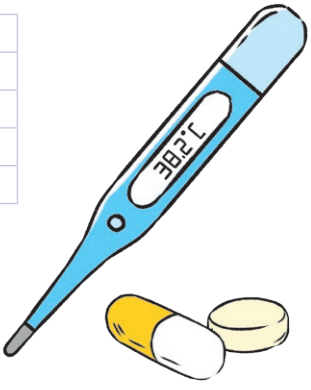

7 Co oni mówią?

Boli mnie…

0. ***głowa***
1. ząb
2. gardło
3. brzuch
4. kark
5. kręgosłup
6. kolano
7. kostka

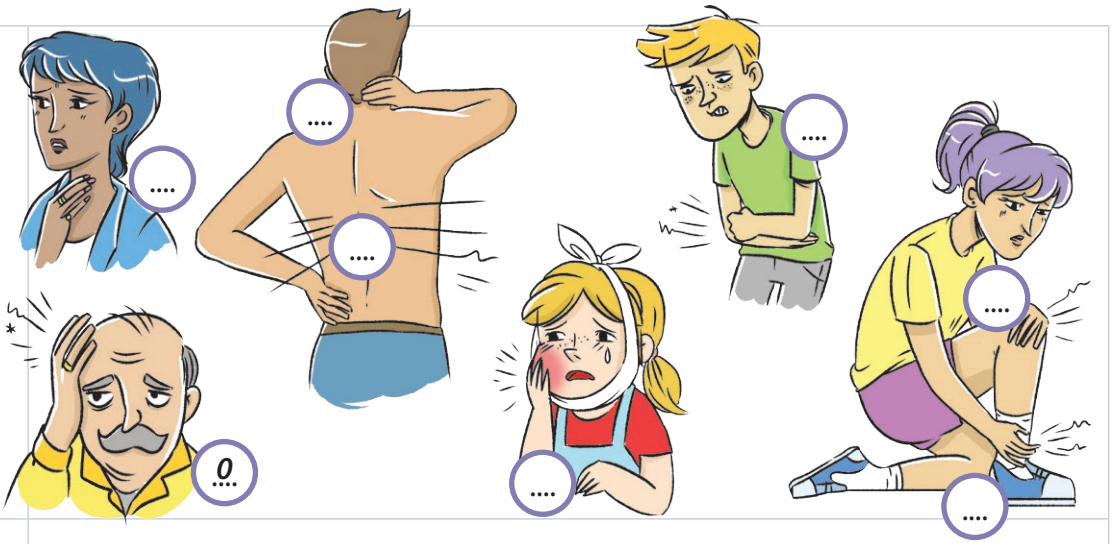

Bolą mnie…

1. oczy
2. uszy
3. plecy
4. stawy
5. mięśnie

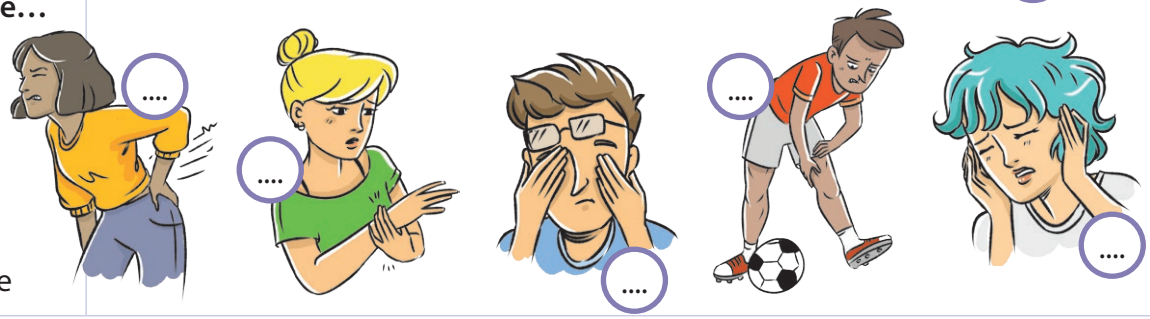

KOGO? (biernik)		CO?
Boli…	mnie / nas cię / was go / ją / je / ich / je	kolano.
Swędzi…		
Piecze…		

8 Co kogo boli? Odpowiedz na pytania.

Co go boli?

0. Boli ***go*** **/** ***kark*** .

Co ją boli?

1. Boli ..... .

Co je boli?

2. Boli ..... .

Co ich boli?

3. Bolą ..... .

Co je boli?

4. Bolą ..... .

9 Co kogo boli? Uzupełnij tekst zgodnie z podanym przykładem.

U nas w domu ***każdego*** (każdy)[0] coś boli. Babcia mówi, że bolą ..... (ona)[1] nogi, a dziadek często powtarza, że bolą ..... (on)[2] plecy. Rodzice też nie mają lekko, bo ..... (mama)[3] często boli głowa, a ..... (tata)[4] – kark. Rodzeństwo także ma problemy ze zdrowiem, bo ..... (brat)[5] często boli kolano, a ..... (siostra)[6] bolą oczy. A ..... (ja)[7] bolą uszy od słuchania tych wszystkich narzekań.

10a **Co to może być? Wejdź w rolę lekarza / lekarki, postaw diagnozę i połącz kolumny (w razie problemów skorzystaj z Internetu).**

	OBJAWY
0	***zawroty głowy, duszności, bladość, senność, problemy z koncentracją, zimne dłonie i zimne stopy***
1	ból głowy, ból gardła, katar, kaszel, duszności, wysypka, łzawienie, swędzenie, kichanie
2	wysoka gorączka, utrata apetytu, suchy kaszel, dreszcze, ból głowy, ból gardła, bóle stawów i mięśni
3	silny ból brzucha, biegunka, nudności (mdłości), wymioty, zawroty głowy, brak apetytu
4	ból głowy, senność, problemy z koncentracją, brak energii i chęci do pracy, nerwowość
5	niewysoka gorączka, katar, chrypka, ból gardła, kaszel (najpierw suchy, potem mokry), bóle stawów
6	głośny i niespokojny oddech, poranny i nocny kaszel, duszności, problemy z mówieniem

	DIAGNOZA
A	grypa
B	astma
C	***anemia***
D	alergia (uczulenie)
E	przeziębienie
F	zmęczenie / przemęczenie
G	zatrucie pokarmowe

0	1	2	3	4
C				

lek. med. Teresa Pawlak-Mrozowska
specjalista chorób wewnętrznych

10b **Co należy tu zrobić? Połącz kolumny.**

	DIAGNOZA
0	***Anemia***
1	Astma
2	Grypa lub przeziębienie
3	Zmęczenie / przemęczenie
4	Zatrucie pokarmowe

	ZALECENIA DLA PACJENTA
A	– leżeć w łóżku, unikać wysiłku, pić gorące napoje, brać leki przeciwgorączkowe i przeciwbólowe.
B	***– jeść produkty bogate w żelazo (chude mięso, ryby, szpinak), pić soki owocowe, brać witaminę B12.***
C	– odpoczywać, nic nie jeść, brać węgiel, pić dużo wody, być blisko toalety.
D	– unikać dużego wysiłku, nie stosować silnych perfum i dezodorantów, regularnie brać lekarstwa.
E	– unikać stresu, mniej pracować, dłużej spać, brać magnez, przyjmować witaminę B12 i witaminę D.

0	1	2	3	4
B				

lek. med. Teresa Pawlak-Mrozowska
specjalista chorób wewnętrznych

11 **Jakie tu są leki? Podpisz obrazki słowami z ramki.**

syrop maść kapsułki tabletki saszetki ~~krople do nosa~~

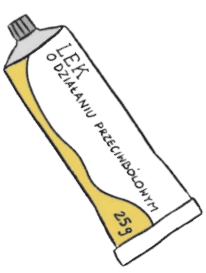

To ***krople do nosa*** 0, ... 1, ... 2, ... 3, ... 4, ... 5.

12 **Połącz tytuł z odpowiednim fragmentem.**

Każda reklama podlega regulacjom prawnym,
a oto kilka zasad, które dotyczą reklam leków.

0	***Bez udziału lekarzy (i osób, które ich udają)!***
1	Tylko dla dorosłych!
2	Lek nie zastąpi lekarza!
3	Nie nadużywać terminów medycznych!
4	Informować i ostrzegać!
5	Nie wprowadzać w błąd!

A	Należy posługiwać się prostym językiem, który jest zrozumiały dla masowego odbiorcy.
B	Nie wolno przekazywać nieprawdziwych informacji i mówić, że lek działa szybciej i skuteczniej niż to jest w rzeczywistości.
C	Reklamy leków nie mogą być adresowane do dzieci i nie powinny mieć formy bajek oraz filmów rysunkowych.
D	***W reklamie leków nie mogą występować żadni przedstawiciele zawodów medycznych (i nie można wchodzić w ich rolę).***
E	Nie można sugerować, że reklamowany lek sprawi, że wizyta w przychodni nie będzie już potrzebna.
F	Należy mówić, że reklamowany produkt jest lekiem, a jego niewłaściwe stosowanie może być niebezpieczne dla zdrowia.

0	1	2	3	4	5
D					

Na podstawie informacji ze strony:
archiwum.mz.gov.pl/leki/produkty-lecznicze/reklama-lekow

Leksyka w wierszykach

13 **Przeczytaj wierszyk i poukładaj rysunki zgodnie z kolejnością leków, o których jest tu mowa.**

B. Maliszewski

Na zdrowie!

Na bilbordach i w gazecie,
w telewizji, w Internecie,
są reklamy wielu leków
dla klientów w różnym wieku
i na różne ich choroby,
na ból brzucha, gardła, głowy,
na gorączkę, kaszel, katar,
na biegunki ostry atak,
na duszności, mdłości, dreszcze
i już nie wiem, na co jeszcze.
Od tych reklam bolą oczy
– do apteki muszę skoczyć!

14 Jakie to słowo?

0	S	K	U	R	C	Z	E
1			L				
2			E				
3			K				
4			A				
5			R				
6			Z				
7			A				

0. ***łapią mięśnie, zwykle są krótkie i bolesne***
1. czasem jest w poczekalni, przed gabinetem
2. uczulenie inaczej (słowo z języka greckiego)
3. kiedy ją mamy, warto pić wodę małym łykami
4. badanie inaczej (słowo z języka greckiego)
5. kiedy ją mamy, mówimy innym głosem
6. stoi w gabinecie przy biurku
7. często tam chodzimy, gdy mamy biegunkę

15 Co można robić? Połącz kolumny i dopasuj numer do obrazka.

0	***chorować – zachorować***	A	apetyt
1	tracić – stracić	B	pacjenta
2	mierzyć – zmierzyć	C	do zdrowia
3	umówić się – umawiać się (zapisać się – zapisywać się)	D	receptę
4	badać – zbadać	E	diagnozę
5	stawiać – postawić	F	temperaturę
6	wypisać – wypisywać	**G**	***na grypę***
7	brać – wziąć (przyjmować – przyjąć)	H	na wizytę
8	wracać – wrócić	I	leki (lekarstwa)

0	1	2	3	4	5	6	7	8
G								

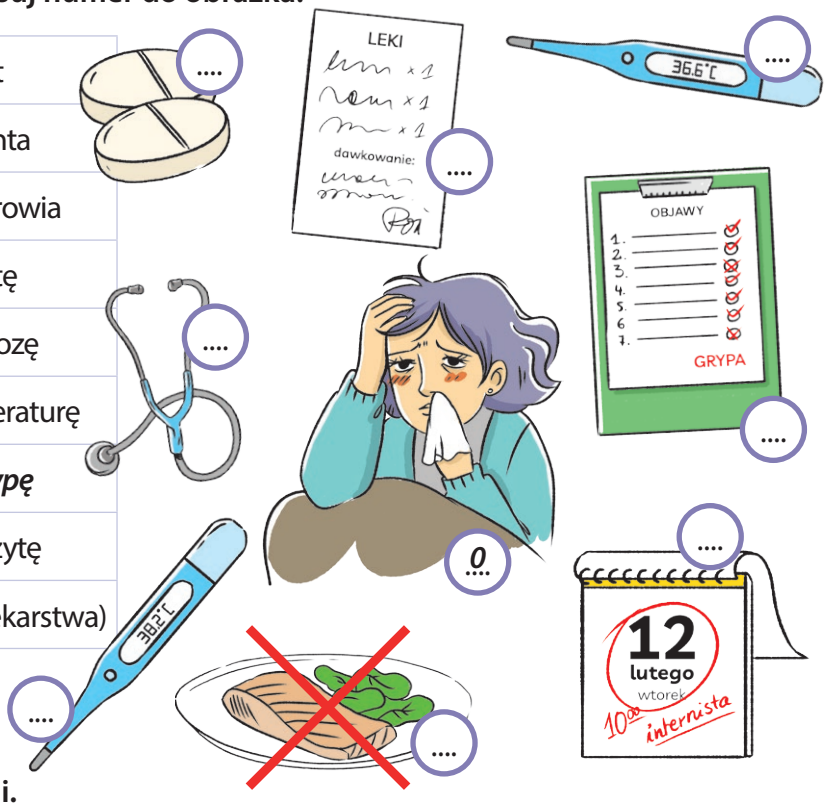

16 Uzupełnij dialog odpowiednimi słowami.

numer termin dowód godzina kolejka specjalności gorączkę ~~wizytę~~

Recepcjonista: Przychodnia, słucham.
Pacjentka: Dzień dobry. Czy mogę się umówić na ***wizytę***[0]?
Recepcjonista: A do lekarza jakiej .....[1]? Co pani dolega?
Pacjentka: Po prostu źle się czuję, wszystko mnie boli i mam .....[2].
Recepcjonista: To zapiszę panią do lekarza internisty. A jaki .....[3] panią interesuje?
Pacjentka: Najlepiej jak najszybciej.
Recepcjonista: Jutro od ósmej przyjmuje pan doktor Michalak, ale jest do niego duża .....[4], więc mogłaby pani przyjść najwcześniej o jedenastej.
Pacjentka: Dobrze, ta .....[5] mi odpowiada.
Recepcjonista: Mogę prosić o pani imię i nazwisko oraz .....[6] kontaktowy?
Pacjentka: Barbara Pietroń, 534-768-34-49.
Recepcjonista: Dobrze, już zapisałem. To proszę wziąć ze sobą .....[7] osobisty i zgłosić się do naszej recepcji jutro o jedenastej.
Pacjentka: Dziękuję, do widzenia

17 **Przychodzi pacjentka do lekarza – uzupełnij dialog odpowiednimi słowami.**

przyjmuje może dolega pomaga ~~można~~ apetyt kaszel rękaw
przeziębienie zwolnienie pasa diagnozę aspirynę witaminę
gorączkę receptę usta dreszcze mięśnie mdłości stopni

Pacjentka: Dzień dobry, panie doktorze. Czy ***można*** [0]?
Lekarz: Tak, proszę wejść i usiąść. Słucham, co pani ……[1]?
Pacjentka: Od wczoraj koszmarnie się czuję. Mam katar, suchy ……[2] i chrypkę. Boli mnie głowa, bolą mnie ……[3] i stawy. Poza tym ciągle jest mi zimno i mam ……[4], choć bardzo ciepło się ubieram.
Lekarz: A miała pani problemy żołądkowe – ……[5], wymioty albo biegunkę?
Pacjentka: Nie, nic z tych rzeczy. Ale zupełnie straciłam ……[6] i bardzo mało jem. Chce mi się tylko pić.
Lekarz: Mierzyła pani temperaturę? Ma pani ……[7]?
Pacjentka: Wczoraj wieczorem miałam 38,6 ……[8], a dzisiaj rano – 38,4.
Lekarz: Czy ……[9] pani jakieś lekarstwa?
Pacjentka: Biorę ……[10], leki przeciwbólowe, ……[11] C i syrop przeciwkaszlowy, ale jak widać niewiele to ……[12]. Na początku myślałam, że to zwykłe ……[13], ale to chyba coś gorszego, prawda?
Lekarz: Zaraz postawię ……[14], ale najpierw panią zbadam. Na początku zmierzę ciśnienie. Proszę podwinąć lewy ……[15].
(*po chwili*)
Lekarz: Ciśnienie jest w normie. A teraz zbadam gardło. Proszę otworzyć ……[16] i powiedzieć: aaaa.
Pacjentka: Aaaaaa….
Lekarz: Dobrze. A teraz proszę się rozebrać do ……[17], bo muszę panią osłuchać. Proszę głęboko oddychać, nie oddychać i jeszcze lekko zakasłać. Dobrze, to wszystko. Już ……[18] się pani ubrać.
Pacjentka: Co mi jest, panie doktorze? To coś poważnego?
Lekarz: Jest pani chora na grypę. Zaraz wypiszę pani ……[19] na lek przeciwwirusowy i inne środki, a potem dam pani ……[20] na cały tydzień.
Pacjentka: Bardzo dziękuję, panie doktorze!

18 **Ułóż dialog pomiędzy lekarzem / lekarką a pacjentem / pacjentką. Problemy do wyboru: *alergia*, *przemęczenie*, *przeziębienie*, *zatrucie pokarmowe*.**

19 **Czy wiesz, co to jest? Dopasuj numer do obrazka.**

0. ***pryszcz***
1. odcisk
2. siniak
3. obrzęk (opuchlizna)
4. oparzenie
5. bąbel (pęcherz)
6. skaleczenie
7. rana
8. blizna

1. igła
2. strzykawka
3. zastrzyk
4. szczepionka
5. płyn do odkażania (dezynfekcji) rąk
6. plaster
7. bandaż
8. koc ratunkowy (folia termiczna)
9. gips
10. okład
11. opatrunek
12. kroplówka

20 **Czy wiesz, o czym jest mowa?**

0	***siniak***
1	pryszcz
2	blizna
3	oparzenie
4	skaleczenie

A	pęcherzyk na twarzy
B	drobna, niewielka rana
C	***powstaje po uderzeniu***
D	ślad po zagojonej ranie
E	jego objawem są pęcherze

0	1	2	3	4
C				

21 **Kiedy mówimy, że „do wesela się zagoi"?**

a) Kiedy ktoś poważnie się zranił albo oparzył i potrzebuje szybkiej pomocy medycznej.
b) Kiedy ktoś zrobił sobie niewielką krzywdę – ma drobne skaleczenie albo małe oparzenie.
c) Kiedy po ranie lub oparzeniu zostaje duża i wyraźna blizna.
d) Kiedy ktoś tylko udaje, że się skaleczył albo oparzył.

22 **Czy wiesz, o czym jest mowa?**

0	***gips***
1	okład
2	plaster
3	bandaż
4	kroplówka
5	szczepionka
6	strzykawka

A	trzeba go zawiązać, żeby zatamować krew
B	trzeba ją mieć (i igłę), jeśli chcemy zrobić zastrzyk
C	trzeba go nałożyć, kiedy boli nas głowa albo ząb
D	trzeba ją przyjąć, żeby nie chorować i nie zarażać innych
E	***trzeba go nałożyć na złamaną rękę lub nogę***
F	trzeba ją podłączyć, kiedy pacjent czuje się słabo
G	trzeba go nakleić na skaleczenie, odcisk lub pryszcz

0	1	2	3	4	5	6
E						

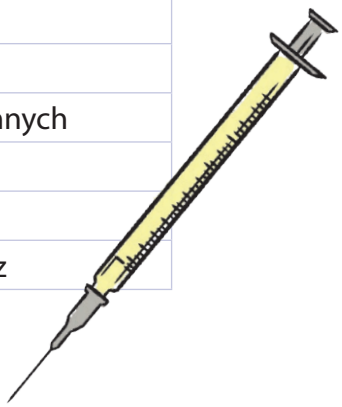

23 Czy wiesz, o czym jest mowa?

0	***Uraz***	A	– uraz, który polega na znacznym uszkodzeniu stawu, wymaga szybkiego zabiegu lub operacji (nastawienia kości).
1	Trauma	B	– uraz, który powstaje w wyniku rozcięcia skóry, wymaga szybkiego zatamowania krwi (potem może pozostać blizna).
2	Rana	C	– uraz, który polega na częściowym lub całkowitym pęknięciu kości, wymaga szybkiej interwencji medycznej (złożenia kości).
3	Oparzenie	**D**	***– uszkodzenie ciała (rana, stłuczenie, oparzenie, skręcenie, zwichnięcie, złamanie).***
4	Stłuczenie	E	– uraz, który jest łagodniejszy od zwichnięcia; lekkie (ale i tak bolesne) uszkodzenie stawu.
5	Skręcenie	F	– uraz, który powstaje w wyniku uderzenia lub upadku (towarzyszą mu siniaki i obrzęki, ale kości nie są uszkodzone).
6	Zwichnięcie	G	– uraz psychiczny, który jest spowodowany bolesnym przeżyciem, wymaga długiej psychoterapii.
7	Złamanie	H	– uraz, który jest skutkiem działania wysokiej temperatury lub środków chemicznych, wymaga schłodzenia zimną wodą.

0	1	2	3	4	5	6	7
D							

112 – telefon alarmowy
999 – pogotowie (pomoc medyczna)

24 Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

ból oddział ostrożność ubezpieczenie pomocy nieuwagi skutki obrzęki ~~*wypadki*~~ oparzenia skaleczenia zwichnięcia stłuczeniem

Wypadki[0] czasem się zdarzają, więc trzeba mieć dobre ……[1], a także zachowywać dużą ……[2] w różnych sytuacjach życia codziennego, bo niebezpieczeństwa są wokół nas. Przy zwykłym krojeniu warzyw na sałatkę może dojść do groźnego ……[3], a gotowanie, smażenie i pieczenie niosą ryzyko poważnego ……[4]. Trzeba też uważać podczas wbijania gwoździa, bo może się to skończyć ……[5] palca.

Kiedy jest ślisko, łatwo o upadek, którego ……[6] mogą być mniej lub bardziej bolesne. Czasem są to lekkie siniaki i drobne ……[7], ale zdarzają się też urazy układu kostnego – skręcenia, ……[8], a nawet złamania.

Osoby, które wymagają szybkiej ……[9] medycznej, trafiają na pogotowie lub szpitalny ……[10] ratunkowy (SOR), a po wypisaniu ze szpitala jeszcze długo wracają do zdrowia i często narzekają na silny ……[11]. Chwila ……[12] może mieć bardzo wysoką cenę!

25 Czy wiesz, czym zajmują się ci lekarze?

0	***Alergolog***	A	diagnozuje i leczy wady wzroku.
1	Chirurg	B	diagnozuje i leczy choroby skóry.
2	Dermatolog	C	diagnozuje i leczy wady wymowy.
3	Dietetyk	D	diagnozuje i leczy choroby serca.
4	Ginekolog	E	mówi, co należy jeść, a czego lepiej unikać.
5	Internista	F	zajmuje się diagnostyką oraz leczeniem chorób dzieci.
6	Kardiolog	G	świetnie posługuje się skalpelem, wykonuje operacje.
7	Logopeda	H	zajmuje się diagnostyką oraz leczeniem chorób kobiet.
8	Neurolog	I	zajmuje się układem kostnym, diagnozuje i leczy skręcenia, zwichnięcia oraz złamania.
9	Okulista	J	są nazywani „lekarzami duszy", diagnozują i leczą zaburzenia psychiczne oraz pomagają w trudnych sytuacjach życiowych.
10	Ortopeda	K	diagnozuje oraz leczy zaburzenia związane z układem nerwowym (np. częste bóle głowy, bóle kręgosłupa).
11	Pediatra	**L**	***bada, co jest przyczyną uczulenia i leczy choroby spowodowane przez reakcje alergiczne.***
12	Psycholog i psychiatra	Ł	zajmuje się chorobami wszystkich narządów wewnętrznych oraz ogólną kontrolą stanu zdrowia.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L												

26 Jaka jest forma liczby mnogiej? Uzupełnij tabelki zgodnie z podanymi przykładami.

Rodzaj męskoosobowy!

specjalista – ***specjaliści***	**logopeda –** ***logopedzi***	**ratownik –** ***ratownicy***
internista –	ortopeda –	dietetyk – .....
okulista –	**psychiatra –** ***psychiatrzy***	**psycholog –** ***psycholodzy***
dentysta –	pediatra –	chirurg – .....

27 Z jakimi specjalistami kojarzą Ci się te rysunki?

4
2 7
4 1 0
3 5 8 2

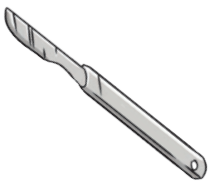

Okuliści [0], ... [1], ... [2], ... [3], ... [4], ... [5].

CZAS NA POWTÓRKĘ

28a Uzupełnij mail odpowiednimi słowami.

Nowa wiadomość

Od: Basia@pozdrowieniazpolski.pl

Do: Jurek@pozdrowieniazpolski.pl

Temat: Z grypą nie ma żartów

1 załącznik

Cześć,

dziękuję, że pytasz mnie o ***z d r o w i e***[0], ale niestety nie mam dobrych wiadomości, bo czuję się koszmarnie. Na początku myślałam, że jestem p r z _ z i _ _ _ _ n a[1] – piłam gorącą herbatę z cytryną, miodem i imbirem, brałam a _ p _ r _ _ ę[2], leki przeciwbólowe oraz w _ t _ m _ _ ę[3] C, ale niewiele to pomogło. W nocy nie mogłam spać, a dzisiaj rano, kiedy z m _ _ r z_ _ _ m[4] temperaturę, miałam 38,5 stopni. Ciągle jest mi s ł _ _ o[5], mam katar, suchy kaszel, chrypkę oraz zimne d _ e _ _ _ _ e[6], a poza tym bolą mnie m _ ę ś _ _ e[7] i stawy. Przed południem poszłam do p _ _ _ c h _ _ n i[8], bo zapisałam się na wizytę do lekarza i _ t _ r _ _ s _ y[9]. Pan doktor chwilę ze mną porozmawiał, a potem mnie zbadał i szybko postawił d _ _ g _ _ _ ę[10], że jestem chora na g r _ _ ę[11]. Tego właśnie się bałam! Dobrze, że dostałam z _ _ l _ _ e _ _ e[12] na cały tydzień, a także r _ c _ _ _ ę[13] na lek przeciwwirusowy – to 10 k _ p s _ _ _ k[14] (trzeba brać jedną na dobę). Mam nadzieję, że za tydzień w _ _ _ ę[15] do zdrowia i znów będziemy mogli się spotkać, ale teraz – nic z tego.

Pozdrawiam Cię serdecznie

Basia

28b Odpowiedz na pytania.

0. O co pyta Tomek? ***O zdrowie***.

1. Jak się czuje Basia? .....
2. Jaką miała gorączkę? .....
3. Co ją boli? .....
4. U jakiego lekarza była? .....
5. Na co jest chora? .....
6. Na ile dni ma zwolnienie? .....
7. Na co ma receptę? .....

29 Co powinno być w domowej apteczce? Czy umiesz nazwać te rzeczy?

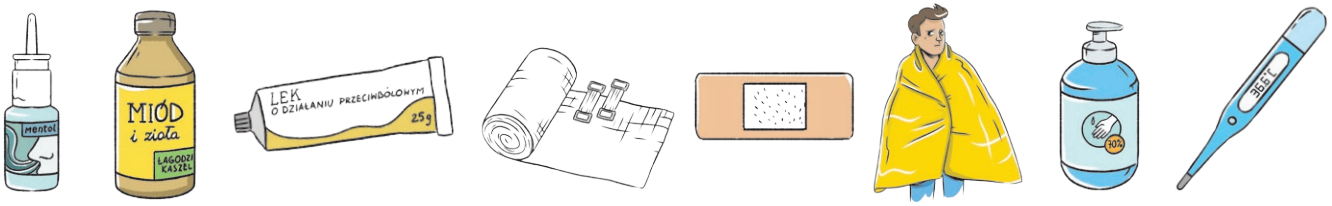

30 U jakiego lekarza można usłyszeć te wypowiedzi?

0. Słabo widzę. Może to „m", a może „n"?
Tę wypowiedź możemy usłyszeć u
a) dentysty.
b) ***okulisty***.
c) logopedy.

1. **Czy to jest zwichnięcie, czy złamanie?**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć u
a) internisty.
b) ortopedy.
c) psychologa.

2. **Swędzi mnie skóra i mam wysypkę.**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć u
a) chirurga.
b) kardiologa.
c) alergologa.

3. **Boli mnie główka i brzuszek!**
Tę wypowiedź możemy usłyszeć u
a) pediatry.
b) dietetyka.
c) dermatologa.

31a Uzupełnij czat odpowiednimi słowami.

włożyłem zwichnęłam uderzyłam się oparzyłem się nakleiłem ~~*skaleczyłem się*~~ pomocy
ból obrzęk stłuczenie pogotowie medycyną płynem opatrunkiem gipsie bąble urazach

Magda: Cześć, co słychać? Wszystko w porządku?
Jurek: A, szkoda gadać! Właśnie kroiłem cebulę i ……***skaleczyłem się***……[0] w palec. 😕
Magda: Oj, to fatalnie! 😟 Czy potrzebujesz ……[1]?
Jurek: Nie, to nic poważnego. Przemyłem palec wodą i ……[2] do odkażania ran, a potem ……[3] plaster. Za kilka dni wszystko się zagoi. 🙂
Gośka: A ja kiedyś wbijałam gwóźdź w ścianę i ……[4] młotkiem w kciuk. Przykładałam do niego kostki lodu, ale i tak zrobił się ……[5] oraz siniak. To ……[6] strasznie bolało i koszmarnie wyglądało! 😕
Adam: A ja kiedyś smażyłem rybę i ……[7] gorącym olejem. To był dopiero wielki ……[8]! Od razu ……[9] dłoń pod kran z zimną wodą, a potem miałem takie czerwone ……[10]. Przez dwa tygodnie chodziłem z ……[11]! 😕😕
Inga: A ja trzy lata temu ……[12] kostkę, kiedy grałam w koszykówkę. Trenerka szybko zadzwoniła na ……[13] i zabrali mnie do szpitala, na SOR. Przez sześć tygodni miałam nogę w ……[14]! 😕😕😕
Magda: Ej, nie macie przyjemniejszych tematów? Mieliśmy tu porozmawiać o urodzinowym prezencie dla Basi, a nie o naszych ……[15]. 😡😡😡
Jurek: Ale miło tak czasem ponarzekać. Zresztą Basia interesuje się ……[16], więc może kupimy jej atlas anatomiczny?
Magda: A wiesz, że to całkiem dobry pomysł? Jestem za! 👍

31b O jakich urazach wspominają uczestnicy chatu?

O skaleczeniu (ranie)[0], ……[1], ……[2], ……[3].

32 Odpowiedz na pytania.

0. Czym można się skaleczyć / zranić? ***Nożem,*** .
1. Czym można się oparzyć? ……
2. Co można skręcić i zwichnąć? ……
3. Co trzeba zrobić w sytuacji…
   skaleczenia? ……
   oparzenia ręki? ……
   zwichnięcia kostki? ……

33 Czy chciał(a)byś być lekarzem / lekarką? Dlaczego tak? Dlaczego nie?

……
……
……
……

Rozdział XIV

SPORT

1a **Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.**

NA STADIONIE

0. ***mecz***
1. boisko
2. piłka
3. bramka
4. słupek
5. poprzeczka
6. tablica
7. kosz
8. kort
9. siatka
10. rakieta
11. piłeczka
12. lotka
13. lodowisko
14. kij
15. krążek
16. kask
17. ochraniacz
18. faul
19. kontuzja
20. gwizdek
21. żółta i czerwona kartka
22. bieżnia
23. płotek
24. meta

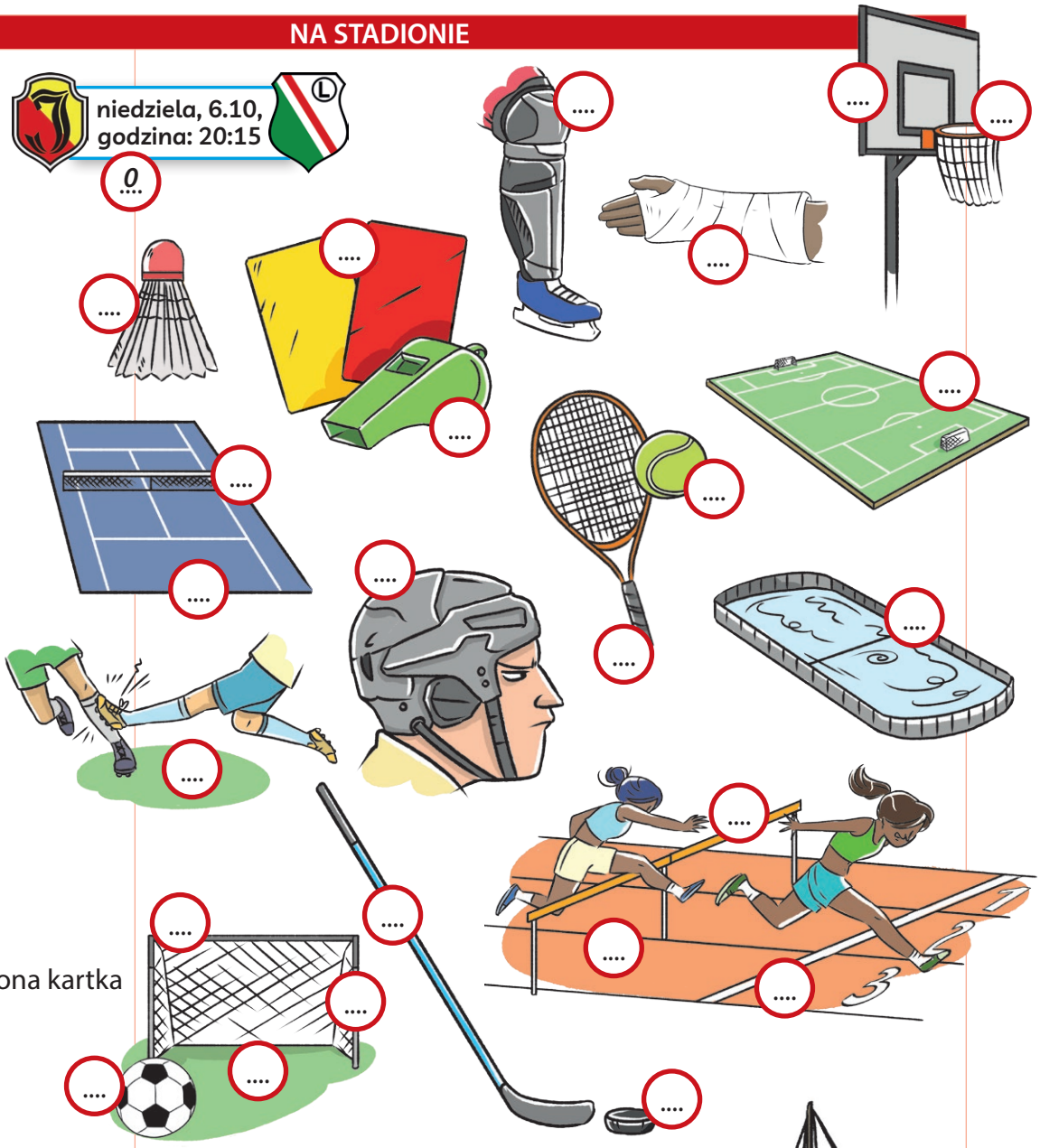

NA BASENIE I NA JEZIORZE

1. basen
2. czepek
3. trampolina
4. drabinka – drabinki
5. żagiel
6. żaglówka
7. kajak
8. kamizelka ratunkowa
9. wiosło – wiosła

1b **Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.**

DYSCYPLINY LETNIE

0. ***pływanie***
1. kajakarstwo
2. żeglarstwo
3. kolarstwo
4. wyścigi samochodowe
5. jeździectwo
6. tenis
7. badminton

DYSCYPLINY ZIMOWE

1. biegi narciarskie
2. skoki narciarskie
3. narciarstwo zjazdowe
4. łyżwiarstwo figurowe
5. łyżwiarstwo szybkie
6. saneczkarstwo

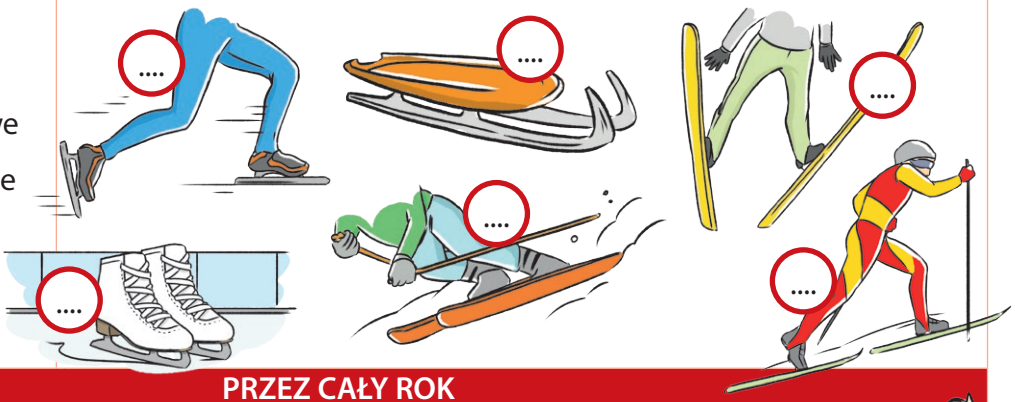

PRZEZ CAŁY ROK

1. bilard
2. warcaby
3. szachy
4. rzutki
5. kręgle
6. piłkarzyki

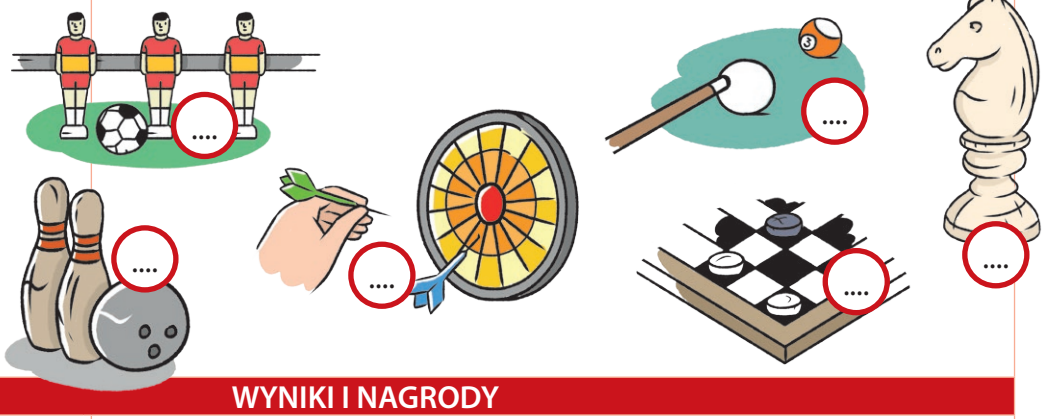

WYNIKI I NAGRODY

1. wynik (rezultat)
2. wygrana, remis, przegrana
3. awans
4. spadek
5. podium
6. puchar
7. medal – medale
   (złoty, srebrny, brązowy)

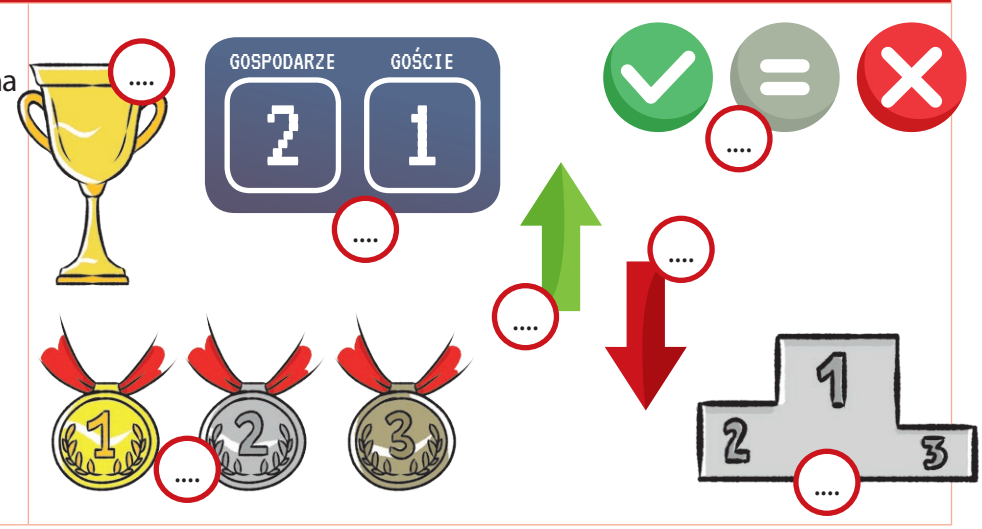

2a **Czy znasz te dyscypliny? Dopasuj numer do obrazka.**

LEKKA ATLETYKA / LEKKOATLETYKA

0. ***chód***
1. bieg – biegi
2. bieg przez płotki
3. rzut młotem
4. rzut dyskiem
5. rzut oszczepem
6. pchnięcie kulą
7. skok w dal
8. skok wzwyż
9. skok o tyczce

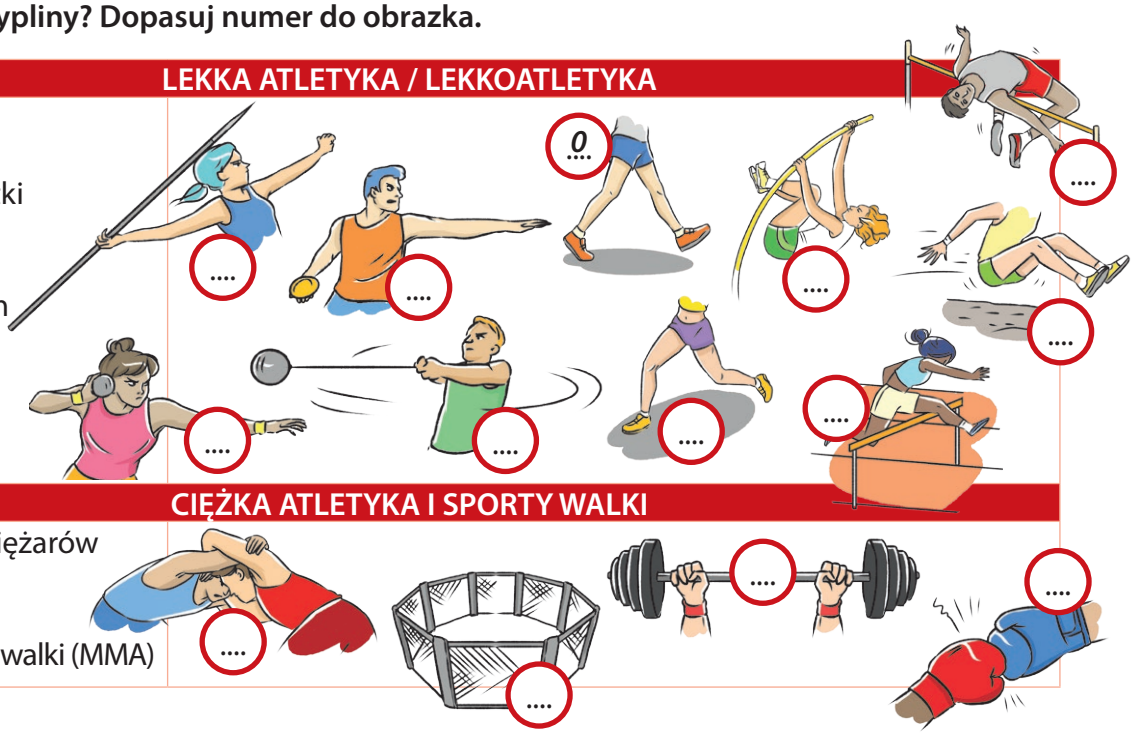

CIĘŻKA ATLETYKA I SPORTY WALKI

1. podnoszenie ciężarów
2. boks
3. zapasy
4. mieszane sztuki walki (MMA)

2b **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

biegać biegają ~~*biegi*~~ skakać skaczą skoki rzucać rzucają rzuty

Lekkoatletyka jest nazywana królową sportu. Już na starożytnych olimpiadach organizowano ***biegi***[0] na różnych dystansach, ...[1] w dal, a także .....[2] dyskiem i oszczepem. Dyscypliny lekkoatletyczne są związane z podstawową aktywnością człowieka, który dawniej musiał szybko i długo .....[3] (np. żeby przekazać ważną wiadomość), ...[4] przez różne przeszkody (np. przez głęboki dół) oraz dobrze .....[5] kamieniem czy oszczepem. Ważna była także umiejętność walki i duża siła fizyczna (ale zapasy, boks oraz podnoszenie ciężarów to już ciężka atletyka). Elementy lekkiej atletyki są dziś na lekcjach wychowania fizycznego w szkołach – uczniowie .....[6] na czas, ...[7] w dal i .....[8] różnymi piłkami.

2c **Czy znasz te dyscypliny? Dopasuj numer do obrazka.**

SPORTY DRUŻYNOWE

1. hokej
2. piłka nożna
3. piłka ręczna
4. siatkówka
5. koszykówka

2d **O jakim sporcie drużynowym jest mowa?**

0	***koszykówka***
1	siatkówka
2	piłka nożna
3	piłka ręczna
4	hokej na lodzie

A	mecz trwa 60 minut, trzeba wrzucać piłkę do bramki
B	trzeba jeździć na łyżwach i posługiwać się kijem
C	trzeba odbijać piłkę rękami, żeby nie dotykała parkietu
D	***trzeba wrzucać piłkę do kosza, który wisi wysoko***
E	mecz trwa 90 minut, trzeba dużo biegać i nie wolno używać rąk

0	1	2	3	4
D				

3 Które słowo tu nie pasuje? Dlaczego?

0. złoty, ~~***zielony***~~, srebrny, brązowy
Nie pasuje zielony, bo to nie jest kolor medalu.

1. pływanie, bieganie, kajakarstwo, żeglarstwo
2. piłka ręczna, koszykówka, siatkówka, zapasy
3. słupek, kajak, bramka, poprzeczka
4. kask, basen, czepek, trampolina
5. młot, kosz, dysk, oszczep
6. piłka, bramka, wiosło, boisko
7. narty, łyżwy, kręgle, sanki
8. kij, kask, krążek, piłka
9. kort, podium, boisko, lodowisko
10. wygrana, przegrana, puchar, remis

4 Dopasuj wyniki do odpowiedniej dyscypliny.

rzut oszczepem | koszykówka | skok wzwyż | ~~*piłka ręczna*~~ | pchnięcie kulą
skok w dal | podnoszenie ciężarów | siatkówka | skoki narciarskie | bieg na 100 m

23:21 – ***piłka ręczna*** 0
3:2 – 1
84:76 – 2
10,58 s – 3
203 kg – 4
1,99 m – 5
6,31 m – 6
20,97 m – 7
73,24 m – 8
146,0 m – 9

5 Co można robić? Połącz kolumny.

0	***uprawiać***
1	grać
2	spędzać
3	trzymać
4	biegać
5	jeździć
6	pływać
7	awansować
8	zostać / zostawać
9	zdobyć / zdobywać
10	rzucać / rzucić
11	skakać / skoczyć
12	zakładać / założyć

A	kij, kijki, wiosło, rakietę, piłkę, lotkę, kciuki
B	kask, czepek, koszulkę, kamizelkę, rękawice
C	***sport, boks, jogging, gimnastykę, siatkówkę***
D	czas, weekend, święta, ferie, wakacje, urlop
E	punkt, bramkę, puchar, złoty medal, mistrzostwo
F	młotem, oszczepem, dyskiem, piłką, monetą
G	finalistą, medalistą, rekordzistą, mistrzem świata
H	różnymi stylami (kraulem, żabką), kajakiem, żaglówką
I	wokół boiska, do mety, przez płotki, na czas, po parku
J	do basenu, do wody, z trampoliny, w dal, wzwyż, o tyczce
K	w hokeja, w tenisa, w piłkę nożną, w koszykówkę, w szachy
L	na pierwsze miejsce, do ćwierćfinału, do półfinału, do finału
Ł	na rowerze, na nartach, na łyżwach, na sankach, konno

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C												

6 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

~~sport~~ rower krążek boisko koszykówkę kamizelki drużyny żaglówką buty narty rzuty szachy łyżwy skoki rzutki kciuki wyniki dyscypliny medale sportowcy ciężarów

Lubię aktywnie spędzać czas, więc często uprawiam ……***sport***……[0]. Kiedy jest ładna pogoda, to zakładam sportowe ……[1] i biegam po parku albo biorę swój stary ……[2] i jeżdżę na nim dookoła pobliskiego zalewu. Od czasu do czasu chodzę na ……[3], żeby pograć ze znajomymi w piłkę nożną, ale nie lubię umawiać się z nimi na ……[4], bo rzadko trafiam do kosza, więc koledzy z ……[5] na mnie się denerwują, a ja się tym stresuję. To nie jest dobra zabawa!

Wakacje spędzam na Mazurach i tam pływam kajakiem, rowerem wodnym albo ……[6] (oczywiście nie zapominam o założeniu ……[7]). Zimą chodzę na lodowisko, bo uwielbiam ……[8]. Mam także ……[9], ale rzadko na nich jeżdżę, bo góry są daleko. Chętnie gram w bilard, piłkarzyki, ……[10] oraz kręgle, choć moi rodzice mówią, że to strata czasu i lepiej grać w ……[11], ale to nie dla mnie, bo zwykle dostaję mata, a bardzo nie lubię przegrywać.

Jakie ……[12] lubię oglądać w telewizji? Przede wszystkim siatkówkę, bo tam polscy ……[13] mają wielkie sukcesy – awansują do finałów, zdobywają ……[14] i już nieraz zostawali mistrzami świata! Chętnie oglądam biegi, ……[15] w dal, wzwyż i o tyczce, ……[16] dyskiem oraz oszczepem, a także podnoszenie ……[17], bo lubię patrzeć, jak wielcy mistrzowie poprawiają swoje ……[18] i mocno trzymam za nich ……[19]. A czego nie lubię oglądać? Hokeja, bo ta gra jest dla mnie za szybka, a ……[20] jest tak mały, że słabo go widać.

7 **Jakie dyscypliny lubisz uprawiać i oglądać, a jakich dyscyplin nie lubisz? Dlaczego?**

Lubię ……

……

……

Nie lubię ……

……

……

NIE LUBIĘ... czego? (+dopełniacz)

8 Czy wiesz, o jakich sportowcach jest mowa?

0	***atleta / atletka***
1	hokeista / hokeistka
2	tenisista / tenisistka
3	szachista / szachistka
4	bokser / bokserka
5	biegacz / biegaczka
6	pływak / pływaczka
7	zapaśnik / zapaśniczka
8	kolarz / kolarka
9	narciarz / narciarka
10	piłkarz / piłkarka
11	żeglarz / żeglarka
12	siatkarz / siatkarka
13	łyżwiarz / łyżwiarka
14	kajakarz / kajakarka
15	koszykarz / koszykarka

A	profesjonalny rowerzysta / profesjonalna rowerzystka
B	jeździ po lodzie, czasami też tańczy i wykonuje piruety
C	biega i jeździ po śniegu, czasami też skacze
D	pływa po rzekach i jeziorach, posługuje się wiosłami
E	***ma duże mięśnie i wielką siłę, podnosi ciężary (sztangę)***
F	nosi koszulkę, spodenki i buty, chce być pierwszy na mecie
G	jeździ po lodowisku, nosi kask i łyżwy, posługuje się kijem
H	nosi rękawice, walczy w ringu, może kogoś znokautować
I	biega po boisku, chce zdobyć bramkę (strzelić gola)
J	trenuje na basenie, ma na sobie czepek i strój
K	gra na korcie, trzyma rakietę, mocno serwuje, odbija piłkę
L	walczy na macie, stara się położyć przeciwnika
Ł	pływa po jeziorach, wykorzystuje siłę wiatru
M	mocno serwuje, wysoko skacze, odbija piłkę ręką / rękami
N	szybko biega, rzuca piłką, zdobywa punkty dla drużyny
O	posługuje się figurami, chce obronić króla i dać mata

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
E															

Uwaga na słowa!

profesje (np. policjanci, aktorzy, lekarze)

ZAWODY

(tylko liczba mnoga) – konkurs, turniej

zawodnik / zawodniczka – osoba, która bierze udział w zawodach

9 Rozwiąż rebus.

ł

a = y

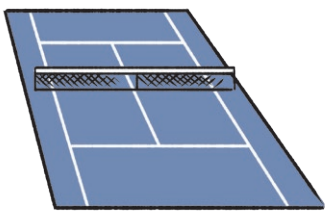

k = sp

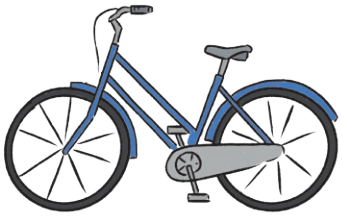

r r

Hasło: .....

10 **Czy znasz żeńskie formy tych słów? Uzupełnij tabelkę.**

biegacz – *biegaczka*	**piłkarz** – *piłkarka*	**zawodnik** – *zawodniczka*
bokser –	siatkarz –	pływak – .....
trener –	koszykarz –	zapaśnik – .....
hokeista – *hokeistka*	kajakarz –	
tenisista –	narciarz –	
szachista –	łyżwiarz –	

mistrz – *mistrzyni*
zdobywca – *zdobywczyni*
zwycięzca – *zwyciężczyni*

11 **Jaka jest forma liczby mnogiej? Uzupełnij tabelki zgodnie z podanymi przykładami.**

Rodzaj męskoosobowy!

tenisista – *tenisiści*	**zawodnik** – *zawodnicy*	**piłkarz** – *piłkarze*
hokeista –	pływak –	żeglarz – .....
szachista –	zapaśnik –	biegacz – .....
bokser – *bokserzy*	**sportowiec** – *sportowcy*	**mistrz** – *mistrzowie*
sprinter –	kierowca –	sędzia – .....
trener –	zwycięzca –	widz – .....

Słowa rodzaju męskoosobowego, które kończą się na *-c*, *-ca* mają w mianowniku liczby mnogiej końcówkę *-y* (*sportowc**y***, *kierowc**y***), a słowa rodzaju niemęskoosobowego mają tu końcówkę -e (*owoc**e***, *ulic**e***). Nazwy *kibic*, *rodzic* to jednak wyjątki – są rodzaju męskoosobowego, ale mówimy: ***kibice, rodzice***.

12 **Kto to jest? Co oni mają?**

0. To jest *tenisista* i *tenisistka*.
To są *tenisiści*.
Oni mają *rakiety tenisowe i piłkę*.

1. To jest ..... i .....
To są .....
Oni mają .....

2. To jest ..... i .....
To są .....
Oni mają .....

3. To jest ..... i .....
To są .....
Oni mają .....

13 Czy wiesz, kim są te osoby? Uzupełnij ich wypowiedzi odpowiednimi słowem.

Łucja: Jestem ...*biegaczką*...[0], więc często można mnie zobaczyć na bieżni wokół boiska. Mój ulubiony dystans to 1000 metrów, czyli dwa i pół okrążenia.

Wojtek: Jestem .....[1]. Mam matematyczny umysł i lubię jasne reguły gry. Niektórzy mówią, że szachy są nudne, ale co oni tam wiedzą!

Alicja: Jestem .....[2], więc spędzam na basenie naprawdę dużo czasu i czuję się tam jak ryba w wodzie.

Hubert: Jestem .....[3], a to mój rower, na którym regularnie trenuję. Kosztuje tyle, co samochód, ale dobry sprzęt to podstawa.

Alicja: Jestem .....[4] – biegam po parkiecie i od czasu do czasu wrzucam piłkę do kosza. Proste? Wcale nie! Treningi oraz mecze to bardzo ciężka praca.

Sylwester: Jestem .....[5], więc dużo czasu spędzam na lodowisku. Noszę nie tylko łyżwy, ale i kask oraz ochraniacze. W tym sporcie bardzo łatwo o kontuzję.

Ela: Jestem .....[6]. Z niecierpliwością czekam na śnieg i zimą często jeżdżę w Sudety albo w Alpy.

Marcin i Andrzej: Jesteśmy .....[7] i czasem walczymy ze sobą w ringu, ale od lat się przyjaźnimy!

Justyna: Kiedyś byłam zawodniczką, a dziś jestem .....[8] i mówię innym, co mają robić. Sama też ciężko pracuję, żeby moja drużyna miała jak najlepsze wyniki.

Edmund: Biegam po boisku, ale nie jestem piłkarzem, tylko .....[9]. Zawsze mam przy sobie gwizdek, a za brutalne faule daję czerwoną kartkę. Fair play to podstawa!

Konrad i Renata: Interesujemy się piłką nożną i często chodzimy na mecze. Jesteśmy .....[10] naszej lokalnej drużyny i zawsze trzymamy za nią kciuki!

14 Rozwiąż krzyżówkę.

0	K	O	L	A	R	Z
1			U			
2			B			
3			I			
4			M			
5			Y			
6			S			
7			P			
8			O			
9			R			
10			T			

0. ***sportowiec na rowerze***

1. młotem, dyskiem lub oszczepem
2. ogląda mecze i trzyma kciuki
3. grają na nim piłkarze (i uczniowie)
4. zero do zera albo jeden do jednego
5. sportowiec na basenie
6. trzeba do niego wrzucać piłkę
7. jeden ze sportów walki (o bogatej historii)
8. w dal albo wzwyż
9. grają na nim tenisiści
10. na końcu wyścigu

15 Napisz słowa, które kojarzą Ci się z tymi hasłami i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

SPORT Z PIŁKĄ

NA LODOWISKU

ZAWODNICY (ONI)

ZAWODNICZKI (ONE)

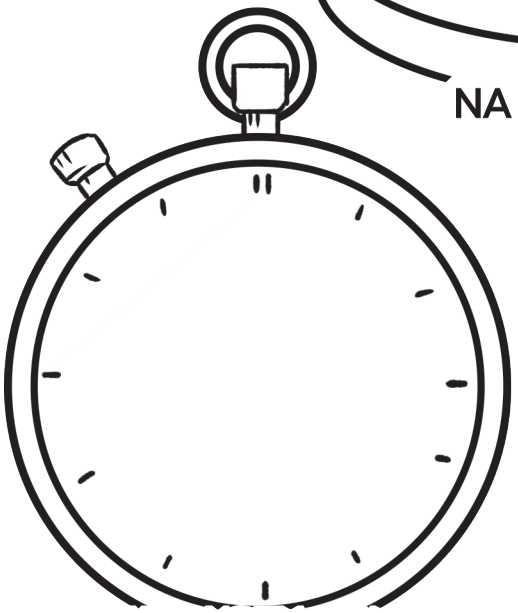

KTO PIERWSZY, TEN LEPSZY

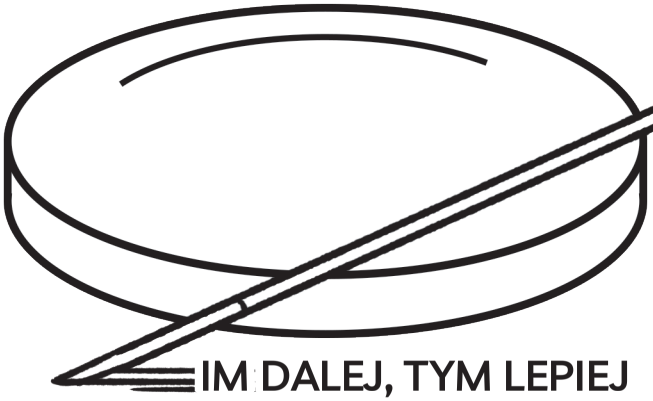

IM DALEJ, TYM LEPIEJ

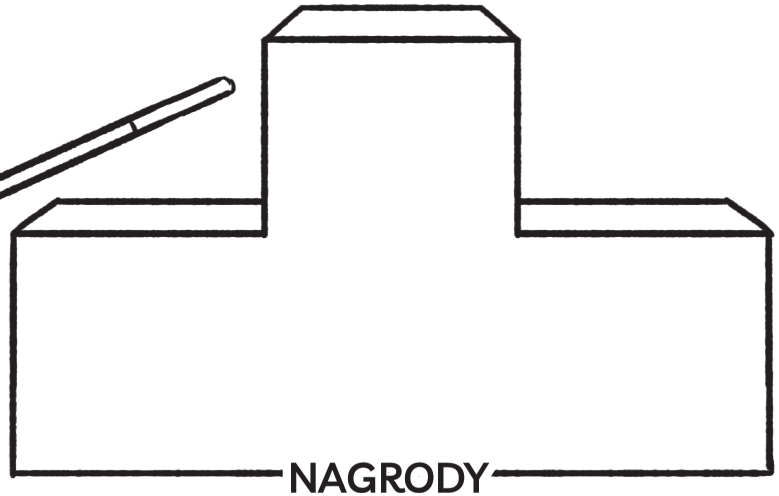

NAGRODY

16 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

nastrój ~~zdrowie~~ samopoczucie ryzyko kondycję wymówkę zmęczeniem zalet

Mówi się, że sport to ***zdrowie***[0] i to prawda, ponieważ uprawianie sportu dobrze wpływa na naszą .....[1] fizyczną, rozwija mięśnie, wzmacnia odporność oraz znacznie zmniejsza .....[2] chorób serca. Co ważne, uprawianie sportu poprawia także nasze .....[3]. Jeśli choć trochę się ruszamy, mamy więcej energii, i lepszy .....[4]. Niestety, choć sport ma wiele .....[5], nie zawsze chcemy go uprawiać i tłumaczymy się .....[6], brakiem czasu albo znajdujemy jeszcze inną .....[7].

Leksyka w wierszykach

17 **Przeczytaj wierszyk i poukładaj rysunki zgodnie z kolejnością sytuacji, o których jest tu mowa.**

B. Maliszewski

..... to zdrowie!

Każdy trener wam to powie:
sport to relaks, sport to zdrowie!
Już od rana warto ćwiczyć,
sport jest ważny, sport się liczy!
W życiu trzeba dbać o formę
– kupić karnet na siłownię,
grać w tenisa, koszykówkę,
piłkę nożną lub siatkówkę,
często jeździć na rowerze,
biegać, pływać, a nie leżeć!

A czy słucham rad trenera?
Oczywiście, lecz nie teraz.
Teraz wolę w łóżku zostać,
żeby trochę dłużej pospać,
bo tak przyznam całkiem szczerze,
czasem lepiej jest poleżeć.
Każdy lekarz wam to powie:
sen to relaks, sen to zdrowie
i nie można ciągle ćwiczyć,
sen jest ważny, sen się liczy!

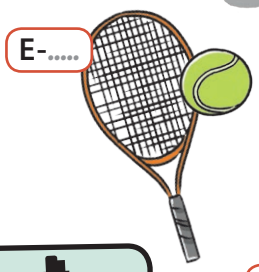

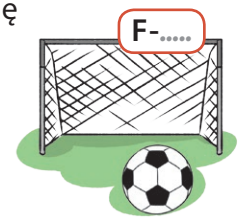

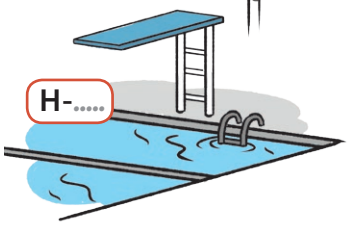

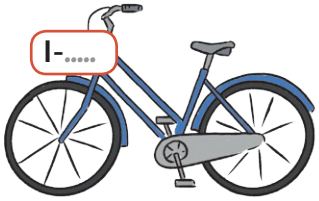

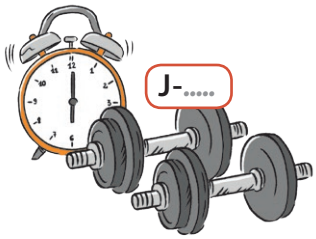

18 **Jaką dyscyplina jest Twoim zdaniem najlepsza dla zdrowia? Dlaczego tak myślisz?**

Myślę, że .....

.....

.....

19 **Zaznacz poprawną odpowiedź.**

0. Sportowcy jeżdżą na
a) zakupy.
b) zabawy.
c) ***zawody***.

1. Piłkarze grają na
a) korcie.
b) boisku.
c) lodowisku.

2. W badmintonie używamy
a) lotki.
b) piłki.
c) tyczki.

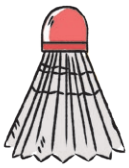

3. Biegacze biegną do
a) mety.
b) pracy.
c) szkoły.

4. Łyżwiarze jeżdżą po
a) śniegu.
b) chodniku.
c) lodowisku.

5. Sportem walki są
a) szachy.
b) zapasy.
c) warcaby.

6. Hokeiści mają
a) kije.
b) narty.
c) kamizelki.

7. Pływacy noszą
a) kask.
b) czepek.
c) czapkę.

8. Kajakarze mają
a) młot.
b) wiosło.
c) oszczep.

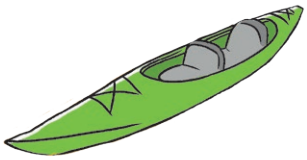

9. Kolarze jeżdżą na
a) koniach.
b) nartach.
c) rowerach.

10. Samochody rajdowe są w
a) biegach.
b) wyścigach.
c) pociągach.

11. Do gry w kręgle używamy
a) kuli.
b) piłki.
c) krążka.

12. Na boisku stoją
a) szafki.
b) płotki.
c) bramki.

13. Gdy nie ma zwycięzcy, jest
a) rebus.
b) remis.
c) awans.

1 : 1

14. Mistrzowie dostają
a) puchar.
b) dzban.
c) kubek.

15. Medaliści stoją na
a) forum.
b) podium.
c) terytorium.

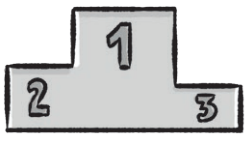

20 **Jakie to dyscypliny? Połącz kolumny.**

0	***boks, zapasy, judo, karate, taekwondo***
1	kajakarstwo, żeglarstwo, pływanie, windsurfing
2	piłka nożna, koszykówka, siatkówka, hokej
3	bieg przez płotki, skoki, rzuty, pchnięcie kulą
4	skoki narciarskie, łyżwiarstwo figurowe, hokej

A	LEKKOATLETYKA
B	***SPORTY WALKI***
C	SPORTY WODNE
D	SPORTY ZIMOWE
E	SPORTY DRUŻYNOWE

0	1	2	3	4
B				

21 **Kim są te osoby? Co one mają?**

22 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

Halina Konopacka (1900-1989) była świetną lekkoatletką. Uprawiała ***r z u t***[0] dyskiem i oszczepem, pch□□ę□□e[1] kulą, a także sk□□[2] w dal oraz wzwyż. Poza tym grała w tenisa, k□sz□□□□□ę[3], piłkę ręczną oraz jeździła na n□r□□ch[4]. Mówiła, że uprawianie wielu d□s□□p□in[5] sportowych rozwija wszystkie m□□□nie[6] i kształtuje silny charakter. Na b□□s□u[7] nietrudno ją było rozpoznać, bo była wysoka (miała 181 cm wz□□□□u[8]) i nosiła czerwony beret. We wtorek 31 lipca 1928 roku odniosła swój największy sukces sportowy – została m□st□□□nią[9] olimpijską w rzucie dyskiem i zdobyła pierwszy z□□□y[10] medal olimpijski w historii Polski!

Fot. Wikipedia, Autorstwa Nieznany fotograf

23 **Jacy są Twoi ulubieni zawodnicy? Jakie są Twoje ulubione zawodniczki? Kim oni / one są? Jakie mają największe sukcesy sportowe?**

1. .....
   .....
2. .....
   .....
3. .....
   .....

Rozdział XV

PODRÓŻE

1 **Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.**

DOKĄD?

0. ***do Krakowa***
1. za miasto / na wieś
2. nad jezioro
3. na wyspę
4. na plażę
5. za granicę
6. w góry
7. dookoła świata

CZYM? (ŚRODKI TRANSPORTU)

1. pieszo
2. autobusem
3. pociągiem
4. samochodem
5. autostopem
6. promem (statkiem)
7. balonem
8. samolotem

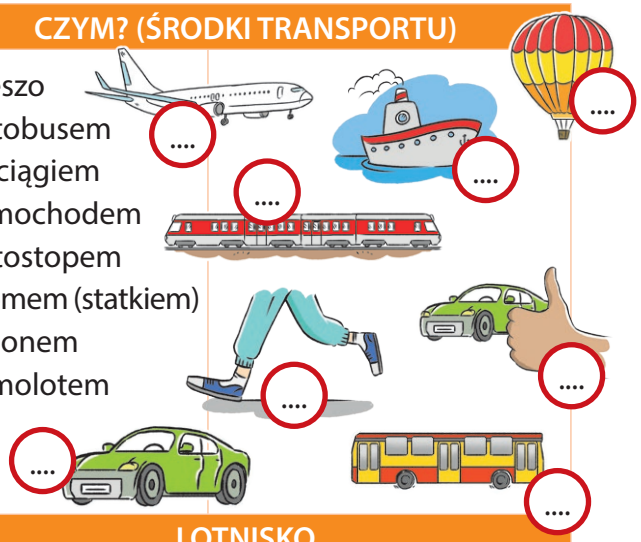

DWORZEC KOLEJOWY i AUTOBUSOWY

1. rozkład jazdy
2. tablica przyjazdów
3. tablica odjazdów
4. peron
5. stanowisko
6. bilet ulgowy
7. przechowalnia bagażu

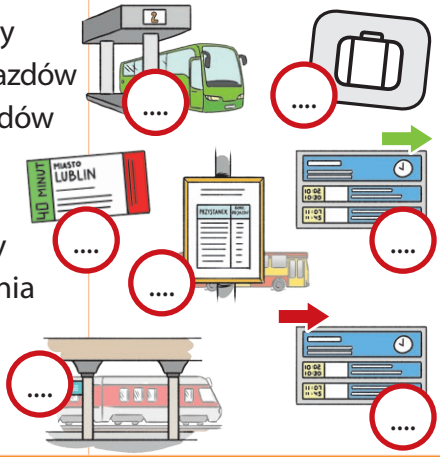

LOTNISKO

1. rozkład lotów
2. tablica przylotów
3. tablica odlotów
4. odprawa
5. bagaż podręczny
6. karta pokładowa
7. kontrola bezpieczeństwa

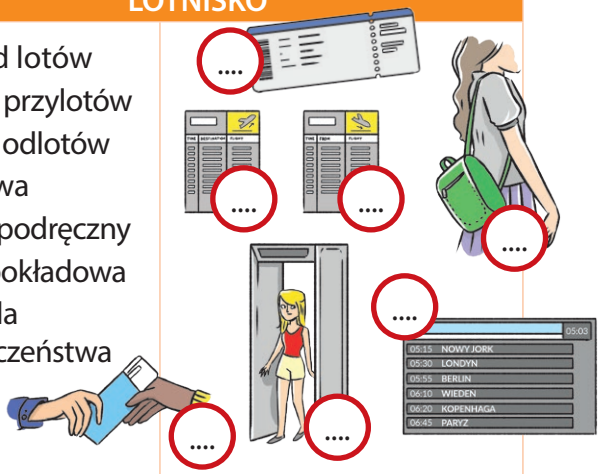

MIEJSCE NOCLEGU

1. schronisko
2. hostel
3. pensjonat
4. hotel
5. namiot
6. domek letniskowy

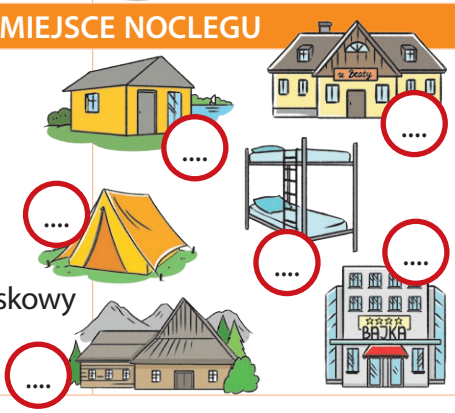

BAGAŻ

1. torba
2. torebka
3. plecak
4. walizka
5. pokrowiec
6. śpiwór

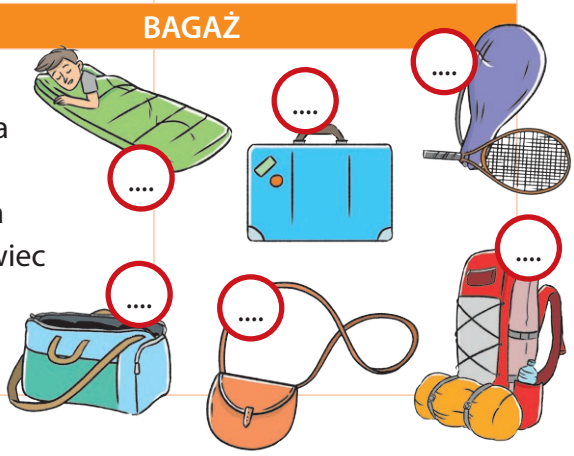

2 **Które słowo tu nie pasuje? Dlaczego?**

0. śpiwór, ~~***torebka***~~, poduszka, łóżko
Nie pasuje torebka, bo nie służy do spania.

1. ocean, morze, jezioro, stanowisko
2. bagaż, namiot, odprawa, lotnisko
3. domek, pensjonat, pokrowiec, schronisko
4. autostop, tablica, przyjazdy, odjazdy
5. peron, prom, pociąg, dworzec
6. balon, wieś, plaża, miasto
7. plecak, torba, wyspa, walizka
8. autobus, pociąg, samolot, hostel

3a Co trzeba zrobić?

0	***kupować / kupić***	A	pasy
1	rezerwować / zarezerwować	B	swoje miejsce
2	pakować / spakować	C	na lotnisko
3	jechać / pojechać	D	plecak lub walizkę
4	przechodzić / przejść	**E**	***bilet na samolot***
5	wsiadać / wsiąść	F	przez bramkę
6	zajmować / zająć	G	nocleg w hotelu
7	zapinać / zapiąć	H	z samolotu
8	wysiadać / wysiąść	I	do samolotu

0	1	2	3	4	5	6	7	8
E								

3b Co warto robić?

0	***zwiedzać / zwiedzić***	A	wysokie szczyty
1	zdobywać / zdobyć	B	muszelki, kamyki
2	opalać się / opalić się	**C**	***zabytki, muzea***
3	zbierać / zebrać	D	inne kraje i kultury
4	poznawać / poznać	E	zakupy, zdjęcia
5	szukać / poszukać	F	kajakiem, żaglówką
6	pływać / popływać	G	z komórki, z promocji
7	robić / zrobić	H	tanich biletów
8	korzystać / skorzystać	I	na plaży, nad morzem

0	1	2	3	4	5	6	7	8
C								

4 Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

jedziemy pakujemy przechodzimy ~~*szukamy*~~ wsiadamy wysiadamy korzystamy czekamy zapinamy zbieramy zdobywamy zwiedzamy opalamy się

Uwielbiam podróżować ze swoją koleżanką. Najpierw ***szukamy***[0] tanich biletów lotniczych i niedrogich noclegów. Często .....[1] z różnych promocji, bo jesteśmy oszczędne. Przed podróżą .....[2] niewielkie plecaki, robimy odprawę przez Internet i .....[3] pociągiem na lotnisko. Tam .....[4] przez różne bramki, kupujemy małe perfumy w sklepie bezcłowym, a potem niecierpliwie .....[5] na samolot. W końcu do niego .....[6], zajmujemy swoje miejsca (oczywiście, obok siebie) i .....[7] pasy. Trochę się stresujemy, bo nie bardzo lubimy latać, ale kiedy .....[8] z samolotu, już czujemy się świetnie. A jak odpoczywamy? Często .....[9] zabytki i muzea, bo interesujemy się historią. Chodzimy też po górach i .....[10] wysokie szczyty, a kiedy jesteśmy nad morzem, to .....[11] na plaży albo spacerujemy po brzegu i .....[12] ładne muszelki oraz kolorowe kamyki, które potem są naszymi pamiątkami z podróży.

5 **Rozwiąż krzyżówkę.**

0	M	I	E	J	S	C	E
1				E			
2				D			
3				Z			
4				I			
5				E			
6				M			
7				Y			
8				W			
9				P			
10				O			
11				D			
12				R			
13				Ó			
14				Ż			

0. ***przy oknie albo przy korytarzu***

1. można w nim oglądać eksponaty
2. autobus to …… transportu
3. do zdobycia w górach
4. stoi na dworcu, przy peronie
5. możemy w nim zarezerwować pokój
6. stoi na lotnisku i na boisku
7. podróżuje, zwiedza, nosi plecak
8. do spania pod namiotem
9. dookoła niej jest woda
10. startuje i ląduje
11. droga dla pieszych
12. autobusowy lub kolejowy
13. mamy w niej GPS
14. możemy się na niej opalać

Leksyka w wierszykach

6 **Przeczytaj wierszyk, popatrz na obrazki i na ich podstawie powiedz, dlaczego ludzie chcą podróżować.**

B. Maliszewski

Podróże

Każda podróż to przygoda
– trzeba tylko się spakować,
by z plecakiem lub walizką
znów „daleko" zmieniać w „blisko"
i się budzić w nowych miejscach,
gdzie z mocniejszym biciem serca
można taki świat poznawać,
że aż chce się bić mu brawa!

Zdjęcie wnętrza Muzeum Narodowego we Wrocławiu, fot. Wikipedia, Neo[EZN] / fotopolska.eu

7 Połącz pytania i odpowiedzi.

0	***Czym podróżujemy?***
1	Kiedy ruszamy w podróż?
2	Dokąd podróżujemy?
3	Na jak długo?
4	Z kim podróżujemy?
5	Gdzie nocujemy?
6	Co bierzemy ze sobą?
7	Co lubimy robić?

A	Jutro, pojutrze, za trzy dni, tydzień, za dwa tygodnie.
B	Odpoczywać, opalać się na plaży, zwiedzać zabytki.
C	Plecak, torbę, walizkę, komórkę, kartę, dokumenty.
D	Na kilka dni, na tydzień, na dwa tygodnie, na miesiąc.
E	Sami, z rodziną, z kolegą, z koleżanką, ze znajomymi.
F	***Samochodem, autobusem, pociągiem, samolotem.***
G	Na Mazury, nad morze, w góry, za granicę, do Rzymu.
H	W hotelu, w pensjonacie, w schronisku, pod namiotem.

0	1	2	3	4	5	6	7
F							

8 Po co tam chodzimy, jeździmy i latamy? Połącz kolumny.

0	***Chodzimy na plażę,***
1	Chodzimy do parku,
2	Chodzimy do lasu,
3	Jeździmy na wieś,
4	Jeździmy nad jezioro,
5	Jeździmy w góry,
6	Jeździmy do Krakowa,
7	Latamy za granicę,

żeby…

A	zwiedzać Wawel i inne zabytki.
B	***godzinami się opalać i kąpać się w morzu.***
C	poznawać inne kraje i inne kultury.
D	chodzić po szlakach i zdobywać szczyty.
E	spacerować alejkami i posiedzieć na ławce.
F	zbierać grzyby i jagody.
G	chodzić po lasach i łąkach.
H	pływać kajakiem albo żaglówką.

0	1	2	3	4	5	6	7
B							

9 Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

do Krakowa do Włoch za granicę nad Bałtyk ~~*na wieś*~~ na Mazury w Tatry

Do wakacji jeszcze dużo czasu, ale już teraz zaczynam je planować. Najpierw pojadę ***na wieś***[0], żeby odwiedzić ciocię i wujka, a także im pomóc przy zbieraniu malin. Potem wybiorę się z kolegami ……[1], żeby pływać żaglówką po tamtejszych jeziorach. Chciałbym też pojechać ……[2], bo uwielbiam godzinami spacerować po plaży. W sierpniu pojadę ……[3], żeby zdobywać wysokie szczyty i być może wybiorę się jeszcze na kilka dni ……[4], bo kocham to miasto. Chciałbym też polecieć ……[5], ale jeszcze nie wiem dokładnie, do jakiego kraju – może ……[6] albo do Hiszpanii? Zobaczymy!

		DOKĄD? (idę, jadę, lecę, chodzę, jeżdżę, latam...)		**GDZIE?** (jestem, siedzę, odpoczywam…)
ludzie	**do + dopełniacz**	*do wujka, do cioci*	**u + dopełniacz**	*u wujka, u cioci*
państwa[1], miasta, budynki, lasy, parki	**do + dopełniacz**	*do Polski, do Łodzi* *do hotelu, do lasu*	**w + miejscownik**	*w Polsce, w Łodzi* *w hotelu, w lesie*
otwarte tereny, regiony, wyspy	**na + biernik**	*na lotnisko, na dworzec* *na Śląsk, na Mazury* *na Cypr, na Maltę*	**na + miejscownik**	*na lotnisku, na dworcu* *na Śląsku, na Mazurach* *na Cyprze, na Malcie*
góry	**w + biernik**	*w Tatry, w Sudety* *w Alpy, w Pireneje*	**w + miejscownik**	*w Tatrach, w Sudetach,* *w Alpach, w Pirenejach*
woda	**nad + biernik**	*nad rzekę, nad jezioro,* *nad Morze Bałtyckie*	**nad + narzędnik**	*nad rzeką, nad jeziorem,* *nad Morzem Bałtyckim*

10 **Dokąd idę, gdzie jestem? Uzupełnij tabelkę zgodnie z podanym przykładem.**

Idę, jadę, lecę…	Już jestem…	
na dworzec 0,	*na dworcu* 0,	**dworzec**
……1	……2	**Polska**
……3	……4	**Warszawa**
……5	……6	**las**
……7	……8	**plaża**
……9	……10	**lotnisko**
……11	……12	**ocean**
……13	……14	**Pireneje**

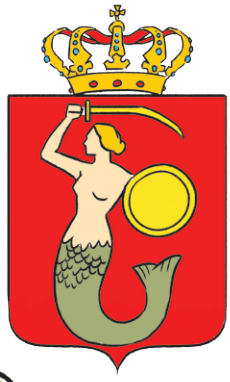

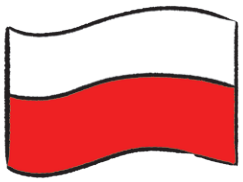

[1] Niektóre nazwy państw łączą się z przyimkiem *na*: Jedziemy *na Słowację* (także: *do Słowacji*), *na Ukrainę* (także: *do Ukrainy*), *na Białoruś*, *na Litwę*, *na Łotwę*, *na Węgry*. Jesteśmy *na Słowacji* (także: *w Słowacji*), *na Ukrainie* (także *w Ukrainie*), *na Białorusi*, *na Litwie*, *na Łotwie*, *na Węgrzech*.

11 O czym jest mowa?

0	***schronisko turystyczne***	A	zwykle trwa od godziny 14.00 (zameldowanie) do godziny 11.00 (wymeldowanie)
1	pensjonat	B	jedzenie, posiłki przygotowane dla pewnej grupy osób
2	położenie	C	oddanie pokoju (w hotelu, pensjonacie, schronisku)
3	usługi hotelowe	D	dom z pokojami do wynajęcia w miejscowości wypoczynkowej
4	zakwaterowanie	E	zakwaterowanie, wyżywienie, codzienne sprzątanie pokoju
5	wyżywienie	**F**	***budynek w górach, przy popularnych szlakach, można tam odpocząć, zjeść ciepły posiłek i przenocować***
6	wyposażenie	G	proces rejestracji gościa (w hotelu, pensjonacie, schronisku)
7	doba hotelowa	H	lokalizacja (np. w centrum miasta, w górach, nad morzem)
8	cisza nocna	I	wynajmowany pokój (w hotelu, pensjonacie, schronisku)
9	zameldowanie	J	czas snu i odpoczynku (nie wolno wtedy hałasować)
10	wymeldowanie	K	to, co z czego można korzystać (np. czajnik, lodówka, żelazko)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
F										

12 Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

Wyżywienie ~~*Położenie*~~ Wyposażenie Zakwaterowanie Doba hotelowa Dodatkowe usługi

HOTEL „PÓŁNOC"

0. ..... ***Położenie*** ..... – nasz hotel znajduje się w centrum Gdańska, niedaleko dworca kolejowego.

1. ..... – oferujemy pokoje jedno-, dwu-, trzy- oraz czteroosobowe z łazienkami i balkonami.

2. ..... – w każdym pokoju jest duży telewizor, lodówka i czajnik.

3. ..... – śniadania są w formie stołu szwedzkiego w godz. 7.30–10.30.

4. ..... – zameldowanie od godz.14.00, wymeldowanie – do 11.00.

5. ..... – informacja turystyczna, budzenie, przechowalnia bagażu.

13 Dokąd i jak podróżujemy? Odpowiedz na pytania i porównaj swoje odpowiedzi z odpowiedziami innych osób.

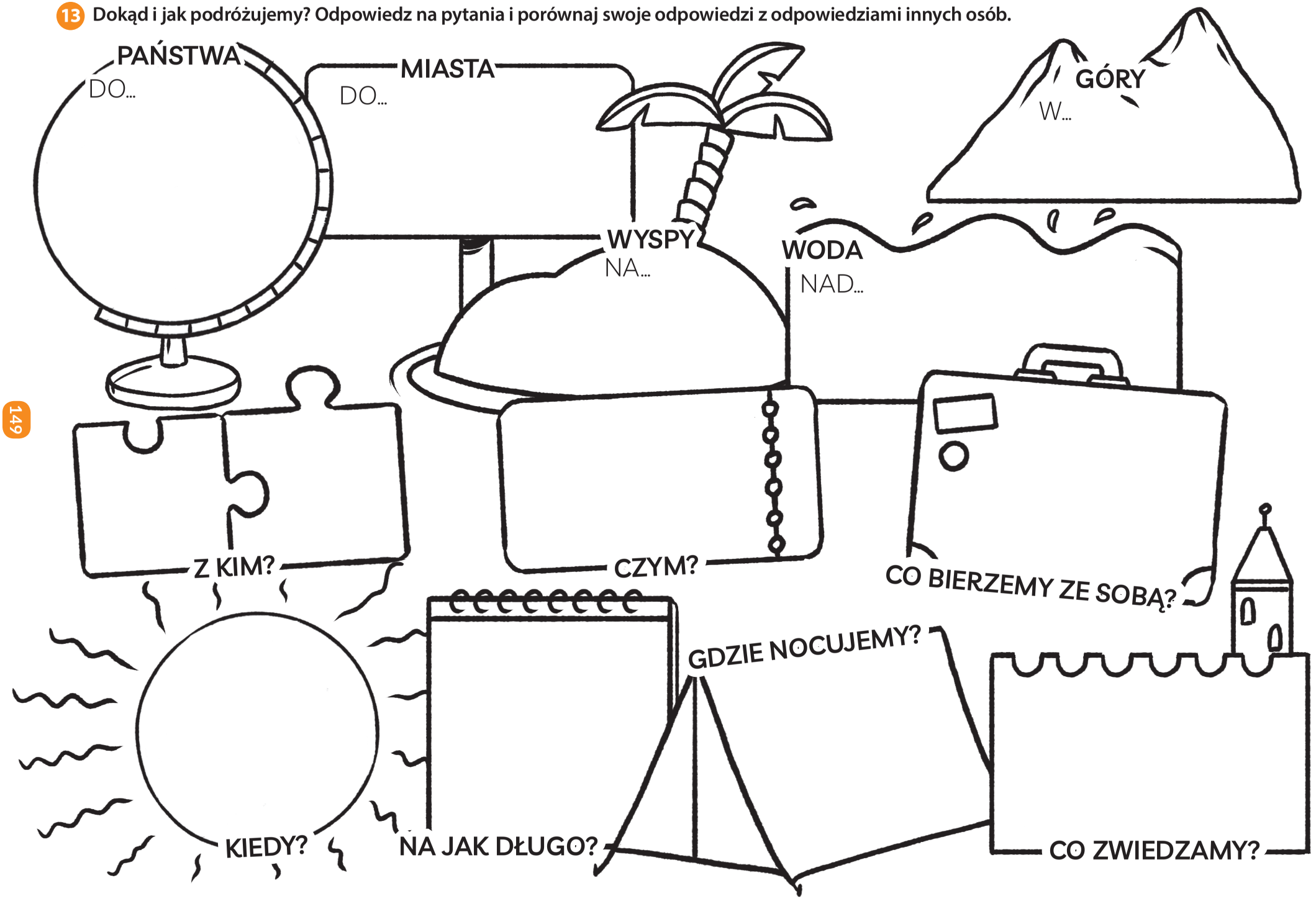

14a Uzupełnij dialog odpowiednimi słowami.

spokój tydzień pensjonat ~~morze~~ śniadanie komentarze września niedzieli opinii basenem widokiem wyposażeniem łazienką

Dziadek: Słuchaj, babcia i ja chcielibyśmy pojechać nad ……***morze***……[0], do Jastrzębiej Góry. Możesz nam znaleźć w Internecie jakiś dobry, ale w miarę niedrogi hotel albo ……[1]?

Wnuczek: Nie ma sprawy. Zaraz coś znajdę. A kiedy chcecie jechać?

Babcia: Drugiego ……[2]. To poniedziałek.

Wnuczek: A na jak długo?

Babcia: Na ……[3] albo i dłużej, jeśli będzie ładna pogoda.

Wnuczek: Dobrze, to na razie zaznaczę termin od poniedziałku do ……[4] i zobaczmy, co tu mamy. O! Może chcecie ten elegancki, czterogwiazdkowy hotel z restauracją, krytym ……[5], siłownią, sauną i centrum SPA?

Babcia: Nie potrzebujemy aż takich luksusów. Ważne tylko, żeby mieć duży, jasny pokój z balkonem i przestronną ……[6].

Dziadek: A także z lodówką, czajnikiem i naczyniami.

Wnuczek: To idźmy dalej. Tu są ładne pokoje z ……[7] na morze i bogatym ……[8].

Babcia: Ale trochę to kosztuje, a ……[9] nie jest wliczone w cenę.

Wnuczek: O! Tu jest dużo taniej, ale jest dalej na plażę.

Dziadek: No i dobrze. Może będzie tam większy ……[10].

Babcia: Tak, to chyba najlepszy wybór, ale poczytaj nam jeszcze ……[11] internautów. Jestem ciekawa ich ……[12].

14b Uzupełnij komentarz odpowiednimi słowami.

sprzęt wybór ~~pokoje~~ stołu doby deską naczyniami huśtawkami łazienkami okolicy korytarzu

Joanna

Polska

★★★★½

Polecam! W pensjonacie są ładne ……***pokoje***……[0] z przestronnymi ……[1] i całkiem niezłym wyposażeniem (czajnikiem, lodówką, ……[2], sztućcami). Na ……[3], do dyspozycji gości, jest kuchenka mikrofalowa, żelazko z ……[4] do prasowania oraz ……[5] plażowy (leżaki, parawany). Śniadania są w formie szwedzkiego ……[6] i jest naprawdę duży ……[7] wędlin, serów oraz sałatek. Na plażę idzie się 10 minut. W ……[8] znajduje się sklep spożywczy oraz plac zabaw z ……[9]. Szkoda tylko, że koniec ……[10] hotelowej jest już o dziesiątej, a nie o jedenastej. To taki drobny minus.

15 O czym jest mowa?

0	***przesiadka***
1	bilet w jedną stronę
2	bilet w dwie (obie) strony
3	zniżka
4	pierwsza klasa
5	opóźnienie
6	połączenie pośrednie
7	połączenie bezpośrednie

jest…

A	bez przesiadki
B	z przesiadką
C	tylko do miejsca docelowego
D	wtedy, gdy płacimy mniej
E	wtedy, gdy musimy czekać dłużej
F	do miejsca docelowego i z powrotem
G	***wtedy, gdy zmieniamy środek transportu***
H	droższa i ma wyższy standard

0	1	2	3	4	5	6	7
G							

16a Uzupełnij dialog odpowiednimi słowami.

zapas komfort rozkład ~~*morze*~~ opóźnienie bilety kierunku sprawy płatności połączenia stanowiska pociągiem klasą zniżką przesiadką

Wnuczek: Czym jedziecie nad ……***morze***…..[0]?
Dziadek: Najpierw ……[1], a potem autobusem.
Babcia: A pomożesz nam kupić ……[2] na pociąg do Gdyni?
Wnuczek: Dobrze, nie ma ……[3]. O której chcecie wyjechać?
Babcia: Najlepiej rano, tak między szóstą a ósmą.
Wnuczek: To już sprawdzam ……[4] jazdy. O, jest pociąg o 6.43, z ……[5] w Warszawie Wschodniej.
Dziadek: I nie ma bezpośredniego ……[6]?
Wnuczek: Niestety, nie. Ale nie będziecie długo czekać na drugi pociąg. Tylko 12 minut.
Babcia: A co jeśli będzie ……[7] i nie zdążymy się przesiąść?
Wnuczek: Nie warto się martwić na ……[8]. Poza tym jeśli jeden pociąg trochę się spóźnia, to drugi na niego czeka.
Dziadek: Dobrze, więc niech będzie.
Wnuczek: A którą ……[9] chcecie jechać? Różnica w cenie nie jest duża. Sami zobaczcie. Może warto dopłacić za trochę większy ……[10]?
Babcia: Dobrze, to bierzemy pierwszą klasę – niech miejsca będą obok siebie, przodem do ……[11] jazdy i najlepiej w środku wagonu.
Wnuczek: Nie ma problemu. A bilety normalne czy ulgowe?
Dziadek: Ulgowe, ze ……[12] dla emerytów.
Wnuczek: I już wszystko mamy. Trzeba tylko wybrać formę ……[13].
Dziadek: To ja pójdę po swoją kartę, a ty sprawdź jeszcze, o której godzinie i z którego ……[14] odjeżdżają autobusy z Gdyni do Jastrzębiej Góry.

16b Jak będzie wyglądać podróż babci i dziadka? Opowiedz na podstawie dialogu i obrazków.

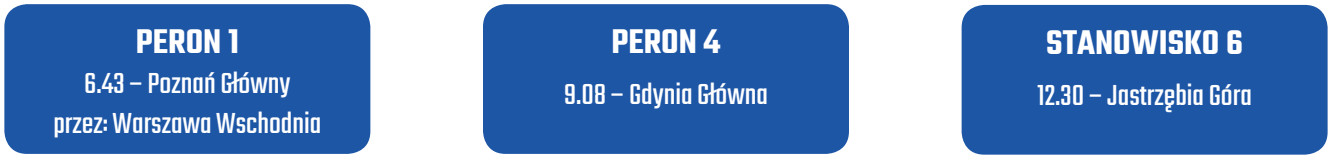

CZAS NA POWTÓRKĘ

17a **Uzupełnij reklamy odpowiednimi słowami i dopasuj do nich odpowiednie zdjęcia.**

0. Zapraszamy do naszego ***p e n s j o n a t u*** [0] na Mazurach. Mamy dla Państwa wygodne pokoje z bogatym w□p□s□ż□□□em[1] i pięknymi w□□□k□mi[2] na lasy i jeziora.

1. Nasz cz□□r□g□□□z□k□wy[3] hotel znajduje się tuż przy p□□ży[4]. Oferujemy fantastyczne apartamenty i świetne w□ż□w□□□□□e[5]!

2. Schronisko górskie zaprasza wszystkich t□r□□□ów[6]. U nas można zarezerwować niedrogi n□c□□g[7], zjeść gorący p□□□ł□k[8], a także kupić wyjątkowe p□m□□□ki[9].

3. Nasz hostel znajduje się niedaleko d□o□□a[10] kolejowego i oferuje ł□ż□a[11] w pokojach wieloosobowych ze wspólną kuchnią i ł□zi□□□ą[12]. Mamy najniższe ceny w mieście!

A-.....

B-.....

C-..... 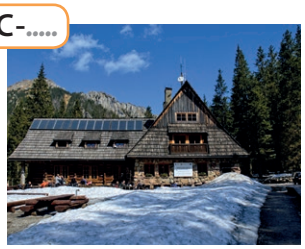

D-*0* 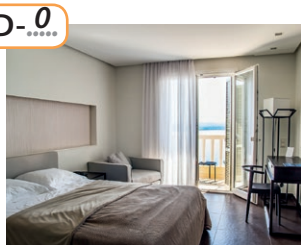

17b **Którą ofertę wybierasz i dlaczego?**

.....

.....

18a **Dokąd jedziemy? Gdzie jesteśmy? Poukładaj słowa zgodnie z podanym przykładem.**

na plaży | ~~*nad Wisłą*~~ | do Krakowa | ~~*nad Wisłę*~~ | nad morzem

w górach | na plażę | nad morze | w góry | w Krakowie

Jedziemy ***nad Wisłę***....., ..., ..., ..., ...

Jesteśmy ***nad Wisłą***....., ..., ..., ..., ...

18b **Jak oni spędzają wakacje? Dokąd lubią jeździć? Gdzie teraz są?**

Rozdział XVI

ŚWIĘTA I ZWYCZAJE

1 **Czy wiesz, kiedy to jest? Podpisz kartki z kalendarza zgodnie z podanym przykładem.**

ŚWIĘTA:
Wielkanoc Święto Niepodległości Wigilia
Święto Konstytucji Boże Narodzenie
Święto Trzech Króli Nowy Rok Dzień Kobiet
Dzień Wszystkich Świętych Boże Ciało Święto Pracy

ZWYCZAJE:
prima aprilis mikołajki walentynki andrzejki sylwester

Nazwy świąt piszemy wielką literą: *Boże Narodzenie, Święto Niepodległości, Dzień Kobiet*, a nazwy zwyczajów i zabaw piszemy małą literą: *andrzejki, mikołajki, zaręczyny.*

1 STYCZNIA	6 STYCZNIA	14 LUTEGO	8 MARCA
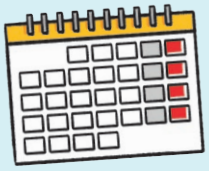			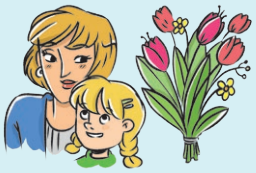
0. *Nowy Rok*	1.	2.	3. .....

1 KWIETNIA	WIOSNĄ (święto ruchome)	1 MAJA	3 MAJA
			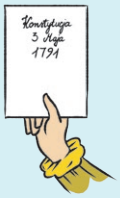
4.	5.	6.	7. .....

W CZWARTEK (święto ruchome)	1 LISTOPADA	11 LISTOPADA	29 LISTOPADA
8.	9.	10.	11. .....

6 GRUDNIA	24 GRUDNIA	25-26 GRUDNIA	31 GRUDNIA
	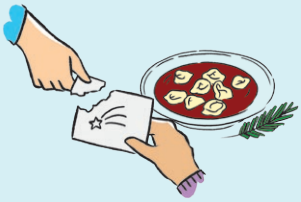		
12.	13.	14.	15. .....

2 **Co wtedy robimy? Połącz kolumny.**

0	***W Nowy Rok***
1	W Niedzielę Wielkanocną
2	W Dzień Wszystkich Świętych
3	W Święto Niepodległości
4	W wieczór wigilijny

A	odwiedzamy cmentarze, kładziemy kwiaty i ich wiązanki na grobach bliskich, zapalamy znicze.
B	***odpoczywamy po zabawie sylwestrowej, myślimy o przeszłości i przyszłości.***
C	składamy sobie życzenia, dzielimy się jajkiem, jemy świąteczne śniadanie.
D	składamy sobie życzenia, dzielimy się opłatkiem, jemy świąteczną kolację, dajemy sobie prezenty.
E	wieszamy flagi na balkonach i ulicach, kładziemy kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza.

0	1	2	3	4
B				

3 **Co można wtedy robić? Połącz kolumny.**

0	***W walentynki***
1	W prima aprilis
2	W andrzejki
3	W mikołajki
4	W sylwestra

można

A	znajdować małe prezenty i różne słodycze.
B	bawić się i wróżyć (poznawać przyszłość).
C	żartować i nie zawsze mówić prawdę.
D	elegancko się ubrać i iść na całonocną imprezę.
E	***wysyłać kartki z napisami: Kocham Cię.***

0	1	2	3	4
E				

4 **Z jakiej okazji wysyłamy te kartki? Dopasuj numer do obrazka.**

0. ***Z okazji walentynek***
1. Z okazji imienin
2. Z okazji urodzin
3. Z okazji rocznicy ślubu
4. Z okazji Wielkanocy
5. Z okazji Bożego Narodzenia

Leksyka w wierszykach

5 **Przeczytaj wierszyk i postaraj się jak najszybciej nauczyć się go na pamięć. Jak myślisz, ile czasu Ci to zajmie?**

B. Maliszewski

Święta

Bo po to są święta,
żeby wciąż pamiętać
o ważnych momentach,
życzeniach, prezentach
i żeby wśród naczyń
najbliższych zobaczyć
i z nimi być blisko
– to tyle, to wszystko.

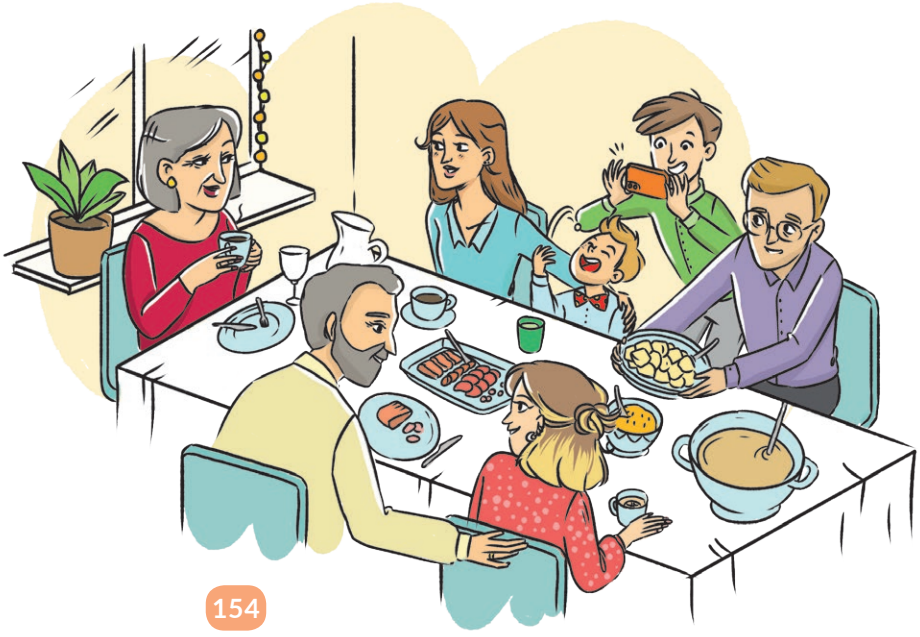

DZIEŃ WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH I DZIEŃ ZADUSZNY (ZADUSZKI)

1 listopada

2 listopada

6 **Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.**

0. ***zapałki***
1. zapalniczka
2. znicz – znicze
3. wiązanka
4. grób
5. pomnik nagrobny
6. krzyż
7. cmentarz
8. modlitwa
9. kwesta

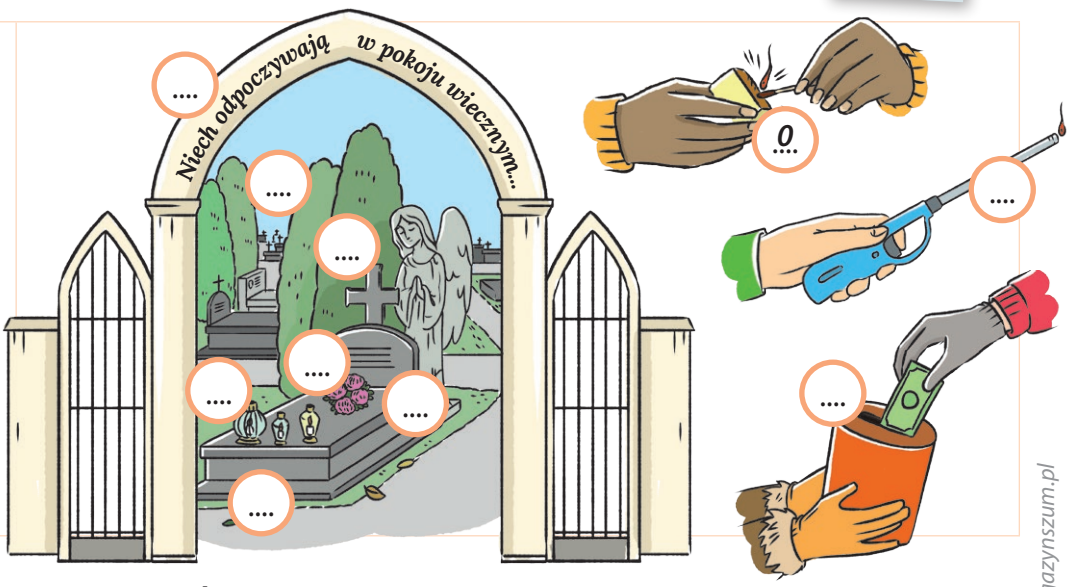

7 **Co można robić w Dzień Wszystkich Świętych i w Dzień Zaduszny (Zaduszki)? Połącz kolumny.**

0	***zapalać / zapalić***
1	odmawiać / odmówić
2	kłaść / położyć
3	myśleć / pomyśleć
4	odwiedzać / odwiedzić
5	wspominać / wspomnieć
6	wrzucać / wrzucić

A	kwiaty, bukiety, wiązanki
B	***świeczki, znicze***
C	cmentarze, groby
D	bliskich zmarłych
E	modlitwę za dusze zmarłych
F	pieniądze do puszki
G	o życiu i przemijaniu

0	1	2	3	4	5	6
B						

Jacek Malczewski, *Śmierć*
Muzeum Sztuki w Łodzi

Fot. Wikipedia, Autorstwa Jacek Malczewski - magazynszum.pl

8 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

kładziemy musimy zapalamy wrzucamy odmawiamy odwiedzamy ~~wspominamy~~

Pierwszego listopada ……***wspominamy***……[0] wszystkich świętych – zarówno tych znanych, jak i anonimowych. W tym dniu (a także drugiego listopada) ……[1] cmentarze, gdzie spoczywają nasi bliscy oraz przyjaciele. Przy ich grobach ……[2] krótką modlitwę, a potem ……[3] kwiaty i ich wiązanki, które są symbolem miłości oraz ……[4] znicze, których płomień jest symbolem pamięci. Jeśli na cmentarzu jest kwesta, to ……[5] do puszki pieniądze na renowację zabytkowych grobów i pomników. Cmentarze to bardzo ważne miejsca, więc ……[6] o nie dbać.

9 **Opowiedz o tym, jak Polacy obchodzą Dzień Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny.**

ANDRZEJKI

10 **Uzupełnij tekst odpowiednimi fragmentami zgodnie z podanym przykładem.**

Fot. Wikipedia, Autorstwa Henryk Siemiradzki -http://www.rempex.com.pl/events/26-158-aukcja-sztuki-dawnej/lots/2827-noc-sw-andrzeja-wrozbita-1867

Henryk Siemiradzki,
Noc św. Andrzeja - Wróżbita

Andrzejki są 29 listopada (dzień przed imieninami Andrzeja) i [___]0, ale kiedyś były obchodzone inaczej niż dziś. Dawniej to był dzień wróżb dla dziewczyn, które chciały się dowiedzieć, [___]1. Te wróżby traktowano bardzo poważnie – miały one charakter indywidualny i towarzyszyło im dużo skupienia, magii oraz autentycznej wiary w to, że [___]2. Dzisiaj andrzejki to przede wszystkim wesoła impreza, w której biorą udział zarówno dziewczyny, jak i chłopcy.

Zabawy andrzejkowe bardzo łatwo zorganizować. Do najbardziej znanej wróżby z woskiem [___]3: świeczki, starego garnka, dużego klucza z uchem oraz miski z zimną wodą. W starym garnku rozgrzewamy świeczkę, żeby mieć płynny wosk, a potem przez ucho od klucza lejemy go na zimną wodę w misce. Po chwili wyjmujemy z niej woskową figurę, [___]4 i zastanawiamy się, co on przypomina i co może mówić o naszej przyszłości.

Do kolejnej wróżby [___]5 oraz małe noże. Najpierw obieramy owoce i staramy się, żeby obierki były jak najdłuższe, bo to symbolizuje długość związku. Potem każdy rzuca swoją obierkę przez lewe ramię i patrzy, [___]6. Jeśli obierka ułożyła się w jedną z liter alfabetu, może to być pierwsza litera imienia przyszłego męża albo przyszłej żony.

Do następnej wróżby [___]7. Odwracamy je do góry dnem i ukrywamy pod nimi drobne przedmioty – monetę lub banknot (symbol bogactwa), kamyk (symbol ciężkiej pracy), obrączkę (symbol małżeństwa) oraz listek, który oznacza tu bycie singlem. Gdy naczynia są już zamienione miejscami, [___]8 i patrzymy, co nas czeka w przyszłym roku.

Wróżb andrzejkowych są całe listy i [___]9. Jeśli jednak nie chcemy ich szukać i przygotowywać, to możemy pójść do kawiarni czy restauracji, która organizuje wieczór wróżb. Musimy jednak [___]10, bo bilety na taką imprezę wcale nie muszą być tanie!

A wystarczą jabłka podobnej wielkości
B można poznać swoją przyszłość
C potrzebujemy czterech filiżanek
D ***mają bardzo długą historię***
E liczyć się z wydatkami
F wybieramy jedno z nich
G potrzeba tylko kilku rzeczy
H jaki ma kształt na podłodze
I łatwo je znaleźć w Internecie
J kim będzie ich przyszły mąż
K oglądamy jej cień na ścianie

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D										

Co symbolizują cienie tych figur? Czy umiesz ułożyć jedną wróżbę na podstawie tych czterech obrazków?

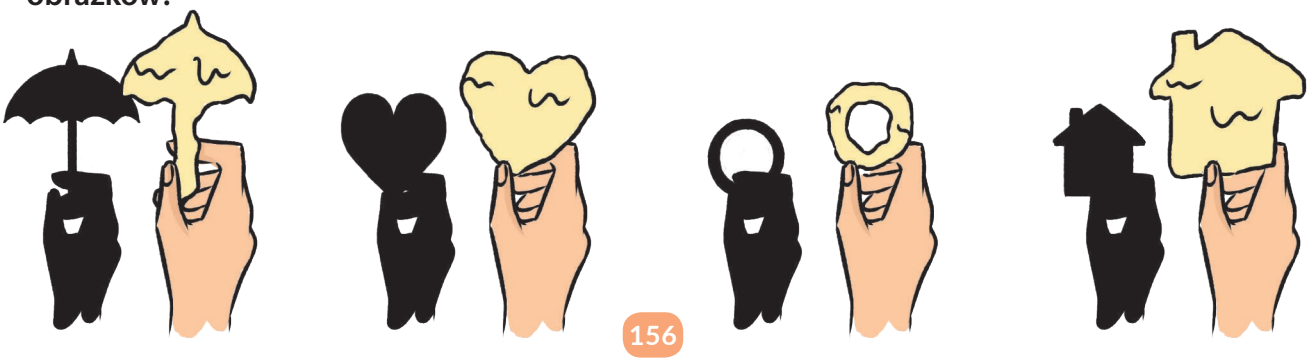

WIGILIA

24 grudnia

11 Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.

0. ***ewangelia***
1. opłatek
2. sianko
3. stroik
4. świeczka
5. obrus
6. barszcz z uszkami
7. bigos
8. potrawy rybne (karp i śledź)
9. kompot z suszu
10. makowiec
11. choinka
12. gwiazda
13. bombki
14. łańcuchy
15. lampki
16. prezenty
17. rózga
18. Święty Mikołaj
19. kolęda
20. kolędnicy (anioł, diabeł, śmierć)
21. szopka
22. pasterka

12 Co można robić?

0	***śpiewać / zaśpiewać***
1	czytać / przeczytać
2	ubierać / ubrać
3	dostawać / dostać
4	zawieszać / zawiesić
5	dzielić się / podzielić się
6	jeść / zjeść
7	iść / pójść

A	choinkę
B	opłatkiem
C	fragment ewangelii
D	barszcz z uszkami
E	***popularne kolędy***
F	bombki i łańcuchy
G	na mszę (na pasterkę)
H	prezent albo rózgę

0	1	2	3	4	5	6	7
E							

Fot. Wikipedia, Panek - Praca własna

Choinka na Placu Zamkowym w Warszawie

13 Które słowo nie łączy się z tradycją wigilijną?

0. wieczór, gwiazdka, kolacja, ~~***kanapka***~~

1. opłatek, ewangelia, życzenia, pozdrowienia
2. Święty Mikołaj, renifery, narty, sanie
3. kolczyki, lampki, bombki, łańcuchy
4. stroik, koszyk, świeczka, choinka
5. stół, obrus, jajko, sianko
6. karp, śledź, makowiec, lody
7. poranek, kościół, pasterka, północ
8. bigos, rosół, barszcz, uszka

14 Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.

Mikołaj barszcz makowiec gwiazdka choinkę pasterkę ~~*Wigilię*~~ suszu bigosu rózgi ewangelii obrusem opłatkiem drzewkiem kolędy potrawy

Jak w naszym domu spędzamy ***Wigilię***[0]? Tradycyjnie! Gdy na niebie pojawia się pierwsza .....[1], wszyscy zbieramy się wokół dużego stołu. Są na nim świąteczne .....[2], niewielki stroik i świeczki, a pod starannie wyprasowanym .....[3] leży trochę sianka. Dziadek (jako najstarsza osoba w rodzinie) czyta fragment .....[4] o narodzeniu Jezusa, a następnie składamy sobie życzenia i dzielimy się .....[5]. Potem zaczynamy kolację. Na początku jemy .....[6] z uszkami, a w dalszej kolejności próbujemy .....[7], pierogów z kapustą i grzybami oraz różnych dań rybnych. Na końcu jest ciasto – piernik, ...[8], a także szarlotka. A co pijemy do kolacji? Oczywiście, kompot z .....[9], choć nie brakuje i zwykłej herbaty.

Kiedy już jesteśmy najedzeni, coraz częściej patrzymy na .....[10] – ale nie na bombki, łańcuchy czy lampki, tylko na prezenty, które leżą pod tym zielonym .....[11]. Uwielbiam ten moment, kiedy wszyscy otwierają kolorowe pudełka i patrzą, co tym razem przyniósł im .....[12]. (Na szczęście jeszcze nigdy nie dostałem od niego .....[13]).

Po kolacji babcia zaczyna grać na pianinie najbardziej znane .....[14] i zachęca nas do ich wspólnego śpiewania. Po tym minikoncercie sprzątamy ze stołu, a potem jeszcze nie idziemy spać, bo lubimy chodzić na .....[15]. Tak właśnie wygląda Wigilia w naszym domu.

15 Jakie elementy wigilijnej tradycji są na tym obrazku?

WIELKI POST I WIELKANOC (ŚWIĘTO RUCHOME)

16 Czy znasz te słowa? Dopasuj numer do obrazka.

0. ***tłusty czwartek***
1. Wielki Post
2. Środa Popielcowa
3. Wielki Tydzień
4. palma wielkanocna
5. wiosenne porządki
6. święconka
7. pisanka – pisanki
8. chrzan
9. rzeżucha
10. żurek
11. sałatka jarzynowa
12. mazurek
13. babka wielkanocna
14. baranek
15. zajączek
16. kurczaczek
17. bazie
18. wiadro (wiaderko)
19. psikawka
20. śmigus-dyngus (lany poniedziałek)

17 Co można robić?

0	***robić / zrobić***
1	gotować / ugotować
2	piec / upiec
3	malować / pomalować
4	dzielić się / podzielić się
5	iść / pójść
6	siać / posiać
7	oblać się / oblewać się

A	żurek
B	pisanki
C	jajkiem
D	rzeżuchę
E	babkę wielkanocną
F	wodą
G	do kościoła na mszę
H	***świąteczne porządki***

0	1	2	3	4	5	6	7
H							

18 Które słowo nie łączy się z tradycją wielkanocną?

0. niedziela, śniadanie, życzenia, ~~***naleśniki***~~

1. jajko, jajecznica, pisanka, kurczaczek
2. chrzan, koszyk, cebula, święconka
3. bigos, żurek, kiełbasa, sałatka jarzynowa
4. mazurek, dynia, babka, rzeżucha
5. zajączek, baranek, śliwki, bazie
6. śmigus-dyngus, śnieżka, psikawka, wiadro

19 **Uzupełnij tekst odpowiednimi słowami.**

żurek szklankę ~~pączki~~ palmy imprezy bazie życzenia babki
rodziną święconką wiadrem pisanek porządków

Ale ten czas biegnie! Jeszcze nie tak dawno był tłusty czwartek i wszyscy jedli ***pączki***[0]. Potem była Środa Popielcowa i zaczął się Wielki Post (wtedy przestałam chodzić na .....[1]). Po miesiącu można było kupić .....[2] wielkanocne, bo już się zbliżał Wielki Tydzień. Nadszedł czas wiosennych .....[3], przygotowywania świątecznych potraw oraz tego, co najbardziej lubię – malowania .....[4]. W Wielką Sobotę mój młodszy brat poszedł ze .....[5] do kościoła. A co było w koszyczku wielkanocnym? To, co zwykle – trochę chleba i kiełbasy, jajko, sól, chrzan, a także kawałek .....[6] oraz mazurka

W niedzielę wcześnie rano całą .....[7] poszliśmy na mszę, a potem wszyscy zebraliśmy się przy stole, który bardzo pięknie wyglądał, bo oprócz jedzenia były na nim pisanki, ...[8], a także ozdobne kurczaczki i baranki. Złożyliśmy sobie .....[9], podzieliliśmy się święconym jajkiem i zaczęliśmy świąteczne śniadanie. Było przepyszne, ale obiad był jeszcze lepszy – na pierwsze danie zjedliśmy .....[10], a na drugie – indyka z ziemniakami i sałatką jarzynową.

W poniedziałek mieliśmy gości, bo przyjechała do nas ciocia z wujkiem. Było zabawnie, bo gdy wychodziliśmy na krótki spacer, wujek już czekał na zewnątrz z .....[11] ogrodowym – chyba chciał zrobić nam dyngusa. Gdy ciocia to zobaczyła, pobiegła do kuchni, a potem po cichu wyszła na balkon i z góry wylała na wujka .....[12] wody. Wszystkich to rozbawiło, ale wujek marudził, że to wcale nie było śmieszne, a on chciał tylko podlać kwiaty w ogrodzie. Akurat!

20 **Jakie elementy tradycji wielkanocnej są na tym obrazku?**

KLUCZ

Rozdział I
Wygląd

1b
1. pięćdziesiąt
2. przystojny
3. krótkie
4. piwne
5. czoło
6. zmarszczki
7. brwi
8. zgrabny
9. usta
10. zarost
11. wąsy
12. poważny

2
1. a
2. c
3. a
4. a
5. c
6. b
7. a
8. b
9. b
10. a
11. c
12. c
13. b
14. c
15. a

3a
1. C
2. E
3. A
4. B
5. G
6. F

3b
1. G
2. E
3. A
4. B
5. D
6. F

4a
1. F
2. C
3. A
4. B
5. E
6. G

4b
1. F
2. A
3. C
4. E
5. G
6. D

5a

W	Ą	S	K	I	H	O	P	N	Y	T
Y	S	Z	Y	B	Ł	A	R	T	Y	K
S	Z	E	K	R	Ę	C	O	N	Y	R
O	C	R	C	Z	J	A	S	N	Y	Ó
K	Z	O	R	Y	D	Y	T	I	D	T
I	U	K	T	D	A	M	Y	S	R	K
W	P	I	Ę	K	N	Y	M	K	O	I
D	Ł	U	G	I	T	G	R	I	B	J
D	Y	C	I	E	M	N	Y	T	Y	O

5b

C	Z	O	Ł	O	S	K	U	C	Y	K
K	Y	C	Z	P	R	Z	Ę	S	Y	Ł
P	A	Z	N	O	K	C	I	E	W	O
O	R	Y	A	L	B	R	O	D	A	K
W	Ą	S	Y	I	R	Ę	C	E	R	C
I	U	W	U	C	B	A	C	Z	K	I
E	S	A	S	Z	R	E	M	I	O	E
K	T	N	Z	K	W	P	L	E	C	Y
I	A	N	Y	I	I	C	Z	Ń	Z	C

6
1. piegi
2. broda
3. barki
4. nogi
5. mięśnie
6. łysy
7. wysoki
8. niski
9. piwne
10. szerokie
11. złote
12. brzydki

7
1. dłoń
2. twarz
3. kość

1. brzuch
2. szyja
3. brew
4. stopa

1. czoło
2. oko
3. udo
4. ramię

1. plecy
2. usta

8
TAK:
powieki
oczy
uszy
policzki
ręce
dłonie
piersi
płuca
nogi
uda
łydki
stopy

12
1. Antek
2. Hania
3. Igor
4. Mirka
5. Michał
6. Nastia
7. Paweł
8. Ania

14b
1. Aktorem.
2. Czarownika.
3. Zmienia wygląd.

14c
1. tęgi, szczupły, chudy.
2. siwy, rudy, blondyn, szatyn.
3. długa, gęsta broda.

16
1. 18 lat
2. 164 cm
3. szczupła
4. warkocz
5. czarne

17
1. F
2. F
3. F
4. P
5. F
6. P
7. F
8. P
9. P
10. F

18a
1. A
2. B
3. C
4. A
5. C
6. D
7. C
8. D
9. D
10. B

18b
szczupły
ogolony
poważny
elegancki

19a
1. jasne
2. piegi
3. siwe
4. zmarszczki
5. fryzurę
6. wzrostu
7. otyły
8. szczupła
9. grzywkę
10. wieku
11. baczki
12. warkocz
13. czoło
14. poważną

19b
1. pani Paulina
2. pan Michał
3. pani Daria
4. pan Marek
5. pani Renata
6. pan Tomasz
7. pan Robert

Rozdział II
Przybory kosmetyczne i kosmetyki

2
1. F
2. B
3. C
4. A
5. D

4
1. F
2. A
3. E
4. B

5
1. H
2. A
3. C
4. F
5. G
6. D
7. B

6
1. O wiek.
2. Do fryzjera, kosmetyczki, jubilera, drogerii.
3. Szminkę, kredkę, pędzelek, róże, tusze, komplet cieni.

7
Sztuka makijażu

8
1. H
2. E
3. C
4. G
5. K
6. I
7. A
8. D
9. F
10. J

9
1. P
2. P
3. P
4. F
5. F
6. P
7. F
8. F
9. P
10. F

10
1. F
2. E
3. D
4. B
5. A
6. K
7. J
8. C
9. H
10. I

12
1. A
2. D
3. F
4. B
5. E

13
1. szminka
2. gąbka
3. lustro
4. perfumy
5. masło
6. kosmetyczka
7. ręcznik

15
1. żele
2. płyny
3. szczoteczki
4. maszynki
5. farby
6. kredki
7. tusze
8. cienie
9. lakiery
10. szminki
11. perfumy
12. kosmetyczkę

Rozdział III
Ubrania i dodatki

1b
1. kapelusz
2. bluzkę
3. żakiet
4. spódnicę
5. szpilki
6. torebkę
7. garnitur
8. kamizelkę
9. muszkę
10. lakierki

3
1. c
2. b
3. a
4. b
5. c
6. b
7. a
8. b
9. a
10. c
11. b
12. c
13. c
14. c
15. a

4
1. B
2. E
3. C
4. F
5. H
6. G
7. A

5
1. kołnierzyk
2. czapka
3. skarpetki
4. muszka
5. kąpielówki
6. kurtka
7. apaszka
8. majtki
9. portfel
10. torebka
11. koszula
12. bluza

6
1. kombinezon
2. skarpetki
3. kozaki
4. garnitur
5. kąpielówki
6. rękawiczki
7. sukienka
8. spódnica
9. kalosze
10. sandały
11. zegarek
12. fartuch
13. laska
14. kamizelka

7

TAK:
żakiet
marynarka
lakierki
bluzka
kamizelka
mucha
garnitur

8

1. J
2. F
3. E
4. B
5. D
6. K
7. I
8. C
9. A
10. H

10a

1. bawełna
2. jedwab
3. skóra
4. len
5. złoto

10b

1. skóry
   skórzany
2. lnu
   lniana
3. wełny
   wełniana
4. bawełny
   bawełniane
5. srebra
   srebrne

11b

1. mucha / muszka
   w groszki / w kropki
2. szalik w paski
3. koszula w kratę
   / w kratkę
4. spódnica w kwiaty
5. sukienka w groszki

12

1. F
2. C
3. G
4. B
5. I
6. H
7. E
8. A

13

1. D
2. E
3. C
4. A
5. B

14

1. rozmiarach
2. kolorach
3. wzorach
4. materiałów
5. ceny

15

1. Na mężczyzn i kobiety.
   / Na klientów i klientki.
2. Marynarkach.
   Koszulach.
   Bluzkach.
   Żakietach.

16

sprzedawca / sprzedawczyni: 2, 5

klient / klientka: 1, 3, 4, 6

19

1. rękawem
2. kolczyki
3. poszetką
4. buty
5. kształcie
6. krawaty
7. spódniczki
8. zegarek

1. Lata 80.
2. XXI wiek
3. Lata 60.
4. Lata 70.
5. Lata 90.

20

1. Darek
2. Beata
3. Kasia
4. Tomek
5. Jola
6. Marek
7. Julia
8. Jacek

22

1. A, B
2. D
3. C
4. B
5. B
6. C, D
7. B
8. A, B
9. C, D
10. B
11. D

25

1. F
2. E
3. G
4. D
5. B
6. A
7. C

26

1. P
2. F
3. F
4. P
5. P
6. P
7. P
8. F
9. P
10. F

27

1. spinka
2. łańcuszek
3. wisiorek
4. smycz
5. pierścionek
6. przypinka
7. guzik

28

1. D
2. H
3. F
4. A
5. G
6. C
7. E

29

1. żakiet
2. bluzkę
3. spódnicę
4. apaszkę
5. pasek
6. torebkę
7. okulary
8. kolczyki
9. szpilki
10. garnitur
11. kamizelkę
12. koszulę
13. muchę
14. poszetkę
15. zegarek
16. lakierki

30

1. pierścionek
2. okulary
3. pończochy
4. bluzka
5. bluza
6. guzik
7. spinka
8. fartuch
9. szpilki
10. torebka
11. koszula
12. szalik
13. sznurówki
14. futro
15. przymierzalnie

Rozdział IV
Zainteresowania

2

1. D
2. Ł
3. C
4. J
5. I
6. A
7. E
8. L
9. B
10. F
11. H
12. K

4

1. c
2. b
3. b
4. c
5. a

5a

1. E
2. D
3. A
4. F
5. B

5b

1. A
2. E
3. C
4. F
5. D

6

1. malować
2. rysować
3. tańczyć
4. biegać

1. gry planszowe
2. siatkówkę
3. łyżwy
4. siłownię

1. prawem
2. szachami
3. koszykówką
4. sztuką

7a

1. D
2. G
3. A
4. I
5. H
6. B
7. E
8. F

7b

1. Hania
2. Olek
3. Monika
4. Wojtek
5. Mariola
6. Tomek

8a

1. rozwiązywać
2. malarstwem
3. muzykę
4. samochodem
5. rysować
6. matematyką
7. grać
8. geografię
9. zabytki
10. pamiątki
11. językami
12. uczennicą
13. siatkówkę
14. spędzać
15. żaglówką

8b

1. Malarstwem
   i muzyką klasyczną.
2. Audiobooków.
3. Matematyką
   i szachami.
4. Geografię.
5. Magnesy
   i inne pamiątki.
6. Angielskiego
   i włoskiego.
7. W siatkówkę.
8. W Tatrach
   i na Mazurach.

8c

1. córka Justyna
2. córka Beata
3. dziadek Henryk
4. mama Patrycja
5. babcia Irena

9

1. literaturą (poezją),
   muzyką,
   teatrem,
   piłką nożną,
   szachami.
2. literaturę (poezję),
   muzykę,
   teatr,
   piłkę nożną,
   szachy.

10

rozwiązywać krzyżówki,
układać puzzle,
uczyć się angielskiego,
grać na gitarze,
grać w koszykówkę,
jeździć na rowerze,
pływać żaglówką,
jeździć na łyżwach,
podróżować,
zwiedzać zabytki.

Rozdział V
Charakter

1a

1. I
2. D
3. J
4. C
5. H
6. A
7. B
8. F
9. K
10. E

1b

1. H
2. B
3. E
4. A
5. G
6. C
7. I
8. D

1c

1. P
2. F
3. F
4. P
5. F
6. P
7. F
8. P
9. P
10. F

2a
1. G
2. F
3. B
4. D
5. A
6. I
7. E
8. H

2b
1. H
2. I
3. C
4. A
5. G
6. D
7. F
8. B

3
1. zarozumiały
2. arogancki
3. łatwowierny
4. nerwowy
5. fałszywy
6. małomówny
7. leniwy
8. poważny

4
punktualny
leniwy
gadatliwy
oszczędny
uprzejmy
/ życzliwy

5
Zalety:
uprzejmy
obowiązkowy
cierpliwy
wrażliwy
pomysłowy
odpowiedzialny
ciekawy świata
uczciwy
pewny siebie

6
1. chciwy
2. gadatliwy
3. kreatywny
4. fałszywy
5. skromny
6. otwarty
7. leniwy
8. wrażliwy
9. życzliwy

8a
1. obowiązkowy
2. nieufny
3. uczciwy
4. oszczędna
5. zdecydowana
6. niecierpliwa
7. towarzyski
8. ciekawy świata
9. gadatliwy
10. spokojna
11. wrażliwa
12. poważna

8b
A – 2
B – 1
C – 4
D – 3

9
1. Wiek
2. Wygląd
3. Styl
4. Zainteresowania
5. Zalety
6. Wady
7. Ogólna opinia

11
1. B
2. F
3. D
4. H
5. E
6. A
7. G

13a
1. D
2. B
3. E
4. G
5. H
6. A
7. C

13b
1. F
2. B
3. A
4. G
5. E
6. H
7. C

14
1. a
2. b
3. b
4. a
5. c
6. a
7. b
8. c
9. b
10. b
11. b

15a
1. odpowiedzialna
2. zdecydowaną
3. wrażliwa
4. oszczędną
5. odważna

15b
1. pewną siebie
2. spokojną
3. uprzejma
4. uparta
5. gadatliwa
6. obowiązkowa
7. ciekawa świata
8. nieufna
9. szczera
10. fałszywa

Rozdział VI
Rodzina

1a
1. Adaś
2. Michał
3. Sylwia
4. Łukasz
5. Marta
6. Jola
7. Emilia
8. Olga
9. Henryk
10. Grześ
11. Marek
12. Kasia
13. Iza
14. Basia
15. Paweł

1b
1. bratowa
2. siostrzenica
3. siostrzeniec
4. bratanica
5. bratanek

1c
1. rodzeństwo
2. córka
3. syn
4. żona
5. mąż
6. dzieci
7. wnuki
8. prawnuczka
9. prawnuk
10. wujek
11. ciocia
12. teść
13. teściowa
14. synowa
15. zięć

1d
1. synową
2. bratową
3. ciocią

2a
1. F
2. B
3. G
4. A
5. E
6. D

2b
1. F
2. G
3. C
4. D
5. E
6. A

3
1. a
2. b
3. c
4. a
5. b
6. a
7. b
8. a
9. c
10. b
11. c
12. a
13. b
14. c

4
TAK:
bratanek
babcia
siostrzenica
córka
prawnuczka
wnuk
bratanica

5
1. ciocia
2. rodzice
3. drzewo
4. dzieci
5. synowa
6. bratanek

7
bliska i daleka
rodzina

8a
A – 4
B – 6
C – 3
D – 5
E – 8
F – 10
H – 1
I – 7
J – 2
K – 9

8b
1. Dominik
2. Ela
3. Leszek
4. Stefan
5. Nina
6. Maciek
7. Mariola
8. Karol
9. Wiktoria

8c
1. F
2. I
3. B
4. K
5. D
6. A
7. C
8. J
9. G
10. E

9a
1. E
2. G
3. K
4. A
5. B
6. D
7. I
8. J
9. C
10. F

9b
1. pracę
2. czasu
3. kurs
4. dziewczyną
5. sobą
6. Rzymu
7. rękę
8. oświadczyny
9. dachem
10. córkę

9c
1. F
2. P
3. P
4. F
5. P
6. P

10a
1. owocem
2. urodził się
3. poprosił
4. ślubie
5. żoną
6. mężem
7. twórczości
8. obejmuje
9. przygląda się
10. wyglądają
11. córkę
12. patrzy
13. opiera
14. siedzi
15. czułości

10b
A – 5
B – 2
C – 4
E – 3
F – 1

11a
1. C
2. F
3. G
4. H
5. D
6. B
7. A

11b
1. zawodowo
2. obowiązkami
3. dachem
4. wady
5. pełnoletnie
6. odwiedzają
7. ślubem
8. rozwód
9. czasów
10. zatrzymać

13
1. rodzeństwo
2. ciocia
3. teściowa
4. jedynak
5. siostrzenica
6. mąż (bo ma żonę)
   / kawaler (bo nie brał ślubu)
7. kolczyk
8. szwagier
9. żona (bo ma męża)
   / panna (bo nie brała ślubu)
10. urodziny

14
1. ślub
2. rodzice
3. dziadkowie
4. rodzeństwo
5. żona
6. bratanek
7. bratanica
8. siostra
9. szwagier
10. dzieci
11. siostrzenica
12. siostrzeniec

Rozdział VII
Sklepy i usługi

1b
1. A
2. D
3. H
4. G
5. Ł
6. F
7. C
8. L
9. B
10. J
11. K
12. I

2b

1. Ł
2. A
3. L
4. H
5. D
6. J
7. K
8. B
9. G
10. C
11. E
12. I

5

A – 3
B – 1
C – 4
D – 5
F – 2
G – 6

6a

1. księgarni
2. galanterii
3. odzieżowego
4. zabawkami
5. jubilera

7a

1. inwestować
2. liczyć
3. wydawać
4. tracić

7b

1. wydawać
2. inwestować
3. tracić
4. liczyć

8a

1. C
2. I
3. F
4. D
5. H
6. K
7. B
8. J
9. A
10. G

9

1. a
2. b
3. b
4. c
5. c
6. c
7. a
8. a
9. c
10. b
11. c

Rozdział VIII
Kuchnia

2

1. śliwki
2. baton
3. szynka
4. arbuz
5. sałata

3

1. gorzki
2. słony
3. kwaśny

4

1. D
2. G
3. A
4. B
5. E
6. C

5

1. butelka
2. paczka
3. karton
4. puszka
5. kubek
6. pudełko
7. worek

6

1. A
2. D
3. B
4. F
5. H
6. C
7. G

7

1. sera
2. chleba
3. czekolady
4. dżemu
5. kukurydzy
6. soku

9

1. a
2. b
3. b
4. c
5. b
6. a
7. c
8. c
9. b
10. a
11. a
12. c
13. a
14. a
15. b

10

1. pieczywo
2. wędliny
3. żółtego
4. warzywa
5. ciasta
6. owoce
7. arbuza
8. talerz

11

A – 4
B – 6
C – 2
D – 1
E – 5
G – 3
H – 7

12a

Dania śniadaniowe
jajecznica
tosty z serem i szynką

Zupy
żurek
rosół
barszcz

Dania mięsne
kotlet schabowy
kotlet mielony
gołąbki

Dania z drobiu
kaczka po chińsku
pierś z kurczaka
filet z indyka

Dania rybne i owoce morza
śledź po wiejsku
łosoś ze szpinakiem
krewetki po włosku

Dania wegetariańskie
placki sojowe
kotleciki z kalafiora
pierogi z grzybami

Dodatki
ryż
ziemniaki
makaron

Desery
lody waniliowe
szarlotka
sernik

Napoje
kawa
herbata
sok jabłkowy

13

Kelner(ka):	Klient(ka):
1	2
3	4
6	5
8	7
9	10
	11
	12

14

4
6
8
10
11

15

1. środka
2. kartę
3. zamówienie
4. zupę
5. surówką
6. makaronem
7. schabowy
8. picia
9. cytryną
10. jabłkowy
11. jeszcze
12. rachunek

17

1. E
2. C
3. F
4. J
5. A
6. D
7. K
8. I
9. G
10. B

18a

1. widelec
2. łyżka
3. nóż
4. łyżeczka

18b

1. patelnia
2. rondel
3. garnek
4. czajnik

18c

1. talerz głęboki
2. miska
3. półmisek
4. waza
5. talerz płytki

18d

1. filiżanka
2. pucharek
3. kufel
4. kieliszek
5. kubek

19a

1. garnek
2. patelnia
3. filiżanka

19b

1. łyżką
2. widelcem
3. nożem

21

1. E
2. H
3. D
4. C
5. A
6. I
7. B
8. G

24a

1. D
2. A
3. K
4. I
5. B
6. H
7. F
8. C
9. E
10. J

24b

1. A
2. E
3. C
4. D

25

1. talerz
2. winogronami
3. nóż
4. owoców
5. cytryny
6. butelka
7. filiżanka
8. łyżeczka
9. dzbanek
10. sztućcach

Rozdział IX
Dom i mieszkanie

2

1. umywalka
2. drabina
3. piekarnik
4. przybornik
5. schody
6. czajnik
7. fotel
8. lustro

3

1. C
2. F
3. D
4. B
5. E
6. H
7. A

4

1. C
2. H
3. I
4. A
5. G
6. E
7. F
8. D
9. J

5

1. fotel
2. salon
3. żyrafa
4. zlew

6a

1. komoda
2. łóżko
3. regał
4. fotel
5. krzesło
6. szafa
7. biurko

6b

1. zmywarka
2. pralka
3. lodówka
4. żelazko
5. drukarka
6. zamrażarka
7. odkurzacz

7

1. krzesło
2. drabina
3. stolik
4. kurek
5. kominek
6. wieszak
7. lampka
8. biurko
9. ręcznik
10. zdjęcie
11. lustro
12. strych

8

Hasło: kawalerka

8

A – 4
B – 1
D – 2
E – 3

12

1. F
2. P
3. F
4. F
5. P
6. F
7. F
8. P
9. F
10. P

13a

1. duże
2. je
3. mieszkam
4. windy
5. korytarz
6. przedpokój
7. niebiesko
8. zdjęcia
9. fotografii
10. dywan
11. kanapa
12. żyję
13. fotele
14. lodówka
15. wejścia
16. biały
17. krzesła
18. spędzać
19. przeprowadzać
20. wielkim
21. go

13b

mały pokój:
regał
książki
łóżko
zdjęcia

średni pokój:
dywan
łóżko
komoda
lampka

duży pokój:
kanapa
fotele

kuchnia:
lodówka
kuchenka
zlew
zmywarka
kuchenka
stół
krzesła

15

1. zlewem
2. oknem, lampą
3. prawej
4. kuchence
5. doniczce

Rozdział X
Miasto

2

1. chodnik
2. kładka
3. przychodnia
4. ławka
5. żłobek
6. karetka
7. pałac
8. basen

3a

1. F
2. B
3. I
4. G
5. C
6. H
7. E
8. A

3b

1. G
2. A
3. F
4. I
5. C
6. H
7. D
8. E

4

1. boisko
2. kładka
3. mostek
4. ratusz
5. alejka
6. pociąg
7. muzeum
8. szkoła
9. żłobek

5a

1. A – 1
2. B – 7
3. C – 8
4. D – 5
5. E – 4
6. F – 6
7. G – 11
8. H – 12
9. I – 3
10. J – 2
11. L – 10
12. Ł – 9
13. M – 17
14. N – 14
15. O – 13
16. P – 16
17. R – 15
18. S – 18

5b

1. **do:**
szkoły, kina, teatru, biblioteki, apteki, sklepu spożywczego, hotelu, banku, szpitala, przychodni.

2. **na**:
basen, pocztę, boisko, wieżę, stadion, lotnisko.

7a

1. prosta
2. ulicę
3. skrzyżowania
4. alejką
5. przez
6. prosto
7. trasę

8a

1. zabytkowe
2. nierównymi
3. budynkiem
4. miejscem
5. pamiątki
6. pomnik
7. zabytki
8. niewielki

8b

1. pomnik Mickiewicza
2. Sukiennice
3. kościół św. Wojciecha
4. wieża ratuszowa

9a

1. wycieczkę
2. wysokości
3. panoramę
4. wystawę
5. plac
6. wieżą
7. studnię
8. kamienice
9. pamiątkami
10. trasą
11. długości
12. pomnik
13. okolicy
14. pozostałością
15. wnętrze
16. eksponaty

9b

1. wnętrze katedry
2. Ucho Igielne
3. zabytkowy ratusz
4. skrzydło zamku
5. studnia z daszkiem
6. trasa podziemna
7. pomnik pierścienia

Rozdział XI
Wieś i zwierzęta

2

1. C
2. G
3. B
4. D
5. A
6. F

3

1. A
2. E
3. C
4. F
5. D

5a

1. E
2. A
3. F
4. C
5. I
6. D
7. H
8. G

5b

1. F
2. G
3. E
4. B
5. D
6. I
7. C
8. A

5c

1. H
2. D
3. F
4. I
5. A
6. C
7. B
8. E

7

1. D
2. F
3. C
4. E
5. G
6. A

8

1. A
2. F
3. B
4. G
5. E
6. C

10

1. słowiki i sowy
2. kury i kurczaki
3. krowy i cielęta
4. kaczki i łabędzie
5. wrony i jaskółki
6. owce i barany
7. wróble i sikorki
8. wilki i niedźwiedzie

13

B – 4
C – 6
D – 5
E – 7
F – 1
G – 3
H – 2

14

1. C
2. B
3. K
4. D
5. G
6. L
7. A
8. Ł
9. H
10. F
11. J
12. I

15

1. D
2. G
3. E
4. C
5. F
6. A

16

1. gospodarstwie
2. nocleg
3. pracach
4. zwierząt
5. gości
6. stawach
7. ognisku

17a

A – 4
B – 3
C – 1
D – 2

18a

1. wsi
2. gospodarstwo
3. piętrze
4. małżeństwa
5. szczęścia
6. powietrzem
7. zwierzęta
8. stawem
9. grzyby
10. plac
11. huśtawkę
12. siano
13. pastwisko
14. chwasty
15. sadu
16. płot
17. spacery
18. szczeniakiem
19. ognisko
20. mieście

19

1. C
2. G
3. B
4. K
5. F
6. I
7. E
8. D
9. A
10. H

20

1. jaskółka
2. jęczmień
3. przyczepa
4. ważka
5. płot
6. bocian
7. studnia
8. ręce
9. kopyto

22
1. zboże
2. wróble
3. jabłonie
4. owocowe
5. stawy
6. pastwiskach
7. owce
8. pomieszczenia
9. narzędzia
10. oborze
11. drób
12. wsi
13. uprawiać
14. hodować

Rozdział XII
Pogoda

2

1. a	9. c
2. c	10. b
3. b	11. a
4. a	12. a
5. c	13. b
6. c	14. b
7. a	15. c
8. b	

3
1. plus trzy stopnie
2. plus pięć stopni
3. plus dwanaście stopni
4. zero stopni
5. minus cztery stopnie
6. minus dziewięć stopni
7. minus czternaście stopni

4

1. deszcz	6. śnieg
2. burza	7. wiatr
3. słońce	8. mgła
4. upał	9. mróz
5. ulewa	10. chmura

6

1. zimno	4. gorąco
2. chłodno	5. upalnie
3. ciepło	

7

1. burzowo	3. deszczowo
2. słonecznie	4. mglisto

9

1. B	5. H
2. A	6. F
3. G	7. C
4. D	

10a

1. H	7. G
2. D	8. B
3. K	9. L
4. C	10. E
5. I	11. A
6. Ł	12. F

11
1. rosa
2. mgła
3. sopel
4. odwilż
5. kałuża

12a
Hasło: prognoza pogody

13

1. A – 8	5. E – 2
2. B – 6	6. F – 4
3. C – 3	7. H – 5
4. D – 7	8. I – 1

15a

1. H	7. J
2. I	8. B
3. A	9. L
4. G	10. F
5. D	11. C
6. K	

16

1. E	6. A
2. I	7. F
3. C	8. H
4. J	9. K
5. B	10. D

17

1. grad	6. wieje
2. grzeje	7. mgły
3. upały	8. szron
4. burze	9. bałwana
5. spada	10. śnieżkami

Rozdział XIII
Zdrowie (i choroby)

2

1. D	3. E
2. A	4. C

3

1. E	3. A
2. B	4. D

5
1. przeziębiona
2. chrypkę
3. biegunkę
4. zmęczona
5. blady
6. skurcz
7. zawroty
8. dreszcze
9. czkawkę
10. duszno
11. duszności
12. katar
13. wysypkę
14. kaszel
15. głodny

6

1. D	3. E
2. A	4. B

8
1. ją głowa
2. je ząb
3. ich oczy
4. je uszy

9
1. ją
2. go
3. mamę
4. tatę
5. brata
6. siostrę
7. mnie

10a

1. D	4. F
2. A	5. E
3. G	6. B

10b

1. D	3. E
2. A	4. C

11
1. tabletki
2. syrop
3. maść
4. kapsułki
5. saszetki

12

1. C	4. F
2. E	5. B
3. A	

13

A - 4	G - 6
B - 2	H - 3
D - 5	I - 1
E - 9	J - 8
F - 7	K - 10

14
1. kolejka
2. alergia
3. czkawka
4. analiza
5. chrypka
6. krzesło
7. toaleta

15

1. A	5. E
2. F	6. D
3. H	7. I
4. B	8. C

16
1. specjalności
2. gorączkę
3. termin
4. kolejka
5. godzina
6. numer
7. dowód

17

1. dolega	11. witaminę
2. kaszel	12. polega
3. mięśnie	13. przeziębienie
4. dreszcze	14. diagnozę
5. mdłości	15. rękaw
6. apetyt	16. usta
7. gorączkę	17. pasa
8. stopni	18. może
9. przyjmuje	19. receptę
10. aspirynę	20. zwolnienie

20

1. A	3. E
2. D	4. B

21
b

22

1. C	4. F
2. G	5. D
3. A	6. B

23

1. G	5. E
2. B	6. A
3. H	7. C
4. F	

24
1. ubezpieczenie
2. ostrożność
3. skaleczenia
4. oparzenia
5. stłuczeniem
6. skutki
7. obrzęki
8. zwichnięcia
9. pomocy
10. oddział
11. ból
12. nieuwagi

25

1. G	7. C
2. B	8. K
3. E	9. A
4. H	10. I
5. Ł	11. F
6. D	12. J

27
1. chirurdzy
2. kardiolodzy
3. dietetycy
4. logopedzi
5. pediatrzy

28a

1. przeziębiona	9. internisty
2. aspirynę	10. diagnozę
3. witaminę	11. grypę
4. zmierzyłam	12. zwolnienie
5. słabo	13. receptę
6. dreszcze	14. kapsułek
7. mięśnie	15. wrócę
8. przychodni	

28b
1. Koszmarnie.
2. 38,5 stopni.
3. Mięśnie i stawy.
4. U internisty.
5. Na grypę.
6. Na 7 dni / tydzień.
7. Na lek przeciwwirusowy

30
1. b
2. c
3. a

31a
1. pomocy
2. płynem
3. nakleiłem
4. uderzyłam się
5. obrzęk
6. stłuczenie
7. oparzyłem się
8. ból
9. włożyłem
10. bąble
11. opatrunkiem
12. zwichnęłam
13. pogotowie
14. gipsie
15. urazach
16. medycyną

31b
1. stłuczeniu
2. oparzeniu
3. zwichnięciu

Rozdział XIV
Sport

2b
1. skoki
2. rzuty
3. biegać
4. skakać
5. rzucać
6. biegają
7. skaczą
8. rzucają

2d
1. C
2. E
3. A
4. B

3
1. bieganie
2. zapasy
3. kajak
4. kask
5.kosz
6. wiosło
7. kręgle
8. piłka
9. podium
10. puchar

4
1. siatkówka
2. koszykówka
3. bieg na 100 m
4. podnoszenie ciężarów
5. skok wzwyż
6. skok w dal
7. pchnięcie kulą
8. rzut oszczepem
9. skoki narciarskie

5
1. K
2. D
3. A
4. I
5. Ł
6. H
7. L
8. G
9. E
10. F
11. J
12. B

6
1. buty
2. rower
3. boisko
4. koszykówkę
5. drużyny
6. żaglówką
7. kamizelki
8. łyżwy
9. narty
10. rzutki
11. szachy
12. dyscypliny
13. sportowcy
14. medale
15. skoki
16. rzuty
17. ciężarów
18. wyniki
19. kciuki
20. krążek

8
1. G
2. K
3. O
4. H
5. F
6. J
7. L
8. A
9. C
10. I
11. Ł
12. M
13. B
14. D
15. N

9
Hasło: zawody sportowe

13
1. szachistą
2. pływaczką
3. kolarzem
4. koszykarką
5. hokeistą
6. narciarką
7. bokserami
8. trenerką
9. sędzią
10. kibicami

14
1. rzut
2. kibic
3. boisko
4. remis
5. pływak
6. kosz
7. zapasy
8. skok
9. kort
10. meta

16
1. kondycję
2. ryzyko
3. samopoczucie
4. nastrój
5. zalet
6. zmęczeniem
7. wymówkę

17
B – 6
C – 8
D – 4
E – 3
F – 5
G – 2
H – 9
I – 7
J – 1
K – 11
L – 10

19
1. b
2. a
3. a
4. c
5. b
6. a
7. b
8. b
9. c
10. b
11. a
12. c
13. b
14. a
15. b

20
1. C
2. E
3. A
4. D

22
1. pchnięcie
2. skok
3. koszykówkę
4. nartach
5. dyscyplin
6. mięśnie
7. boisku
8. wzrostu
9. mistrzynią
10. złoty

Rozdział XV
Podróże

2
1. stanowisko
2. namiot
3. pokrowiec
4. autostop
5. prom
6. balon
7. wyspa
8. hostel

3a
1. G
2. D
3. C
4. F
5. I
6. B
7. A
8. H

3b
1. A
2. I
3. B
4. D
5. H
6. F
7. E
8. G

4
1. korzystamy
2. pakujemy
3. jedziemy
4. przechodzimy
5. czekamy
6. wsiadamy
7. zapinamy
8. wysiadamy
9. zwiedzamy
10. zdobywamy
11. opalamy się
12. zbieramy

5
1. muzeum
2. środek
3. szczyt
4. pociąg
5. hotel
6. bramka
7. turysta
8. śpiwór
9. wyspa
10. samolot
11. chodnik
12. dworzec
13. komórka
14. plaża

7
1. A
2. E
3. D
4. G
5. H
6. C
7. B

8
1. G
2. F
3. E
4. H
5. D
6. A
7. C

9
1. na Mazury
2. nad Bałtyk
3. w Tatry
4. do Krakowa
5. za granicę
6. do Włoch

10
1. do Polski
2. w Polsce
3. do Warszawy
4. w Warszawie
5. do lasu
6. w lesie
7. na plażę
8. na plaży
9. na lotnisko
10. na lotnisku
11. nad ocean
12. nad oceanem
13. w Pireneje
14. w Pirenejach

11
1. D
2. H
3. E
4. I
5. B
6. K
7. A
8. J
9. G
10. C

12
1. Zakwaterowanie
2. Wyposażenie
3. Wyżywienie
4. Doba hotelowa
5. Dodatkowe usługi

14a
1. pensjonat
2. września
3. tydzień
4. niedzieli
5. basenem
6. łazienką
7. widokiem
8. wyposażeniem
9. śniadanie
10. spokój
11. komentarze
12. opinii

14b
1. łazienkami
2. naczyniami
3. korytarzu
4. deską
5. sprzęt
6. stołu
7. wybór
8. okolicy
9. huśtawkami
10. doby

15

1. C
2. F
3. D
4. H
5. E
6. B
7. A

16a

1. pociągiem
2. bilety
3. sprawy
4. rozkład
5. przesiadką
6. połączenia
7. opóźnienie
8. zapas
9. klasą
10. komfort
11. kierunku
12. zniżką
13. płatności
14. stanowiska

17a

1. wyposażeniem
2. widokami
3. czterogwiazdkowy
4. plaży
5. wyżywienie
6. turystów
7. nocleg
8. posiłek
9. pamiątki
10. dworca
11. łóżka
12. łazienką

A – 3
B – 1
C – 2

18a

Jedziemy:
do Krakowa,
nad morze,
w góry,
na plażę,

Jesteśmy:
w Krakowie,
nad morzem,
w górach,
na plaży.

Rozdział XVI
Święta i zwyczaje

1

1. Święto Trzech Króli
2. walentynki
3. Dzień Kobiet
4. prima aprilis
5. Wielkanoc
6. Święto Pracy
7. Święto Konstytucji
8. Boże Ciało
9. Dzień Wszystkich Świętych
10. Święto Niepodległości
11. andrzejki
12. mikołajki
13. Wigilia
14. Boże Narodzenie
15. sylwester

2

1. C
2. A
3. E
4. D

3

1. C
2. B
3. A
4. D

4

B – 2
C – 5
D – 1
E – 3
F – 4

7

1. E
2. A
3. G
4. C
5. D
6. F

8

1. odwiedzamy
2. odmawiamy
3. kładziemy
4. zapalamy
5. wrzucamy
6. musimy

10

1. J
2. B
3. G
4. K
5. A
6. H
7. C
8. F
9. I
10. E

12

1. C
2. A
3. H
4. F
5. B
6. D
7. G

13

1. pozdrowienia
2. narty
3. kolczyki
4. koszyk
5. jajko
6. lody
7. poranek
8. rosół

14

1. gwiazdka
2. potrawy
3. obrusem
4. ewangelii
5. opłatkiem
6. barszcz
7. bigosu
8. makowiec
9. suszu
10. choinkę
11. drzewkiem
12. Mikołaj
13. rózgi
14. kolędy
15. pasterkę

17

1. A
2. E
3. B
4. C
5. G
6. D
7. F

18

1. jajecznica
2. cebula
3. bigos
4. dynia
5. śliwki
6. śnieżka

19

1. imprezy
2. palmy
3. porządków
4. pisanek
5. święconką
6. babki
7. rodziną
8. bazie
9. życzenia
10. żurek
11. wiadrem
12. szklankę

Recenzowany zbiór ćwiczeń to kolejny, po dwóch częściach *Gramatyki z kulturą*, bogato ilustrowany e-book, który powstał według autorskiej koncepcji realizującej postulat łączenia nauki języka polskiego z przekazywaniem treści kulturowych. Tym razem w centrum uwagi są zagadnienia leksykalne, a zasób ćwiczonego tu słownictwa jest bardzo różnorodny oraz adekwatny do stopnia biegłości językowej na poziomie A2/B1. Podzielony został na 16 rozdziałów, które obejmują następujące obszary tematyczne: cechy wyglądu, kosmetyki, ubrania, zainteresowania, charakter, rodzina, sklepy i usługi, kulinaria, mieszkanie, życie w mieście, środowisko naturalne, pogoda, zdrowie, sport, turystyka, święta.

Co istotne, rozbudowany jest nie tylko repertuar tematów, ale i typów ćwiczeń. Wprowadzaniu słownictwa, sprawdzaniu oraz utrwalaniu jego znajomości służą ćwiczenia kategoryzujące (m. in. przyporządkowywanie wyrazów do poszczególnych dziedzin, odnajdywanie słowa „innego wśród podobnych"), leksykalne (m.in. uzupełnianie luk, tabel, diagramów, dopełnianie kolokacji, poszukiwanie synonimów, antonimów, wyrazów nadrzędnych i podrzędnych, rozwiązywanie rebusów, wykreślanki), skojarzeniowe (opracowanie „map myśli"), a także literowe (krzyżówki, uzupełnianie słów). W ćwiczeniach są wykorzystywane teksty preparowane i autentyczne, wierszyki autorskie oraz liczne elementy ikonograficzne. Prezentowaniu słownictwa towarzyszą odwołania do szeroko rozumianej kultury polskiej (zarówno tej wysokiej, jak i socjokultury). Zwraca się też uwagę na reguły gramatyczne, które są potrzebne do realizacji określonych funkcji komunikacyjnych.

Podsumowując, recenzowany zbiór ćwiczeń leksykalnych jest oryginalny, nowoczesny i atrakcyjny. Odznacza się bogactwem treści oraz typów ćwiczeń, przemyślaną strukturą, a także starannie opracowaną szatą graficzną, dzięki czemu dobrze służy rozwijaniu językowej kompetencji komunikacyjnej, która obejmuje działania receptywne, produktywne i interakcyjne. Spełnia postulaty współczesnej glottodydaktyki dotyczące kulturowego nauczania, w której proces dydaktyczny jest edukacyjnym wyzwaniem dla nauczyciela, a dla uczącego się kulturową podróżą przygotowującą do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Z recenzji dr hab. Agaty Małyski, prof. UMCS

UMCS
CENTRUM JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ
DLA POLONII I CUDZOZIEMCÓW